

ประวัติการยุทธทางเรือ

เล่ม ๒

ยุคเรือใบ

ตั้งแต่ ปี ๑๕๗๕ จนถึง ปี ๑๗๖๓

โดย

น. ท. หลวงสินธุสงครามชัย (สินธุ์ กมลนาวิน)

(สำเนา)

ที่ ๒/๘๕

อนุมตบตร

ด้วยนายพลเรือโท สนั่น กมลฉนวน เมื่อครั้งดำรงยศเป็น
 นายนาวาโท ได้เรียบเรียงหนังสือประวัติการยุทธทางเรือเล่ม ๒
 (ยุคเรือใบ) ขึ้นและตีพิมพ์ขึ้นใช้เป็นสมุดคู่มือในการศึกษาเพื่อพลาง
 ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นมา ย่อมได้เรียบเรียงได้แก้ไขเพิ่มเติม
 เรียบร้อยแล้ว จึงอนุมตให้ใช้เป็นตำราในการศึกษาตั้งแต่บัดนี้ไป

(ลงนาม) พล. ร.ต. จเริน หุมนานนท์

รอง ผบ.ทร. ลงนามแทน

ที่ว่าการกองทัพเรือ

๓๐ พฤษภาคม ๒๔๘๕

สารบัญเรื่อง

ตอนที่ ๑

ตั้งแต่ปี ๑๙๗๕ ถึง ๑๙๘๔

หมวดที่ ๑

ความเจริญทางเรือ

การเดินเรือและการค้าขายทางเรือ

เรือ

พล

ชาวเรือ

ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

หน้า

๑

๗

๘

๘

๑๐

หมวดที่ ๒

การยุทธทางเรือ

บทที่ ๑

สงครามระหว่างอังกฤษกับสยาม (ครั้งที่ ๑) ปี ๑๘๘๕-๑๙๐๔

ความทั่วไป

๑๓

การรบต่างๆ ในช่องอังกฤษ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ถึง ๓๑ กรกฎาคม

ปี ๑๘๘๘

๒๐

๖
 บทที่ ๒

สงครามอิสรภาพของซอลแดนกี ปี ๑๕๗๕—๑๖๔๘

ความทั่วไป

๓๘

การยุทธที่เคอะทาวนส์ วันที่ ๒๑ ตุลาคม ปี ๑๖๓๙

๓๒

๖
 ตอนที่ ๒

ตั้งแต่ปี ๑๖๔๙ ถึง ๑๗๖๓

๖
 หมวดที่ ๑

ความเจริญทางเรือ

การเดินเรือและการค้าขายทางเรือ

๓๕

เรือ

๔๐

พล

๔๖

อาวุธ

๔๗

ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

๕๐

๖
 หมวดที่ ๒

การยุทธทางเรือ

๖
 บทที่ ๑

สงครามระหว่างอังกฤษกับซอลแดนกีครั้งที่ ๑ ปี ๑๖๕๒—๑๖๕๔

สาเหตุ

๖๐

ประธานเทศ	๖๑
การสังกรรม	๖๒
การยุดทเคนทิต นอช วันที่ ๘ ตุลาคม ปี ๑๖๕๒	๖๔
การยุดทเคนเชอร์เนตส์ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ปี ๑๖๕๒	๖๗
การยุดทเคนพอร์ทแลนด์ (การยุดท ๓ วัน) วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๕๓	๖๘
การยุดทเคนเฮเทอร์แลบมาร์คแควนธอร์ไฟร์แลนด์ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ปี ๑๖๕๓	๗๓
การยุดทเคนทวิคและเซเฟนิงเจน วันที่ ๘ และ ๑๐ สิงหาคม ปี ๑๖๕๓	๗๖

บทที่ ๒

สังกรรมระหว่างอังกฤษกับสเปน (ครั้งที่ ๒) ปี ๑๖๕๔—๑๖๕๕

ความทั่วไป	๘๒
------------	----

บทที่ ๓

สังกรรมระหว่างเคนมาร์คกับสวีกเดน

ความทั่วไป	๘๗
------------	----

การยุดทในช่องซุนก์ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ปี ๑๖๕๘	๙๑
---	----

บทที่ ๔

สงครามระหว่างอังกฤษกับซอลแดนครั้งที่ ๒ ปี ๑๖๖๕—๑๖๖๗

สาเหตุ	๑๖๖
ประธานเหตุ	๑๖๗
การสงคราม	๑๖๘
การยุทธที่ไลเวสทอฟท์ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ปี ๑๖๖๕	๑๐๑
การยุทธสวัน วันที่ ๑๑—๑๔ มิถุนายน ปี ๑๖๖๖	๑๐๗
วันที่ หนึ่ง	๑๐๗
วันที่ สอง	๑๐๘
วันที่ สาม	๑๐๙
วันที่ สี่	๑๑๐
การยุทธที่นอร์ธไฟร์แลนด์ วันที่ ๔—๕ สิงหาคม ปี ๑๖๖๖	๑๑๒

บทที่ ๕

สงครามระหว่างอังกฤษกับซอลแดนครั้งที่ ๓ ปี ๑๖๗๒—๑๖๗๔

สาเหตุ	๑๑๖
ประธานเหตุ	๑๑๗

หน้า

กำลัง

๑๑๘

แผนยุทธการ

๑๑๙

การสงคราม

๑๒๐

การยุทธที่ข้าวโหล วันที่ ๗ มิถุนายน ปี ๑๖๗๒

๑๒๑

การยุทธที่ซุเนเฟลคังครั้งที่ ๑ วันที่ ๗ มิถุนายน ปี ๑๖๗๓

๑๓๐

การยุทธที่ซุเนเฟลคังครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ปี ๑๖๗๓

๑๓๒

การยุทธที่คัมแพรงงหรือเทกเสล วันที่ ๒๑ สิงหาคม ปี ๑๖๗๓ ๑๓๕

บทที่ ๖

สงครามระหว่างฝรั่งเศสกับซอลแดนส์ (และสเปน)

ปี ๑๖๗๔—๑๖๗๘

สาเหตุ

๑๔๔

การสงคราม

๑๔๕

การสงครามเพื่อแย่งเกาะซิวลี ปี ๑๖๗๕—๑๖๗๖

๑๔๗

การยุทธที่สทอมโบลี วันที่ ๔ มกราคม ปี ๑๖๗๖

๑๕๑

การยุทธที่อาากอสทา วันที่ ๒๒ เมษายน ปี ๑๖๗๖

๑๕๔

การสงครามในอินเดียตะวันตก

๑๕๘

การสงครามการค้าขาย

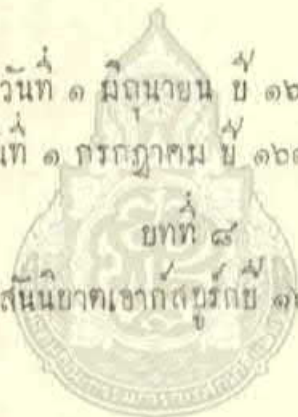
๑๕๙

บทที่ ๗

สงครามแย่งสโคโนระหว่างสวีเดนกับเคนมาร์ค

ปี ๑๖๗๕—๑๖๗๘

สาเหตุ	๑๖๑
การสงคราม	๑๖๑
การยุทธที่ฮอลันดา วันที่ ๑ มิถุนายน ปี ๑๖๗๖	๑๖๖
การยุทธที่คอปเก วันที่ ๑ กรกฎาคม ปี ๑๖๗๗	๑๗๐

สงครามสันนิบาตเซาท์บริทช์ ๑๖๘๘—๑๖๙๗

สาเหตุ	๑๗๕
ประธานเหตุ	๑๗๗
กำลัง	๑๗๘
การสงคราม	๑๗๘
การยุทธที่แหลมบิช วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ปี ๑๖๙๐	๑๘๘
การยุทธที่แหลมบาร์เฟลธ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ปี ๑๖๙๒	๑๙๕

บทที่ ๘

สงครามสืบราชสมบัติสเปน ปี ๑๗๐๒—๑๗๑๓

สาเหตุ	๒๐๒
--------	-----

ประธานเทศ	๒๐๓
กำลัง	๒๐๕
การสงคราม	๒๐๖
สงครามทางบก	๒๐๖
สงครามทางเรือ	๒๐๗
การต่อสู้เมืองสำคัญ	๒๑๒
การต่อสู้เรือบรรทุกเงินสเปนที่เมืองวิโก	๒๑๓
การต่อสู้ยิบรอลตาร์	๒๑๔
การยุทธที่มาลากา วันที่ ๒๕ สิงหาคม ปี ๑๗๐๔	๒๒๒
บทที่ ๑๐	
สงครามใหญ่ในภาคเหนือของยุโรป ปี ๑๗๐๐—๑๗๒๐	
สาเหตุ	๒๓๐
ประธานเทศ	๒๓๒
สงครามระหว่างสวีเดนกับเดนมาร์กครั้งที่ ๑ ปี ๑๗๐๐	๒๓๓
สงครามระหว่างสวีเดนกับรัสเซีย, แซกซัน—โปแลนด์	
ปี ๑๗๐๐—๑๗๐๔	๒๓๖
สงครามระหว่างสวีเดนกับเดนมาร์กครั้งที่ ๒ ปี ๑๗๐๔—๑๗๒๐	๒๓๘
การยุทธในอ่าวค็อลเก วันที่ ๕ ตุลาคม ปี ๑๗๑๐	๒๔๑

บทที่ ๑๑

ก. สงครามระหว่างสเปนกับสัมพันธมิตรสเปน

ปี ๑๙๑๘—๑๙๒๐

สาเหตุ	๒๖๒
ประธานเหตุ	๒๖๓
การสงคราม	๒๖๓

ข. สงครามสืบราชสมบัติของสเปน ปี ๑๙๔๐—๑๙๔๕

สาเหตุ	๒๖๕
ประธานเหตุ	๒๖๖
การยุทธ์ที่คอสตา วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ปี ๑๙๔๔	๒๖๘

บทที่ ๑๒

สงครามแย่งเมืองซัน (สงครามเจ็บบ) ปี ๑๙๕๖—๑๙๖๓

ความทั่วไป	๒๗๖
การยุทธ์ที่มินฮอรา วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ปี ๑๙๕๖	๒๗๘
การยุทธ์ที่ลาโกส วันที่ ๑๘ และ ๑๙ สิงหาคม ปี ๑๙๕๘	๒๘๖
การยุทธ์ที่เคเบรอน วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ปี ๑๙๕๘	๒๘๗

สำัญภาพและแผนที่

ภาพบุคคลสำคัญ	๑
เรือกลลือชน และ เรือ "Prince Royal"	๒
เรือ "Sovereign of the Seas" และ "Royal Charles"	๔
แผนที่แสดงยุทธวิธีบริเวณน่านน้ำยุโรปยุคเรือใบ	๑๒
กระบวนเดินทางของฮาร์มาทา	๑๖
ภาพบุคคลสำคัญ	๓๔
เรือประจัญบานและเรือค้าขาย, เรือคัทเทอว์, เรือขมบาร์ค	๔๐
แผนที่แสดงยุทธวิธีบริเวณช่องอังกฤษ	๖๐
The Four Seas ของอังกฤษ	๖๐
การรบที่โคเวอร์	๖๐
แผนที่แสดงยุทธวิธีบริเวณซุฟเคน	๖๒
การรบที่เคนท์ที่ชนอก	๖๔
การรบที่กันเยอร์เนลส์	๖๖
การรบที่พอร์ทแลนด์ (๑)	๖๘
" " (๒), (รูปเรือ)	๗๐
การรบที่เฮาเทอว์แกมบาร์ค	๗๔
แผนที่เมืองคาบิซ	๘๔
แผนที่แสดงยุทธวิธีบริเวณทะเลบอลติก ยุคเรือใบ	๘๖
แผนที่แสดงยุทธวิธีบริเวณช่องซุนท์	๙๐

การยทชทโลเวสทอฟท์ (๑)	หน้า ๑๐๐
” ” (๒), (๓)	๑๐๒
คำสงยทชการทางยทชวชของรยแทร บ ๑๖๖๖	๑๐๔
การยทชสวณ (๑), (๒), (รยเรชของวันททง)	๑๐๖
” (๓), (๔), (๕)	๑๐๘
” (๖), (รยเรชของวันทส)	๑๑๐
การยทชทชอรรโพรแลนค (๑), (๒), (๓)	๑๑๒
การทำเนนการบคชวของรยแทร ในแม่น้ำเฮมส	๑๑๔
การยทชทชวโซล	๑๑๖
การยทชทชเนเฟลค ครงท ๑ (๑)	๑๑๘
” ” ” ๑ (๒)	๑๒๐
การยทชทคัมแพรคจัน พรชเทกเสล	๑๒๒
” ” ” (รยเรช)	๑๒๔
การยทชทสทวอมโซล	๑๒๖
การยทชทชากชสทา (๑), (๒)	๑๒๘
” ” (๓)	๑๓๐
แผนทสแคตยทชบรเวณทะเลชดทค (เชลลนค—ชชลนค)	๑๓๒
การยทชทชชดนค	๑๓๔
การทชชองเรช Svärdet	๑๓๖

พระเจ้ากุสทัฟ อดอล์ฟ

พระเจ้าคาร์ลที่ ๑๒ แห่งสวีเดน

กอนต์ เดอ คูร์ วิลล์

วิลเลียม แอร์ พัน ออบดัม

อับราฮัม ดีอเคนซ์

คอร์เนลิอุส ทรอมพ์

นีลส์ ยูล

จอร์จ บิง

ตอนที่ ๑

ตั้งแต่ปี ๑๕๗๕ ถึง ๑๖๔๙

หมวดที่ ๑

ความเจริญทางเรือ

การเดินทางเรือและการค้าขายทางเรือ

ปี ๑๔๙๓ ป๊อปอะเล็กซานเดอร์ที่ ๖ (Pope Alexander) ได้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ท่านได้แบ่งแผ่นดินที่ไต้พบใหม่ให้แก่โปรตุเกส (Portugal) และสเปน (Spain) คือโปรตุเกสได้แผ่นดินทางตะวันออกของเส้นเมริเดียน (Meridian) ที่ผ่านเกาะแควแหลมเวอร์เด (Cape Verde) และสเปนได้ทางตะวันตกของเส้นนั้น ประเทศทั้งสองจึงได้แข่งขันกันเที่ยวค้นหาแผ่นดินใหม่ ตั้งขึ้นว่าเซนต์โฮเซของประเสริฐของประเทศทั้งสองมากที่เผชิญไปพบแต่ที่มั่งคั่งบรรดามนุษย์ส่วนมาก จึงทำให้การค้าขายของประเทศทั้งสองเจริญขึ้นอย่างมิได้มีใครนึกฝันชยเป็นเวลานาน สินค้าจากอินเดียตะวันตก (West Indies), อเมริกากลาง (Central America) และอเมริกาใต้ (South America) ได้ท่วมทะลักมายังเมืองเซร์วิลลา (Sevilla) และคาซิช (Cadiz) ส่วนลิสบอน (Lisbon หรือ Lishoa) คงเป็นตลาดใหญ่ของสินค้าจากอินเดีย (India) และเอเชีย (Asia) สินค้าที่มายังลิสบอนนี้ได้

ส่งผ่านมาทางเลวันท์ (Levant), เมืองท่าตามทะเลดำ (Black Sea),
ตามฝั่งซีเรีย (Syria) และอียิปต์ (Egypt) นายังประชาชาติต่างๆ
ในอิตาลี (Italian Republics) ภายหลังสินค้าที่ส่งไปยังประชาชาติ
อิตาลีเหล่านี้ถูกเมืองมาร์เซย์ (Marseille) แย่งเอาเสีย และภายหลัง
ถูกพวกอังกฤแย่งไปอีกต่อหนึ่ง ต่อมาเตอร์กีย์ (Turkey) ได้เมือง
ทางบ้านตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean) เป็น
เมืองขึ้น ก็เลยทำให้การค้าขายที่ผ่านตามเมืองเหล่านี้ลดลง
เพราะเตอร์กีย์เก็บภาษีผ่านแพงเกินไป.

สเปนและโปรตุเกสซึ่งในระหว่างปี ๑๕๘๐ ถึง ๑๖๕๐ ได้รวม
เป็นประเทศเดียวกัน ได้ดำเนินประสาธน์ขายต่อเมืองขึ้นทั้งหลาย
ของตนเลวทรามมาก กล่าวคือแทนที่จะบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองกลับ
ทำให้ทรุดโทรมลง โดยลบเลือนขนบธรรมเนียม ปล้นและทำลายเสีย
เมืองขึ้นที่รพศมยต์มาพอแล้ว จึงเป็นเหตุ ทำให้ผู้ที่มาแข่งขัน
ภายหลังดำเนินการง่ายขึ้น ผู้แข่งขันทั้งหลาย ในตอนต้นมีฮอลแลนด์
(Holland) ซึ่งเมื่อใดก็ต่อสู้กับสเปนจนได้เป็นอิสระ ก็ลงมือ
แย่งการค้าขายของสเปนและโปรตุเกส ตลอดจนการค้นหากองเมืองขึ้น
ด้วย และได้จัดการบำรุงเมืองเหล่านี้ให้เจริญขึ้นจนได้ผลดีกว่าและ
ได้รับประโยชน์มากกว่า เช่นในปี ๑๕๘๑ ยึดเอาเมืองคาเยนเน
(Cayenne) เป็นเมืองขึ้น, ปี ๑๕๙๕ คอเนลิอุส เฮทมัน (Cornelius
Houtman) ได้พบทางเดินเรือมาอินเดีย, ในปี ๑๖๐๑ ได้เมืองขึ้นทางใต้

ของแอฟริกา (Cape Colony), ในปี ๑๖๐๒ ได้ตั้งบริษัทค้าขาย Oost Indische Compagnia และในปี ๑๖๐๕ บริษัทนี้ได้ยกเอาหมู่เกาะโมลุกกะ (Moluccus) ในราวกลางศตวรรษที่ ๑๗ ได้รวบรวมเมืองขึ้นแถวตะวันออกมีในอินเดียนและแหลมมลายู (Malay Peninsula) เป็นต้น จนมีอาณาเขตที่ใหญ่โตมาก ทั้งนี้เนื่องด้วยการกระทำของ Jan Coen และอันทอน ฟัน ดีเมน (Anton van Diemen) ซึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการทางตะวันออกเกือบทั้งสิ้น ต่อมาวิลเลิม จันซซ์ (Willem Jansz) ในปี ๑๖๐๕, ฮาร์ทอก (Hartog) ในปี ๑๖๑๖, อาเบล ทัสมัน (Abel Tasman) ในปี ๑๖๔๒ ได้พบออสเตรเลีย (Australia) และได้สำรวจค้นพบพื้นที่ที่ยังเป็นอันมาก ในขณะเดียวกันนี้ได้พยายามหาทางเดินเรือทางก้นตะวันออกเฉียงเหนือ (N.E. Passage) แต่ไม่ได้ผล ถึงเช่นนั้นก็วิลเลิม บารენტซ์ (Willem Barentz) ยังไปถึงเมืองโนวจา เซมลีจา (Novaja Semlja) ในปี ๑๕๙๔, จาคอบ ฟัน เฮมส์เคิร์ก (Jacob van Heemskerck) ไปถึงเมืองสปิตซแบร์เกน (Spitzbergen) ในปี ๑๕๙๖, คอรัเนลียุส บอสมันส์ (Cornelius Bosmans) ไปถึงทะเลคารา (Kara) ในปี ๑๖๒๕ และในที่สุดได้ยกและสร้างเมืองนิวอัมสเตอร์ดัม (New Amsterdam คือนิวยอร์กเวลานี้) ในปี ๑๖๑๒ และยกเอาเกาะคูราเซา (Curaçoa) ได้ ในปี ๑๖๓๔.

ฝ่ายอังกฤษและฝรั่งเศสก็ไม่ยอมให้สเปนมีสิทธิในการค้าขายในประเทศใหม่ ๆ เสียผู้เดียว เมื่อสเปนไม่ยอมให้ประเทศทั้งสอง

มาแย่งสิทธิของคนเช่นนั้น ก็เกิดรบพุ่งกันขึ้นระหว่างพวกสเปน และ พวก ทาลาบาในการค้าขาย (merchant adventurers) ของ ฝรั่งเศส และอังกฤษซึ่งได้ไปเที่ยวหาถิ่นแดนอันเคยตะวันตก, อเมริกากลาง และอเมริกาใต้ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ ๑๖ และมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ พวกทาลาบาในการค้าขายในโคลัมเบียแต่ครั้งเมื่อเกิดบริษัทค้าขายบริษัทหนึ่งในกรุงลอนดอน (London) ในปี ๑๕๐๕ บริษัทนี้ทำให้การค้าขายเจริญขึ้นมาก โดยส่งกองเรือค้าขายและกองเรือค้นหาแผ่นดินใหม่ออกไปเสมอๆ ในยุคนั้นเราจะได้ยินชื่อทหารเรือที่มีชื่อเสียงมากของอังกฤษหลายนายเช่น วอลเทอร์ ราเลIGH (Walter Raleigh), มาร์ติน ฟรобиเชอร์ (Martin Frobisher), เจอน เดวิส (John Davis), เจอน ฮอว์กินส์ (John Hawkins), แฟรนซิส เดรก (Francis Drake) ซึ่งได้เดินทางรอบโลกในปี ๑๕๗๗-๑๕๘๐) ท่านเหล่านั้นได้ฝึกฝนตนเองและนำกองเรือรบหรือทหารไปด้วยหนึ่งผู้ใดก็ได้ไปดำเนินการด้วยตนเองทั้งสิ้น.

รัฐบาลฝรั่งเศสและอังกฤษได้ตกลงว่าตนมิได้เข้าเกี่ยวข้องกับ การรบพุ่งกันอยู่เป็นเวลานาน แต่ที่จริงในขณะนั้นคือคหณนเชื้อเพอ ทางฮิสปันโญที่ไปทำการวิ่งๆ มาก ในปี ๑๖๒๕ อังกฤษและฝรั่งเศสได้สร้างเมืองขึ้นบนเกาะเซนต์ คิตส์ (St. Kitts) รัฐบาลทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมกันในการทำเช่นนั้นและต่างมียอมให้สเปนมาถือสิทธิเป็นใหญ่เสียแต่ผู้เดียวในย่านนั้น ในข้อๆ มาอังกฤษและฝรั่งเศสต่างก็ได้ยึดเกาะในหมู่เกาะอันติล (Antilles) เกือบเมืองขึ้น.

นอกจากนี้ในตอนต้นศตวรรษที่ ๑๗ ฝรั่งเศสส่งยกไปเมืองจีน
อีกหลายแห่ง เช่น คาเชนเน, คานาคา (Canada ซึ่งมีเมืองหลวง
ชื่อควิเบก [Quebec] เมืองนี้ตั้งเมื่อปี ๑๖๐๘ โดยชาวมวล แซมเพลน
Samuel Champlain), เกาะมาดากัสการ์ (Madagascar) และเกาะเรอูน
นิยง (Réunion) ในปี ๑๖๔๓

ประมาณปี ๑๕๘๕ อังกฤษเข้ายึดกินแดนอเมริกาใต้แห่งหนึ่ง
และตั้งเมืองเวอร์จิเนีย (Virginia) ขึ้น โดยความคิดและการกระทำ
ของวอลเทอร์ ราเลซ ทั้งสิ้น ปี ๑๕๘๑-๘๔ เจมส์ แลนแคสเทอร์
(James Lancaster) ได้เดินทางมาฝั่งอินเดียและภายหลังก็เกิดบริษัท
ค้าขาย "East Indies Company" ขึ้นในปี ๑๕๙๙ บริษัทนี้ได้สร้าง
โรงงานขนถ่ายไหมเกาะโมลัคกะและในซราเท (Surate) ในปี ๑๖๑๒,
ในมาดราส (Madras) ในปี ๑๖๔๐ ทั้งนั้นในภายหลังก็แยกเมืองต่าง ๆ
ในทวีปเอเชียเป็นเมืองขึ้นเสียอีกหลายแห่ง

การค้าขายในอินเดียตะวันออก (East Indies) นี้ทำให้พวกที่มี
ผลประโยชน์เช่นฮอลันดา, ฮอลแลนด์และอังกฤษเกิดรุ่มร่ากันขึ้น
น้อย ๆ ทั้งนี้จึงทำให้อังกฤษต้องคิดหาทางเดินเรือมายังอินเดีย
ใหม่โดยทางตะวันตกเฉียงเหนือ (N.W. Passage) ผู้ที่ออกหาทาง
นี้มีรูดอล์ฟ ฟิชเชอร์ ในปี ๑๕๙๖-๙๘, เรน เทวิส ในปี ๑๕๘๕-๘๗,
เฮนรี ฮัทสัน (Henry Hudson) ในปี ๑๖๑๐, แบฟฟิน (Baffin) และ
ไบลอต (Bylot) ในปี ๑๖๑๕-๑๖ และทางเดินเรือทางตะวันออก

เมืองเหนือก็มีผู้คนหาหลายคนเช่นฮักสันในปี ๑๖๐๗-๐๘ แต่ทั้งสองทางนี้ไม่มีผู้ใดพบสักทางเดียว การเดินเรือหาทางต่างๆ นี้ทำให้เกิดมีการจับปลาวาฬ ขนแฉะสัตว์ขนสัตว์ เคนและทางฝั่งตะวันออกของกรีนแลนด์ (Greenland) นอกจากนี้ยังทำให้การค้าขายขนสัตว์ของอังกฤษจากเมืองแควอ่าวฮักสัน (Hudson) เจริญขึ้นอีกด้วย

ในยุคนี้การค้าขายของประชาชาติต่าง ๆ ในอิตาลีได้ตกต่ำลงเรื่อย ๆ มา และในทำนองเดียวกันการค้าขายของสันนิบาตฮันเซอติก (Hanseatic League) ก็เสื่อมโทรมลงเกือบหมดสิ้น โดยการแข่งขันของอังกฤษกับฮอลแลนด์ ต่อมาการค้าขายของสันนิบาตบรูกซ์ (Brugges) และแอนท์เวิร์ป (Antwerp) ก็ถูกทำลายเกือบหมดสิ้นในสงครามอิสรภาพของฮอลแลนด์ ในตอนก่อนนั้นก็เช่นเดียวกันเพราะพระนางเอลิซาเบธ (Queen Elizabeth) สั่งให้ยึดกิจการของสันนิบาตคนเดียว

ในต้นศตวรรษที่ ๑๗ กาลิเลอี (Galilei) ได้สร้างกล้องส่องทรรศน์ (terrestrial) ขึ้นที่เวนิซ (Venice) และในขณะเดียวกันชาควิสส์ ยันส์เซน (Zacharias Janssen) ก็ได้สร้างกล้องทรรศน์เดียวกันขึ้นที่มิดเดิลเบิร์ก (Middelburg) ในฮอลแลนด์ โดยมิได้รู้เห็นซึ่งกันและกันเลย ต่อมาอีก ๒-๓ ปี (ปี ๑๖๑๑) เคพเลอร์ (Kepler) ได้สร้างกล้องส่องดาว (astronomical) ขึ้น และเกือบจะเดียวกัน จอนเควิสได้แก้ไขเครื่องมือต่าง ๆ ในการเดินเรือให้ดีขึ้นเช่น Davis' Quadrant

เรือเกดตอชอน ปี ๑๕๙๙

เรือ "Prince Royal" ปี ๑๖๑๐

THE "Faint Seal" is a circular emblem featuring a central monogram or crest, surrounded by a decorative border.

เป็นต้นและเฮดเวิร์ก ไรท์ (Edward Wright) ได้หาวิธีสร้างแผนที่ให้
 ง่ายขึ้น

เรือ

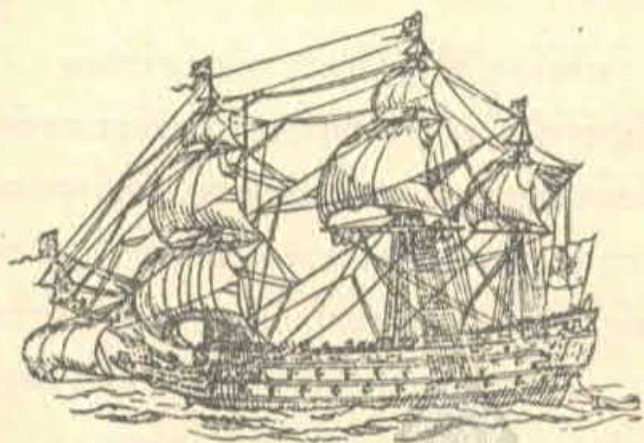
ในต้นยุคเรือแกลลี (Galley) ยังเป็นเรือรบอยู่ในทะเลเมดิเตอร์
 เรเนียน แต่ในศตวรรษที่สิบสามเรือรบมักเป็นเรือใบค้าขายที่โต คึกคักชาว
 จีนเคยเป็นส่วนมาก นอกจากเรือเหล่านี้ยังได้มีผู้ประดิษฐ์แบบเรือใบ
 จีนและเพราะสำหรับการรบ เช่นซอลแลนตันและอังกฤญเป็นต้น แบบของ
 เรือนี้คงมีลักษณะเก๋ๆเช่นเกี้ยวกันมาตลอดยุค โดยที่ได้มีการ
 เปลี่ยนแปลงกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สกลกายของเรือซึ่งในตอนต้นค่อนข้างหยาบมาก มาตอนหลังๆ
 ได้กลั่นน้อยลงไป ห่อสูงๆ ที่หัวและท้ายเรือกลัดให้ต่ำลงเพราะทำให้
 ใช้ใบลำยาก ก่อนข้างเกาะ ทำให้เรือโคลงมาก (top heavy) ไป
 ที่ท้ายเรือเดิมเป็นหน้าก็ขรรคมกาวเวลาได้เพิ่มคล้ายๆ ระเบียงยื่นออก
 มา ตัวคากฟ้าทั้งหมักก็คเป็นพนเคี้ยวกันกลัดจากหัวถึงท้าย นอก
 จากคากฟายนล็กที่ตรงกลางระหว่างเสาหน้ากับเสากลางหรือเสาใหญ่
 มีทว้างเปิดไว้สำหรับเก็บเรือเล็ก ที่คากฟายนกลางกลัดซึ่งอยู่เหนือ
 แนวน้ำ ๑.๐—๑.๓ เมตร มีคากฟายนคากฟายนงเรียกว่าคากฟาลัง
 (orlop หรือ lower deck) อยู่ใต้แนวน้ำราว ๑ เมตร คากฟาลังนทำให้เรือ
 แน่นหนาแข็งแรงขึ้นอีก ใช้สำหรับเป็นที่พักของพวกช่างไม้ซึ่งในเวลา
 เข้ารบจะต้องคอยชกหรือทุบยิงแฉ่ๆแนวน้ำ บนคากฟายนบนๆก็ขึ้น

มามีช่องบันได ๆ (ไม่เหมือนอย่างก่อนซึ่งเป็นรถลมเล็กพอปากกระบอก
บันไดนั้น รถลมเช่นนี้จะทำให้กะตักย่นทางสูงหรือหันทางข้างไม่ได้
เลย) ทั้งเรือใช้หุ้มด้วยตะกั่วซึ่งตีเป็นใยไผ่ ในราวปี ๑๙๒๐
ภายหลังได้แพร่หลายไปทุกหนทุกแห่ง ในอังกฤษและซอลแดนก็
บางครั้งใช้หุ้มด้วยไม้สักชั้นหนึ่ง

เสาและใบก็เช่นเดียวกันได้ดัดแปลงให้ดีขึ้นและลดจำนวนเสา
ลงมาเหลือเพียง ๓ เสาก็ย่นเสีย ๑ เสา บางครั้งเสาชั้นมเสาเล็กก็ดัด
ด้วยปลายเสาด้วย ตามเสาน้ำ, เสากลางและเสาท้ายใช้ใบรูปสี่เหลี่ยม
หลายใบก็คล้ายกับพรวน พรวนเหล่านี้เป็นขนากเล็กแล้วมักทำ
สำหรับเอาชนะลงใต้ด้วย ท้ายสุดเสายางซึ่งใช้ใบรูปสามเหลี่ยม การ
ที่ดัดแปลงหรือเพิ่มเติมใบเหล่านี้ก็เพื่อให้ความคล่องแคล่วขึ้น
ในการกลบลำหรือแล่นเฉยกลม ที่ปลายเสานอกจากเสาเล็กแล้ว
มักมีหอคอยสำหรับขี้นามค้อยเหล็กและสำหรับทหารเวลารบอีกด้วย หอ
คอยหรือหอรบนั้นเสานันทาเป็นรูปกลมเท่านั้น เครื่องสำหรับกระเบ
สมีอีกแบบเหมือนกัน

เรือที่ใหญ่ที่สุดในยุคนี้สร้างในอังกฤษ ชื่อ "Sovereign of the
Sea" เป็นเรือคาทาสสามชั้น (Three decker) ภายหลังเปลี่ยนเป็น
คาทาสสองชั้น (Two decker) และได้ชื่อใหม่ว่า "Royal Sovereign"
มีขนาดกิน ยาว ๕๒ เมตร กว้าง ๑๕ เมตร กินน้ำลึก ๖ เมตร
น้ำหนัก ๑,๖๘๐ ตัน เรือลำนี้ชื่อว่าใหญ่ผิดธรรมดา แต่เรือในคอน
ปลายของยุคนั้นขนาด ๑,๐๐๐—๑,๒๐๐ ตันก็มีไม่น้อยเหมือนกัน

ෆ ෆ "Sovereign of the Seas" ෆ ෆ ෆ ෆ

ෆ ෆ "Royal Charles" ෆ ෆ ෆ ෆ

พล

พลประจำเรือนนันทามปกติหามาได้โดยวิธีจ้าง แคว้นชิมชุน
ยังคงชาวเรือยังมีมากเหมือนกัน วิถีหลังนี้ใช้ทหารไปล้อมและจับ
เอามาจากโรงเรือนที่ชาวเรือไปมาเล่นการพนันหรือกินเหล้าอยู่ ใน
เรืออังกฤษ, ซอดแลนด์ และ ฝรั่งเศส มีชาวเรือ แท้ราว ๒/๓ ของพล
ประจำเรือทั้งหมด ส่วนในเรือสเปนและโปรตุเกสมีเพียง ๑/๓ เท่านั้น
นอกนั้น เป็นพวก ทอดยังคงและค้อนมาตามทางอื่น

ค้อนคนยคนโตมผู้ เริ่มที่จะฝึกฝน นายทหารให้ไต่รับการฝึกใน
การทหารเรือขึ้นมาตามลำดับ แต่ถึงกระนั้นก็มีผู้ที่ไม่เคยกับทะเล
เลยมาเป็นนายทหารและแม่ทัพบ่อย ๆ หลายประเทศได้ตั้งคนตั้ง
โรงเรียนและสมาคมเพื่อให้ได้นายทหารเรือที่ ๆ และจัดตั้งหน่วย
สำหรับการรบในเรือขึ้น

จำนวนพลประจำเรือนนันทามปกติ โดยประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของ
เรือทั้งตัวอย่างต่อไป เรือ "Royal Sovereign" (๑,๖๘๐ตัน) มี ๖๐๐ คน,
"White Bear" (๑,๐๐๐ตัน) ๔๘๐ คน, "Revenge" (๕๐๐ตัน) ๒๕๐ คน

อาวุธ

อาวุธต่าง ๆ มีได้เจริญขึ้นเท่าใด แต่ได้มีผู้พยายามที่จะประสิทธิ์
อาวุธของเรือให้ใช้ได้สะดวกและง่ายขึ้น การตั้งและใช้ปืนได้มีระเบียบ
ดีขึ้น เรือรบอังกฤษชื่อ "Ark" (๘๐๐ ตัน) สร้างในปี ๑๘๘๗ มี

ชาวอังกฤษ Cannon ๔, Demi-cannon ๔, Culverin ๑๒, Demi-culverin ๑๒, Saker ๖ (ขนาดของปืนในกองทัพบกของยุคเรอแวกเรอเซียง) และปืนเล็ก ๆ อีก ๑๗ กระบอก เรือ "Sovereign of the Sea" มีชาวอังกฤษบน:

ปืน	ปืนข้าง	ปืนหัว	ปืนท้าย
ปืนพลาญกลาง	Cannon ๒๐	Demi-cannon ๒	Demi-cannon ๔
ปืนพลาญกลาง	Culverin ๒๔	Culverin ๒	Culverin ๔
ปืนพลาญบน	Demi-culverin ๔	Demi-culverin ๒	Demi-culverin ๒
ปืนพลาญ	Demi-culverin ๔	Demi-culverin ๒	Demi-culverin ๒

เรือเพลิง (fire-ship) นั้นได้เรอเวอชุนออกมา

ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

ประเทศต่าง ๆ ในยุคนี้เริ่มตั้งตนให้กระเียบกองทัพเรือกันขึ้น ริเชอเลอ (Cardinal Richelieu) ได้ชักชวนญูญัก (ordonnance) ในปี ๑๖๓๔ ให้ฝรั่งเศสสร้างกองทัพเรือเต็มทะเล มีเรือใหญ่เล็ก ๕๐ ลำ และกองทัพทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมีเรือเล็ก ๓๐ ลำ ในฮอลแลนด์นั้นวิทยาลัยกลางได้รวบรวมเรือขึ้นเป็นกองทัพเรือตามชายฝั่งที่ยกได้ตกลงกันปี ๑๕๙๗ จากกระทรวงทหารเรือของรัฐต่าง ๆ (States) ๕ รัฐ มีฮอลแลนด์ ไค (เมืองหลวงชอโรทเทรคัม Rotterdam), เซลันด์ (Zeeland เมืองหลวงชอมมเกลบรัก) ฮอลแลนด์เหนือ (เมืองหลวงชอัมสแตร์คัม Amsterdam), ฟรีสลันด์ตะวันตก (West Friesland เมืองหลวงชอเอนกฮุยเซ็น Enkhuizen) และฟรีสลันด์ (เมืองหลวงชอฮาร์ตงเงิน

Harlingen) นอกนั้นบางคราวก็เอาเรือค้าขายที่กวาดเรียบเข้ามาสมทบด้วย ในอังกฤษก็ยังมีว่าพระเจ้าเฮนรีที่ ๘ (Henry) เป็นผู้ที่เริ่มจัดระเบียบกองทัพเรือขึ้นในปี ๑๕๔๖ แต่ว่าเพิ่งมาเจริญเขาจริงจังในสมัยพระนางเอลิซาเบธ

ในยุคนั้นประเทศต่างๆ ได้มีเมืองขึ้นกันมากขึ้น เหตุนี้การค้าขายจึงเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่างพากันเห็นความสำคัญของการครองทะเล จึงเป็นเหตุทำให้เกิดโต้เถียงถึงปัญหาสภาพทางทะเลขึ้น จนในปี ๑๖๐๘ ชาวฮอลแลนด์ชื่อโก กรอทียุส (Hugo Grotius) ได้เขียนหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งชื่อ "Mare Liberum" แปลว่าทะเลเป็นของสาธารณะ ผู้ใดจะถือเอาเป็นสิทธิของตนไม่ได้ ส่วนอังกฤษถือว่าสภาพแห่งทะเลควรมีเขตจำกัด จึงได้เขียนหนังสือชื่อ "Mare Clausum" ซึ่งจอห์น เซลเดน (John Selden) เป็นผู้เขียนขึ้นในปี ๑๖๓๕ คัดค้านหลักของโก กรอทียุส แต่ผลคือชาวอังกฤษโต้เถียงกันในเรื่องนี้นักคือ ผู้ที่มองกองทัพเรือใหญ่กว่าก็มักจะอ้างว่า ในทางยุทธศาสตร์เราควรจะเห็นได้ว่าการโต้เถียง ปัญหาเรื่องข้อสภาพแห่งทะเลว่าสงครามทางเรือควรจะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์กว้างขวางออกไปอีก เมื่อสันคักทเลพันโท (Lepanto) และศึกอาร์มาดา (Armada) แล้ว ก็ทำให้คนเห็นความสำคัญของสงครามทางเรือมากขึ้น ถึงกับเป็นเหตุให้ทางรัฐบาลอังกฤษจัดระเบียบกองทัพเรือของตน

ในขณะเดียวกัน ชาวอิตาลีสำหรับ สงครามทางเรือก็เจริญขึ้นทำให้เกิดยุทธวิธีใหม่ขึ้น ในยุทธวิธีใหม่นั้นคนต่อคนใช้อาวุธคมเข้าประหาร

กัน แต่มาสมัยการทำลายเรือซาคิกเป็นยุคประสงครามศตวรรษเช่นเดียว
กับกรุงเอเธนส์ (Greece) มีอำนาจ ต่างกันแต่ครั้งนั้นใช้ทวน
ส่วนครั้งนั้นใช้ปืนและเรือเพลิง

ในยุคนั้นการสงครามการค้าขายโดยวิธีไพรเวเตียร์ (Privateer) กันอย่างมากมาย จนต้องคิดป้องกันเรือค้าขายกันขึ้นอย่างมี
ระเบียบ การป้องกันทำโดยส่งเรือรบไปคุ้มเรือค้าขาย
เข้าให้แข็งแรงพอ เรือรบที่คุ้มเรือค้าขาย (Convoy) คือมีกอง
เรือรบคอยคุ้มคุ้มครองเรือค้าขาย

ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในยุคนั้นเช่นแต่เพียงระเพลิงเรือกันคน
คือเขาโจมตีบ้าง แต่ก็มีน้อยคนที่จะใช้เรือรบเข้าโจมตีเรือค้าขาย
ซึ่งพอ

หมวดที่ ๒

การยุทธทางเรือ

ในหมวดนี้กล่าวถึงการสงครามออกทะเลเป็น ๒ บท คือ :

บทที่ ๑

สงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน (ครั้งที่ ๑) ปี ๑๕๘๕—๑๖๐๔

บทที่ ๒

สงครามอิสราเอลของฮอลแลนด์ ปี ๑๕๗๕—๑๖๔๘

แบบที่แสดงยุทธบริเวณ

บ้านน้ำอูไร
ชุดเวที

บทที่ ๑

สงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน (ครั้งที่ ๑)

ปี ๑๕๘๕—๑๖๐๔

ตั้งแต่อังกฤษได้ลงมือขับไล่และรังแกพวกคาทอลิก (Catholic) และพระนางเอลิซาเบธก็ช่วยสนับสนุนขอลงทัณฑ์อย่างเบ็ดเสร็จ และทางอื่นให้คิดตั้งตัวเป็นอิสระเพื่อปลุกตัวออกจากอำนาจของสเปน ก็ให้ช่วยขุดหนทางพวกทาสในการค้าขายให้ไปเที่ยวแย่งชิงการค้าขายทางเมืองขึ้นของสเปน (ในตอนนี้เราจะได้ยินชื่อแฟรนซิสเกรค และจอห์นฮอกกินส์มากมาย) เหตุเหล่านี้ทำให้สเปนมีความแค้นเคืองอังกฤษยิ่งขึ้น แม้สเปนซึ่งในเวลานี้ได้รวบรวมเรือทุกลำเข้าเป็นอาณานิคมด้วยกัน (ปี ๑๕๘๐—๑๖๕๐) จะได้ทำการแก้แค้นอังกฤษได้หลายครั้งก็ยังไม่พอใจ อย่างนี้เอง เพราะสเปนเสียประโยชน์มาก ค่อนข้างมาแล้ว ฉะนั้นในปี ๑๕๘๕ ดอนอัลวาเรซ (Don Alvarez de Bazan, Marquis de Santa Cruz) ซึ่งเคยเป็นแม่ทัพกองเรือของหนึ่ในการรบที่เลปันโต) ได้แนะนำพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ (Philip) ให้ไปตีอังกฤษ ครั้นต่อมาเมื่อ ๑๕๘๖ เมื่อทั้งสองฝ่ายทำสนธิสัญญาให้ราษฎรทำสงครามการค้าขายชนิดใดก็ได้เหมือนกันได้ และประกอบทั้งพระนางแมรีสจวทแห่งสกอตแลนด์ (Mary Stuart, Queen of Scots ซึ่งถูกศาสนาคาทอลิกและเป็นผู้ซึ่งพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ หวังจะให้แผ่ศาสนาคาทอลิกในอังกฤษ) ถูกอังกฤษประหารชีวิตเสียอีกด้วย พระเจ้าฟิลิปจึงสั่งให้เตรียมการไปเหยียบย่ำเกาะอังกฤษอย่างใหญ่หลวง

อังกฤษได้เตรียมการต่อสู้ไว้อย่างแข็งแรงเช่นเดียวกัน กลาง
 ปี ๑๘๘๗ แพรนซิสเกรคได้นำกองเรือซึ่งมีเรือรบ ๔ ลำ (รวมทั้งหมก
 ๒,๐๐๐ ตัน บน ๑๗๐ กระบอก และคน ๘๕๐ คน) กับเรือค้าขายอีก
 ๒๐ ลำออกไปเพื่อหวังความมิให้สเปนเตรียมการรวบรวมเรือ
 และอาวุธไว้ ขณะเดินทางเกรคได้ข่าวจากเรือค้าขายซอสแลนส์
 ๑-๔ ลำว่า สเปนได้รวบรวมอาวุธและเสบียงอาหารไว้ที่คากิซเป็น
 อันมาก เพื่อจะส่งต่อไปยังกลียอนซึ่งจะเป็นที่รวมกำลังกองทัพบก
 และเรือในการยกข้ามทะเลไป เมื่อทราบข่าวเช่นนั้นเกรคก็ตรงไปยัง
 คากิซทันที วันที่ ๑๘ เมษายนได้ผ่านเข้าไปในท่าและทำลายกองเรือ
 ลำเดียวประมาณ ๑๐๐ ลำได้จับคน ๕ คน และเที่ยวปล้นสะดมและ
 เผาบ้านเรือนตามฝั่งขึ้นไปจนถึงเซนต์วินเซนต์ (St. Vincent) แล้ว
 หันขึ้นไปยังปากน้ำตากัส (Tagus หรือ Tajo) เพื่อทำให้ชั้นท่าครุช
 ออกมารบ ครั้นชั้นท่าครุชไม่ออกมาเกรคก็เที่ยวปล้นบ้านเรือนตาม
 ฝั่งยอร์กัลต่อไป ตอนนั้นเรือได้ราว ๑๐๐ ลำเศษ ครั้นแล้วก็ตรง
 ไปยังหมู่เกาะอาโซเรส (Azores) เพื่อคอยสกัดเรือลำลียงและเรือ
 ค้าขายของยอร์กัลที่กำลังเดินทางกลับจากอเมริกา และผลสุดท้าย
 ก็สำเร็จสมความประสงค์ การจับเรือครั้งนี้ไม่ใช่แต่จับสรรพสมบัติ
 อันมีค่ามากมายไว้เท่านั้น ยังได้หนังสือซึ่งแสดงถึงผลประโยชน์และ
 กำไรทางอื่นอีกตะวันออกว่าทำได้มากมายเพียงใด พร้อมทั้งวิธี
 ดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งชาวยอร์กัลได้ใช้ต่อชาวตะวันออกด้วย

การกระทำของเกรกได้แสดงอำนาจในทางขวัญมาก ถึงกับใน
สเปญเกิดโศกาสลในเรือเตรียมการรวบรวมเรือและอาวุธซึ่งต้องเน่นช้า
ไปมาก

ก่อนที่เรือเตรียมการได้พร้อมก็เผชิญหน้าท่าครูซได้ถึงแก่กรรมลง
พระเจ้าพลพริงตงให้เมดินา ซิดอนียา (Don Alfonso Perez de Guzman, Duc de Medina Sidonia) เป็นแม่ทัพใหญ่แทน แม่ทัพผู้นี้ไม่
ใคร่คุ้นเคยต่อการสงครามนัก และไม่เคยเป็นแม่ทัพเลย ตอนต้น
ท่านเองก็ไม่ใคร่เต็มใจ แต่เมื่อถูกอัครมุขมนตรีเจ้าที่จำกัดขันธ์ ครั้น
กองทัพเรือของท่าน ถูก พายุ กระจายกระจัดกระจายไปใน ขณะ ที่ เหนือ ทาง จาก
ลิสบอนไปโครูนนา (Corunna) ท่านก็หวนคิดกลับและแนะนำให้พระเจ้า
พลพริงตงให้พลเอกฆวนเอนเริเญสและพลเอกฆวนเอนเริเญสกับอังกฤษเสีย แต่
พระเจ้าพลพริงตงไม่ยอมเพราะพระองค์ ถือว่าการที่ให้นายพลฆวนเอนเริเญส
ไปเหยียบบ้างอังกฤษคงหนักเพื่อประโยชน์แก่ทางศาสนา คือไปเผยแพร
ศาสนาคริสต์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นอย่างคราวครั้งแล้ว เพราะอังกฤษ
ถือศาสนาคริสต์ถึงกับ ขี้ได้ พวกถือศาสนาอื่นออกจากอังกฤษ น
เป็นคำที่พระองค์ยาวร้องให้พลประจำเรือของท่านทราบ เมื่อพักอยู่
ที่โครูนนาได้สักหนึ่งเดือน ซิดอนียาก็นำกองทัพเรือพร้อมได้ออกเดิน
ทางในตอนกลางเดือนกรกฎาคมปี ๑๕๘๘

กองทัพเรือที่สเปญถือว่าไม่มี ใครคิดตกนั้น (la felicissima armada หรือ The Invincible Armada) มีกำลังดังนี้:

กำลัง	นามผู้บังคับการกอง	A เรือ	นำพันก รวม เป็นพัน	ยุ ปน ใหญ่	ทหาร บก	ทหาร A เรือ
กองเรือรบชุกกิล	Medina Sidonia	๑๐	๗,๔๐๐	๓๖๐	๓,๒๐๐	๑,๑๕๐
" Biscaya	J. M. de Recalde	๑๐	๕,๓๐๐	๒๑๐	๑,๘๐๐	๗๐๐
" Catalonia	D. F. de Valdez	๑๕	๘,๕๕๐	๓๕๐	๒,๔๐๐	๑,๖๕๐
" Andalusia	P. de Valdez	๑๐	๘,๓๐๐	๒๕๐	๒,๓๐๐	๗๕๐
" Guipuzcoa	M. de Oquendo	๑๐	๖,๗๕๐	๒๒๐	๒,๐๐๐	๕๕๐
" Levant	M. de Vertendona	๑๐	๘,๖๕๐	๒๘๐	๒,๙๐๐	๗๕๐
เรือเล็ก ๆ	A. H. de Mendoza	๓๓	๓,๗๐๐	๒๐๐	๗๕๐	๑,๐๐๐
เรือค้าขายตึกขาว	J. G. de Medina	๒๓	๑๐,๒๕๐	๓๘๐	๓,๑๐๐	๖๐๐
เรือแกลลันเชสส์	H. de Moncada	๔	—	๒๐๐	๘๗๐	๔๗๐
เรือแกลลัน	D. Mendrana	๔	—	๒๐	—	๓๖๐
	รวมทั้งสิ้น	๑๒๘	๕๘,๙๐๐	๒,๔๖๐	๑๙,๓๒๐	๗,๙๘๐

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

အသံသရာ

นอกจาก ยังมี ทาส สำหรับที่ กระเชียง อีก คือ สำหรับ เรือ
เกลลิแอสส์ (Galleass) ๑,๒๐๐ คน เรือเกลลิ ๙๐๐ คน

กองเรือ ๒ กองแรกทกลาวแล่น มีเรือรบชนิด เรือเกลลิออน
(Galleon) ทั้งหมด ในจำนวนเรือเหล่านี้มีเรือใหญ่ที่สุด (ขนาดระวาง
๑,๐๐๐-๑,๒๕๐ ตัน) อยู่ ๗ ลำ.

แผนยุทธการของพระเจ้าฟิลิปโดยย่อประมาณได้ดังนี้ :

กองทัพเรือ นั้น จะ ต้อง พยายาม หลบ หลีก กองทัพ เรือ อังกฤษ
พยายามไม่เข้าทำการยุทธนาวีเลย ให้ถอยห่างจากฝั่งฝรั่งเศสและ
แฟลนเดอร์ส (Flanders) ในย่านที่พ้นอันตรายจากหินโสโครกพอ
สมควรแล้วตรงไปยังน่านน้ำแถวเมืองมาร์เกต (Margate) จากที่นั่นให้
ไปคอยขัดกันควบคุมการยกพลข้ามทะเลของกองทัพบกที่แฟลนเดอร์ส
ซึ่งมีกำลังประมาณ ๕๕,๐๐๐ คน โดยบังคับบัญชาของฟาร์มา (Alexander
Farnese, Duc de Parma) นอกจากกำลังฟาร์มายังมีเรือรบเล็ก ๆ อีก
ราว ๕๐ ลำและเรือลำเลียงอีกเป็นอันมากในบังคับบัญชาของท่านเอง)
เมื่อฟาร์มาข้ามทะเลได้เรียบร้อยแล้ว ให้ซิโคินาหยุดทหารบกที่
ลำเลียงมาจากสเปนด้วยนั้นให้แก่ฟาร์มา แล้วให้กองทัพเรือรักษา
เส้นคมนาคมจากแฟลนเดอร์ส ไว้ ให้ได้ตลอดเวลา ถ้าทำการยกพล
ข้ามทะเลไม่สำเร็จให้ ซิโคินาพยายามตี ยกเขา เกาะไวท์ (Wight)
ไว้เป็นฐานทัพเพื่อดำเนินการต่อไปให้เป็นผลสำเร็จ ถ้าอังกฤษต้องการ

รยจริง ๆ และชีโคนิอาจำเ็นต้องสู้รบแล้วให้ พยายามเข้ายึดตะลุมบอน และชนคายนเรือให้ ไ้ เร็วที่สุด.

คำสั่งทัพพระเจ้าพลมอญให้แกชีโคนิอาไม่แน่นแฟ้นนัก เป็น การตำหนากแกชีโคนิอาที่จะดำเนินไปให้ ถูกตามพระราชประสงค์จริง ๆ เพราะจิตต์ใจของท่านไม่มั่นคงอยู่แล้ว

วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๑๕๔๘ กองทัพเรือสเปนออกจากโครินนา และจักรพรรยวนเคินท์พันท์ ระหว่างทางได้ถูกพายุเรือแตกแล่นฮสล์ และ แกลล์ ทกล้ำต้องกลับ

วันที่ ๒๐ กรกฎาคมได้มาถึงแคว้นแหลมลิซาร์ต์ (Lizard) ชีโค นิอาได้สั่งให้ ชักธงขึ้นทุกเสาและยิงปืนขึ้นทุกลำเพื่อ แสดงความ กังใจ และเพื่อปลุกใจทหาร.

ฝ่ายอังกฤษนั้นเข้าใจ ว่า สงครามคราวนี้ เป็นสงครามเป็นตาย ของประเทศโดยแท้ ที่ทำง ๆ ตามริมฝั่งไกรกตั้งหน่วยทหารไว้พร้อมที่ จะป้องกันกรรยภพลชนยก ทางตอนใต้ของอังกฤษใต้ถึงกองเพลิงไว้ มากหลายเพื่อใช้รักษาเป็นสัญญาณบอกเมือข้าศึกยกพลขึ้นบกณที่นั้น ๆ และในขณะเดียวกันนี้ไ้รบเร่งรวบรวมเรือทั้งหมดที่หาได้ขึ้นเป็น กองทัพใหญ่เพื่อแก่การรบ

กองทัพเรือของอังกฤษนั้นเรือรบแท้ ๆ ๓๓ ลำ (ยกเรือแกลล์อีก ๑ ลำ) รวมนาหนักทั้งหมดประมาณ ๑๒,๓๐๐ ตัน ปืนใหญ่ประมาณ ๕๐๐ กระบอกและพลประมาณ ๖,๐๐๐ คน เรือใหญ่ที่สุดมี ๒ ลำ คือ

ขนาด ๑,๐๐๐ ตัน กับ ๑,๑๐๐ ตัน เรือที่มีขนาดต่ำกว่า ๑๐๐ ตันมี ๘ ลำ
นอกนั้นยังมีเรือสละเบียง ๑๕ ลำ พล ๘๐๐ คน เรือสินค้าอีก ๑๔๘ ลำ
หนักทั้งหมด ๑๘,๐๐๐ ตัน พล ๘,๕๐๐ คน แต่ไม่มีใครรู้ว่าเรือสินค้า
เหล่านั้นมีชาวเรืออย่างไร เข้าใจกันว่าเป็นชนขนาดเล็กเสียเป็นส่วนมาก
เพราะว่าเรือเหล่านั้นเมืองต่าง ๆ หรือบุคคลก็ส่งมา เช่น ลอนดอน
ส่งมา ๓๐ ลำ หนักทั้งหมด ๔,๕๐๐ ตัน พล ๒,๒๐๐ คน อีกประการหนึ่ง
เป็นเรือคอนข้างเล็กมาก ที่หนักน้อยกว่า ๑๐๐ ตันมีถึง ๖๕ ลำ หนัก
มากกว่า ๒๕๐ ตันเพียง ๑๑ ลำเท่านั้น.

ถึงแม้ว่ากองทัพเรืออังกฤษจะมีกำลังน้อยกว่าชาติมากมายก็
จริง แต่ว่าชาวอังกฤษว่า ชาร์ลส์ ลอร์ดโฮวาร์ด แห่ง เอฟฟิงแฮม (Charles
Lord Howard of Effingham) เสนาบดีกระทรวงทหารเรือในยุคนั้น (Lord
High Admiral) เป็นแม่ทัพเอง ผู้บังคับการกองเรือ นายพลเรือโท
เซอร์แฟรนซิส เดรก, นายพลเรือตรี เซอร์รอน ฮอคินส์, เซอร์มาร์ทิน
ฟร็อบเชอร์ และ ลอร์ด เฮนรี เซย์มัวร์ (Lord Henry Seymour) ซึ่ง
ต่างเป็นนักรบที่ชำนาญและสามารถทั้งนั้น การแบ่งเรือออกเป็นกอง
นั้นไม่มีใครแน่นอนนักก็กระจัดกันไปสักระยะแล้วแต่เหตุการณ์ในเวลานั้น

โฮวาร์ดกับคนอื่นมีเดรคเป็นต้นได้พยายามร้องขอต่อรัฐบาลให้
ยกกองทัพเรือไปต่อสู้กับเรือที่เคียว ขณะเมื่อสเปนเกลื่อนทัพออก
เดินทาง แต่รัฐบาลก็มิเห็นว่าให้ต่อสู้ในช่องอังกฤษ ฉะนั้นในต้นเดือน
มิถุนายนโฮวาร์ดจึงได้นำกองทัพเรือใหญ่ไปตั้งมั่นอยู่ทางปากช่องก้าน

ตะวันตกและยทเชาพลัมมิ (Plymouth) เป็นฐานทัพ ส่วนเชยมี
 ภัยเรือรบ ๒-๓ ลำ และเรือค้าขายคึกคักวชิประมาณ ๓๔ ลำ ไปตั้ง
 มั่นอยู่ในเดอะทาวน์ส์ (The Downs) เพื่อกอชยระวังเหตุการณ์และ
 ของกันมิให้เรือของพาร์มาออกมำทำการได้

อังกฤษต้องคอยทนเ็นเวลานานไ้รับความลำบากมาก เพราะ
 ฤดูร้อนย นหนาวมากผิดปกติ และฉัคคักสะเซียงอาหาร ยิงวิชิยาล
 ประหยัคมากเชากยังฉัคคักมากชน เป็นเหตุทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ
 กันมาก จนวันที่ ๒๐ กรกฎาคมเรือยามทนหลมลัซาร์กิงไ้มารายงาน
 ว่ากองทัพเรือสเปนไ้มาถึงแล้ว อังกฤษจึงไ้นำกองทัพเรือของตน
 ออกมาต่อสู้

การรบต่างๆ ในช่องอังกฤษ

ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ถึง ๓๑ กรกฎาคม ปี ๑๕๘๘

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม กองทัพเรือสเปนเห็นเกาะอังกฤษถึงไ้
 กล่าวแล้ว วันนั้นเองซีโคินอาไ้มีการประชุมปรึกษาคกลงกันว่าให้
 ตรงไปพลัมมิและเข้าตอชอังกฤษ ซึ่งเขาไ้ว่ากำลังเรือทชคสมออยู่
 นั้น แต่สเปนเห็นอังกฤษตอนย่ำวันที่ ๒๑ ในเมือเรือของอังกฤษ
 ไ้ถัดอนสมอกันเรียบร้อยแล้ว เพราะเมือวันที่ ๒๐ นั้น เรือยาม
 ไ้มารายงานแก่โซวาร์คว่ากองทัพเรือสเปนกำลังแล่นเข้ามา ท่าน
 จึงไ้ให้เรือต่างๆ กระสมออออกมา เมือซีโคินอาเห็นเช่นนั้นกัจึงไ้
 เรือหันออกเพื่อกอชยเวลาเขาไ้ทำการในวันรุ่งขึ้น

เช้าวันที่ ๒๑๒ ลมเปลี่ยนจาก ช. ว. มา ว. น. ว. และอังกฤษ
ก็เร่งขึ้นไปจนอยู่เหนือลมได้ ชีโคินาเห็นกังนนกเล็กเล็กที่จะเข้า
คัสติงขึ้นไปทางตะวันออกทำให้กระบวนชักจะรวน รูปกระบวนจะ
เป็นเรียงข้างที่ไม่เชิง ก็ไม่เป็นรูปกระบวนอะไรแน่เพราะเรือรักษา
กระบวนกันไม่ดี อังกฤษก็เข้าโจมตีเรือท้ายๆ โดยตนเองก็ไม่เป็น
กระบวนเหมือนกัน แต่ว่าคัสติงระวังให้ได้ล้อยู่เหนือลมไว้เสมอ, ไม่ยอม
ให้ถูกคัสติงเรือได้และพยายามใช้ปืนใหญ่เสมอ กองหลังของสเปนจึง
ชอยชามาก เรือสเปนลำหนึ่งชอยชามากจนอังกฤษเองก็ต้องปล่อยให้
ลอยไปตามลำพังในคอนกลางคืนนั้น แต่พอรุ่งเช้าวันที่ ๒๓ อังกฤษ
จึงจับยัดปืนและยึดเรือของของเพโดร เดอ วาลเดซ (Pedro de Valdez)
พร้อมกับตัวท่านเองด้วย เรือลำนในคอนกลางคืนได้ตกไปอยู่ข้างท้าย
มาก เพราะได้ถูกชนในระหว่างรบ.

วันที่ ๒๔ ลมกลับเปลี่ยนไปเป็น น. อ. พวกสเปนซึ่งอยู่เหนือลม
จึงได้พยายามที่จะเข้าคัสติง ได้เกิดมีการรบกันอย่างร้ายแรงระหว่าง
กองเรือย่อยๆ แต่อังกฤษได้ทำการรวมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ก็พอที่จะต้านทานสเปนไว้ได้ แต่พอลมคอนกลางคืนเปลี่ยนไปเป็น
ช. ว. ทำให้อังกฤษได้ทเห็นลมอีก กองทัพเรือสเปนซึ่งเวลามา
ถึงแถวพอร์ทแลนด์ (Portland) ก็หันไปทางตะวันออกอีกและเร่งหนี
เข้าคัสติง อังกฤษก็ติดตามไป แต่วันที่ ๒๕ อังกฤษยอมเสียเวลาทั้งวัน
เพื่อแวะเข้าไปทำการลำเลียงกระสุนคืนบนเพราะได้ยิงเสียเกือบหมด

วันที่ ๒๖ เวลาเช้าลมค่อนข้างแรง และในตอนกลางคืนเรือของเรคัลเด (Recalde) ได้ตกไปอยู่ข้างท้ายมาก พอเชยคืนเห็นเช่นนั้นก็ให้เรือเล็ก ๆ พ่วงเรือใหญ่ ๆ ออกมาแล้วเขาค่อย ๆ ในไม่ช้าเรืออื่นๆ ของทั้งสองฝ่ายต่างก็เข้ามาช่วย มีเรือของของแม่ทัพใหญ่ทั้งสองเป็นต้น ได้เกิดรบกันอย่างร้ายแรง ตอนกลางวันลมพัดมาทาง ซ.ซ.ว. อังกฤษก็ปลุกทิวออกเพราะสเปนได้ทเห็นอลม ในการรบวันทั้งสองฝ่ายไม่เสียเรือแม้แต่ลำเดียว แต่เรือของเรคัลเดนั้นจมช้ำมากมายจนต้องทิ้งเข้าหาฝั่งฝรั่งเศส และภายหลัง เกษมแห่งแตกแถวเลอฮาเวอ (Le Havre) เรคัลเดจึงได้เปลี่ยนชื่อไปอยู่เรือใหม่.

วันที่ ๒๗ เรืออังกฤษบางลำแวะเข้าไปลำเลียงกระสุนดินบนที่ฝั่งอีก ส่วนที่เหลือทั้งสองฝ่ายยังคงแน่นต่อสู้ไปทางตะวันออก อย่างช้าๆ ในวันนี้ ซีโคเนียได้ส่งหนึ่งสือไปยังเค็งแคร์ค (Dunkerque อังกฤษ Dunkirk) ถึงพารมาขอให้ส่งกระสุนดินบนมาให้และขอให้พารมาส่งเรือออกมาสัมทบกับกองทัพเรือใหญ่ด้วย,

วันที่ ๒๘ ตอนบ่าย ซีโคเนียได้นำเรือไปทอดสมออยู่ที่กาเลซ (Calais) เพื่อคอยพารมา ฝ่ายอังกฤษได้กำลังเพิ่มจากเซมัวร์ซึ่งได้เดินทางมาจากเคอะทาวนส์ ก็เข้าไปทอดสมออยู่ทางเหนือของสเปน

วันที่ ๒๙ ซีโคเนียยังรออยู่ ที่นั่นอีกและพยายาม ทำการติดต่อกับพารมา ในวันนี้โฮวาร์คได้เตรียมเรือเพลิงไว้ ๘ ลำ พอตอนกลางคืนเห็นลมและกระแสน้ำเหมาะทำนก็ปล่อยเรือเพลิงเหล่านั้นไปยัง

เรือสเปญซึ่งจอดอยู่เป็นกลุ่มๆ แม้ว่าจะไม่มีเรือลำใดถูกไฟไหม้ก็ก
แต่ก็ทำให้สเปญเกิดโกลาหลลงกับกองทัพสายสมอ และเรือลาหนึ่ง
ถูกลมพัดไปติดฝั่งแตก เรืออื่นจากนั้นถูกกระแสน้ำพาเปะปะไปทาง
เกรฟไลน์ส (Gravelines) อย่างไม่เป็นกระบวน ซึ่งก็ดูเหมือนได้โอกาส
เหมาะเพราะลมพัดมาจาก น. ว. ก็เข้าตอศตทำลายเรือสเปญเสีย ๓ ลำ
อีก ๒ ลำไป ตกกันอยู่ ที่ฝั่งซอลแลนส์ เรือทั้งสองลำนี้ เลยถูกพวก
ซอลแลนส์ก็ยกเข้าเสีย.

ตอนกลางคืนวันที่ ๒๑ ลมยังพัดหนักขึ้น เรือสเปญที่หนีเรือ
เพลิงนั้นแล่นหนีกันต่างๆ ตามฝั่งซอลแลนส์เกือบไม่พ้น แต่ตอน
กลางคืนวันที่ ๓๐ ลมเปลี่ยนไปเป็น ว. ซ. ว. พวกสเปญจึงหนีขึ้นเหนือ
ไปทางฮูฟเดน (Hoofden) ได้ แต่ว่ายังถูกยิงถึงคงคิกตามเรือมา
ทางเหนือลม เมื่อได้มีการประชุมปรึกษากันแล้ว ซีโดินฮากก็ตัดสินใจ
ให้เลิกแผนการยทอต่าง ๆ เสีย และกลับบ้านโดย ทางเหนือของ
สกอตแลนด์ โดยที่เห็นว่าจะขึ้นต่อสู้ ไปก็ไม่ไหวเพราะเรืออยู่ใกล้ลมและ
กำนลมบ่อๆ คลอขึ้นมา กระสุนปืนอันกรวยหรือเทมท์, เรือก็จมเข้า
มาก ทั้งสมอ (ทั้งแต่เกิดโกลาหลที่กาเลซแล้ว) ก็ไม่มีเหลือ ทำให้
เรือสเปญเข้าไปใกล้ชายามาก.

โซวาร์ตก็ติดตามเรือไปอีก ๒-๓ วัน และให้ส่งเชลยเรือกลับ
ไปคอยระวังพารมาอีกตั้งแต่วันที่ ๓๑ แต่พอรู้แน่ว่าพวกสเปญถอยทัพ
กลับบ้านจริง โซวาร์ตก็หันกลับมายังแม่น้ำเอมส์ (Thames)

ฝ่ายสเปนนั้น เมื่อหลุกเข้าไปใน ทะเลเห็นอแลวกี ขวัญเสียและ
 ทอกลาลับในการที่จะสู้รบต่อไป ก็พยายามแต่จะกลับบ้านโดยทาง
 เห็นอแลวกีแทนที่เท่านั้น ขณะที่จะเดินทางต่อไปก็ได้ถูกพายุใหญ่เรื่อย ๆ
 ไปจนเรือทยอยชำในการรบมาแล้วครึ่งกองฝง หรือ จมลงเป็น อันมาก
 ในที่สุดเหลือเรือเพียง ๖๕ ลำที่หนีรอดกลับถึงสเปนได้ด้วยความลำบาก
 ยากเย็นที่สุด.

ในการรบ ต่าง ๆ อังกฤษ เข้าใจใช้ ความ คล่องแคล่ว ของเรือ
 คืบมาก พยายามไม่ยอมให้สเปนเข้ามาใกล้หรือขึ้นด้วยขบวนเรือได้
 เพราะถือว่าอาวุธบนใหญ่เช่นอาวุธที่สเปน

แม้ กระนั้นก็ พระเจ้าฟิลิป ยัง ฝายอเล็ก ความ คึก ที่ จะ ทำลาย
 อังกฤษเสียไม่ได้ ได้ตั้งต้นเตรียมการและจัดระเบียบใหม่

ในขณะนั้นอังกฤษได้ตัดสินใจว่าจะดำเนินการรุก และ จะแยกปอร์
 ตูกัล ออกจาก อำนาจ ของสเปน โดย ความ ช่วย เหลือ ของ คอน
 อันโทนิโอ (Don Antonio) ซึ่งมลฑลที่จะได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินของ
 ปอร์ตูกัลและใน เวลานั้นไคอาคีย อยู่ในอังกฤษ รัฐบาล และ พลเมของ
 อังกฤษได้ช่วยกันรื้อกองเรือเพื่อแล่นยิงทหารไปยกพลขึ้นบก ได้เรือ
 ประมาณ ๑๐๐ ลำ ในบังคับบัญชาของแฟรนซิสเกรคกับทหารบกกว่า
 ๑๑,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของเซอร์จอห์นนอร์วีส (Sir John Norreys)
 คอนอันโทนิโอไปช่วยกับกองเรือนี้ ครั้งแรกอังกฤษได้พยายามยึด
 เขาเมืองโครุนนา แต่เมื่อไม่ไคผลก็เลยไปยังเมืองเพนิเช (Peniche)

เพื่อส่งทหารขนบก กองทัพบกนั้นก็ไต่เรือไปยังลิสบอนทันที ส่วน
กองทัพเรือก็เดินทางต่อไปยังเมือง คัสเคส (Cascaes) แถวปากน้ำ
ตาเกส แต่เมื่อเกิดโรคภัยขึ้นในระหว่างพลทั้งบกและเรือ ประกอบ
ทั้ง ราชบุตร ปอตุกัล ก็แสดง ความไม่ พอใจ ที่จะให้ กองอินโท นิโฮเป็น
พระเจ้าแผ่นดิน เลยทำให้ อังกฤษต้องเลิกการค้ากับเมืองลิสบอน ต้อง
ยกทัพกลับอังกฤษโดยเกือบมิได้ทำอะไรเลย นอกจากในขณะที่เกิดขึ้น
ทางนั้นจับเรือค้าขายได้ประมาณ ๑๐๐ ลำ เรือเหล่านั้นส่วนมากได้
บรรทุกข้าวธัญพืชผักและสิ่งเบี่ยงอาหารสำหรับกองทัพเรือสเปน

สงครามยังคงไต่ดำเนินต่อไปอีกหลายปี แต่เป็น สงครามการ
ค้าขายเสียเป็นส่วนมาก รัฐบาลและพลเมืองอังกฤษได้ ใจรักของเรือ
ทั้งใหญ่และเล็กออกไปทำการ ได้ ทำการปล้นสะดมเผ่าบ้านเรือน
แถวฝั่งสเปนและเมืองขึ้นของสเปน ผู้ที่ได้นำกองทัพเรือเหล่านั้นไปมี
เกรค, ซอคินส์, ฟรอมเชอร์ และคนอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงอีกหลายนาย

พระเจ้าพลฟได้ ส่งกองเรือ ออก ไปยังอื่น การปล้นสะดม นเป็น
ครั้งคราวเหมือนกัน และในขณะเดียวกันนั้นก็ได้เตรียม กองทัพบก
และกองทัพเรือใหญ่ขึ้นอีก ครั้นนี้ก็จะไปช่วยไอร์แลนด์ (Ireland)
ที่กำลังกบฏต่อพระนางเฮลิซาเบธ.

พอ พระนางเฮลิซาเบธ ทราบ แผนยถกการ ของ พระเจ้าฟ ลิพน เขา
ในปี ๑๕๖๖ ก็รีบส่งกองทัพเรือซึ่งมีเรือทั้งหมดประมาณ ๑๕๐ ลำใน
บังคับบัญชาของโฮวาร์ด และโรเบิร์ต เดอเวอเรอส์ (Robert Devereux,

Earl of Essex) ชัย่าง "Joint Admirals" ไปยังสเปน ("Joint Admirals")
 นหมายความว่าทางมีสิทธิในการบังคับบัญชาเท่ากัน โดยมากมักอยู่
 ในเรือลำเดียวกัน) ในจำนวนเรือนยนต์เรือรบแท้ของอังกฤษเพียง๑๗ลำ
 ของ ฮอลแลนด์ ในบังคับบัญชาของพัน ฟัน ดุยเฟนฟอร์เท (Jan van
 Duijvenvoorde) ๒๔ ลำ นอกนั้นเป็นเรือค้าขายคึกฉาววิ พลทั้งบกและ
 เรือทั้งหมดประมาณ ๑๖,๐๐๐ คน กองทัพเรือโค่นแล่นออกทางฝั่ง
 มากเพื่อมิให้ใครเห็น ครั้นแล้ววกหันเข้าตรงไปยังคาบสมุทรคานาเลีย
 ไปทำลาย และยึดเอาเรือสำเภาของ กองทัพเรือ สเปน เสีย หมดสิ้น
 แล้วเขายกเมฆ และปล้นสะดมเผ่าบ้านเรือนเสียเป็น อันมาก ครั้น
 แม้ทัพทั้งสองไม่ตกลงกันในการที่จะดำเนินการต่อไปก็เลยยกทัพกลับ

การ ทำลาย ครั้น สเปน เสียหายไปจาว ๒๐ ล้าน เหรียญ สเปน
 (Ducat) สเปนมีความเจ็บใจที่จะหนักขึ้นให้ได้ คับย ๑๕๘๗ กองทัพ
 เรือสเปนจึงออกจากโกรณนา เพื่อไปยังไฮร์แลนด์ แต่พอตกพาย
 ุกระจัดกระจายไปจนย่อยยับเสียหมดกลับ พออังกฤษทราบข่าวก็ส่ง
 กองทัพเรือออกมาล้อมเรือรบอังกฤษ ๒๐ ลำ ฮอลแลนด์ ๑๐ ลำในบังคับ
 บัญชาของเคอเวอเรส เพื่อให้ไปคอยสกัดพวกสเปนและเข้ายึดถ้ำ
 กองทัพเรือออกมาอีก ทั้งส่งให้ไปยังหมู่เกาะฮาไซเรส เพื่อยึด
 เอาเป็นฐานทัพไว้ สำหรับทำสงครามการค้าขายกับเรือค้าขาย สเปนที่
 มาจากอินเดียตะวันออกและอินเดียตะวันตก เพราะเรือเหล่านี้มักจะ
 แวะ แล่น หมู่เกาะฮาไซเรสบ่อย ๆ เคอเวอเรส ไม่นำเรือให้ทางฝั่ง
 พอ จึงได้มีคนแถวกาลิเซีย (Galicia ทาง น. ว. ของสเปน) เห็นเข้า

พวกสเปนก็อยู่เสียในท่าเรือไม่ออกมา ครั้นเคอเวอเรสก็รู้สึกเบื่อที่จะคอยอยู่ก็เลยทวงไปหมู่เกาะฮาไซเรส ก็ทำการปล้นตามเกาะ ๒-๓ เกาะ แต่ไม่สามารถตีไว้ได้แม้แต่สักเกาะเดียว ขณะทีเคอเวอเรสอยู่ที่หมู่เกาะฮาไซเรส สเปนก็ออกเรือจากโครินนาอีก แต่เมื่อถูกพายุใหญ่เช่นเดียวกันอีกครั่งหนึ่งก็กลับอีก.

สงครามคงดำเนินต่อไปอีก ๒-๓ ปี แต่เป็นสงครามการค้าขายทั้งนั้น ในปี ๑๖๐๑ สเปนก็พยายามทำรบกับพลซามทะเลไปไอร์แลนด์อีก ครั่งนั้นเป็นผลสำเร็จ แต่เมื่อการคมนาคมกับประเทศ สเปนถูกกองเรืออังกฤษขัดเสียบหมด กองทัพของสเปนในไอร์แลนด์ก็เลยต้องยอมแพ้และซ่อนน้อมในทอนปายบนนอร์ ตอนนั้นมาเพื่อมิให้สเปนทำการเช่นนั้นได้อีก พระนางเอลิซาเบธจึงให้ส่งกองเรือใหญ่ ๆ ไปแล่นระวังเหตุการณและระวังกองทัพเรือสเปนอยู่ใกล้ ๆ ฝั่งสเปน ในปี ๑๖๐๓ พระนางเอลิซาเบธได้สวรรคต พระเจ้าเจมส์ที่ ๑ (James) ได้ครองสมบัติแทน พระองค์ก็รบทำสัญญาสันติภาพกับสเปนในปี ๑๖๐๔.

บทที่ ๒

สงครามอิสรภาพของฮอลแลนด์

ปี ๑๕๗๕-๑๖๔๘

ตั้งแต่พระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๕ (Charles) แห่งสเปนปกครองฮอลแลนด์นั้น ราษฎรไม่พอใจในการปกครองอย่างกดขี่ของรัฐบาลสเปนอยู่แล้ว ช้ามาถึงสมัยพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ ยังกดขี่หนักเข้า เช่นมีการเพิ่มภาษีอากรและให้ทั้งศาลกักสินไหมต่อศาสนาอาชกรเป็นต้น ก็ยังทำให้ฮอลแลนด์ไม่พอใจและขึ้นก่อกบฏขึ้น ในปี ๑๕๖๖ พวกฮอลแลนด์จึงตั้งสมาคมขึ้นสมาคมหนึ่งชื่อ "Zee Genser" (คนชอบทานทะเล) ศัพท์นี้เป็นคำที่พวกสเปนใช้เรียกระหว่างพวกฮอลแลนด์ ภายหลังเลยกลายเป็นชื่อของสมาคมไป สมาคมนี้มีความมุ่งหมายที่จะไม่ยอมในการทั้งศาลทั้งใดกล่าวแล้ว พระเจ้าฟิลิปไม่พอพระทัย จึงได้สั่งให้อัลบา (Duc d' Alba) ทำเนิการปกครองในมณฑลต่าง ๆ ให้ทารุณยิ่งขึ้น พวกของสมาคมชอบทานทะเลในความควบคุมของเจ้าวิลเลียมแห่งโอเรนจ์ หรือแห่งโอราญเจ (William the Silent of Orange, William van Oranje) จึงก่อการกบฏขึ้น มณฑลเห็นอย่าง ๗ มณฑล มี มณฑล ฮอลแลนด์ (Holland), เซลันด์, ฟรีสลันด์, เกลดร์น (Geldern), อูเทรชท์ (Utrecht), โอเฟร์ริสเสล (Overijssel) และกร็อนิงเงน (Groningen) ได้เข้ามาสมทบด้วย ทั้ง ๗ มณฑลนี้ไ้ทำสัญญาสัมพันธไมตรีกันตลอดชีวิตในปี ๑๕๗๘ ที่อูเทรชท์ ตั้งแต่ก่อการกบฏแล้วฮอลแลนด์

ก็ได้ทำการต่อสู้ด้วยกำลังเท่าที่มี จนในที่สุดได้ตีเอาทหารสเปนล่า
ถอยออกจากมณฑลทั้งหมดได้กล่าวแล้ว ฉะนั้นในปี ๑๕๘๑ ซอลแลนก็
จึงปลุกตัวออกจากอำนาจของสเปนได้ แต่สเปนซึ่งได้ถอยมาตั้งอยู่
ในแฟลนเคอวส์ (เบลเยียมเวลานี้) ก็ได้พยายามที่จะตีเอาซอลแลนค
คืนให้ได้.

ในระหว่างตอนแรกของ สงคราม ๗๐ ปี ซึ่งมี การ สงบศึก กัน
ระหว่างปี ๑๖๐๔—๑๖๒๑ นั้นซอลแลนก็ไม่มีเรือโต ๆ เลย แต่ถึงว่า
เรือระเคื่อนข้างเล็ก บางครั้งบางครั้งก็ยังได้ทำประโยชน์ให้มากในการ
รบกันบนบก เพราะเรือขนาดนั้นเหมาะที่จะปฏิบัติยุทธการที่ติดกันมากโดยเหตุ
ที่ซอลแลนก็ใช้เป็น คองไซ เรือในการค้าขาย และในการ หาปลา มาทำ
สงครามก็เลยทำให้อำนาจทางทะเลของซอลแลนก็เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว
ถึงกับ ๑๕๘๘ เป็นต้นมา ซอลแลนก็มาของเรือ ๒-๓ กอง แข่งพอที่จะ
ไปคอยระวังความรุกรานของพารมาทเคิงและกรีกได้เสมอ ในปี ๑๕๙๖ และ
ปี ๑๕๙๗ ของเรือของซอลแลนก็ได้ออกไปทำการร่วมกับกองเรืออังกฤษ
ในมหาสมุทรแอตแลนติก (Atlantic) ในปี ๑๕๙๘ กองทัพเรือซอลแลนก็
มีเรือถึง ๗๐ ลำ ในบังคับบัญชาของพีเตอร์ ฟันแคว์ ไคส (Pieter van der
Does) ได้ไปทำการ ระวังความ รุกราน ฝรั่งเศส สเปน และ แคว้นหมู่เกาะ คานารี
(Canary) และในอินเดียตะวันตก.

ทั้งนั้นไปเกือบไม่มีจากใด บนฝั่งอาณาจักรสเปน รวมทั้ง เมืองขึ้น
ทั่วทุกพื้นที่จากการระวังความของซอลแลนก็ได้เลย แต่ในปี ๑๖๐๖
สเปนได้ตีกองเรือซอลแลน ในบังคับบัญชาของ เรย์ นีแอ์ เคลสเซน

(Reynier Claeszen) พายแพไป เคสเซนไคทอส์ กับสเปญซม
 กำลังมากกว่าหลายเท่าอยู่ถึง ๒ วัน ครั้นเห็นว่าเรสู้ไม่ไหวต่อไปแล้ว
 ท่านก็เลยระเบิดเรือเสีย ต่อมาอีกหนึ่งจากอบ ฟัน เฮมสแควค
 (Jacob van Heemskerck) ได้แก้แค้นความพ่ายแพ้ครั้งนั้นได้ กล่าวคือ
 เฮมสแควคได้นำกองทัพเรือเล็ก ๆ ๒๕ ลำไปแล่นระวังเหตุการณ์ชัย
 แถวช่องยิบรอลตาร์ (Gibraltar) เพื่อยกกันเรือค้าขายและการเดิน
 เรือของคนในย่านนั้น พอเฮมสแควคได้ทราบข่าวว่ากองทัพเรือสเปญ
 มีเรือใหญ่ ๒๐ ลำในบังคับบัญชาของอาวิลลา (Juan Alvarez d' Avila)
 มาขอทอกลสมออยู่ในอ่าวยิบรอลตาร์ เฮมสแควคก็เข้าขัดขวางทันที แม้ว
 ยิบรอลตาร์จะใหญ่โตขนาดนั้น ยิบรอลตาร์ก็ยอมแพ้ เฮมสแควคก็ยกทัพเข้า
 ไปได้เป็นผลสำเร็จและเข้ายึดกองทัพเรือสเปญอย่างร้ายแรง ในที่สุด
 กองทัพเรือสเปญถูกทำลายหมดสิ้น ส่วนตัวเฮมสแควคและอาวิลลา
 ทั้งสองคนถึงแก่กรรมในกระแสน้ำ

ตาม เมือง ชน ของ สเปญ นั้น รัฐบาล ฮอลแลนด์ปล่อยให้บริษัท
 ค้าขาย ต่าง ๆ ของตน ทำ สงคราม กันเอง บริษัท เหล่านี้ ต่าง มี
 กองทัพเรือโตๆและไคทอส์แพไปหลายครั้งหลายคราว บริษัท
 เหล่านี้บางครั้งก็ไคส่งเรือมาช่วยรัฐบาลในน่านน้ำฮอลแลนด์ บริษัท
 อื่นเคย ตะวันตกบริษัทเคยไคมีเรือใน ระหว่าง ปี ๑๖๓๓-๑๖๓๖ ถึง
 ๘๐๐ ลำ มีพลประจำเรือราว ๖๗,๐๐๐ คน และในช่วงเวลานั้นเรือ
 สเปญได้ไคกว่า ๖๐๐ลำ เรือของบริษัทเหล่านี้ค่อนข้างโตกว่าและแข็งแรง
 กว่าเรือของรัฐบาล เพราะต้องเดินในทะเลกว้าง กองเรือทั้งหลายนี้

เป็นโรงเรียนอย่างสำหรับกองทัพเรือฮอลแลนด์ เพราะแม่ทัพทอมซัส
 เสียชีวิตได้ฝึกฝนตนและทำงานกับบริษัทเหล่านีมาแล้วทั้งนั้น เช่นเพท
 ไฮน์ (Piet Hein), มาร์เทน ฮิสเซน (Marten Thyssen), วิทเท คอร์
 เนลิสซัน เด วิธ (Witte Corneliszoon de With), มาร์เทน ฮาร์เพิร์ตซูน
 ทรอมพ์ (Marten Harpertszoon Tromp), จัน เอแวนท์เซน (Jan Evert-
 sen), ไมเคิล อาดริอันซูน เด รุยเทร์ (Michael Adrianszoon de
 Ruyter) และอื่นๆ อีกหลายนาย และบางคนได้ทำงานตั้งแต่กระลาตึก
 จนได้เป็นแม่ทัพ

ทางใต้ของฮอลแลนด์ ในแผ่นดินเคอร์สัน พวกสเปนมีอำนาจอยู่
 ตลอดสงคราม และเมื่อสงครามสงบแล้ว พวกสเปนก็ยังคงเป็นต้นได้ทำเน
 สงครามการค้าขายได้ผลดีมาก จนพวกฮอลแลนด์ต้องมกของเรือ
 ประจำการอยู่ในน่านน้ำที่เหนือนและเหนือกว่า เพื่อยกกันมิให้
 สเปนได้ดำเนินการได้ บางครั้งบางครั้งพวกสเปนได้ส่งกองทัพเรือเข้าไป
 ในทะเลเหนือ (North Sea) เหมื่อนกันแต่ไม่ได้มีการรบที่สำคัญ
 เกิดขึ้น

ในปี ๑๖๓๙ สเปนได้ส่งกำลังใหญ่อีกครั้งหนึ่ง และได้จับ
 กองทัพเรือใหญ่ที่โครินนามีเรือ ๖๗ ลำ กับพล ๑๖,๐๐๐ คน ในบังคับ
 บัญชาของอันโทนิโอ โอเควนโด (Antonio Oquendo) ขึ้นมาในทะเล
 เหนือ แต่กองทัพเรือฮอลแลนด์ในบังคับบัญชาของมาร์เทน ฮาร์
 เพิร์ตซูน ทรอมพ์ ได้ชกกับหน้าและตีเอากองทัพเรือสเปนนั้นแตก
 วินาศไปในการยุทธที่เคะทวานส์

การยุทธ์ที่เดอะดาวน์

วันที่ ๒๑ ตุลาคม ปี ๑๖๓๕

วันที่ ๑๕ กันยายน กองทัพเรือฮอลแลนด์ ในบังคับบัญชาของทรอมพ์
ซึ่งแล่นลาคีระเวินฮ์แวงแหลมบิช (Beachy Head) กับเรือ ๑๕ ลำ
เห็นกองทัพเรือสเปนกำลังแล่นขึ้นมาด้วยลม ว. ทรอมพ์ ได้ส่งเรือเร็ว
ทศกล่าหนึ่งไปแจ้งแก่ เค. วิชซึ่งประจำการอยู่แถวคันเชอร์เนสส์ (Dun-
gerness) โดยมิเรือ ๕ ลำ และแจ๊จแก๊งค์แคร์ส (J. Bankers) ซึ่งคอย
ระวังเหตุการณ์อยู่ที่หน้าเมืองเคิงแควคโดยมิเรือ ๑๒ ลำให้ มาสมทบ
ทันที ส่วนตัวทรอมพ์ ได้ถอยเรือไปทางตะวันออก แต่ให้เห็นกองทัพ
เรือสเปนอยู่เสมอมิให้ขาดสายคาใจ วันที่ ๑๖ กันยายน เวลาเช้า เค.
วิชได้เข้ามาสมทบกับทรอมพ์ ซึ่งเวลานี้ได้ส่งให้ลึกลับความเร่งลงเพื่อบอก
โอกาสให้พวกสเปนเข้ามาทัน ต่อมาขณะแล่นพวกฮอลแลนด์ก็ได้
ทำการรบประปรายกับเรือธงหน้าของสเปน ทำให้ เรือสเปนได้รับ
ความเสียหายมาก ฝ่ายฮอลแลนด์ ได้เสียเรือลำหนึ่งซึ่งระเบิดและจมลง
เช้าวันรุ่งขึ้นลมแรงยิ่งขึ้น ทั้งสองฝ่ายเลยต้องทอดสมอ แต่
ตอนค่ำพลมพัดมาจาก ซ. และภายหลัง ซ.ค. ทรอมพ์ ได้เห็นขบวน
ถอยสมอและเข้าต่อสู้ จึงได้เกิดรบกันตลอดคืน ในขณะนั้นกองทัพ
ทั้งสองฝ่ายแล่นเลียบฝั่งอังกฤษไปทางตะวันออก

รุ่งเช้าวันที่ ๑๘ พอลอเคนโคเห็นบังเกอร์สกำลังเข้ามาสมทบกับ
ทรอมพ์แถวโคเวอร์ (Dover) ก็หันหน้าเข้าไปในเดอะดาวน์ และ
ทอดสมอภายในเขตคั่นของบอมอง์อังกฤษ ปล่อยให้ เรือสองลำซึ่งได้
หลังถูกฮอลแลนด์ ระเบิดไปได้.

ที่เคอะควานสันนมีกษัตริย์อังกฤษ (เรือ ๑๔ ลำ) ในอังกฤษ
บัญชาของเพนิงตัน (Penington) รออยู่ที่ เพนิงตันกับโฮเคนโค
ใต้เกิดโต้เถียงกัน ถึง ขนบธรรมเนียม และ ระเบียบการ ต่างๆ ของการ
ที่นำเรือเข้าไปจอดที่นั่น ทรมพเห็นโอกาสเหมาะจะรีบนำเรือไป
กาเลซ์ และได้รับอนุญาตจากรัฐบาลฝรั่งเศสให้ลำเลียงกระสุนดินปืน
และเสบียงอาหารได้

วันที่ ๑๔ ทรมพกลับมายังทางเข้าไปยังเคอะควานสันทาง
ด้านใต้ และส่งขังแครีว ให้ลี้ภัยโฮกอดวินแซนด์ (Goodwin Sand)
ไปยึดทางออกทางด้านเหนือไว้ ก่อนที่ขอลดลงที่จะกลับจากกาเลซ์
มาถึงที่ เรือสเปน ๑๒ ลำได้เล็ดลอดออกไปยังฝั่งแครีวโคโคโดย
ทางเหนือ

กองทัพอังกฤษฝ่ายใต้ยังคงอยู่เช่นราว ๑ เดือน ตลอดเวลานั้น
ฮอลแลนด์ได้เจรจากับอังกฤษขออนุญาตให้ทรมพเข้ายึดโฮเคนโค
ในทะเลอาณาเขตของอังกฤษ แต่อังกฤษไม่ยอม ขณะที่ยกยอฮอล
แลนด์ได้ กำลังเพิ่มมาชุกชุมมากมาเป็นจำนวนทั้งหมดถึง ๔๕ ลำ
คือเรือของรัฐบาลแท้ ๔๑ ลำ เรือของบริษัทยักษ์เรือต่างๆ ๓๖ ลำ เรือ
ที่เข้ามา ๑๘ ลำ กับเรือเพลิงอีก ๑๑ ลำ พลประจำเรือทั้งหมด
ประมาณ ๘,๐๐๐ คน เมื่อเจรจากันไม่ได้ผลอันใดเช่นนั้น ในที่สุด
ทรมพก็ได้ รับคำสั่งจาก รัฐบาลให้เข้ายึดโคโค แตกหัก เป็นผล สำเร็จ
อังกฤษจะว่าอย่างไรก็ช่าง

วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๑๗๙๓ กองเรือใหญ่ของหนึ่งใน
บังคับบัญชาของเคอวิช ไค ไปตั้งมั่นคุมเชิงตรงกฤษฎีวี่ ถ้าองกฤษชนเข้า
ยุ่งด้วยก็ให้เคอวิช เจ้าชอติ แต่เพื่องทนกันงเดิมก็ทำอะไรหรือ
แสดงอาการอย่างไรเลย ชอลแลนค ไค คอยอย่างร้ายแรงทำให้พวก
สเปนซึ่งมีไคเตรียมตัวเกิดโกลาหล ในไม่ช้าเรือสเปน ๒๖ ลำก็ถอย
เข้าไปติดฝั่งใกล้บอมขององกฤษซึ่งไค ไค ชนยิงยิงกันมิให้ชอลแลนค
เข้าไปทำการไคถนัด แต่ทรมอฟ ไคปล่อยเรือเพลิง ๓-๔ ลำเข้าไปใน
ระหว่างเรือทศกษัตริย์ ในไม่ช้าเรือสเปนก็ถูกไหม้ ไป ๑๗ ลำ เรือที่
เหลือโยเคนโคพาหนะออกไปยังแคร์วีกไค ๑๐ ลำ นอกนั้นถูกยึด
(๑๓ ลำ), ถูกเผาด้วยเรือเพลิงและถูกไล่เข้าติดฝั่งพังหมก พวกชอล
แลนค ไม่ไคเสียเรือเลยแม้แต่ลำเดียว

ชัยชนะของทรมอฟครั้งนี้สำคัญมากในทางรัฐประศาสน์ในภายหลัง
เพราะ แสดงให้เห็นว่าชอลแลนคเกิดเช่นประเทศที่มี
อำนาจทางทะเลชนอีกประเทศหนึ่ง ส่วนสเปนนั้นตั้งแต่พ่ายแพ้อย่าง
ชานใหญ่ครั้งนี้แล้วก็เลยปล่อยให้ชอลแลนคเป็นศัตรูของทะเลจนตลอด
สงครามนั้น ตอนนั้นมาเมื่อชอลแลนค ได้ร่วมมือกับฝรั่งเศสทำการ
ยึดเขาเค็งแคร์วีกไค ในปี ๑๖๔๖ แล้ว ชอลแลนคก็ตั้งหน้ามุ่งจะ
ทำลายเรือไปรเวเคียร์และวังความเมืองที่ทำการเช่นของสเปนแล้วจึง
แปลนเคอร์สจนเป็นผลสำเร็จ

ในปี ๑๖๔๘ ชอลแลนคและสเปนต่างเขื่อนายค่อการสงคราม
ทางฝั่งไคกอลทำสัญญาสันติภาพกันที่เมืองเวสท์ฟาเลีย (Westphalia)
โดยสเปนยอมรับรองให้ชอลแลนคเป็นเอกราช

โอลิวเวอร์ ครอบมเวลล์ ชาร์ลส์ ดอว์ดโฮวาร์ด แห่ง เอฟฟิงแฮม

เซอร์ แฟรนซิส เดรด

มาร์เทน ฮาร์พอร์ทซุน ทอมพ์

มีเกล อาดริอันซูน เด รุยแทร์

เจ้านายเพิร์ท

โรเบิร์ต เวลค

จอร์จ มงค

โอลิเวอร์ ครอบเวลล์ ชาร์ลส์ ลอร์ดโฮวาร์ด แห่ง เอฟฟิงแฮม

เซอร์ แฟรนซิส เดอค

มาร์เทิน ฮาร์เพิร์ตซุน ทรอมพ์

มีเคิล อาดริอันซัน เด รุยแทร์

เจ้ารุเพิร์ท

โรเบิร์ต เบลค

จอร์จ มงค

ตอนที่ ๒

ตั้งแต่ปี ๑๖๔๙ ถึง ๑๗๖๓

หมวดที่ ๑

ความเจริญทางเรือ

การเดินทางและการค้าขายทางเรือ

ในยุคที่ระบอบกษัตริย์นิยมการค้าขาย (mercantile system) กำลังเจริญเต็มที่ สหพันธ์เมืองแห่งกอลโดยเงินเข้าประเทศโดยการค้าขาย และพยายามทำทุกสิ่งที่จะให้สินค้าออกมากกว่าสินค้าเข้า ได้ทำนุบำรุงการอุตสาหกรรมยิ่งขึ้นโดยมิได้คำนึงถึง ความเป็นอยู่ของกรรมกรเลย ประเทศต่างๆ ในเวลานั้นซึ่งเป็นราชาธิปไตยเกือบทุกประเทศ ได้ช่วยสหพันธ์ที่จะเบียดอุตสาหกรรมและการค้าขายให้มีการส่งสินค้าออกให้มากที่สุด ในการค้าขายต่างประเทศนครบริษัการค้าขายใหญ่ๆ เป็นผู้ ได้สิทธิพิเศษจากรัฐบาลมาก เหตุฉะนั้นประเทศที่ติดต่อกับทางทะเลมากก็ยิ่งแสวงหาเมืองขึ้นนอกเท่าที่สามารถจะทำให้ เพื่อเป็นตลาดขายสินค้าและเพื่อเอาของคิบบาประภอยให้ติดกรรมต่อไป

การทำนุบำรุงของประเทศต่างๆ ได้ผลต่างๆ กัน สำหรับสเปนนั้นความเจริญก็ยังคงเสื่อมทรามลงเรื่อย ๆ ตามลำดับ เมื่อได้พวกมัวร์ (Moors) ออกจากประเทศได้ในปี ๑๖๐๘ แล้ว ก็ทำให้ขาด

พลเมืองที่ขึ้นต่อการงานเสียเป็นส่วนมาก พวกพระก็คงยักยอกกันไว้มากมายโดยมิได้ทำประโยชน์อันใดเลย รัฐบาลรู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงดำเนินการนัก สักทบกพร่องเหล่านี้ไม่ได้ เว้นแต่ครั้งอัลเบรอน (Cardinal Alberoni) ปกครองเท่านั้น ซึ่งนับว่าท่านทำได้ดีด้วยความสามารถจริง ๆ แต่เวลาของท่านนั้น (ปี ๑๗๑๓-๑๗๑๔) ผลประโยชน์ที่ตามเมืองขึ้นต่าง ๆ ของสเปนก็พลอยเสื่อมลงเรื่อย ๆ เหมือนกัน (ในขณะที่สเปนต้องเข้ายุ่งทำสงคราม) โดยถูกสเปนเลือกตั้งได้กล่าวมาแล้ว และเมื่อเลิกสงครามแล้วแทบทุกคราวสเปนต้องถูกแย่งเอาเมืองขึ้นทั้งในและนอกยุโรปไปทุกครึ่ง ใช้แต่ท่านก็ยังต้องถูกบังคับให้ทำสัญญาการค้าขายโดยมีข้อผูกมัด ในที่สุดการค้าขายของสเปนก็ตกอยู่ในมือของชาวต่างประเทศ เช่นในสัญญาที่ทำกันที่อัสสิเอนโต (Assiento) ในปี ๑๗๑๓ ซึ่งอนุญาตให้บริษัทพิเศษในการค้าขายในเมืองจีนของสเปนและไครยลิตันแต่ผู้เดียว (Monopoly) ในการค้าทาส

ปอร์ตุเกสก็เช่นเดียวกันและชั่วร้ายที่ในปี ๑๗๕๕ เกิดแผ่นดินไหวใหญ่ที่ลิสบอน ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก ที่เหลือก็พากันกระเจิกกระวายอพยพไปตั้งมั่นทำมาหากินตามเกาะในมหาสมุทรแอตแลนติกและในอเมริกาใต้ ถึงแม้ว่าพอมบัล (Marquis de Pombal) จะได้ปกครองประเทศอย่างดี คือพยายามที่จะตั้งประเทศให้มั่นคงเต็มความสามารถก็ แต่เวลานั้นปอร์ตุเกสได้เป็นหนี้และต้องอาศัยอังกฤษเสีย

แล้ว ทั้งแต่ทำสัญญาเมธิเอน (Methuen) ในปี ๑๗๐๓ แล้ว อังกฤษ
ก็ได้โอกาสเหมาะที่จะแย่งการค้าขายจากปอร์ตุเกส

ในฝรั่งเศสนั้นกอลแบร์ต (Colbert) เป็นผู้ที่เลื่อมใสในลัทธิ
การค้าขายมาก ได้บำรุงการค้าขายเต็มที่ยิ่งกว่าประเทศใด ๆ
ฉะนั้นในระหว่างที่ท่านปกครอง (ปี ๑๖๖๑—๑๖๘๓) การค้าขายจึง
ได้เจริญขึ้นพร้อมทั้งเมืองขึ้นก็ทวีมากขึ้น แต่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔
(Louis) ไม่ใคร่เอาใจใส่ในทางนั้นนัก ไม่เข้าใจความเจริญในการค้าขาย
นักเลื่อมใส ปี ๑๖๘๕ พระเจ้าหลุยส์สั่งให้ขับไล่และลงโทษพวก
ฮูเกอโนต์ (Huguenot) อย่างร้ายแรง พวกเขากลายเป็นผู้ที่ขยันต่อการ
งานและเป็นผู้ชำนาญในการอุตสาหกรรมมากเน้นในการทอไหมเป็นต้น
การขับไล่ไล่เสียเช่นนี้ทำให้ประเทศฝรั่งเศสขาดคนงานที่ดี และขาด
การอุตสาหกรรมไปมาก ไซ้แต่เท่านั้น ยังเอาเงินไปทุ่มเทในการ
สงครามต่าง ๆ และสุรุ่ยสุร่ายในการบำรุงรักษาสถานที่จนบ้านเมืองฉิบหาย
ขนนางผู้ใหญ่ของพระเจ้าแผ่นดินก็ถูกพระเจ้าหลุยส์มากไม่ใคร่เอาใจใส่
ในการค้าขายทางเรือและการหาเมืองขึ้นอย่างคณะเสนาบดีของเฟลอร์
(Cardinal Fleury ปี ๑๗๒๖—๑๗๔๓) ต่อมาภายหลังในอินเดียน
ตะวันออกมีลาบูร์ดอนแนซ (La Bourdonnais) และ ดูปเลกซ์ (Dupleix)
ที่สามารถในการจัดการต่าง ๆ นั้น แต่ความเจริญนั้นก็คงหยุดชะงัก
เสียทันทีในยุคนั้น เพราะเกิดสงครามขึ้นหลายครั้งทำให้ฝรั่งเศสต้อง
เสียเมืองขึ้นเก่า ๆ ที่กำลังบำรุงให้เจริญเกือบหมด

ตอนนั้นคน ฮอลแลนด์ เป็นประเทศที่ม การค้าขายทางเรือมาก
 ที่สุด มีเรือค้าขายในปี ๑๖๗๐ รวม ๑๖,๐๐๐ ลำ ซึ่งอังกฤษมีเพียง
 ๔,๐๐๐ ลำและฝรั่งเศสเพียง ๖๐๐ ลำเท่านั้น แต่โดยที่ประเทศ
 ฮอลแลนด์มีอาณาเขตคเล็กจึงขยายออกไปอย่างเต็มที่ไม่ได้ การ
 ปกครองประเทศในยุคนั้นพร้อมทั้งพลเมืองมีนิสัยขยันคณมขยัน ไม่
 เพิ่งเล็งการฉ้อโกง เป็นเหตุให้รัฐประศาสน์ในการขยายอาณา
 จักรของประเทศ ดำเนินไปไม่ได้เต็มที่ อีกประการหนึ่งฝรั่งเศสเป็น
 ประเทศที่ค่อนข้างมีอำนาจทางบกและชอบ โกลกับฮอลแลนด์ เหตุนี้
 เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทำสงครามครั้งโต ฮอลแลนด์ก็ต้องเข้าช่วย
 เสมอทำให้กองทัพลอบฉวยไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามฮอลแลนด์คงคง
 รักษาความมั่งคั่งและการค้าขายทางทะเลของตนไว้ได้ทั้งนี้ และ
 ค่อย ๆ แ่งหน้าที่เป็นนายธนาคารในยุโรปทุกประเทศบาลต่างๆ ใน
 อนาคตไปได้

การที่ประเทศต่างๆ ที่ขึ้นเสีย การค้าขายทางทะเลและเมืองขึ้น
 ทั้งหลายไปคงที่โตกล้วนแล้วนั้น ในที่สุดก็ไปตกอยู่ในเงื้อมมือของอังกฤษ
 เกือบทั้งหมด ในปี ๑๖๕๑ ครอมเวลล์ (Cromwell) ได้ออกบัญญัติ
 การเดินเรือและการค้าขาย (Navigation Act) เพื่อสนับสนุนการค้าขาย
 ทางทะเลและการเดินเรือ ในบัญญัตินี้มีข้อความโดยย่อว่าการค้าขาย
 ทางทะเลและการเดินเรือในอังกฤษนั้นต้องมีชาวอังกฤษทั้งสิ้น สินค้าจาก
 ต่างประเทศที่เข้ามาถึง อังกฤษ ต้องใช้เรือ อังกฤษ ซึ่งผู้บังคับการและ
 ๓/๔ ของพลประจำเรือต้องเป็นชนชาติอังกฤษ หรือใช้เรือของประเทศ

พทาสของเหล่านั้ส่งมา ทังนเพื่อยงกนฮอลแลนด ซึงเบนผู้ทรวาง
 วยสงสันคามากที่สุด เมื่อไคทาสงความกัยสเปญกไคคียคเอาเกาะ
 จาไมคา (Jamaica) เลียในปี ๑๖๕๕ และไคคานิรัฐประกาสโนขาย
 เซ็นเงินการควาขายเรวิญซินเป็นล้ากัยมา เมื่อเกิดสงครามซินควัง
 ไคคิงกฤษเรวิญซินทุกควัง เนนในที่สุดเป็นชาคัทม อำนามากที่สุด
 ในโลก การวิวาทภายในในการปกครองและศาสนาทำให้การรักษ
 ผลประโยชน์ในทางนี้ต้องจางไปชั่วครว แต่ในระหว่างการปกครอง
 ของคณะเสนาบดีแวลโพล (Walpole) นั้รัฐบาลไคเอาใจใส่ในการ
 ควาขายและอุตสาหกรรมมากซ้นอก และปคเอาการทังสองนซ้นเณ
 นโยบายอันสำคัญของฮังกฤษ

ส่วนการค้นหาแผ่นดินใหม่ ที่สำคัญ สำหรับ เบน ตลาคลันคานัน
 นั้ว่าไคพยกันหมดแล้วทัวโลกในทอนคณคณ การค้นหาค่อไปก
 เป็นหน้าทและในความคณแลของรัฐบาล ไม่ใช่ของบุคคลอย่างใน
 ยุคก่อน ค่อมารัฐบาลไคเอาใจใส่ทำให้การเค้นเรือสควกซัน มีการ
 ล้ารวนแผนท, ทังเครื่องหมายทางเค้นเรือและสร้างกะโม่ไฟเป็นคณ

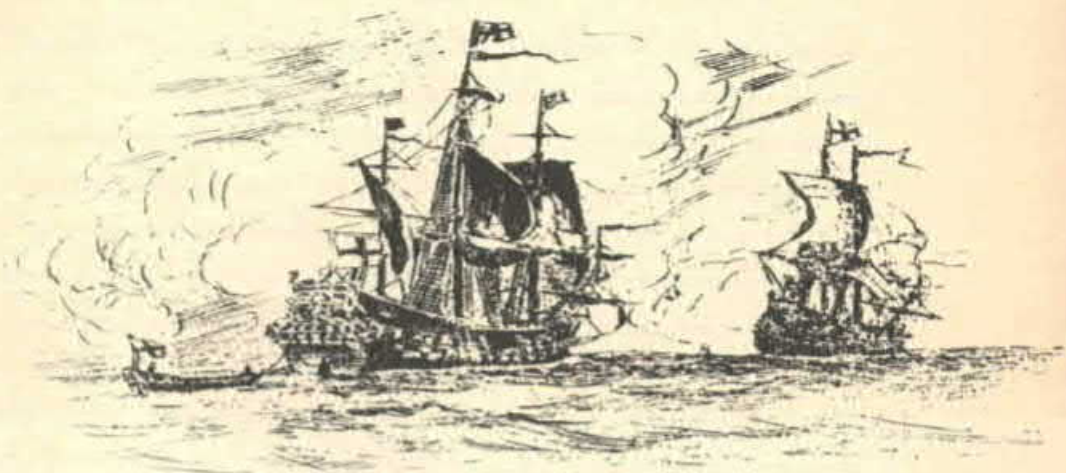
สำหรับเครื่องมอเค้นเรือซึงเกิกซันในยุคน นั้สิงทอาชยกซัน
 กล้าวไคคิช Reflection instrument เช่น quadrant ซึงฮักลีย (Dr. Had-
 ley) ไคคิชสร้างซันใช้ในปี ๑๗๓๑ โดยใช้ความคิดเกิมของนิวตัน
 (Newton)

เรือ

ตั้งแต่ใช้เรือใบมาจนถึงราวปี ๑๗๐๐ กองทัพเรือไทยมากประกอบ
ไปด้วย เรือซึ่งมีลักษณะ และคุณสมบัติแปลก ๆ กันมาก สงคราม
ต่าง ๆ ในตอนกลางศตวรรษที่ ๑๗ นั้นทำให้มีผู้เห็นถึงภัยพิบัติของ
เรือเหล่านานาชนิด จึงทางคึกคักสร้างเรือให้เป็นแบบแผนมีคุณสมบัติ
สม่ำเสมอและจัดขึ้นเป็นหน่วยขึ้นต่อกันด้วยหลักการ ขึ้นแรกได้เลือก
ใช้เรือกำเียนที่เข้ามา เพราะว่าเรือเหล่านี้ได้สร้างขึ้นเพื่อให้บรร
โฑ่มาก แต่ว่าชาวคณสมุขติในการรบ ก็มิชอบขึ้นขนาดใหญ
มิได้มาก และโครงเรือก็ค่อนข้างขอยางไม่มีคุณสมบัติในการรับพ
(คือไม่มีความต้านทานเมื่อถูกยิง) ภายหลังยังได้แยก เรือรบนั้น
ออกเป็นชนิด ๆ สกแล้วเกิดความประสงค์ ในการรบ และหน้าที่ของ
เรือเหล่านี้โดยทั่วไป

ความเจริญในกิจการทาสัญตามทีกล่าวแล้ว ทำให้เรือถูก
แก้ไขกันไ้เรื่อยเรื่อย ขึ้นในตอนปลายยุคนี้ และเรา อาจ แยกเรือ
ประเภทสำคัญ ๆ ออกได้ดังนี้ :

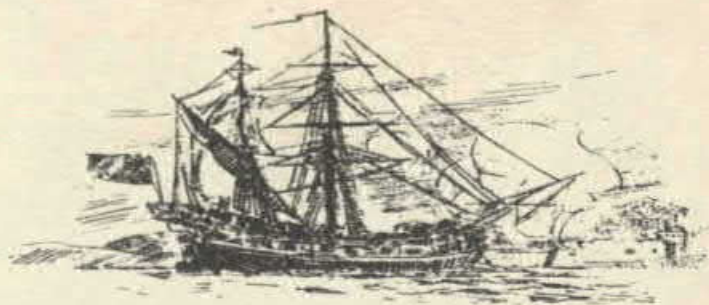
ก. เรือประจัญบาน (อังกฤษเรียก ships fit to lie in a line,
line of battle ships, battleships) ได้ชื่อมาจากแนวประจัญบานหรือแนว
รบที่ใช้ กันในสมัยนั้น ในกองทัพเรือใหญ่ใช้ เรือขนาดที่มบ้น ๗๔
กระบอก อย่างเล็กที่สุดก็ตมบ้น ๖๔ กระบอกจึงจะนับว่าเป็นเรือที่เหมาะ
ที่จะอยู่ในแนวประจัญบานได้ ในกองทัพเรือเล็ก ๆ หรือที่มภูมิประเทศ

เรือประจัญบานและเรือค้าขาย
ศตวรรษที่ ๑๗

เรือค้าเทอร์

เรือบอมบาร์ด

พระที่นั่งอนันตสมาคม
กรุงเทพฯ

พิมพ์ที่

นานน่ายกิบ เช่นซอลแลนดเป็นต้นใช้เรือมีบน ๖๔ กระบอกเป็นส่วน
มาก และบางครั้งกบเรือคาทปาสองชั้นว่าเป็นเรือประจัญบานด้วย
บางครั้งเมื่อจำเป็นจริง ๆ กบเรือที่มีบน ๖๐ กระบอกและ ๕๐ กระบอกเข้า
เป็นเรือประเภทกบเรือ เรือที่มีบน ๔๔ และ ๔๐ กระบอกนั้นมักใช้เป็น
เรือประจำการตามเมืองขึ้น หรือใช้สำหรับทำการควบคุมเรือค้าขาย
และอื่น ๆ อีก เรือประจัญบานเหล่านี้เป็นเรือคาทปาสองชั้นเกือบทั้งนั้น
คือมีคาทปาสำหรับหมอบบนสองคาทปา นอกนั้นมีคาทปาสำหรับ
ทำให้เรือแข็งแรงขึ้นและสำหรับพลกข้างไม่อยู่ในเวลารบเพื่อคอยฮอกร
ทอดกกระสุน โดยมีคาทปาหัวเรือและท้ายเรือ ตอนท้ายมีกบเรือ ส่วน
เรือประจัญบานขนาดใหญ่ที่มีบน ๘๐, ๘๕ และ ๑๐๐ กระบอกนั้นเป็น
เรือคาทปาสามชั้น.

ข. เรือลาดตระเวนเดินมหาสมุทร มีฟรีเกต (Frigate) เป็น

เรือสำหรับทำการสอดสาร์, ลาดตระเวน, บังคับรักษาและต่อสู้สัญญาณ
ของกองทัพเรือ, คอยช่วยเหลือเรือประจัญบานที่ขยี้เข้าในระหว่างรบ,
บังคับการค้าขายของตนและทำลายการค้าขายของข้าศึก, ประจำการ
ตามเมืองขึ้นและมีหน้าที่คอยควบคุมเรือค้าขาย เรือฟรีเกตนั้นพอเจริญ
เต็มที่ในตอนที่กลางศตวรรษที่ ๑๘ มีเส้าสามเส้าและโย่เต็มทอย่างเรือ

ประจัญบาน แต่มีค่าสำหรับคุ้มกันเพียงภาคพื้นเดียว เกือบกว่า,
 เบากว่า, รวดเร็วและเบียวกว่าเรือประจัญบาน มีอาวุธปืน ๒๘—๓๖
 กระบอก.

ค. เรือลาดตระเวนเบา มีคอร์เวตต์ (corvette), บริก (brig),
 ซุนเนอร์ (schooner) และคัทเตอร์ (cutter) เป็นเรือสำหรับสืบสาร
 วิชาฝั่งและการทำงานอื่น ๆ ใกล้กับสถานที่ประจำการ เรือคอร์เวตต์
 เป็นเรือสามเสาใช้ใบเต็มที เกือบคล้ายกับฟรีเกต มีอาวุธปืน ๑๘—๒๔
 กระบอก เรือซุนเนอร์เป็นเรือสองเสาบ้าง เสาเดียวบ้าง และมีอาวุธ
 ๖—๑๖ กระบอก.

ง. เรือพิเศษอื่น ๆ มีเรือเพลิง (fire ship), เรือбомбарด์
 (bomb sketch) และเรือขนาดเล็ก ๆ เรือเพลิงนั้นโดยมากเป็นเรือดำชಾಯ
 และมักใช้ใบคล้ายเรือ ประจัญบาน แต่คัทแปลงขึ้นพิเศษ ฉะเพาะ
 การนี้ คือโคกค้ำข้างเรือออกเป็นช่อง ๆ ซึ่งมีฝายค้ำไว้พออยู่ ภายใน
 ช่องช่องเหล่านี้ใส่เอาคนบนชะนิกหนึ่ง (petard) ใส่ไว้ เมื่อคนบน
 ศึกไฟกระต้นฝ่าเหล่านี้ออก ข้างเรือนั้นใส่เอาชันยาไว้ทั้งภายนอก
 และภายใน บนภาคพื้นกลางนั้นบรรจุเชื้อเพลิงที่ติดไฟได้ง่าย มีสาย
 ชนวนผูกไว้ที่หลายสาย ชนวนนั้นถ้าขวดยานผ่าชายนามันสน

(turpentine) และคลุกกับดินบนชั้นดินผิวดินอย่างละเอียด ก่อนที่จะขึ้น
 ต้องใช้เชือกขนาด ๓-๔ นิ้ว ขึงบนยอดเสาหรือในที่สูงๆ ในเชือก
 เส้นนี้ให้เขาเกลียวออกเสียเกลียวหนึ่งแล้วเขาจะนอนใส่แทน เชือก
 ทั้งเส้นนี้ให้ชุบน้ำมันสน และกำมะถันและมีผ้าใบเย็บมิดไว้ อย่างแน่น.
 ความที่สูงๆ เช่นปลายพรวนต่าง ๆ, ท่อเสา และท่อนๆ ให้เขา
 ตะขอ, กำปู, สมอ, โยทะกาและสิ่งที่เกี่ยวข้องของไม้ผูกห้อยไว้ เพื่อให้
 เกลียวเกาะเรือเข้าค้ำไว้ได้ เรือขอมยาวคันหนึ่งมีบนครก ๓-๔ กะบอก
 เวลาจะเข้าไปทำการมักจะต้องพ่วงเข้าไปให้ไต่ระยะ.

วิชาต่อเรือในยุคนั้นได้เจริญขึ้นมาก เช่นในตอนที่ปลายศตวรรษ
 ที่ ๑๗ นั้นได้ใช้การคำนวณเข้าช่วยในการต่อเรือต่าง ๆ เรือฝรั่งเศษ
 นั้นโดยมากเป็นเรือที่สวยที่สุดและหนักที่สุด ส่วนเรือชอลแลนตันนั้น
 ค่อนข้างขอมบาง ถ้าดูโดยทั่วๆ ไปแล้วรูปร่างของเรือในยุคนั้นไม่มีใคร
 ใดเปลี่ยนแปลงไปเท่าไรนัก ประมาณ ๑๗๕๐ ได้มีการเปลี่ยนแปลง
 เกรียงเสาเพลายาวขึ้นเล็กน้อย แต่ไม่สำคัญที่จะต้องกล่าวไว้ในที่นี้.

ในตารางข้างล่างนี้แสดงถึง ประกอบ ของเรือต่าง ๆ ในยุคนั้น
 แต่ขอออกไว้ว่าตั้งแต่เริ่มใช้เรือใบกันมาจนถึงราวปี ๑๗๐๐ นั้น ชาวฮ
 และจำนวนคนประจำเรือได้มีการเปลี่ยนแปลงมากแต่ไม่มีใครแน่นอน.

๔
เปรียบเทียบค่าต่างๆ ระหว่างปี ๑๖๔๙ กับ ๑๗๐๓

ชาติ	สร้างปี	ความยาว ม.		ความกว้าง ม.	ความสูง ม.	กินน้ำลูกกม.	น้ำหนักตัน	จำนวนพล	จำนวนคน
		กระถาง	ศาลา						
ขิงกฤษ	๑๖๕๑	๓๔.๑	๓๑.๑	๔.๓	๔.๓	๕.๒	๖๖๒	๓๕๐	๖๐
ขิลลแลนท	๑๖๕๓		๔๑.๓	๑๖.๒	๔.๐			๓๐๐	๖๐
ขิงกฤษ	๑๖๕๐	๓๑.๑	๓๖.๔	๔.๐	๔.๐	๔.๗	๕๕๕	๒๓๐	๔๘
ขิลลแลนท	๑๖๕๒		๓๖.๔	๓.๒	๓.๘			๑๘๐	๔๖
ขิงกฤษ	๑๖๕๒	๒๕.๙	๕.๕	๒.๓	๒.๓	๒.๗	๑๔๖	๖๕	๑๖
ขิลลแลนท	๑๖๕๐		๒๘.๓	๕.๕	๒.๓			๑๐๐	๒๒
ขิงกฤษ	๑๖๗๓	๔๑.๕	๑๔.๐	๕.๕	๕.๕	๖.๒	๑๕๓๑	๗๘๐	๑๐๐
ขิงกฤษ	๑๖๖๔	๓๗.๘	๑๒.๕	๕.๒	๕.๒	๖.๑	๑๑๐๘	๕๕๐	๘๒
ขิลลแลนท	๑๖๖๔		๔๖.๑	๑๒.๓	๔.๒	๕.๕	๑๐๔๗	๕๓๐	๘๐
ขิงกฤษ	๑๖๗๙	๓๖.๖	๑๒.๓	๕.๒	๕.๒	๕.๕	๖๔๔	๒๖๐	๗๐
ขิงกฤษ	๑๖๘๗	๓๒.๙	๑๐.๒	๔.๓	๔.๓	๔.๖	๖๔๔	๒๘๐	๕๐
ขิงกฤษ	๑๖๗๕	๒๒.๖	๖.๘	๒.๘	๒.๗	๒.๗	๑๙๙	๘๕	๑๘

ชาติ	สร้างบ	ความยาว ม.		ความกว้าง ม.	ความสูง ม.	กินน้ำ ตก ม.	น้ำหนัก ตัน	จำนวน พืช	จำนวน ๗ ม.
		กระถาง ๗	ภาชนะ ๗						
ขิงกฤษ	๑๗๖๘	๔๒.๘	๕๓.๓	๑๕.๓	๒.๑		๑๘๓๓	๘๕๐	๑๐๐
ขิงกฤษ	๑๗๖๑	๔๓.๔	๕๓.๖	๑๕.๘	๒.๔		๑๘๖๗	๗๕๐	๙๐
ขิงกฤษ	๑๗๕๗	๔๑.๕	๕๐.๓	๑๕.๓	๒.๑		๑๕๗๘	๖๕๐	๘๐
ฝรั่งเทศ	๑๗๕๗	๔๒.๔	๕๓.๑	๑๕.๐	๒.๕		๑๗๘๓	๗๐๐	๗๕
ขิงกฤษ	๑๗๕๘	๔๐.๘	๕๐.๔	๑๕.๑	๒.๐		๑๕๕๖	๖๐๐	๗๕
ฝรั่งเทศ	๑๗๕๗	๔๐.๘	๕๐.๐	๑๕.๔	๒.๓		๑๕๙๐	๖๐๐	๗๕
สเปญ	๑๗๕๐	๓๙.๗	๕๐.๒	๑๕.๑	๒.๘		๑๗๐๘		๗๐
ขิงกฤษ	๑๗๕๓	๓๗.๒	๔๖.๐	๑๗.๒	๕.๔		๑๖๓๐	๔๗๐	๖๕
สเปญ	๑๗๖๒	๓๙.๒	๔๗.๕	๑๗.๒	๕.๘		๑๖๗๘		๖๐
ขิงกฤษ	๑๗๕๗	๓๒.๓	๓๙.๑	๑๐.๘	๓.๗		๑๗๘๘	๒๕๐	๓๖
ฝรั่งเทศ	๑๗๕๘	๓๖.๒	๔๓.๘	๑๑.๘	๔.๖		๑๕๕๖	๒๗๕	๓๖
ขิงกฤษ	๑๗๕๗	๓๒.๖	๓๘.๖	๑๐.๔	๓.๖		๖๖๗	๒๒๐	๓๒
ฝรั่งเทศ	๑๗๕๘	๓๒.๘	๓๙.๗	๑๐.๘	๓.๔		๑๗๓๑	๒๒๐	๓๒

พล

การฝึกฝนพลกึ่งเรือ ขึ้นตามลำดับพร้อมไป กับความเจริญของเรือ สงครามต่าง ๆ ทำให้เกิดมีการศึกษาและการอบรมทั้งนายทหาร, พันจ่าและพลเหล่าต่าง ๆ อย่างเป็นหลักฐาน ยุคคคลเหล่านี้ในเวลาสงบศึกก็ยังคงทำประโยชน์ ในการทหารเรืออยู่เรื่อย เช่นในการข่วยไวยุทธ, ในการค้นหาแผ่นดินใหม่และในการอื่น ๆ อีกมาก ทั้งแต่ประมาณ ๑๗๐๐ เป็นต้นมา กองทัพเรือไทย มากได้ มีการจัดระเบียบ, การจัดหาพลใหม่, การเลื่อนยศ, การฝึกฝนศึกษาและการขึ้นเงินเกื่อนถ้าในเวลาสงครามจำเป็นก็ต้องจัดหาพลเพิ่มขึ้นอีก แล้วก็ได้โดยการทำงานและการข่มขืนบังคับ.

ในฝรั่งเศสสมัยที่เรือรบได้เริ่มมีผลก่อกวนจากการเกณฑ์ชาวเรือชน (L'inscription maritime) คือมากอลแบร์ต ได้เพิ่มเติมแก้ไขให้ดีขึ้นอีก แต่ในไม่ช้าการดำเนินการเช่นนั้นก็เสื่อมลงอย่างรวดเร็วและในที่สุดก็เลิกล้มไป.

เวลานี้ได้เลิกล้มความคิดที่ให้นายทหารยกมาเป็นแม่ทัพเรือ (แต่ก็ยังคงมีบางแห่ง) เพราะต่างเห็นพ้องกันว่าทะเลให้กองทัพเรือเข้าทำการยุทธได้ผลจริง ถ้าจำเป็นต้องให้มีการฝึกฝนศึกษาในการทหารเรือโดยแท้ให้มาก ส่วนทหารบกก็ยังมักติดเรืออยู่เรื่อย ๆ มา เพราะ

ทหาร เหล่านี้ทำประโยชน์ในฐานะที่ว่าเป็นผู้ชำนาญในการใช้ปืนเล็ก
อย่างหนึ่ง และอีก อย่างหนึ่งเป็น ผู้ ท้าทาน ท้าขวาน ใน เรือ โค อย่างดี
การตรวจมวนยคนนั้นเป็นของจำเป็นที่สุดในเรือสมัยนั้น เพราะว่าพล
ประจำเรือประกอบไปด้วยคนที่เกิดมาแต่กรรไกรแปรการ.

จำนวนพลประจำเรืออย่างใดก็ตามนั้นก็ได้กล่าวไว้แล้วในตาราง
หน้า ๔๔-๔๕

อาวุธ

ในยุคนั้นอาวุธไม้เท้าเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นเท่าไร มีของเก๋ไก๋ขึ้นใหม่
เพียงเล็กน้อย รวบปี ๑๗๐๐ ก็เลิกเรียกชื่อปืนทั้งหมัดแล้วในตอน
ที่ ๓ ของยุคเรือกระเชียง และมาเรียกชื่อตามน้ำหนักของกระสุนแทน
ชื่อเหล่านั้น ตารางต่อไปนี้จะแสดงสิ่งต่าง ๆ ของปืนในกองทัพเรืออังกฤษ
ในราวปี ๑๗๕๐ เรือฝรั่งเศสนั้นมีอาวุธปืนไม้เท้าไปทั่วเท่าไร
ส่วนเรือของฮอลแลนด์นั้นถ้าเปรียบเรือชนิดเดียวกันแล้วมีอาวุธปืนเบา
กว่าเรืออังกฤษ เรือของสเปนก็เช่นเดียวกันซึ่งถ้าคิดถึงขนาดของ
เรือแล้วก็มีจำนวนปืนค่อนข้างน้อย.

เรือเพลิงนั้นยังคงใช้ในกองทัพเรือตลอดมา และเป็นส่วนหนึ่ง
ของกองทัพเรือตลอดยุคนี้ แต่ภายหลังปี ๑๗๐๐ ก็เกือบไม้ได้ถูก
ใช้เลย.

ชาวชนในกองทัพเรืออังกฤษ ปี ๑๙๕๐

ชาว ชน				น้ำหนัก ขึ้นชัย ก ก.
ช.ช	กาลิเบอรี่ ช.ม.	ยาว ม.	หนัก ก ก.	
๔๒ ปชนก	๑๙.๘	๓.๐๕	๓๓๐๒	๙.๙๑
๓๒ "	๑๖.๓	๒.๙๐	๒๙๙๕	๖.๓๕
๒๔ "	๑๔.๘	๒.๘๐ นิง ๒.๙๕	๒๕๔๐ นิง ๒๓๓๙	๔.๙๘
๑๘ "	๑๓.๕	๒.๘๐ นิง ๒.๙๕	๒๑๓๔ นิง ๑๙๘๕	๔.๐๘
๑๒ "	๑๑.๘	๒.๘๐ นิง ๒.๕๘	๑๘๒๘ นิง ๑๕๙๕	๒.๙๒
๘ "	๑๐.๙	๒.๙๕ นิง ๒.๑๓	๑๕๔๙ นิง ๑๑๖๘	๒.๐๔
๖ "	๙.๓	๒.๙๕ นิง ๑.๘๘	๑๒๔๖ นิง ๙๖๔	๑.๓๖
๔ "	๘.๒			๐.๙๑
๓ "	๙.๔	๑.๓๙	๓๕๕	๐.๖๘
๑/๒ "	๔.๓	๑.๐๙	๙๖	๐.๑๑

รายชื่อของโรงเรียนบุญญ ปี ๑๙๕๐

โรงเรียน บุญ	หมู่ ๑		หมู่ ๒		หมู่ ๓		หมู่ ๔		หมู่ ๕	
	จำนวน	ชานา ปอชนก	จำนวน	ชานา ปอชนก	จำนวน	ชานา ปอชนก	จำนวน	ชานา ปอชนก	จำนวน	ชานา ปอชนก
๑๐๐ ปะปอก	๒๕	๔๒	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๔	๒
๑๐๑ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๑๐	๒	๒	๒
๑๐๒ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	—	—
๑๐๓ "	๒๕	๓๒	๒๕	๑๕	๒๕	๒๕	๑๔	๕	๔	๕
๑๐๔ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๑๐	๕	๒	๕
๑๐๕ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	๒	๒
๑๐๖ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	—	—
๑๐๗ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	๒	๒
๑๐๘ "	๒๕	๓๒	๒๕	๑๕	๒๕	๒๕	๔	๒	—	—
๑๐๙ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	—	—
๑๑๐ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	—	—
๑๑๑ "	๒๒	๓๒	๒๒	๑๕	๒๒	๒๒	๔	๒	—	—

ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

ในสมัยก่อนๆ จนถึงยุคที่กล่าวถึงสงครามทางเรอเนนเป็นส่วนหนึ่งของสงครามทางบกไม่มากนักชอบ เช่นการบุกพลไปย่ำ หรือเพียงแค่ไปทำการปล้นสะดม แต่ในราวกลางศตวรรษที่ ๑๙ สงครามทางเรือได้เริ่มดำเนินการอิสระและแสดงว่าเป็นองค์การสำคัญที่สุดของการหนึ่ง การที่เป็นเช่นนี้จะเห็นได้จากสงครามระหว่างอังกฤษกับซอลแลนดใน พ.ศ. ๑๖๕๒-๑๖๕๔ นั้น สงครามนี้เกิดขึ้นโดยที่อังกฤษชกชกญญัตติ การเดินเรือ และการค้าขาย อันเป็นที่ถูกขวาง การหาผลประโยชน์ของซอลแลนด และยังเห็นได้ชัดกว่าผลประโยชน์ในการเศรษฐกิจทางทะเล ไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญ แต่ในการ ยิงกัน รักษาเท่านั้น ยัง อาจ ทำให้ เกิด สงครามขึ้นได้ด้วย

กฎเกณฑ์ที่กำหนดการต่างๆ ในสงครามทางเรือให้เป็นผลสำเร็วนักวิชาการครองทะเล การที่จะได้การครองทะเลนั้นก็ของทำลายกองทัพเรือใหญ่ของชาติคู่แข่งก่อน แต่หลักอันนี้ในยุคนั้นนิยมเป็นวงกว้างและบางแห่งเท่านั้น ส่วนฝรั่งเศสไม่นับถือหลักอันนี้เลยพยายามที่จะหลบหลีกและคิดเสมอว่า การดำเนินการ สงครามการค้า ขาบและลอบแอบคิ (สงครามย่อย) หรือทำการร่วมมือกับทหารบก หรือบุกพลข้ามทะเลไปเหยียบย่ำดินแดนเจ้าศึกก็จะได้ผลเช่นเดียวกัน ประเทศอื่น ๆ ก็ไม่มีใครเข้าใจหลักที่ว่าด้วยยุคที่มุ่งและวิธีดำเนินการของสงครามกันนัก เพราะว่าในยุคนั้นวิชาในทางเทคนิค (Technic)

ยังไม่เจริญพอที่จะคุ้มครองทะเลไว้ได้จริง ๆ และ เรือก็ยังไม่มีคุณสมบัติพอที่จะอยู่ในทะเลได้เป็นเวลานาน เนื่องจากต้องได้รับการซ่อมแซมบ่อย ๆ ประการหนึ่ง การสืบทอดของพลประจำเรือเลวมาก ทำให้เกิดโรคภัยธรรมดาและโรคระบาดขึ้นเนื่อง ๆ อีกประการหนึ่ง โรคที่ปรากฏเลื่อมลึกกับคลักเบ็ค (Scurvy): ทรากสาครใหญ่ (Typhus), บิด (Dysentery) และอื่น ๆ อีก กำลังที่ทำให้เรือเคลื่อนไหวไปไถ่นักคือ ลม ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้คาดการณ์อะไรล่วงหน้าแน่นอนไม่ได้ การลาดตระเวนทางยุทธศาสตร์หรือการสู้รบของข้าศึกกันเองทำกันไม่ได้ก็พอ เนื่องด้วยเหตุ ๒ ประการที่บอกกล่าวแล้วจึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการสงครามไปอย่างไร คือจะวางแผนยุทธการอย่างหนึ่งอย่างใดให้แน่ไม่ได้ เพราะฉะนั้นความเจริญในความรู้ทางยุทธศาสตร์ ในยุคนั้นจึงไม่ก้าวหน้าเท่าไรนัก

ในยุทธรณินั้นการขนถ่ายเรือยังคงเป็นยุทธวิธีสำคัญอยู่บ้างในการรบระหว่างเรือลำต่อลำ ตั้งแต่เริ่มต้นยุคนั้นบนเรือสำคัญในการรบระหว่างกองเรือต่อกองเรือ ส่วนเรือเพลิงนั้นยังคงใช้ในกองทัพเรืออยู่ตลอดยุคนี้ แต่ถึงแม้ราวปี ๑๗๐๐ เป็นต้นมา เรือชนิดนี้ก็ไม่ค่อยใช้ในการรบในน่านน้ำกว้าง ๆ เลย

การจัดกระบวนท่าต่างๆ ของกองทัพเรือในตอนแรกๆ นั้นค่อนข้างลำบากในการที่จะให้เรืออยู่ในกระบวนตามหลักยุทธวิธีได้ เพราะเรือมี

จำนวนมาก ทั้งลักษณะและขนาดตลอดจนคุณสมบัติในการเคลื่อนไหวไม่คล้ายกันเลย เมื่อเห็นความลำบากเช่นนั้นจึงต้องแบ่งกองทัพเรือออกเป็นกองๆ แล้วเป็นหน้าที่ของฝ่ายบัญชาการจะนำเรือเข้าทำการรบให้เหมาะที่สุดเพื่อได้ทางเดินอันลม แต่ถึงอย่างไรก็ตามพยายามที่จะรวมกำลังกันเข้าต่อสู้เรือข้าศึกที่อยู่ทางเหนือลมนั่นก่อนเสมอและพยายามทำให้เรือข้าศึกนั้นอลหม่านรวมกันหรือตกตะลึงให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในยุทธนาวีที่เซี่ยงหนันฮาวอิทหิวเรือเป็นอาวุธสำคัญ จึงได้จัดกระบวนกันคนๆ คือเรียงข้างหรือรูปพระจันทร์ครึ่งซีก แต่ยุคเรือปืนฮาวอียนตามกรายเรือเป็นอาวุธสำคัญ ฉะนั้นกระบวนจึงเป็นกระบวนลึกเช่น กระบวนเรียงแถว (column formation) และกระบวนตามกัน เมื่อการรบประชิดอย่างระมัดระวังและกระชั้นชิดขึ้นเรือมันฮิวเข้าเพราะการรบด้วยปืนใหญ่สำคัญขึ้นทุกวัน ถ้าเป็นอยู่อย่างนี้จะต้องทำให้มีกระบวนแน่นอมนั่นคงขึ้นสำหรับใช้ฮาวอียน ในตอนต้นยุคนี้จึงได้มีผู้คิดหลักและกำหนดเปลี่ยนแปลงวิธีขึ้นอีก ฝ่ายอังกฤษมีโรเบิร์ต เบลค (Robert Blake), เจอร์จ มอนค (George Monk), ริชาร์ด ดีน (Richard Deane), ดยุกแห่งยอร์ก (Duke of York) เจ้าร็ูปเพิร์ต (Prince Rupert), และวิลเลียม เพน (William Penn) ฝ่ายฮอลแลนด์มีมาร์เทิน ฮาร์เพิร์ตซุนทรอมพ์ และมีเคิล อาทิวินซัน เกรียนทรี ฝ่ายฝรั่งเศสมีทรวิลล์ (Anne Hilarion de Cotentin, Comte de Tourville)

กองทัพบกแบ่งออกเป็น ๓ กองคือกองหน้า (van, avantgarde), กองกลาง (centre, corps de bataille), กองหลัง (rear, arrièregarde) ซึ่งต่างมีประจำเช่นของอังกฤษ กองหน้าใช้ซึ่งชาว กองกลาง กองหลังองสเปน ในกองๆ หนึ่งยังแบ่งออกเป็น ๓ หมวด กระบวนรบใช้กระบวนเรียงตามกันแล่นก้าวโดยใช้จำนวนโยนชัย ระยะระหว่างเรือ ๐,๕—๑,๐ เคเบิล (เคเบิลในสมัยนั้นประมาณ ๒๒๐ เมตร) กระบวนตาม กันก็มิเข้าใจ ว่าเป็น ความ คิด ของ แม่ทัพ ของ ครอมเวลล์ มิเกลค, มอริสและกัน ต่อมาว่าเป็นของดยุคแห่งยอร์ก ภายหลังได้มีผู้พิสูจน์ว่าทอมป์ คือเป็นผู้คิดใช้ขึ้นก่อน แม่ทัพของครอมเวลล์ ได้เปลี่ยนมาใช้ภายหลัง การที่ใช้กระบวนเช่นนี้เพื่อให้อำนาจกันจกข้ออ่อนแอที่สุดคือหัวเรือซึ่งกันและกัน เพื่อในขณะเดียวกันจะใช้ปืนตามกราบได้เต็มที่ การที่แล่นก้าวหน้าก็เพื่อใช้ให้เรือเป็นฐานยันถันแน่นหนาและมั่นคงที่สุด และอีกประการหนึ่งเพื่อให้เรือเลี้ยวที่จะเปลี่ยนทิศทางและความเร็ว เรือเล็กๆ และเรือเพลิงทลคตามมากซ์กองทัพเรือนั้นเขาไปไว้เสียอีก กราบหนึ่งซึ่งอยู่ ตรงข้ามกับข้าศึก การที่เลือกที่คงไปอยู่ทางเหนือลมก็เพราะต้องการให้เรือเลี้ยวพามากที่สุดที่จะรบหรืออาจจะเลือกกระบวนใดก็ตามชอบใจให้เหมาะแก่ยถวิสัยของตน ระยะรบนั้นค่อนข้างชิดมากราว ๕๐—๑๐๐ เมตร นอกจากนั้นทางเหนือลมยังเหมาะสำหรับใช้เรือเพลิง เพราะเรือนั้นล่องไปตามลม ใช้แต่เท่านั้นคว้นเรือเพลิงและความดันของเรือ คนจะไม่

ยังและไม่เข้าตาฝ่ายคนทวย อีกประการหนึ่งแนวนาทางกรวยทหันให้
 แก่ชาศิกนั้นจมอยู่ในน้ำเพราะเรือเฉย ฉะนั้นเมื่อกระแสน้ำถูกทหัน
 น้เรือจึงหาได้ทะลุใต้แนวนาของเรือไม่ การที่อยู่ใต้ลมก็มีประโยชน์
 เหมือนกันคืออาจทำการยิงเข้าที่ขณะทีชาศิกแปรกระบวนเข้ารบได้ก่อน
 ชาศิกพร้อม เพราะเวลาแล่นแถวกรวยทหันให้ ชาศิกจะสูงขึ้นท่า
 มุมทางสูงของปืนให้เพิ่มขึ้นอีกได้เพราะปืน สมัยนั้นมุมทางสูงจำกัด
 มากประมาณ ๘° เท่านั้น ทวยเห็นคนบนแถวล่างที่สก็งยิงได้ไกลกว่า
 ของชาศิก นอกนั้นเครื่องเชือกเสาเพลายึดถูกยิงหักขาดตกลงมาก
 ไม่กักขวางปืนที่กำลังยิงอยู่เพราะเรือเฉยไปอีกทางหนึ่ง กับเรือทวารว
 ก็สามารถปล่อยให้ลอยตามคลื่นตามลมพ้นจากเงอ้อมมือของชาศิกไปได้
 การที่ผ่านว (เจาะแนว) หรือที่โยบยกแนวเรือของชาศิกนั้นเป็น
 ยทวารวที่ใช้กันมากกระทั่งกรุงราช ปลายศัตวรรษที่ ๑๗ ตอนนั้นมาเล็ก
 ใช้กันไปนาน เพราะคิดง่าย กับว่าสมมุติ สมมุติทางรักที่กัของกระบวน
 ความกันเสีย ก็เล็กความคิดการที่ผ่านวหรือโยบยกชาศิกเพื่อให้
 เสีย กระบวนแล้วทำลายเสีย กลับไปเห็นดีในการรักษากระบวนไว้
 ให้มันและยังกันไม่ให้ถูกที่ผ่านวได้ซึ่งเป็นการรบไทยตรง

ความคิดก่อนนั้นพร้อมทวยความเห็นในทางยุทธศาสตร์ ในยุคนั้น
 ทว่า การรบหรือการรบนั้นเป็นการโหดร้ายและนำมาซึ่งความเสียหาย
 มาก ถ้าถูกยิงค้ำหรือจำเป็นจริง ๆ จะหลบหลีกไม่ทันแล้วก็ควร
 บอingkันอย่าให้ชาศิกเข้ามาใกล้ หรือควรป้องกันให้เกิดความเสียหาย

น้อยที่สุดที่จะทำได้ ฉะนั้นในการรบหลายครั้งฝ่ายเราต้องไม่ใคร่ได้พยายามอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะทำให้ได้เปรียบกับ นอกจากว่าใครจะยิ่งได้ดีกว่าใครเท่านั้น ทางพยายามให้แนวกระบวนของคนทำการรบชานกันไปด้วยกระบวนตามกัน แล้วอาศัยความแม่นยำของปืนใหญ่ต่อสู้กัน นี่เป็นความคึกคักกันมากในฝรั่งเศส

แต่ ผล อัน เกิดจาก ที่จะได้ จาก ยุทธวิธีเช่นนั้นนี้ ต้องเห็นได้ล่วงหน้าแล้วว่าจะได้ผลสำเร็จน้อยที่สุด ยุทธวิธีใหม่นี้คงเสียเวลาและกว่าจะแปรกระบวนได้ก็กินเวลานานจนบางครั้งหมดเวลาหรือหมดโอกาสที่จะบังคับให้ข้าศึกทำการยุทธ เพราะวิธีเราดัดแปลงใหม่ต้องจัดกระบวนให้เรียบร้อยเสียก่อนแล้วจึงหันเข้าตีพร้อมกันทั้งแนว เมฆเช่นเช่นนั้นผู้ที่เราอาศัยวางที่จะมีโอกาสนั้นแต่เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของกองทัพเรือของคนเท่านั้น กระบวนคงไม่เรียบร้อยพอที่จะเข้าทำการตีพร้อมกันทั้งแนว โดยเหตุที่เราไม่คาดสมมติในการเคลื่อนไหวเท่ากัน เช่นนั้นแล้วก็มีแต่จะไตร่ตรอง เพราะเสียเปรียบในการรวมกำลัง ตัวอย่างที่ดีของการใช้หลักและยุทธวิธีนั้นจะเห็นได้จากผลของการยุทธที่มินอร์คา (Minorca) วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๑๗๕๖ ซึ่งเราได้กล่าวต่อไป

ในไม่ช้าฝ่ายอังกฤษก็เห็นผลร้ายของยุทธวิธีนั้น จึงเปลี่ยนยุทธวิธีใหม่ ยกหลักทำลายขึ้นเด่นอย่างที่ยอส์คาเวน (Boscawen) และฮอค (Hawke) ได้แสดงให้เห็นในการยุทธที่ลากอส (Lagos) และที่กเบอรอง (Quiberon)

ถึงแต่ต้นศักราชที่ ๑๘ เป็นต้นมา จำนวนเรือในกองทัพเรือ
ต่าง ๆ ไหลกันยลลง จึงได้เลิกการแข่งขันแข่งเรือ หันมาแข่งกองทัพเรือ
เป็นหมวด ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในที่สุดของลัทธินามธรรม ได้ทำให้ทฤษฎีวิวัฒนาการมาตามลำดับ
มารเทิน ทอสมพ์เป็นผู้เริ่มใช้กระบวนการตามกันแต่มีได้เขียนอะไร
ไว้เป็นหลักฐาน

เบลค, มดงก์และคิน ได้เริ่มทำโฮวาทฤษฎีการเป็นแบบแผน
และวางหลักการวิวัฒนาการตามกันขึ้นอย่างเรียบง่าย

คยคแห่งยอร์ค กับ เพนเนซเป็นเสนาธิการของท่านได้เพิ่มเติม
ขยายทฤษฎีของกระบวนการตามกัน และเริ่มใช้จึงเป็นสัญญาณแปร
กระบวนการ

รยแพร่ เริ่มใช้หลักการรวมกระทำถึงกระทำต่อส่วนหนึ่งของชีวิต
โดยผ่านผ่านแนวคิดที่กักกันให้แยกกระเด็นออกจากกัน ประวิงส่วน
หนึ่งไว้ แล้วรวมกำลังกันเข้ากระทำกับอีกส่วนหนึ่ง

คยคแห่งยอร์ค, รัสเซลล์ (Russels ปี ๑๖๘๑) และรูค
(Rooke ปี ๑๗๐๓) ได้ชักโฮวาทแสดงความคิดในวิวัฒนาการแปร
กักแนวชีวิตให้เป็นระเบียบยิ่งขึ้น

พระโปล โฮสต์ (Paul Hoste) ซึ่งเดิมเป็นครูเลขคณิต ภาย
หลังจากเป็นเลขานุการของตรวตแลมทพทิมซอเสียงของฝรั่งเศสที่ได้
กล่าวแล้ว ได้แต่งคำบรรยายทฤษฎีขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชื่อ "L'Art

des Armées Navales ou Traité des Evolutions Navales" ในปี ๑๖๘๗
 ตำราดังกล่าวถึงยุทธวิธีตามแบบ (formal tactics) และยกการรวมกำลัง
 เข้ากระทำค้ำส่วนใดส่วนหนึ่งของข้าศึกขึ้นเด่น

หมวดที่ ๒

การยุทธทางเรือ

ในหมวดนี้กำหนดการสงครามออกเป็น ๑๓ บท คือ:

บทที่ ๑

สงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ครั้งที่ ๑

ปี ๑๖๕๒—๑๖๕๔

บทที่ ๒

สงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน (ครั้งที่ ๒) ปี ๑๖๕๔—๑๖๕๕.

บทที่ ๓

สงครามระหว่างเดนมาร์กกับสวีเดน.

๕๘

บทที่ ๔

สงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ครั้งที่ ๒

ปี ๑๖๖๕—๑๖๖๗.

บทที่ ๕

สงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ครั้งที่ ๓

ปี ๑๖๗๒—๑๖๗๔.

บทที่ ๖

สงครามระหว่างฝรั่งเศสกับฮอลแลนด์ (และสเปน)

ปี ๑๖๗๔—๑๖๗๕.

บทที่ ๗

สงครามแย่งสโคเนระหว่างสวีเดนกับเดนมาร์ก

ปี ๑๖๗๕—๑๖๗๘.

บทที่ ๘

สงครามสันนิบาตเอาก์สบูร์ก

ปี ๑๖๘๘—๑๖๙๗.

บทที่ ๙

สงครามสืบราชสมบัติสเปน

ปี ๑๗๐๒—๑๗๑๓.

บทที่ ๑๐

สงครามใหญ่ภาคเหนือของยุโรป ปี ๑๗๐๐-๑๗๒๐.

บทที่ ๑๑

สงครามระหว่างสเปนกับสัมพันธมิตรสเปนประเทศ

ปี ๑๗๑๗-๑๗๒๐.

สงครามสืบราชสมบัติออสเตรีย ปี ๑๗๔๐-๑๗๔๘.

บทที่ ๑๒

สงครามแบ่งเมืองชน (สงครามเจ็ดปี) ปี ๑๗๕๕-๑๗๖๓.

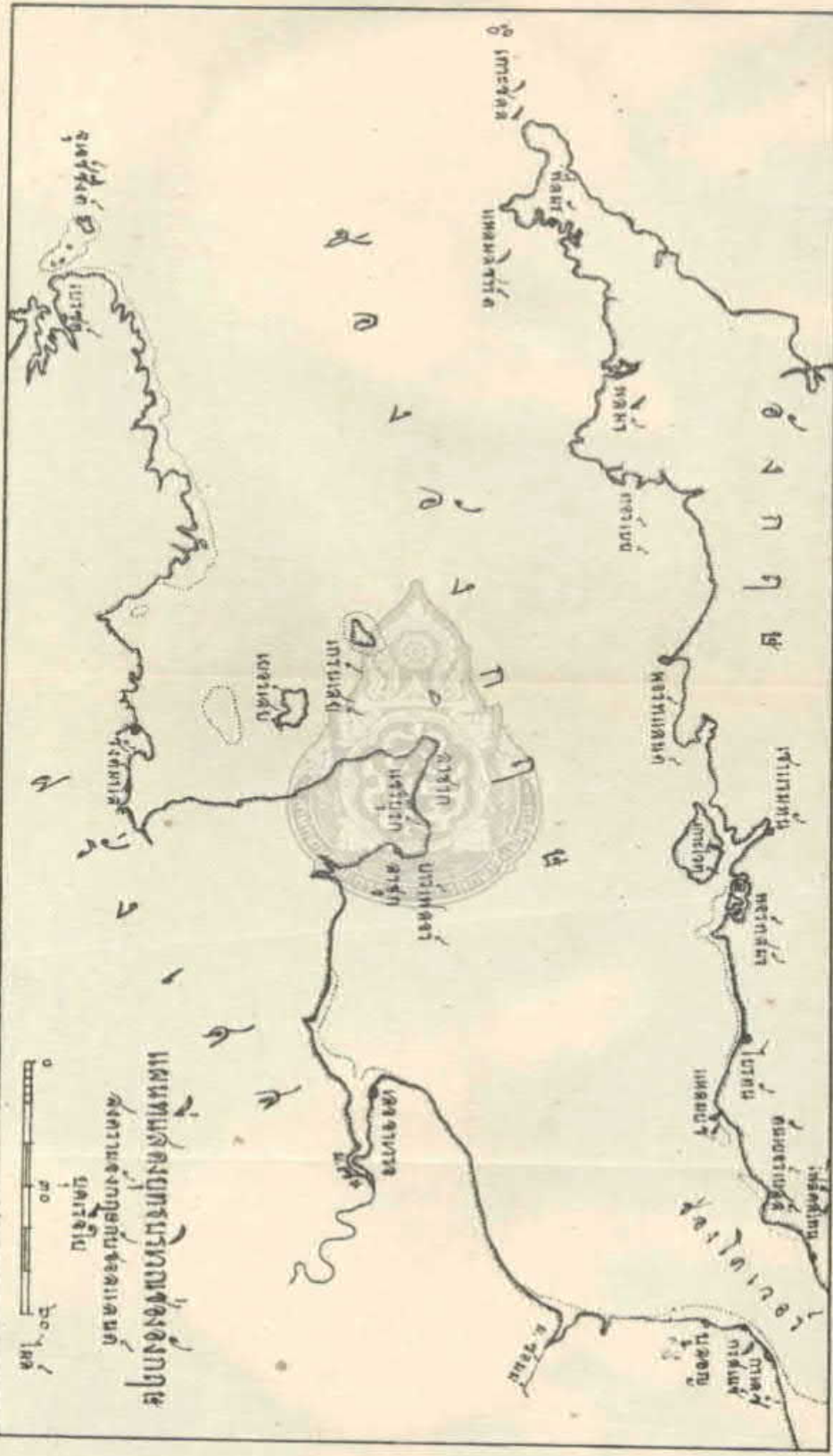
บทที่ ๑

สงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ครั้งที่ ๑

ปี ๑๖๕๒-๑๖๕๔

สาเหตุ

ตั้งแต่สมัยพระเจ้าโจฮันน์ (Johann ปี ๑๒๐๒) เป็นต้นมา อังกฤษได้ถือว่าทะเลรอบ ๆ เกาะอังกฤษ (The Four Seas) มีช่อง อังกฤษ (English Channel), ทะเลไอริช (Irish Sea), ทะเลบิสเคย์ (Biscay) และ ทะเลเหนือ จากทะเลเหนือลงมาถึงแหลม ฟินิสเตอร์ (Finisterre ในสเปน) เป็นช่อง อังกฤษ ต่อมาในสมัย พระเจ้าเจมส์ที่ ๑ (ปี ๑๖๐๓) ได้ขยายเขตออกไปและยึดมัน ยิงขึ้น โดยเหตุนี้จึงยังคงว่าในเวลานี้ที่ใดกล่าวถึงเรือต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรือรบหรือเรือค้าขายจะต้องผ่านเรือรบอังกฤษโดยการล่ของและใบ และยังคงให้เรือประมงต่างชาติเสียภาษีสำหรับการจับปลา แฮร์ริง (herring) ในทะเลเหนือ ทั้งนี้เพื่่มุ่งร้ายต่อฮอลแลนด์ โดยตรง ซึ่งนอกจากการค้าขายแล้วถือว่าการประมงเป็นอาชีพสำคัญ ครั้นต่อมาเนืองด้วยพวกฮอลแลนด์เข้าใจช่วยพวกสจวท (Stuarts) ที่ถูกเนรเทศออกจากอังกฤษประการหนึ่ง และได้แข่งขันกับ อังกฤษในทางค้าขายทางทะเลมากขึ้นอีกประการหนึ่ง อังกฤษก็ไม่ พอใจยิ่งขึ้นและคิดจะทำลายอำนาจฮอลแลนด์อยู่ทุกวัน พอสมัย

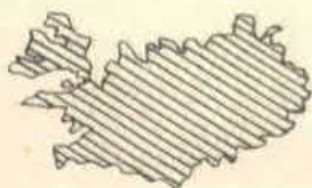
แผนที่แสดงบริเวณของกรุงเทพฯ
 จังหวัดและอำเภอที่ขึ้นกับเขตเมือง
 ๐ ๕๐ ๑๐๐
 กิโลเมตร

THE FOUR SEAS

ของ
อังกฤษ

อาณาเขต

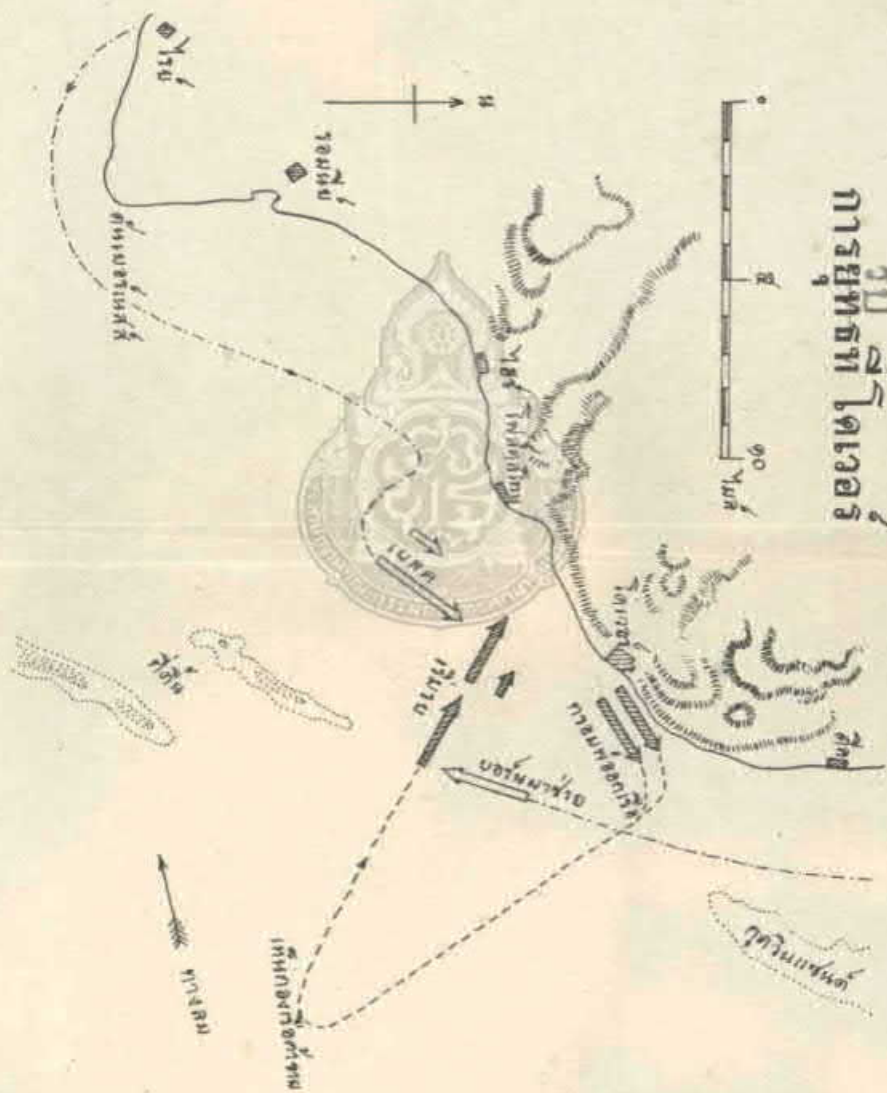
THE FOUR

WINDS

รูปแผนที่โดเวอร์

การยุทธ์ที่โดเวอร์

กรรมเวลด มีอำนาจ อังกฤชกับยอชกษัตริย์ผู้คิดการเดินเรือและการค้าขาย
ในปี ๑๖๕๑ เพื่อหาเหตุกับฮอลแลนด์ ในที่สุดก็เกิดเรื่องโดยที่
เรืออังกฤชกับฮอลแลนด์ปะทะกันราวกลางปี ๑๖๕๒

ประธานเหตุ

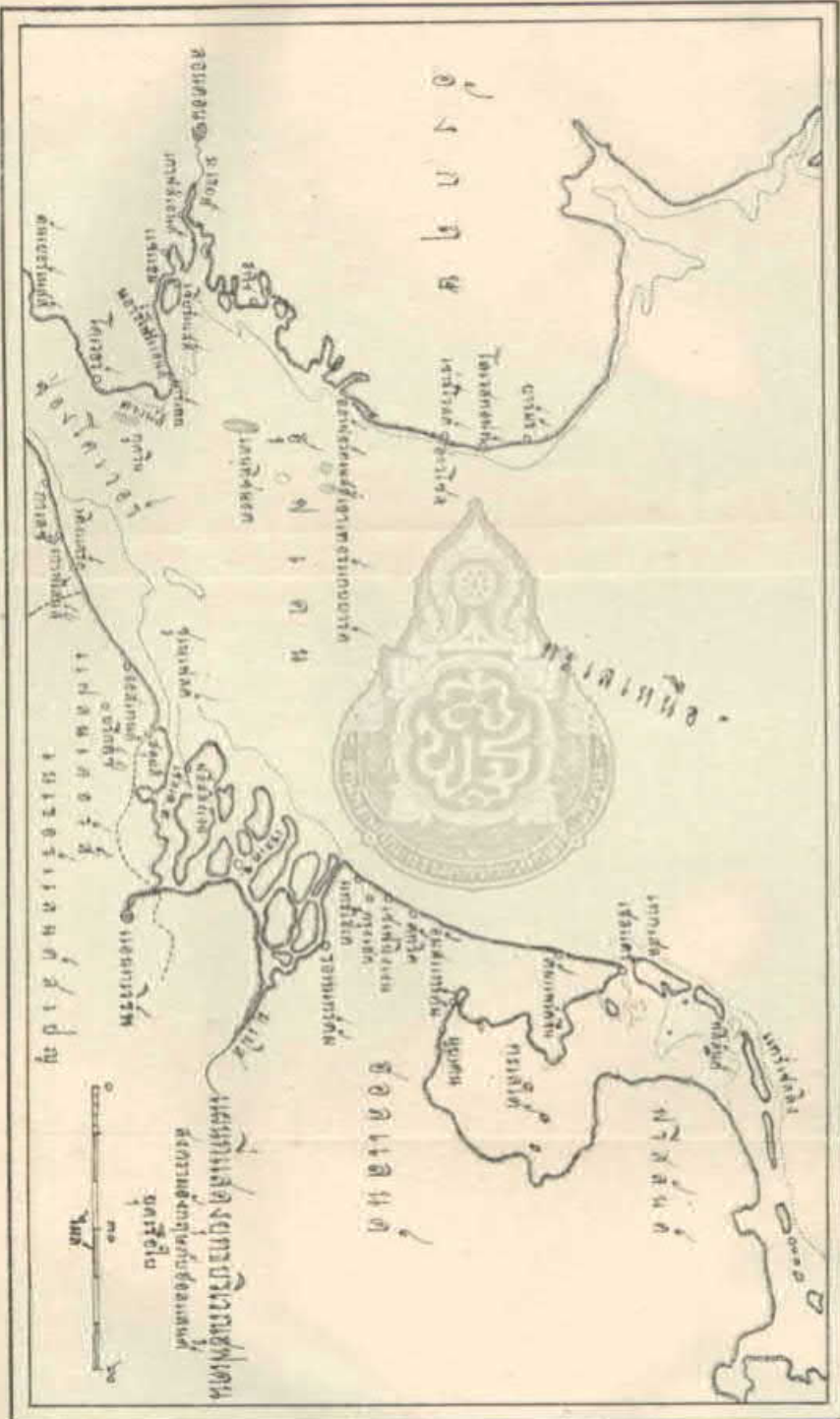
เหตุที่ทำให้เกิดรบกันขึ้นครั้งนี้เกิดในเดือนพฤษภาคม มาร์เทน
ฮาร์แฟรทซัน ทรอมพ์ น้ำเรือ ๔๐ ลำมาในช่อง อังกฤชเพื่อรับและ
ขายสินค้าเรือค้าขาย เพราะแถวนั้นไม่มีใครสกัดและพวกไปเร็วเที่ยวอังกฤช
คอยรับกว่นและรังควานอยู่เสมอ เมื่อญูโกนพายใหญ่ก็ตั้งเข้าไป
จอดยังคลื่นแถวโคเวอร์ ต่อมาเมื่อใดชาวเรือค้าขายกำลังจะมา
ถึงแถวนั้นแล้ว ทรอมพ์ก็ยกเรือมารอและแล่นก้ำวอยู่บริเวณนั้น
พอเรือเบิร์ตเบลคซึ่งมีเรือ ๑๕ ลำจอดอยู่แถวแหลมคันเบียร์เนสส์ริ้วขาว
ว่าทรอมพ์มาอยู่แถวนั้นก็นำเรือออกมา เมื่อพบทรอมพ์เขาก็ยังยืนเย็น
สัญญาจะให้ทรอมพ์พักชงและใบค่าน้ำ เมื่อใดยังไปถึง ๓ นกตก ๆ กัน
ทรอมพ์ก็เลยยังออกไปทิ้งกราบ แล้งว่าทรอมพ์ปฏิเสธการลดธงคำ
น้ำที่อังกฤชบังคับไว้ เบลคจึงหันเรือเข้าขนานเพื่อต่อสู้ ฉะนั้นในไม่
ช้าประมาณเวลา ๑๖๐๐ ทั้งสองฝ่ายก็เริ่มทำการรบกัน ฮอลแลนด์มี
กำลังมากกว่า อังกฤชจึงได้รับความเสียหายมาก แต่เพราะหัก
หักของเรืออังกฤชหัก กองหนึ่งมีเรือ ๑๒ ลำในบังคับบัญชาของ บอร์น
(Bourne) ซึ่งจอดอยู่ในเกาะการนส์ ไคยีนเสียงปืนจึงออกมาช่วย

กัน ส่วนทอมป์เองก็คิดแต่เพียงว่าให้เรือค้าขายของตนหนีไปให้พ้น
เท่านั้น ฉะนั้นราวเวลา ๒๐๐๐ ริงค์ชัย ๆ ถอยและยิงกันเรือค้า
ขายเรื่อยมา การรบกันครั้งนี้ไม่แพ้ชนะกัน และทอมป์ได้นำ
เรือค้าขายผ่านมาได้ โดยปลอดภัยตามความประสงค์ทุกประการ

โรเบิร์ต เมลค สันเดิมเป็นนายทหารบกขจรกรรมเวลส์เช่น
เดียวกับริชาร์ด คิน, จอร์จ มอนค และมอนแทกิว (Edward Montagu).
นายทหารบกซึ่งมาเป็นนายทหารเรือเหล่านี้ เรียกกันอีกนัยหนึ่งว่า
"General at Sea"

การสงคราม

ขณะเวลาที่กล่าวไว้ในซอลแลนกล่าวถึงกิจการในเรือการเมือง
กันอยู่และมีคณะใหญ่ที่ไม่ยอมทำสงคราม เมื่อมีเรื่องเกิดขึ้นเช่น
นี้ขอเราทำข้อสังเกตให้ยกเลิกและปรองดองกันเสีย แต่ขณะที่กล่าวถึง
เรื่อกันนั้นข้อสังเกตไว้พร้อมการได้พร้อมกันซอลแลนก็แล้ว วันที่
๗ กรกฎาคม ๑๖๕๓ เมลคได้นำเรือ ๖๐ ลำขึ้นไปในทะเลเหนือเพื่อ
จับว่าห์เรือค้าขายและเรือประมงของซอลแลนดี ปล่อยให้เฮสคิว
(George Ayscue) กับเรือ ๑๖ ลำคอยระวังเหตุการณ์อยู่แถวเคะเควอันส์
เมื่อซอลแลนทราบข่าวนี้เขาก็เลิกเรื่อกันข้อสังเกตและเรียกทุกกลัย
ทันที ทอมป์ได้นำเรือราว ๑๐๐ ลำออกไปและได้พยายามเข้าต่อสู้
เฮสคิว แต่ไม่ได้ผลเพราะลมและกระแสน้ำไม่อำนวยให้ เมื่อเห็น
ว่าถ้าจะคอย ค่อยไปก็ไม่มีความประโยชน์แล้วทอมป์ก็นำเรือขึ้นไปในทะเล

เห็นชอบเพื่อคัดตามเขลค ซึ่งขณะนั้นไคครวาทเรือค้าขายและเรือหาปลา
 แลววิ่งไคเป็นอันมาก ในตอนนั้นทรอมฟ ไค ไท โอวาทสำหรับหน้าที่
 ของกองเรือและผู้บังคับบัญชาของกระบวนตามกันว่าควร จะช่วยเหลือ
 ซึ่งกันและกันประการไค ต่อมากองทัพเรือทั้งสองไคเห็นกันเข้าและ
 เกรียมการจะเข้าทำการรบ กันก็ ยังเอิญเกิด พายุใหญ่ กองทัพเรือ
 ของทรอมฟถูกพายุพัดกระเจกกระจ่ายไป ในที่สุดก็ต้องหันกลับบ้าน
 คัทรการเมฆของทรอมฟ ไคหาเรือกลฉิวโดยต่าง ๆ เพราะทำการไม่
 ได้ผลทรอมฟถูกถอยออกจากตำแหน่งแม่ทัพ เก วิธ มารับตำแหน่ง
 แทน และไครับซ่อมแซมเรือเหล่านั้นใหม่ทันที

ในขณะที่ยอดแล่นก่าตั้งเรือของเรือใหม่มีกองเรืออีกกองหนึ่ง
 ซึ่งมีเรือประมาณ ๓๐ ลำในบังคับบัญชาของ รุยแตร (เกิดปี ๑๖๐๗ ถึง
 แก่กรรมปี ๑๖๗๖) ควบคุมเรือค้าขาย ประมาณ ๑๐๐ ลำออกไปส่งใน
 วันที่ ๒๖ สิงหาคม รุยแตรพบเอสคิวซึ่งมีเรือ ๔๐ ลำแถวพลิมัธิ จึงไค
 เกิดรบกันขึ้น เรือค้าขายหลายลำไคเข้าช่วยด้วย ในที่สุดเอสคิวต้อง
 ถอยเข้าไปในพลิมัธิ รุยแตร ไคคุมเรือค้าขายไปจนถึงเฮเซซังต์
 (Ouessant อังกฤษ Ushant) แล้วจึงหันกลับบ้าน เกราะหักทันทัน
 ไม่ไคผ่านภัย เขลค ซึ่งเวลานี้กำลังนำกองหลวงลงมาทางช่องอังกฤษ
 เหมือนกัน ต่อมารุยแตรก็เข้าสมทบ กับกองทัพเรือใหญ่ในบังคับ
 บัญชาของเก วิธ ที่กาเลซ

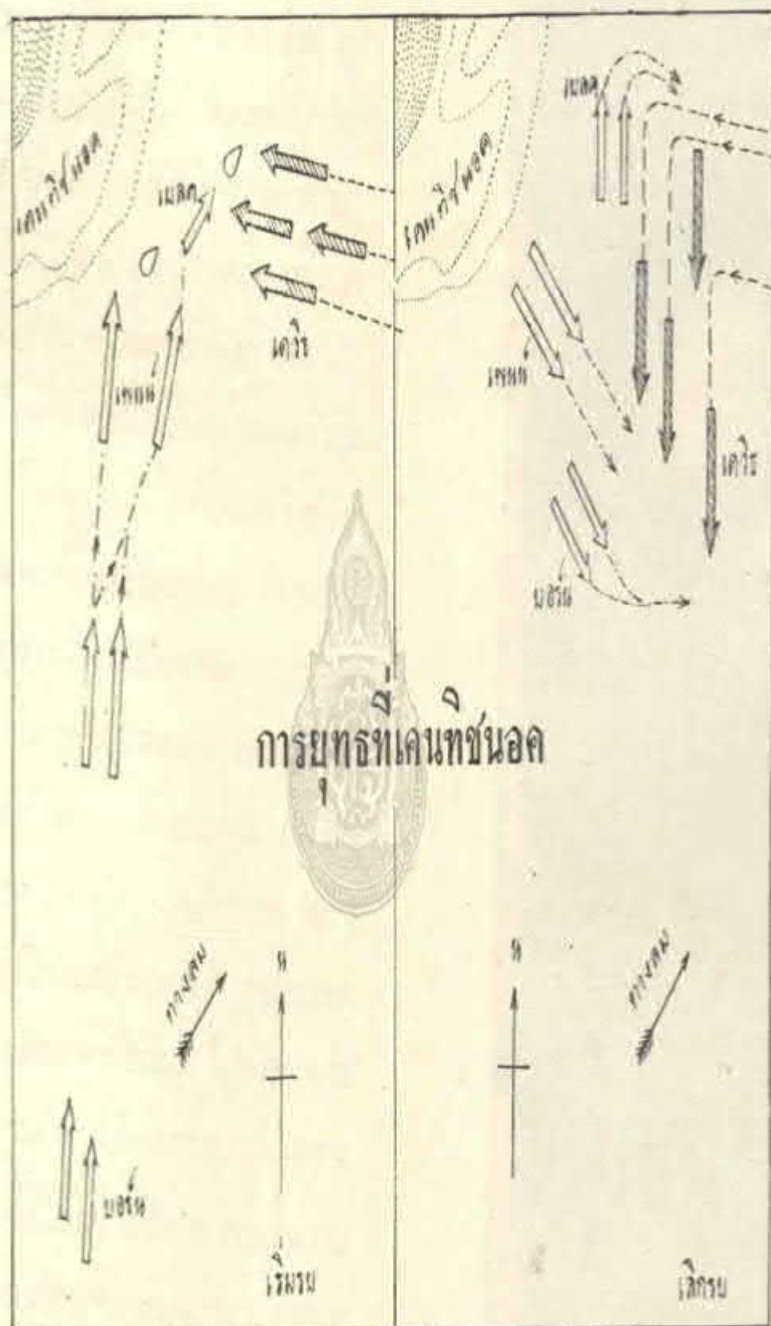
วินัยในกองทัพเรือชอตแลนด์เวลานั้นค่อนข้างเลวมาก มี
 ตัวอย่างเช่นเมื่อ เกล วิช จะมาแทนทรอมพ่นพลประจำเรือชื่อว่า ถ้า เกล
 วิช ขึ้นชั่งตวงตำแหน่งขึ้นจะยิงเรือองให้จม ในที่สุด เกล วิช ต้องใช้
 อำนาจและเปลี่ยนพลใหม่ อีกประการหนึ่งพลประจำเรือก็มาจากเมือง
 ต่าง ๆ ซึ่งได้ขาดหมางกันในเรื่องการเมืองอยู่แล้ว เพราะเมืองต่าง ๆ
 เหล่านั้นเดิมต่าง เป็น เอกราช เพิ่ง มารวม กัน เป็น สัมพันธมิตร ตั้งแต่
 สงครามอิสรภาพในปี ๑๕๗๘ หรือเป็นพลมาจากเรือค้าขายซึ่งไม่
 กวักขันต่อวินัยนัก

ถึงแม้วินัยจะเลวและเรือที่ใช้จะเล็กตลอดจนการรักษากัยการ
 เตรียมพร้อมเลวมากถึงเพียงนั้นก็ เกล วิชก็ยังได้ตัดสินใจที่จะคิด
 ตามเขลคให้พยานได้ ทั้งนี้เพราะ เกล วิชมีความทะเยอทะยานที่จะ
 แสดงความสามารถ ในขณะนั้นเขลคมีเรือประมาณ ๖๘ ลำใหญ่
 กว่าและมีอาวุธแข็งแรงกว่าเรือของ เกล วิช ซึ่งมีเรือเพียง ๖๕ ลำเท่า
 นั้น กองเรือทั้งสองได้พบบันทึบเคนทิช นอค (Kentish Knock) ใน
 วันที่ ๘ ตุลาคม

การยุทธที่เคนทิช นอค

วันที่ ๘ ตุลาคม ปี ๑๖๕๒

เกล วิชได้แบ่งกองทัพเรือออกเป็น ๔ กอง ๓ กองแรกจัดเป็น
 กระจวนเรียงแถว กองที่ ๔ เป็นกองหนุนอยู่ทางท้าย

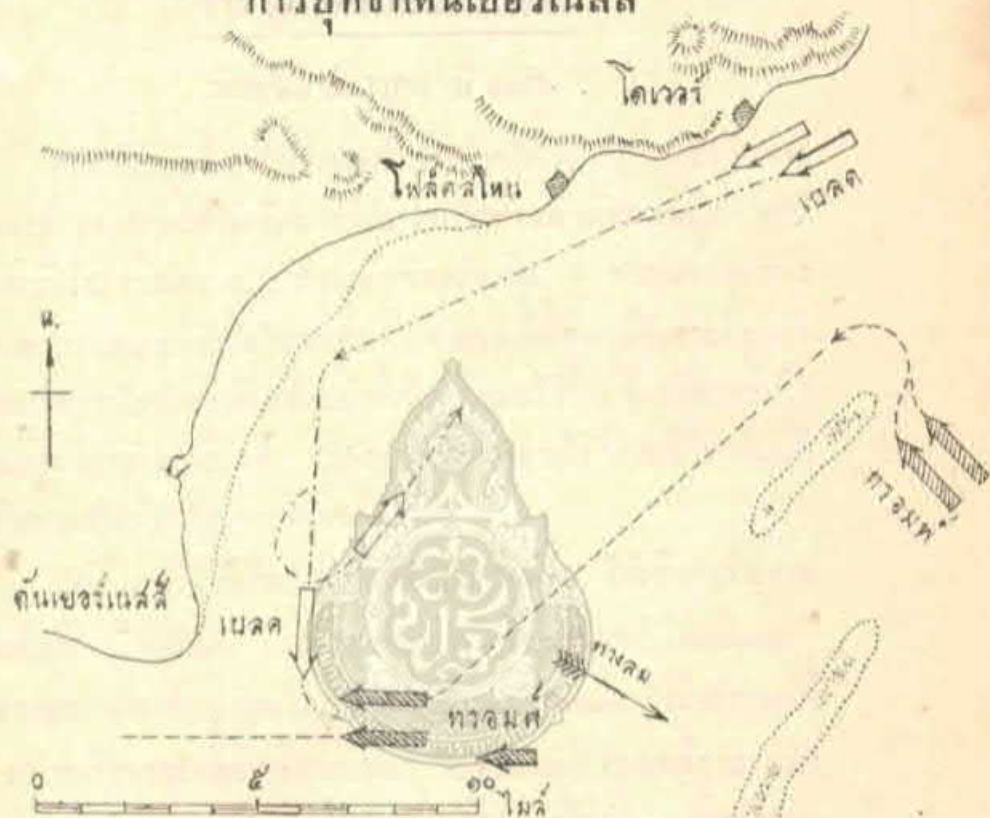
เบลคได้แบ่งกองทัพเรือของท่านไว้เป็น ๓ กอง เพนนีย์ทาง
ท้ายใกล้เบลค ส่วนบอร์นนั้นอยู่ห่างลงมาทางใต้ ลม ช.ว. ก่อนข้างเขา
กว่าอังกฤษจะถอนสมอได้เสร็จและใช้ใบไม้ ซอลแลนคก็ให้เข้ามา
ใกล้เสียแล้ว และกำลังหันลงใต้เพื่อให้ลมค้ำทางกราบขวาเฉียบคม
เบลคซึ่งออกเรือเกือบไม่ทันได้คึกหน้ากระบวนของ เเก วิจ กัฟกั เเก วิจ
หันลงใต้ เพนนีย์ก็เริ่มเข้าใจว่าซอลแลนคจะเข้าใกล้เบลคก็จะขึ้นมาช่วย
เลขน่าเรือหลายลำขึ้นไปคึกกันเสียและคิดว่าจะออกไปซอลแลนคก็ให้หัน
ลงมาทางใต้เสียแล้ว บอร์นซึ่งอยู่ทางใต้ก็หันขึ้นมาสะกิดหน้าซอล
แลนคไว้ ความลึกลับจะเห็นจะเห็นว่าเบลคซึ่งเริ่มเข้าใจว่าเข้า
กองหน้าของซอลแลนคของเข้าก็กองหลังและกองหน้า เพนนีย์
เข้าก็กองทางปีกขวา ในที่สุดก็เกิดทะเลมขยกัน ผลักกันผ่า
แนวและไปอยู่เห็นอลมบ้างได้ลมบ้าง การรบทะเลมขยกันอยู่นี้ไม่มี
ระเบียบ ซอลแลนคเสียเรือไป ๒-๓ ลำ อังกฤษไม่เสียเลย ตอนค่ำ
ต่างก็ราเม่อกันไป และไปทอดสมอคุมเชิงกันอยู่ ฝ่ายซอลแลนค
ได้มีการประชุมและตกลงว่าจะเข้าตอกในวันรุ่งขึ้น วันรุ่งขึ้นพอ เเก วิจ
ได้เห็นอลมก็ให้สัญญาณเข้าตี ผู้บังคับการเรือหลายลำไม่ทำตาม
คำสั่งนั้น กลับชักใบเข้ามาแล้วแล่นหนี กลับบ้าน เเก วิจเห็นเรือฝ่ายตน
เหลือน้อยลงเช่นนั้นก็นึกว่าเป็นต้องคอยทัพกลับเช่นเดียวกัน เบลคขอบ
ห้ามมากจึงไม่กล้าติดตามเลยกลับเข้าไปจอดพักในแม่น้ำแฮมส์

ศัตรูของเก วิจิโนซอลแลนด์เห็นเก วิจิทำการไม่ได้ผลก็ขู้ง
กล่าวโทษต่างๆ จนเก วิจิถูกถอดออกจากตำแหน่งแม่ทัพ แล้วจึง
ให้ทรอมพ์ ซึ่งได้ถูกถอดมาครั้งหนึ่งเช่นเดียวกันมาแทนตน.

ขณะนั้นซึ่งถูกยุเชื่อนั้นว่าตัวได้ การครอง ทะเล แล้ว และ คิดว่า
ซอลแลนด์ คงจะไม่ดำเนินการใหญ่โตได้ เพราะเจ้าเขตต์ ถูกหนาว
แล้ว จึงได้เอาเรือปลุกเสียบ้าง และเรือของเบลคก็ถูกส่งไปทำ
การพิเศษอื่นๆ เสียมาก ฝ่ายซอลแลนด์นั้นตรงกันข้าม เร่งจัด
กองทัพเรือใหม่เต็มที่ ได้ เรือประมาณ ๔๐ ลำ ในบังคับบัญชาของ
ทรอมพ์, รุยแตร, จัน เฮนรียกเสน และฟิเนียร์ ฟลอร์วิสซูน (Pieter Flo-
riszoon)

ราวปลายเดือนพฤศจิกายน กองทัพเรือขึ้นออกจากซอลแลนด์
ควบคุมเรือค้าขายราว ๔๐๐ ลำ ออกมา พอจะผ่านช่องโคเวสต์ ทรอมพ์
ก็ให้เรือค้าขายเหล่านั้นเข้าไปคอยอยู่ก่อนแถวฝั่งแฟลนเคอร์ส ตัวท่าน
เองนำกองทัพเรือไปยังเกาะทาวนส์ ซึ่งเวลานั้นเบลคกำลังพักอยู่ กับเรือ
ประมาณ ๔๐ ลำ พอเบลคเห็นทรอมพ์มาก็ถอนสมอทันทีแล่นออกมา
ในช่องอังกฤษ เพราะเกรงว่าถ้าขึ้นอยู่ในที่แคบนั้น อาจ ถูกล้อม อย่าง
โอเคนโก (Oquendo) ถูกเข้าในปี ๑๖๓๔ ได้ ทรอมพ์ก็ติดตามเบลค
ทันแถวกันเยอร์เนิสส์

การยุทธที่ดันเคอร์แนลส์

การยทอที่ดินเขอร์เนลล์

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ปี ๑๖๕๒

ตอนเย็น วันที่ ๙ ธันวาคม ทั้งสองฝ่ายได้เข้าไป จอดอยู่ใกล้ ๆ ไทเวอร์ เพราะว่าลมพายุพัดมากไม่มีโอกาสที่จะเข้าทำการรบได้ ตอน กลางวันวันรุ่งขึ้นลม น.ว. ค่อนข้างจืดเย็นเกินไป ทรอมพลอนสมอบ และพยายามแล่นกาวเข้าไปหาเบลค ซึ่งเวลานั้นจอดเรือเช่นเคยด้วยกัน และแล่นกาวไปตามริมฝั่งเพื่อแย่งที่จอดเห็นอลมไว้ ต่างก็เร่งขันไป เช่นนั้นจนถึงคืนเขอร์เนลล์ เบลคเห็นว่าทำอย่างไรก็คงหนีไม่พ้นแล้ว ก็หันตามลมเพื่อเข้าจอดและขึ้นตอนเรือ

เวลา ๑๓๐๐ ได้เริ่มลงมือยิงกัน เวลา ๑๕๐๐ ได้เข้าประจัญบาน กันเต็มที่ "Triumph" เรือธงของเบลคได้แล่นเฉียด "Brederode" เรือธงของทรอมพ์ และได้ยิงไปทั้งกราบ "Garland" เรือธงกฤษฎีที่ ตามท้ายเรือธงของเบลคจึงเข้าเทียบ "Brederode" ทางเห็นอลม และ "Bonaventure" เรือธงกฤษฎีอีกลำหนึ่งเทียบทางโคลม เรือธงกฤษฎี ทั้งสองได้พยายามที่จะขึ้นคืบขึ้นเรือ "Brederode" เพราะหัดที่เอวเรทเส้น มาช่วยไว้ทันโดยได้เข้าเทียบ "Bonaventure" จึงได้เกิดทะเลมขยกัน ชนกันใหญ่ ในที่สุดเรือธงกฤษฎีทั้งสองลำนั้นก็ถูกตอย

นอกจากนี้ได้มีการรบกันตัวต่อตัวเช่นแห่งๆไป ในการรบ ที่ต่าง ๆ นั้นเราจะได้ยินชื่อเรือ "Victory", "Vanguard" และอื่นๆ อีก เป็นครั้งแรก ชื่อเรือเหล่านี้ยังคงติดเนื่องเรื่อยมาจนยุคหลังๆ.

ในระหว่างที่รบกัน กองหลังของอังกฤษซึ่งมีเรือราว ๒๐ ลำอยู่ทางเหนือลมแต่ไม่ได้เข้ามาช่วยเลย.

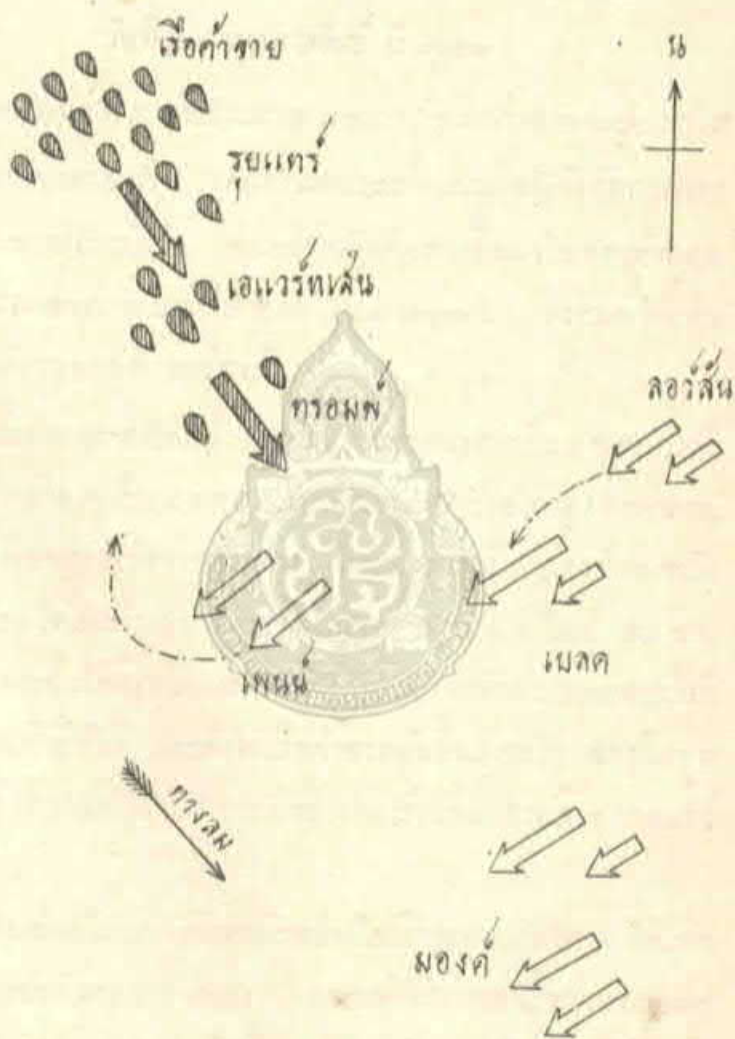
พอกำลังเบลคก็ถอยหนีไปทางโคเวอส์ และเข้าไปจอดในแม่น้ำเฮมส์ เสียเรือไป ๕ ลำ (ถูกยิง ๒ ลำ ถูกยิงไฟไหม้และจม ๓ ลำ) ซอลแลนค์เสียเรือเพียง ๑ ลำ.

เมื่อได้ชัยชนะแล้วทรอมพ์ก็หาได้ติดตามต่อไปไม่ เพราะคิดแต่ว่าจะต้องนำเรือค้าขายให้ผ่านโดยปลอดภัยเท่านั้น เมื่อเห็นเช่นนั้น ท่านก็รย้นำเรือค้าขายไปส่งจนถึงเกาะเร (Ile de Ré แถวลาโรเชลล์ La Rochelle) และคอยคอย แลวนั่นต่อไปเพื่อรับเรือค้าขายอื่น ๆ กลับบ้าน.

ตอนนั้นคิดว่าทรอมพ์ได้การครองทะเลในช่องอังกฤษเต็มที่ กล่าวกันว่า ทรอมพ์ถึงกับได้ เขาไม่กลัวจะไปผูกไว้ ทักษะเขา แสดงว่า ซอลแลนค์ ได้กวาดอังกฤษในช่องอังกฤษนั้นเกลี้ยงแล้ว.

ราวต้นเดือน กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๕๓ ทรอมพ์ได้คุมเรือค้าขายประมาณ ๒๐๐ ลำจากเกาะเร แต่โดยที่เกศพายุจิกท่านจึงต้องเลี้ยวฝั่งฝรั่งเศสขึ้นไป พอผ่านพอร์ทแลนค์ ก็ปะทะเข้ากับกองทัพเรือของอังกฤษในบังคับบัญชาของเบลค, คินและมังก์อย่าง "Joint Admirals" มังก์และเพนนเป็นผู้อำนวยการ กองทัพเรือนี้มีเรือประมาณ ๘๐ ลำ และเพิ่งออกมาจากแม่น้ำเฮมส์

การยุทธ์ที่พอร์ทแลนด์ (๑)

กรมการปกครอง

การยุทธ์ที่พอร์ตแลนด์ (การยุทธ์ ๓ วัน)

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๕๓

ฮอลแลนด์มี เรือรบประมาณ ๘๐ ลำ กับเรือค้าขาย ๒๐๐ ลำใน
บังคับบัญชาของทรอมพ์ รุยแตรและเฮนร์ทเซนเป็นผู้บังคับการกอง
เข้าวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ขณะที่กำลังเดินทางเข้ามาในช่องอังกฤษ
ระหว่างพอร์ตแลนด์ กับแหลมลาซาก (La Hague) ทรอมพ์ได้เห็น
กองทัพเรืออังกฤษอยู่ข้างหน้าแล้ว.

ขณะอังกฤษซึ่งได้แบ่งกองทัพเรือของตนออกเป็น ๓ กอง กำลัง
กระจายอยู่คล้าย ๆ เป็น ๔ กอง เบลคควมคุมกองเรือใหญ่ (กองกลาง,
อิงส์แตง) คั่นอยู่บนเรือธงของเบลค เพนนกองหน้า มองค์กองหลัง
ซึ่งเวลานั้นอยู่ใกล้กันห่างจากกองเรือใหญ่ประมาณ ๔.๕ ไมล์ สม.น.ว.

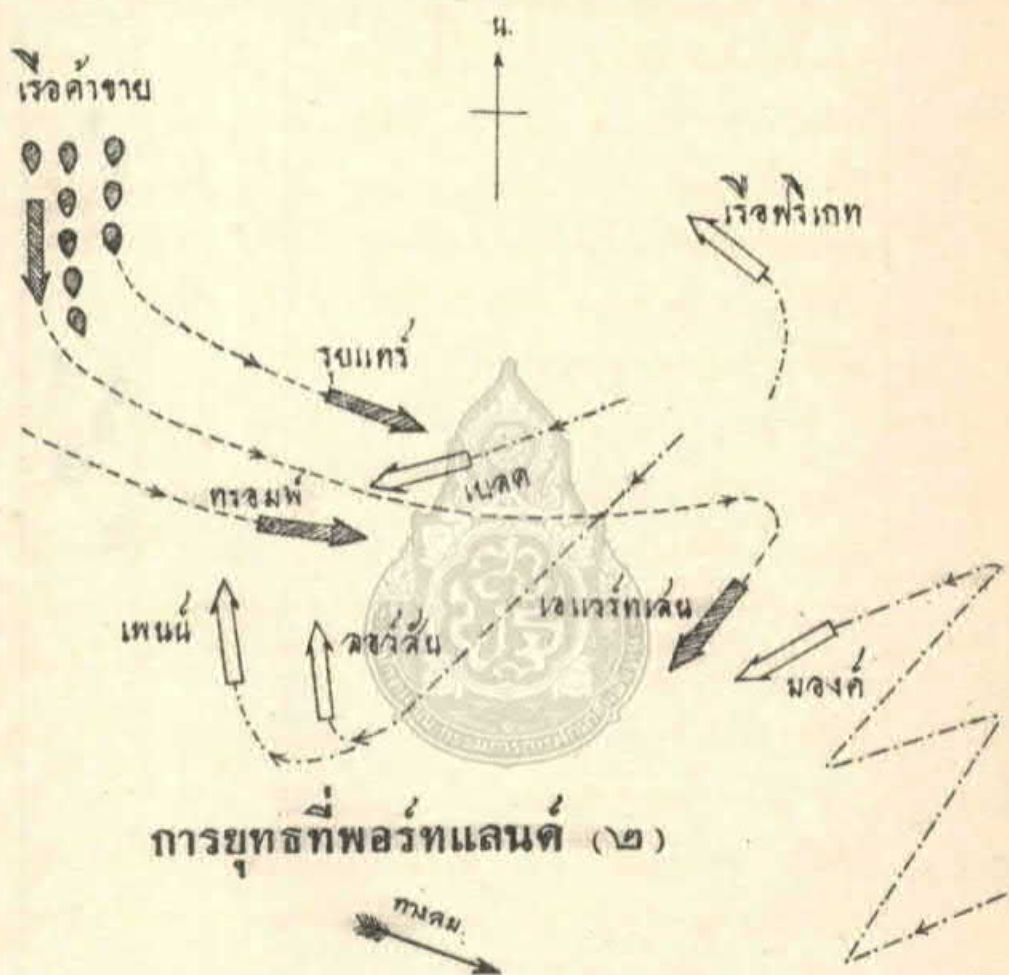
ทรอมพ์ซึ่งได้ทเห็นอลมเมื่อเห็นอังกฤษกระจัดกระจายเช่นนั้นก็
ให้สัญญาณเข้าคันทันที และสั่งให้เรือค้าขายหันชนสู้ลมไว้ ฟลอร์ริชชุน
นำกองหน้า ทรอมพ์ไปกับกองหน้านั้น เฮนร์ทเซนกองกลาง รุยแตร
กองหลัง

ทั้งสองฝ่ายได้เล่นเข้าหากันอย่างไม่มีการขวนอั้นใด ได้เกิด
รบพุ่งตะลุมบอนกันอย่างร้ายแรง ทรอมพ์ได้ถือเอาเรือธงของเบลค
เป็นจุดมุ่งสำคัญ เบลคยากจะพบเข้าอย่างสาหัส แต่ยังไม่ถึงเวลาที่ทั้งสอง
เวลา ทั้งสองฝ่ายได้ผลัดกันชนตบหน้าเรือ รวาทะเยว่นมของทั้งสองฝ่ายได้ตก

ไปอยู่ใกล้มากได้พยายามเล่นก้าวขึ้นมาจะเข้าสมทบด้วย เธอวิ่งที่
เห็นเห็นเช่นนั้นก็หันลงใต้เพื่อกันไม่ให้มองเข้าช่วยได้ ในเวลานั้น
เรือของเบลควาว ๑๒ ลำกำลัง ตกอยู่ในอันตรายที่จะ ถูกตกไม่ให้ผู้อื่น
มาช่วยได้โดยที่ทอรวมพักขยับแล้ว ได้กระหนาบไว้ทั้งสองข้าง เพน
เห็นเช่นนั้นก็หันขึ้นเขาคือเพื่อช่วยเบลค และลอว์สัน (Lawson ซึ่ง
เป็นผู้บังคับหมวดๆ หนึ่งของเบลค) ได้เข้ามาช่วยกันเหมือนกัน โดย
เขาคือที่ทอรวมพักทางข้างพร้อมกับเพน.

ประมาณ เวลา ๑๖๐๐ เบลคสั่งให้ เรือฟรีเกตเร็ว ๗-๘ ลำแยก
กระบวนออกจากสนามยทริและเข้าใกล้เรือค้าขายฮอลแลนด์ ทอรวม
เห็นดังนั้นก็หันขึ้นเห็นกลุ่มควันตัวออกจากสนามยทริ เพนของกัน
เรือค้าขายซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ เบลคมีใจคิดตามไปเพราะเรือขอยช้า
มาก การรบนั้นเป็นอันว่ายุติแต่เพียงนี้ ทั้งสองฝ่าย ขอยช้ามาก
แต่ฮอลแลนด์ขอยช้ามากกว่าของอังกฤษเพราะอังกฤษใช้ปืนขนาดใหญ่กว่า

ตอนกลางคืน ลมเงียบสงบ ทั้งสองฝ่าย ก็ถอยตาม กันมาใน
ระยะไม่ห่างจากกันนัก คือพอเห็นไฟซึ่งกันและกันได้ ต่างพยายาม
ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดเท่าที่จะทำได้ เบลคตั้งใจเต็มที่ที่จะรบต่อไปอีก
ในวันรุ่งขึ้น ส่วนทอรวมได้มีการประชุมและเห็นพ้องกันว่าไม่มำลึง
พอที่จะสู้ต่อไปได้นาน เพราะกระสุนปืนน้อยหรือเต็มทีแล้ว และ
หน้าที่สำคัญของพวกคนก็คือนั่งกันและควบคุมเรือค้าขายให้ปลอดภัย
ไปได้เท่านั้น จึงไม่คิดที่จะสู้ต่อไป.

(10) ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

การยุทธ์ที่ฟอร์ทแลนด์

๒๔ ก.พ. ๑๖๕๓

เช้ามืดวันที่ ๑ มีนาคมทั้งสองฝ่ายมาดงแถวเกาะไวท์ ทรอมพ์
ไต่จิกกระบวนเป็นรูปมดต่างคล้ายพระจันทร์ครึ่งซีก มุมหันเข้าหาซีก
ให้เรือค้าขายไปอยู่ ในระหว่างขาของมมุนัน อังกฤยเห็นว่าซีกกดย
ไปด้วยอาการซ้ำๆ จึงเร่งเติมที่ ใบไม้เท่าไรใช้หมด เวลาราว ๑๐๓๐
จึงทันและต่างไต่เริ่มลงมือยกกันไต่.

เบลคไต่จิกกระบวนคล้ายกับทรอมพ์และให้เรือฟรีเกตไปอยู่ทาง
ขั้วคอบหาโอกาสที่จะเข้าล้อมเรือค้าขาย เมื่อผลที่จะได้นั้นคาดว่าจะไม่
คุ้มเหนื่อยเพราะทรอมพ์ไต่พยายามดอยหน่วรอย เบลคจึงสั่งให้ยิง
แต่เชือกเส้นเพลลาโย เพื่อให้ เรือซอลแลนที่ขาดความคล่องแคล่ว
ในการเคลื่อนไหว ดังนั้นเรือจึงชงวอยแหวน ขยับช้ามาก จนเรือชน
คองฟัวงไป นอกจากนั้น อังกฤยยังไต่พยายามตีฝ่าแนวตั้ง ๖ ครั้ง
เพื่อจะเข้าไปให้ถึงเรือค้าขาย แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ ส่วนเรือซอลแลนที่
ขยับช้าหรือความไม่ทันก็ถูกอังกฤยขยับไต่

ในการรบกันในวันนี้ เรือซอลแลนที่หลายลำได้ใช้ กระสุนปืน
หมด เพราะทั้งแต่การยุทธ์ที่คนเยอรมันส์ ในเดือนธันวาคมนี้แล้ว
ยังไม่ไต่รบของเหล่านเพิ่มเติมอีกเลย

คืนวันนั้นอากาศไ้วังมาก อังกฤยก็ติดตามซีกกดยมา.

รุ่งขึ้นวันที่ ๒ มีนาคมทรอมพ์ก็จิกกระบวนเป็นรูปมดต่างเช่นเดิม
เวลาประมาณ ๐๘๐๐ เบลคไต่เข้าตีอย่างร้ายแรงอีก.

ทรอมพ์ไครรวรรณเรือของมีความสามารถได้ ๓๐ ลำหันเข้าทำการรบกับเบลคเพื่อประวิง อังกฤษไว้ เมื่อโอกาสให้เรือค้าขายหนีปลอกลี้ภัยไปได้ ทรอมพ์ไคร์ต่อสู้ อยู่ไคร์ถาวรครึ่งชั่วโมง ก็หันถอยกลับ เพราะหมกกระสุนปืน เรือของของรบแตรและของทรอมพ์ไคร์เข้ามาก ถึงกับต้องพุ่งไป.

แม้ทรอมพ์ไคร์ทำการป้องกันอย่างเข้มแข็งก็ยังไม่สามารถที่จะป้องกันมิให้เรือพิภพของอังกฤษแอบมาที่เฮาเรือค้าขายไปได้บ้าง.

ควีนนิกองทัพเรืออังกฤษมาถึงแถวแหลมกริซเนซ (Grisnez บนฝั่งฝรั่งเศส) ตอนกลางคืนก็พลัดกัน เบลคได้เข้าไปทอดสมออยู่แถวกาเลซ

ในการรบครั้งนี้ชอลแลนคเสียเรือรบไป ๑๑ ลำ (ถูกตียก ๔ ม ๗) เรือค้าขายราว ๓๐ ลำ (จำนวนนี้ไม่ใคร่นั่น ค้างโคเตียงกัน อังกฤษว่า ๕๐ ชอลแลนคว่า ๒๐) อังกฤษเสียเรือรบ ๕ ลำ และเบลคขาดเรืออย่างสาหัส

ต่อมาเมื่อถึงในชอลแลนคก็บางเมืองก็ซบเล็กสงครามอีก ครั้นเราไม่ไฉน ทั้งสองฝ่ายจึงไคร่เร่งเตรียมกองทัพเรือกันอย่างชานใหญ่ในเดือนพฤษภาคม ทรอมพ์ไคร์ควบคุมเรือค้าขายของใหญ่ผ่านทะเลเห็นชมาไคร์ โดยมีไคร์พบกั๊กกองทัพเรืออังกฤษซึ่งไคร์ถูกส่งไปคอยประวิง ต่อมาทรอมพ์ไคร์ นำกองทัพเรือใหญ่ ออกมาชกมเรือประมาณ ๑๐๔ ลำ มีเท วิช (ซึ่งไคร์กลับเข้าบริหารการอีก) และรบแตรเป็นผู้นำ

ยังยึดการกอง เอนทร์เสนเป็นสั้งคัยหมวกชองทวอมพ์, ฟลอร์สชัน
ชองรยแตรวณที่ ๑๕ มิถุนายน ๑๖๕๓ ไต้ปะทะเข้ากัยกองทัพเรืออังกฤษ
ที่เอาเทอร์แกบบาร์ด (Outer Gabbard แลวนอร์ธโฟร์แลนด์ North Fore-
land) ชิงกฤษณ์เรือประมาณ ๑๑๕ ลำในยังคัยขัญชาของมอชกัยกัน
ชยาร์ "Joint Admirals" ส่วนเขตคัยยังไม่หายคัยพอทะทำหน้าทไ้
ลวสันกัยเพนเป็นสั้งคัยการกอง.

การยุทธที่เอาเทอร์แกบบาร์ดแลวนอร์ธโฟร์แลนด์

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ปี ๑๖๕๓

ทั้งสองฝ่ายมาปะทะกันที่อ่าวปากแม่น้ำเอมส์ ตรงหน้าคัยนชัง
เรียกกันว่าเอาเทอร์แกบบาร์ด ลม น.น.ช. เขา คัยรณทวอมพ์โมมเรือ
คำชายทะทำให้เกิดความเค้นห้วงอย่างคัยรณชัน แต่ตังเช้นนกคัย
เมือเห็นวาชิงกฤษณ์ มีกำลัง มากกว่าและอยู่ทาง เหนือลม กคัยคัย แต่ ทะ
บชกัยนคัยและถอย ชิงกฤษณ์ได้พยายามคัยคัยตามมาแต่ช้ามากเพราะ
ลมเขา พอเข้ามาใกล้โลกเริ่มไซบ้นชังมีอำนาจกวายนชองชอลแลนคัย
ทเคียว รววเทียงวันลวสัน จึงเขาทำการรบ คัยรยแตรไ้คัยนคัย
ประมาณเวลา ๑๓๐๐ กองเรือ ชน ๆ ทั้งสองฝ่าย จึงไ้ลงมอชกัยกันไ้
คัยว้ยบ้นใหญ่ ในไม่ช้ารยแตรและฟลอร์สชันชองชยาร์กอง หน้าคัย ถูกคัย
กระหนาบอย่างหนัก ทวอมพ์เห็นเช้นนกคัยถอนคัยออกจาก การรบชัง

กำลังรบกับกองเรือใหญ่ของอังกฤษและรีบขึ้นไปช่วยกับพลกัมเมเยย
เรือทั้งสองฝ่ายจึงรวนโดยไม่เป็นรูปกระบวนอันใด ครั้นรวมกระบวนไว้
แล้วก็ซัดเข้าไปทางตะวันออก

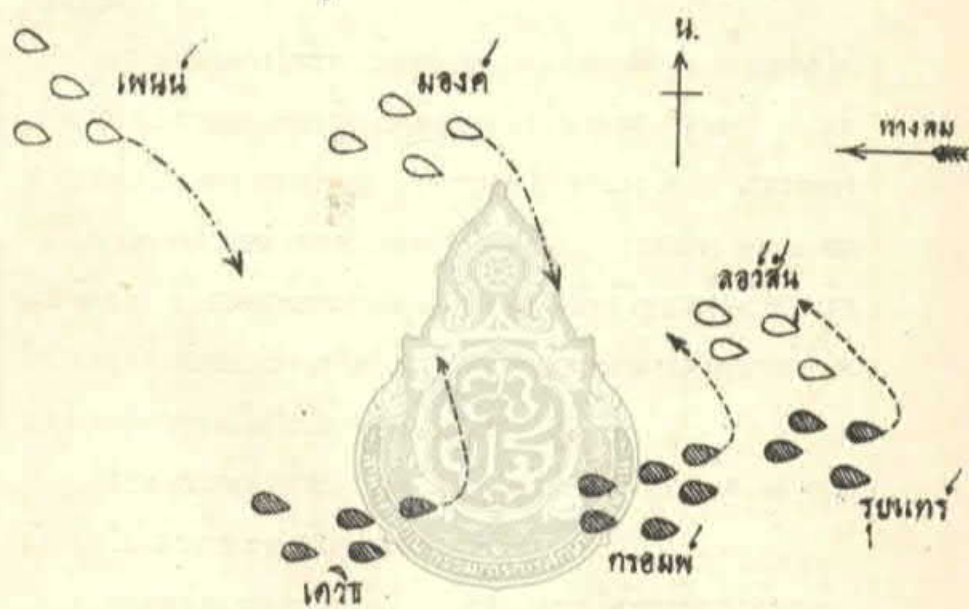
เวลาราว ๑๔๐๐ เศษลมจึงเริ่มพัดจาก ข. คือตรงข้ามกับทางเรือ
เกิน ทรอมพ์เห็นโอกาสเหมาะก็สั่งให้เขาเรือโยกลงเพื่อเรือใหญ่ใน
กองของตนให้หันชนให้ลมมีทางกรวยขวา รบแล้วเห็นทรอมพ์ทำเช่น
นั้นก็เข้าข้าง ในไม่ช้ากองเรือของลอร์ดสันก็เข้ามาอยู่ในระหว่างกลาง
ของกองเรือของทรอมพ์และเรือแพรว

มองค์ และเพนนี เห็นอันตรายดังนั้น ก็หันลงเข้าช่วยแกวลอร์ดสัน
ทันที ลอร์ดสันจึงรอดจากถูกทำลายไปได้ เกะ วิกก็ให้หันชนไป
เหมือนกัน ลัทธิของการรบจึงเป็นค้ำฝ่ายต่างผ่านกัน ในที่สุด
ก็เกิดประจัญบานกันอย่างระดมยิง ทรอมพ์ก็พยายามที่จะชนกับ
เรือธงของมองค์ ("Resolution") แต่ไม่ได้ผล ฝ่ายฮอลแลนด์นั้น
พยายามที่จะปลุกตัวออกอยู่ตลอดเวลา แต่อังกฤษก็ติดคามอยู่
เรือย พธำลึงกองทัพเรือทั้งสองฝ่ายก็ทอดสมอแถวเคียงแคร์ค

ขณะเริ่มการรบวันนั้นเชลค ซึ่งกำลังขวยอยู่ใต้ ย่นเสียงขึ้นเข้า
ก้อกันงอยไม่ไหว จึงได้รวบรวมเรือไครว ๑๘ ลำ และออก
ตามเรือยมาแต่ไม่ทัน

เมื่อเริ่มรบกันก็ติดกระสุนไฟ (เดรกวาค) ตาย (เดรกวาค คือ
ลูกปืนสองลูกมิใช่ติดกัน เวลายังไปลูกปืนทั้งสองลูกจะเหวี่ยงกวาค

การบูชาเจ้าเทวี่แกบบาร์ด

အထွေထွေအချက်အလက်

ไปรอบๆ และเพิ่งได้มีผู้เริ่มชักชวนใช้) เรือซอลแลนค์ถูกขนของอังกฤษ
 ขอบขามากและกะสุนปืนขึ้นกรวยหรือลงไ่มาก เช้าวันท ๑๖ ทรอมพ์
 จึงได้มีการประชุมและได้ตกลงกันว่า จะเข้าต่อสู้ อีก ครึ่งหนึ่งแล้วให้
 ถอยกลับ

เช้าวันนั้นต่างได้ชักเรือแต่เชลยลมน้อยขงรัก เมื่อเบลคได้
 เข้ามาสมทบด้วยภายหลังทำให้อังกฤษยังมีกำลังมากขึ้นอีก แต่
 การรบก็ เป็น แต่การรบประปราย เพราะลมไม่ อำนวยให้ เรือขงของ
 ทรอมพ์และชองเพนน์ ได้ต่อสู้กันอย่างสามารถ เวลาราว ๑๖๐๐ ลม
 เริ่มพัดจาก ว. ทรอมพ์เห็นอังกฤษมีกำลังมากขึ้นก็ให้สัญญาณถอย เรือ
 ไทรวนกันถึงกันชนกันทะเลไปก็มี แต่ได้หันเข้าหาฝั่งแฟลนเคอร์สได้
 เรืออังกฤษก็ติดตามไปไม่ได้เพราะกินน้ำลึกมาก

ซอลแลนค์เสียเรือราว ๓๐ ลำ (จม ๘ ลำ ถูกยึด ๑๑ ลำ)
 อังกฤษไม่เสียเรือเลยแม้แต่ลำเดียว

ภายหลังการรบครั้งนี้ ซอลแลนค์ได้ขอเลิกสงครามอีก
 แต่ครั้นครอมเวลล์จะบังคับเขาเสียจนทำเกอบไม่ได้ ซอลแลนค์ก็
 จำเป็นต้องเร่งเตรียมการอย่างเข้มแข็งขึ้นอีก

เมื่อเบลคมีกำลังมาก (มีเรือราว ๑๒๐ ลำ) และได้การครอง
 ทะเลเช่นนั้น ก็เริ่มทำการขับไล่ฮอลแลนค์ทันที tactics การคมนาคม
 และป้องกันมิให้ทะเล วิช ซึ่งกำลังรวบรวมเรือแถวเทกเสล (Texel)
 มารวมกับทรอมพ์ที่ฟลิสซิงเงน (Vliessingen อังกฤษ Flushing) ได้

ราวคันเคื่อนสิงหาคมได้เกิดพายุใหญ่ซึ่งกฤชต้องลดยกพิฆาตทั้ง
ยังมีลมเสียที่อ่าวโรส (Sole อ่าวเล็ก ๆ ระหว่าง ออร์ฟอร์ดกับเนลล์
Orfordness กับโลเวสทอฟท์ Lowestoft) ขณะนั้นแลชของเบลคยัง
กำลังเรือมากจนเกือบจะหักไม่ไหว มงคค์จึงรีบหนีทันและเมื่อพายุ
ซาลงก็นำกองทัพเรือออกมาอีก พอทรมอฟท์ได้ยินข่าวว่าอังกฤษลดย
ไปแล้วก็ยกกองเรือของตนขึ้นไปเพื่อรวมกับเค วิชซึ่งมีเรือราว ๓๐ ลำ
รอคอย ทางใต้ของเฮลเดอร์ (Helder) ระหว่างเส้นทางใต้ปะทะเข้ากับ
กองทัพเรืออังกฤษแถวคัตวิก (Katwijk)

การยุทธที่คัตวิกและเซเฟนิงเงน (Scheveningen)

วันที่ ๔ และ ๑๐ สิงหาคม ปี ๑๖๕๓

วันที่ ๖ สิงหาคม ทรมอฟท์ออกเรือ พลัสสิงเงน กับเรือใหญ่
๘๒ ลำ. เรือเพลิง ๕ ลำแล่นขึ้นฝั่งตรงไปทางเทกเสล แต่ก่อนที่จะ
ถึงนั้น เขาวนที่ ๘ สิงหาคม ก็ปะทะเข้ากับกองทัพเรืออังกฤษซึ่งมี
เรือราว ๑๓๐ ลำในบังคับบัญชาของ มงคค์ ทางใต้ เทกเสล ห่างราว
๒๐ ไมล์ ลม จ.น.ว. อังกฤษอยู่ทางเหนือลม ทรมอฟท์เห็นอังกฤษ
มีกำลังมากกว่าตนลงได้ มงคค์สั่งให้เรือฟรีเกตไล่ตีกิตคามมาล่วงหน้า
เวลาประมาณ ๑๗๐๐ เรือฟรีเกตเหล่านั้นก็ตามทันเรือฮอลแลนด์ที่
ลำหลัง ทรมอฟท์ไม่ยอมปล่อยเรือเหล่านั้น จึงลดความเร็วลงและ
จึงกระบวนเป็นรูปมณฑลหรือคล้ายพระจันทร์ครึ่งซีก หันบกหน้าเข้า

(คล้าย กับกระบวน ทริคเมอว้นท์ ๑ มีนาคม) เวลาประมาณ ๑๙๐๐
 เรือของมุล่งคราว ๓๐ ลำตามมาทันทรมอฟแถวคัทวิก จึงได้เกิดรบ
 กันอย่างร้ายแรง อังกฤษได้พยายามตีผ่านแนว แต่ไม่เป็นผล สำเร็
 ทั้งสองฝ่ายไม่ใคร่เสียเรือเลย แต่เรือธง ของรอยแตรและ ของเฮนรี่ทเสน
 บอบช้ำมาก พอสั่งลงทางกรวมชกกันไป เเก วิชชงอยู่ทางใต้ของ
 เฮลแลร์เห็นการรบและได้ยินเสียงปืนก็จะออกมา แต่คนนั้นมึนมาก
 ฝนตกหนัก ลมว. ค่อนข้างจึก เครื่องหมายนำร่องอังกฤษก็ได้ทำลาย
 เสียหมดตั้งแต่ครั้งมาบคัฮาว ฉะนั้น เเก วิชจึงให้เฮาเรือโยทไปวาง
 ไว้เ็นระยะ ๆ จุกได้ไว้แทนเครื่องหมายนำร่องนั้น และได้นำเรือ
 รว ๒๔ ลำออกมาได้อย่างสามารถ แล่นไปในทิศที่เข้าใจว่าทรมอฟ
 อยู่ เวลานั้นพายุจึกมาก วันที่ ๙ เวลาประมาณ ๑๙๐๐ จึงได้มารวม
 กับทรมอฟได้ ในขณะทั้งสองฝ่ายไม่ชยต่างรบต่อกันนัก ต่างคุมเชิง
 กันอยู่มิกล้าเข้า ทำการรบต่อกันเพราะไกล มีน้ำตน มีอันตรายมากและ
 ลมพายุจึกด้วย

รุ่งเช้าวันที่ ๑๐ สิงหาคมอากาศดี ลมช.ช.ว. เบา ทั้งสองฝ่าย
 ได้แล่นเข้าหากัน และได้เริ่มรบ กันในเวลา ๐๖๓๐ แถวแตร ไฮเต
 (Ter Heide ใกล้ ๆ เซเฟนิงเรน) ทั้งสองฝ่ายได้ใช้กระบวนเรียง
 ตามกัน ในตอนต้นแห่งการรบตอนต่างได้รักษากระบวนกันดี แต่ใน
 ไม่ช้าก็เข้าทะลุมชนกันเ็นแห่ง ๆ ไป ต่างมุ่งแต่จะเข้าต่อกับเรืออง
 ชิงกันและกัน เรืออังกฤษลำหนึ่งได้เข้าเทียบ เรือธง ของ ทรมอฟ

ทรมพซึ่งกำลังสั่งการ ที่จะนำเรือขึ้นไป ชะเห็นอลมไต้ถูกกลบขึ้น เล็ก
ถึงแก่กรรม แต่ผู้บังคับการเรือให้ ชักธงสัญญาณขึ้นไวเพอให้
ทหารขวัญเสีย

ทั้งสองฝ่ายไต่ลัดผ่านวซึ่งกัน และกัน หลายครั้ง ราว เวลา
๑๓๐๐ ได้รบพุ่งกันอย่างสาหัส เรือเพลิงของฮอลแลนด์ทำการจากที่
เห็นอลมไต้ผลึกมาก นายพลของอังกฤษไต้ถูกไฟไหม้ตาย ถึง ๒ คน
ตอนนั้นเรืออังกฤษถูกไฟไหม้ไป ๓ ลำ ถูกยิงจม ๑ ลำ เรือฟรีเกต
ระเบีก็จม ๑ ลำ ฮอลแลนด์เสียเรือหลายลำ เรือของรุษแตรและของ
เฮนรี่ที่เส้นมอยซ์ไม่สามารถที่จะสู้ต่อไปได้ ต้องถูกยิงเข้าฝั่ง

ในไม่ช้าลมหกกลับ เรือฮอลแลนด์ราว ๒๔ ลำเห็นอังกฤษ
ระไ้ก็เห็นอลมก็ออกจากกระบวนหันหน้ากลับ ทำให้กระบวนเสียและ
ขวัญของเรืออื่น ๆ ก็พลอยเสียไปด้วย ตอนค่ำพอเค วิชเห็นอังกฤษ
ไ้ก็เห็นอลม ก็เตรียมจกกระบวนถอยไปยังเทกเสล เวลาประมาณ
๒๐๐๐ ก็ถึงถอย แต่ตัวท่านเองกับพลเรือที่สามพร้อมด้วยเรือกราว
๑๒ ลำเป็นกองหลังคอยป้องกันการถอย อังกฤษไ้ก็ติดตามไปถึง
เที่ยงคืนก็กลับ ฮอลแลนด์กลับถึงเทกเสลในวันรุ่งขึ้น ฝ่ายอังกฤษ
ไ้ก็กลับไปจอดที่ยาร์มธ (Yarmouth)

ฮอลแลนด์เสียเรือ ๑๔ ลำ คนประมาณ ๑,๘๐๐ (ตาย ๕๐๐
บาดเจ็บ ๗๐๐ ถูกจับเป็นเชลย ๗๐๐ คน)

อังกฤษ เสียเรือ ๘ ลำ คนประมาณ ๑,๑๐๐ (ตาย ๔๐๐
บาดเจ็บ ๓๐๐)

แม้ซอลแลนค์จะแพ้จึงแต่ก็ทำให้ อังกฤษ ขอบขำมาก จน
ไม่สามารถที่จะทำการบีบค่าซอลแลนค์ต่อไป อีกต่อไป ผู้บังคับการ
เรือซอลแลนค์ ที่โดนกลบก่อนได้ รับสัญญาอนุญาตของอังกฤษแล้ว แต่
ไม่มีผู้ใดถูกศาลตัดสินประหารชีวิตเลย ถูกปล่อยบ้าง ยกฟ้องบ้าง

ซอลแลนค์ ได้เสีย ทรอมพ์ ซึ่งเป็นคนสำคัญ คนหนึ่งใน ประวัติ
การของโลก ความศึกระหว่างเขาและชาวฝรั่งเศส ยศวีรและ
การทหารเรือของทรอมพ์นั้นว่าเป็นเยี่ยมในยุคนั้น แต่ที่ไม่ได้รับผลสม
กับความสามารถของท่านก็เพราะเขาไม่ยอมอยู่ในไม่ช้า พลซาค
วินัยและความสามารถทั้งนี้ถูกไม่สมประกอบ

ในสงครามคราวนี้ การค้าขาย ทางเรือ ของ ซอลแลนค์ เสียหาย
มาก อังกฤษ ได้ ขโมยเรือค้าขายเสียประมาณ ๑,๑๐๐ ลำ การ
หาปลาที่ถูกรังควานตลอดเวลา ทำให้เมืองตามฝั่งทะเลร้างไปหลาย
เมือง ในเมือง ซัมสเตอร์ดัม เมืองเดียว มีคนทั้งบ้านว่างเสีย ถึง
๓,๐๐๐ หลัง.

ตอนปลายปี ๑๖๕๓ เกือบได้ ไปคุมเรือค้าขายผ่านทะเลเหนือ
ไปยังทะเลบอลติก (Baltic) ได้ อีกหลายเที่ยว ภายหลังเมื่อกอง
ทัพเรืออังกฤษและซอลแลนค์ ได้ถูกพายุเสียหายมากก็รู้สึก เบื่อหน่าย
ต่อการสงครามมากขึ้น จึงได้เริ่มเจรจาเลิกสงครามกันอีก วันที่ ๑๕

เมษายน ๑๖๔๔ ต่างจึงได้ลงนามสัญญาสันติภาพกันในกรุงลอนดอน
 สัญญาเรียกกันย่นย่อว่าสัญญาเวสต์ มินสเตอร์ (Westminster) ทั้ง
 หกมี ๓๒ ข้อด้วยกันแต่สรุปข้อที่สำคัญได้ดังนี้

๑. เวรรบซอลแลนคักของค่านับเวรรบอังกฤษโดยลอร์ดองและไบ
 เมอพบกันในที่เลขของอังกฤษ (The Four Seas)

๒. ซอลแลนคักซึ่งขอมรณนบัลลยพัญญูการเดินเรือและการ
 ค้าขาย (Navigation Act)

๓. ซอลแลนคักซึ่งเสียค่าเสียหายต่าง ๆ ที่บริษัทอินเดีย
 ตะวันออกของอังกฤษได้เสียหายไปในช่วงสงคราม

๔. ซอลแลนคักซึ่งรับได้พระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒ (Charles) กับ
 พระภักทซึ่งเวลานั้นพักอยู่ในกรุงเฮก (Den Haag อังกฤษ Hague)
 ออกไปเสียจากซอลแลนคัก

๕. ห้ามมิให้วงศ์ของโอเรนจ์หรือโอรานเจมีส่วนในการ
 ปกครองซอลแลนคักเป็นอันขาด

การดำเนินการสงครามครั้งนี้เหมือนซอลแลนคักจะไม่เข้าใจใน
 หลักยุทธศาสตร์อันสำคัญว่า สรรพสิ่งและความประสงค์ใด ๆ นั้น
 เราพึ่งได้ต่อเมื่อได้ทำลายกำลังอันเป็นภัยแก่ตนของข้าศึกเสียก่อน
 ตลอดเวลาซอลแลนคักพยายามแต่จะรบกันเรือค้าขายในขณะที่ทำการรบ
 อันเป็นเครื่องหน่วงอย่างร้าย ทำให้ต้องเป็นห่วงพะว้าพะวังตลอดเวลา
 จนจะเข้าชัยชนะต่อข้าศึกได้ลำบากที่สุด ทางที่ดีควรจะเริ่มทำการรบ

มุ่งที่จะทำลายกำลังอันเข้มแข็งของข้าศึกเสียก่อน จึงระมัดระวัง
ด้วยหลักยุทธศาสตร์ เมื่อมุ่งทำการเช่นนั้นแล้วถึงแม้ว่าใน การยุทธจะ
ไม่ได้ผลเกิดชวาท ก็อาจทำให้ข้าศึกย่อยยับมาก หรือยำเกรงไป จนมา
ทำการรังควานอีกไม่ได้ถนัด.

บทที่ ๒

สงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน (ครั้งที่ ๒)

ปี ๑๖๕๕-๑๖๕๖

รัฐประศาสน์ในภายที่ ครอมเวลล์ ได้ คำนึง นั้น ทำให้ อังกฤษ
เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในทางความและในความมั่งคั่งของประเทศ
เพราะ อังกฤษเข้าใจ ว่า การ ครอง ทะเล เท่านั้น ที่จะทำให้ การ ค้าขาย
เจริญขึ้นได้ และที่จะหาการครองทะเลได้ ก็ต้องใช้กองทัพเรืออย่าง
จริงจัง รัฐบาลได้ถือหลักใหญ่แต่ไม่ถือคติถึงผลประโยชน์เท่าไร
นัก มีตัวอย่างเช่นในกองทัพเรือของสเปนในระหว่างปี ๑๖๕๔ ถึง ๑๖๕๕
ผลประโยชน์ไม่ได้รับเงินเกินครึ่ง ๒๐ เกียนและเงินรางวัลต่างๆ ที่ควรจะ
ให้ก็ไม่ให้ ถึงกระนั้นก็ชาวอังกฤษก็มิได้ขัดสนเพราะเข้าใจในความ
จำเป็นและหลักวิชาจริงๆ ประกอบ ทั้งวิชาคณิตศาสตร์

ส่วนเบลกันตงแท้ยากเย็นในภายที่กองทัพเรือสเปน ในปี ๑๖๕๓
แล้วก็ขอคืนเสียมา ภายหลังก็เป็นโรคภัยไข้เจ็บเกิดขึ้นกับ
กันชนๆ ในกองทัพเรือเวลานั้น เพราะเสบียงอาหารเลวทรามมาก แม้
เช่นนั้นนักก็ยังไม่ยอมลงประจำเรือในปี ๑๖๕๔ แต่ กองทัพเรือเวลานั้นทำ
หน้าที่คล้ายตัวอวนเท่านั้น ก็คอยรักษาการณณ์และตรวจตักของ
ของอังกฤษและแถวหน้าเมืองเบรสต์ (Brest) เพื่อมิให้พวกเรือโปรเว
เตียร์และโจรสลัดของฝรั่งเศสมาวิ่งควานการค้าขายของประเทศตนได้
เพราะเวลานั้นแล้วนมีพวกโจรสลัดคนมาก

หนารือนบนนครอมเวสต์ ไก่กอกของเรือชน ๒ กอง กองหนึ่ง
มีเรือ ๒๔ ลำ อีกกองหนึ่ง ๓๘ ลำและส่งออกไพร่พร้อมด้วยคำสั่งลับ
ไทยสั่งให้เบ็ทออกอ่านได้ในทะเล ผู้บังคับการกองเองก็ไม่ว่าจะไป
ทำอะไร

การครองนึ่งราชคฤสเปญซึ่งเวลานั้นก็อยู่ในความสันติภาพกับ
อังกฤษก็ แต่อังกฤษก็กระแ่งอำนาจจากสเปญในอินเดียตะวันตก
และแย่งสิทธิในการค้าขายแถบนั้นเสียให้สิ้นเชิง

ตามคำสั่งลับนั้นให้เพนนีน้ำของเรือที่ ๒ (๓๘ ลำ) กับ
ทหารบก ๓,๐๐๐ คนไปยังอินเดียตะวันตก แล้วยกเขาพูเออร์โตรีโก
(Puerto Rico) กับ ฮิสพานิโอลา (Hispaniola หรือซัน โดมิงโก
San Domingo เวลัน) หรือพื้นแผ่นดินของสเปญแถว ปานามา
(Panama) เสีย

ให้เบลคน้ำของเรือที่ ๑ (๒๕ ลำ) ไปยึดอ่าวเมืองคาคิซและ
ยึดช่องนิบรอลทาร์ เพื่อตัดการคมนาคมของสเปญระหว่างสเปญกับ
อินเดียตะวันตก ยึดคร่ำหักของเรือบรรทุกเงินและทำลายการค้าขาย
ของสเปญ และให้สิทธิแก่เบลคน้ำที่ทำการดำเนินการใดก็ตามไร ใน
การแผ่อำนาจเพื่อเป็นประโยชน์แก่อังกฤษ

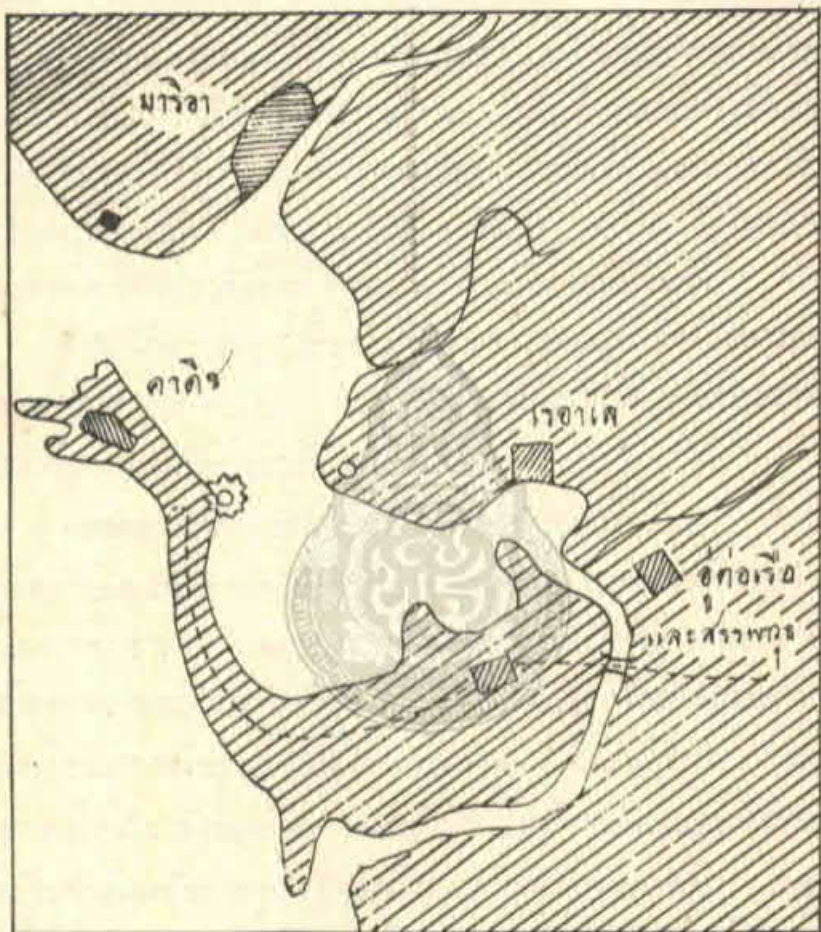
พอเบลคน้ำได้ข่าวว่าเพนนีทำการได้ผลก็ เกือบมกราคม
ปี ๑๖๕๕ ก็ออกเรือตรงไปยังคาคิซ จากนั้นตรงไปเนเปิลส์ (Naples)

และลิวอร์โน (Livorno) เพื่อบังคับให้อิตาลี (Italy) ใช้จ่ายเงินค่า
 เสียหายที่ไทรบซอลเรือจากเจ้ารูปเพิร์ต (Rupert) ผู้ซึ่งได้นำเรือหน่ออังกฤษ
 มา เรือที่เจ้ารูปเพิร์ตเอามาขายนั้นเป็นเรืออังกฤษซึ่งเจ้ารูปเพิร์ตไทรบ
 คร่าหามาได้ การกระทำต่างๆ เหล่านี้ทำให้ชื่อของกองเรือเบลคเป็นที่
 ที่ยำเกรงกันมาก จนเจ้าแห่งทอสคานา (Toscana) และโป๊ป
 อเล็กซานเดอร์ที่ ๗ (Pope Alexander) ต้องรีบใช้จ่ายเงินให้โดยเร็ว คน
 ละประมาณ ๑๕ ล้านเลียว (Lire)

ต่อมาเมื่อเจ้า (Dey) แห่งตูนีส (Tunis) ไม่ยอมส่งชะเลย์
 และเรืออังกฤษที่พวกแขกลักขโมยไป เบลคก็ได้นำเรือไปทำลาย
 บ่อนค้าขายอันซึ่งเล่ห์เหลี่ยม การกระทำของเบลคครั้งนี้ทำให้เขาแห่ง
 ทริโพลิส (Tripolis), เจ้าแห่งมอลตา (Malta) และเจ้าแห่งอัลเจียร์ส
 (Algiers) รีบยอมตามคำขอของของเบลคทันที

ส่วนเพนนันได้นำกองเรือไปยึดฟานโฮลา แต่การยึดพลเรือน
 ยกขึ้นไม่ได้ผลเพราะแม้ที่พบกไม่มีความสามารถพอที่จะทำเช่นนั้นได้
 เพนนันต้องถอยไป และได้ยึดที่เขาเกาะจาไมกา (Jamaica) ได้ในปี
 ๑๖๕๕

ส่วนเบลคนั้นเมื่อทราบพวกสลักแซกแล้วก็กลับมามีศรัทธา
 อีกในราวต้นเดือนมิถุนายน ครั้นรู้ว่าสเปนได้รีบข่าวว่าจาไมกาถูก
 อังกฤษยึดและอังกฤษกำลังวังค่วนใหญ่อยู่แถวนั้น เบลคก็เกรงว่า

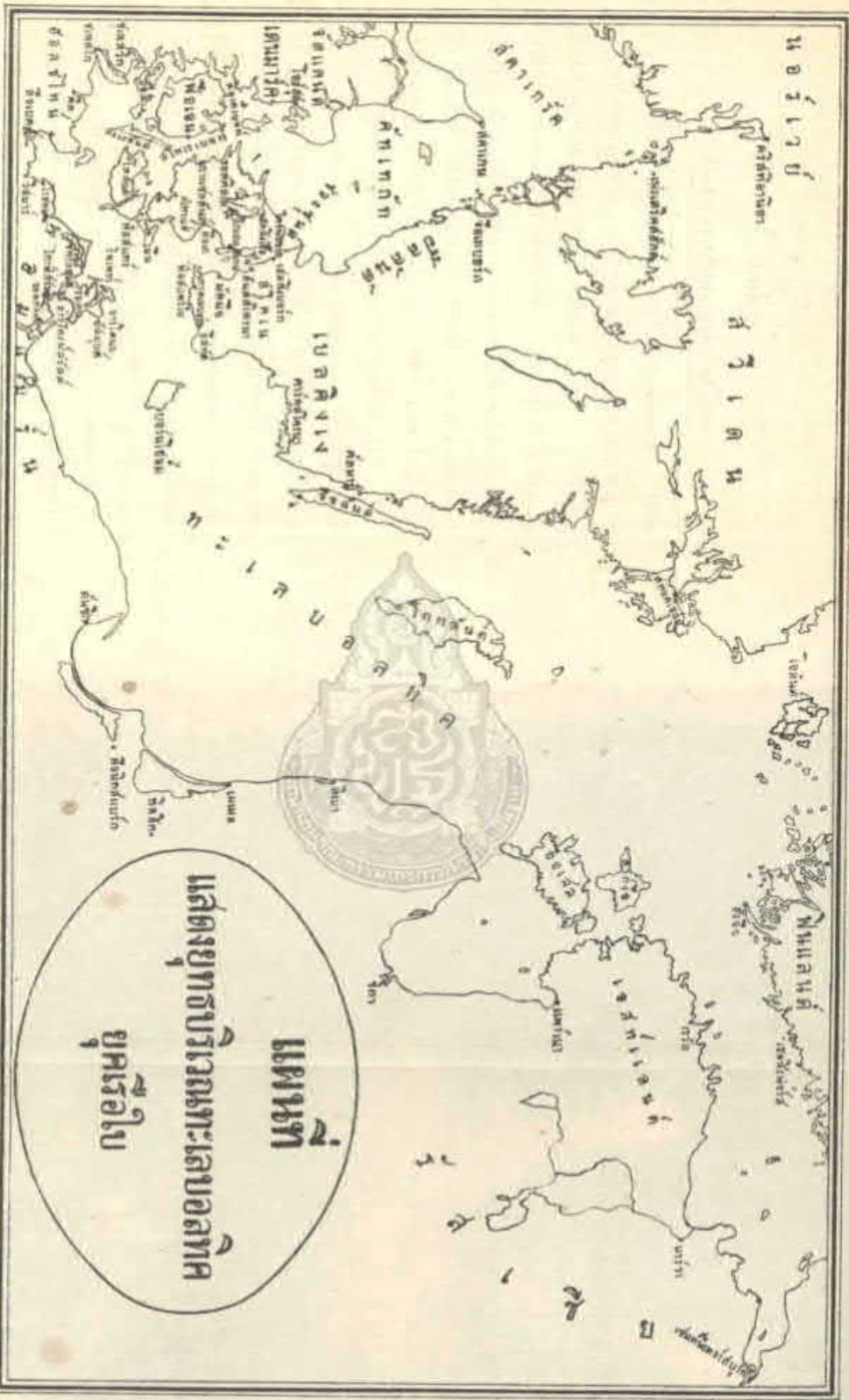

สเปนจะเตรียมการใหญ่ไปทำการต่อสู้กันในอันเกี่ยววันตก จึง
รีบลงมายกอาวุธฝั่งทางใต้ ขณะสเปนซึ่งได้ถูกตั้งกฤษฎาธิปไตยมิได้
ประกาศสงครามเช่นนั้น ก็เตรียมการต่อสู้ และได้เตรียมกองทัพเรือ
แต่ไม่กล้าออกมาจึงไม่ไ้มีการรบพุ่งกัน ในไม่ช้าเบลคก็คองนำเรือ
กลับอังกฤษเพื่อซ่อมแซม รวบรวมพลและเสบียงอาหาร ๑๖๕๖ ก็กลับ
มายกอาวุธภาคีซอก และเที่ยวไป รังควานเมือง ของโปรสติกในทะเล
เมดิเตอร์เรเนียนแถวตั้งจิเอร์ (Tangier) และอัลเจียร์ เป็นต้น

ต่อมาได้ข่าวว่า กองเรือบรรทุกเงิน ของ สเปน กำลัง เดินทางมา
จากเม็กซิโก (Mexico) กองเรือเบลคก็เข้าต่อสู้เสียแตกวินาศ
มีเรือหนึ่งรอดมาได้เพียงลำเดียวเท่านั้น

ตลอดหน้าหนาวเบลคก็ทำการรบกับชาวสเปนเรื่อยไป โรค
ลัทธิปลุกชีพและโรคภัยไข้เจ็บอื่น ๆ ในเรือยิ่ง ระบาดมากขึ้นทุกวัน
เรือก็ชยช้าช้ามากเพราะอากาศแฉะนั้นบนขบวนมักมีพายุเจ็ดย่อย ๆ
แต่เบลคพยายามทน อยู่ในไม่ช้าราว เดือน เมษายนก็ได้รบข่าว แน่ ว่า
กองเรือบรรทุกเงินอีกกองหนึ่งจากเปรู (Peru) กำลังเดินทางมา แต่
พอถึงเรือนี้รู้ว่าอังกฤษยกอาวุธสเปนไว้ ก็ไม่กล้ามาและแะเข้าไปจอด
เสียในท่าเมืองซานตาครูซ (Santa Cruz) ในหมู่เกาะคานารี กอง
เรือนี้มีเรือใหญ่รวมด้วยกัน ๒๒ ลำ พอเบลคได้ข่าวเช่นนั้นก็ถอน
การรบกับชาวสเปนไปทันที วันที่ ๒๐ เมษายนก็มาถึงที่นั่น พวก
สเปนได้ เตรียม การไว้ต่อสู้ อย่าง แข็งแรงล่วงหน้าแล้ว พอเรือ
ลาติตระเวนมารายงานว่า กองเรือบรรทุกเงิน อยู่ในท่าเรือทั้งกอง

แผนที่
แสดงอาณาเขตประเทศ
ยูเรเชีย

บทที่ ๓

สงครามระหว่างเดนมาร์กกับสวีเดน

ในต้นสงครามคัลมาร์ (Kalmar) ปี ๑๖๑๑—๑๖๑๓ ระหว่างเดนมาร์กกับสวีเดนนั้น สวีเดนได้เสียคัลมาร์และเดนมาร์กยังรักต่อไปจะพยายาม เอาสต็อกโฮล์ม (Stockholm) ให้ได้ แต่ไม่สำเร็จ ภายหลังสงครามนั้นสวีเดนถึงกับต้องเป็น สัมพันธมิตร กับ ฮอลแลนด์และลือเบ็ค (Lubeck) เพื่อช่วยกันป้องกันให้เดนมาร์กมีอำนาจเกินไป ฮอลแลนด์กับลือเบ็คต้องทำเช่นนั้นด้วย เพราะเกรงว่าเดนมาร์กจะเข้ามายึดครองช่องซันด์ (Sund อังกฤษ Sound) แล่งเกินไป ในยุคนั้นก็ยังมีว่าเดนมาร์กมีกองทัพเรือใหญ่ที่สุดในยุโรป

ในสงคราม ๓๐ ปี ทั้งเดนมาร์ก และ สวีเดนได้ถูกพวกโปรเทสแตนต์ (Protestant) ขอร้องให้ไปช่วยต่อสู้กับไคเซอร์ (Kaiser) ของเยอรมัน เดนมาร์กเข้าช่วยทันที แต่สวีเดนยังคอยโอกาสอยู่ ขณะนั้นวอลเลนสไตน์ (Wallenstein) ซึ่งเป็นแม่ทัพมอซเลียมของไคเซอร์ได้ตรึงชนมาอย่างรวดเร็วและยึดเอาจิตแลนด์ได้ แต่ไม่สามารถข้ามน้ำมายังเกาะต่างๆและโคเปนฮากน (Kobenhavn อังกฤษ Copenhagen) ได้ เพราะไม่มีกองทัพเรือ แม้เช่นนั้นก็ในไม่ช้าเดนมาร์กก็จำเป็นต้องขอเลิกสงครามและลงนามสัญญาสันติภาพกับลือเบ็คในปี

ขณะที่กำลังเจรจาเลิกสงครามนี้ สวีเดนขอให้เกนมารค์ช่วย
 ค้ำไปและสวีเดนจะเข้าช่วยด้วย เกนมารค์ไม่ยอมก่อนมาราวกันเกือบ
 กรกฎาคม ๑๖๒๘ พระเจ้ากุสทัฟ อาดอล์ฟ (Gustav Adolf) กษัตริย์
 แห่งสวีเดนยกพลไปขึ้นที่เรवल (Reval) เริ่มทำศึกกับโคเชอร์และได้
 ทัตติกองทัพของโคเชอร์พ่ายแพ้ไปตลอดทาง ถึงพระเจ้ากุสทัฟ อา
 ดอล์ฟจะสวรรคตไปในการยุทธที่ลัตเซน (Lützen) กับ ทอร์ชเทินสัน
 (Torstenson) แม้ทัพของพระองค์ก็ยังคงดำเนินการได้ชัยชนะเรื่อย
 มา แต่พอเกนมารค์ทราบข่าวว่าพระเจ้ากุสทัฟ อาดอล์ฟสวรรคต ก็
 นึกว่าคงจะทำลายสวีเดนเสียได้จึงประกาศสงครามทันที ในปี ๑๖๔๓
 ทอร์ชเทินสันยกทัพมาไทย กว้นและทอดเค้นมารค์พ่ายแพ้ถึงกับต้อง
 ยอมเลิกสงครามในปี ๑๖๔๕ ต่อมาเยอรมนีก็ยอมเลิกสงคราม ใน
 สัญญาสันติภาพปี ๑๖๔๘ นั้นสวีเดนได้เมืองในเยอรมันเป็นอันมาก
 และได้สิทธิพิเศษในแม่น้ำเอลเบ (Elbe) และเวแซร์ (Weser) ซึ่ง
 เกนมารค์ได้ของมาแล้วเป็นเวลานาน

เมื่อถึงขณะการลงนามเช่นสวีเดนและเกนมารค์ก็ยังคงกันมาก
 ขึ้น เพราะต่างก็จะแย่งอำนาจในทะเลบอลติกซึ่งกันและกันอยู่
 เกนมารค์ก็จะแย่งเอาอำนาจกลับมาคืนให้ไว้ จึงหันเข้าไป
 เป็นสัมพันธมิตรกับฮอลแลนด์ ไทย ยอมสละภายใต้อำนาจของฮันท์ ให้
 ฮอลแลนด์กับฮันท์ไทยสมพันธมิตรนั้น เพราะเกรงว่าถ้าสวีเดนมีอำนาจ
 มากไปการค้าขายของคนก็อาจอยู่ในอันตรายได้

พอพระเจ้าคาร์ลกุสทัฟหรือคาร์ลที่ ๑๐ (Karl Gustav) ขึ้นครองราชสมบัติในสวีเดน พระองค์ก็คิดจะขยายอาณาเขตอย่างดุสิตที่ฮอลแลนด์ และคิดจะยกเขาไปเล่นก่เล่ห์ให้โคกอนรัสเซียบ จึงได้รบทำสงครามกับเยอรมันเสียในราวเดือนมิถุนายน ๑๖๕๕ แต่ว่าได้มาชเป็นสัมพันธมิตรกันเดนมาร์กเสียก่อนเพื่อยกกันทางหลังมิให้ฮอลแลนด์เข้ามาขัดขวางได้ และขอให้เดนมาร์กตกลงในปัญหาเสรีภาพแห่งทะเลโดยจำกัด (mare clausum) ซึ่งในที่นี้หมายความว่าให้ยึดทะเลขอลูกที่ด้วยกำลังอาวุธมิให้เร่ร่อนทางชาติผ่านเข้ามาได้ ในการเจรจาเดนมาร์กพยายามที่จะหน่วงเวลาไว้ เพื่อยกโอกาสและคอยเหตุการณ์ว่าการสงครามในโปแลนด์จะไต่ผลอย่างไรและคอยกล่าวทางของฮอลแลนด์ด้วย

พระเจ้าคาร์ลที่ ๑๐ เจ้าโคกอนซิก (Danzig) ซึ่งเป็นเมืองสำคัญสำหรับถ่ายเทสินค้าของฮอลแลนด์ ฮอลแลนด์ก็ส่งกองทัพเรือ ๔๒ ลำในบังคับบัญชาของ วาสเซนเนอร์ (Wassenaer van Obdam) ซึ่งเดิมเป็นนายทหารมาแต่ ภายหลังเมื่อมารเทินฮาร์ แพรทชุนทรอมพลงแก่กรรมแล้วได้ถูกตั้งเป็นแม่ทัพเรือแทน ทั้งนี้เพราะรู้กว้างๆ ในฮอลแลนด์ ไม่ตกลงกันเลือกแม่ทัพหรือผู้หนึ่งใดใด) และรบแพ้พร้อมด้วยกองเรือเดนมาร์กตกของหนึ่ง โคกอนเมืองโคกอนซิกกลับกันได้ พระเจ้าคาร์ลเห็นอาการไม่สู้ดี จึงริบขมยกลัทธิในการค้าขาย

บางแห่งให้ซื้อดินแดนโดยเร็ว ซอสมลันด์จึงได้ยกกองทัพกลับ ต่อมา
 พอเคนมาร์คเห็นสวีเดนจะถูกลูกนาประเทศเช่น ซอสมลันด์, โปแลนด์,
 ออสเทรีย และเยอรมันช่วยกันรุมรบ จึงเคยเข้าประกาศสงครามกับ
 สวีเดนทันทีในปี ๑๖๕๗ พอพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๐ ได้ข่าวการประกาศ
 สงครามนี้ ก็รีบยกทัพผ่านมาทางเยอรมัน โดยเร็ว และตั้งกองทัพยก
 เคนมาร์คแตกไป แต่ข้ามมายังโคเปนฮาเกนไม่ได้ เพราะกองทัพเรือ
 สวีเดนไม่มีกำลังพอ ครั้นถึงฤดูหนาวน้ำในทะเลแข็งทำให้ทหารเดินไป
 บนน้ำแข็งและเข้าล้อมโคเปนฮาเกนได้ ในที่สุดเคนมาร์คต้องยอมเลิก
 สงครามในบัดเดียวกันนั่นเอง ต้องยอมยกมณฑลชเลสบวร์กให้แก่
 สวีเดนหมดเช่นสโคเน (Skåne), ฮัลลันด์ (Halland), เบลคิงเง
 (Blekinge) เป็นต้น ต้องยอมเลิกสัมพันธ์มิตรกับซอสมลันด์ และ
 ต้องเป็นสัมพันธ์มิตรกับสวีเดนในปัญหาเสรีภาพแห่งทะเลโดยจำกัดถึง
 ที่ใดกล่าวแล้ว เคนมาร์คทำท่าจะไม่ยอม พระเจ้าคาร์ลก็ค้นใจขึ้นมา
 อีก และคิดว่าถ้าจะไปดำเนินการในโปแลนด์ก็ออกไปก็ต้องให้ทางบ้าน
 หลังปล่อยภัยจากเคนมาร์คที่เกยว ฉะนั้นจำเป็นต้องทำลายเคนมาร์ค
 เสียก่อน จึงสั่งให้ยกกองทัพไปล้อมโคเปนฮาเกนอีกในปี ๑๖๕๘
 เคนมาร์คไม่รับตั้งด่านทานไว้ไม่ทัน โคเปนฮาเกนจึงถูกล้อมอีกครั้ง
 หนึ่ง กองทัพเรือออสเตรียมาช่วยไม่ทันจึงถูกล้อมไว้ในโคเปนฮาเกนเช่น
 เดียวกัน ในที่สุดก็ต้องถอนทหารเรือขนบกเพื่อช่วยเหลือในการรบของกัน
 แนนยอมค่าย ครั้นนั้นบว่าสวีเดนได้การครองทะเลเทมที่

การสู้รบใหม่ของพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๐ ครั้งนี้ทำให้ฮอลแลนด์โกรธแค้น
แทนและกลัวว่าผลประโยชน์ของตน จะถูกทำลายเป็นแน่ ถ้าสวีเดน
ได้เป็นเจ้าทะเลบอลติก อีกประการหนึ่งสัญญาที่จะช่วยเคนมาร์คก็ยังไม่
มาชาคือ เหตุฉะนั้นฮอลแลนด์จึงยกกองทัพเรือใหญ่มารวมตัว
เรือเพลิงอีก ๔ ลำในบังคับบัญชาของชอปปัม ("d' Eendragt" เป็นเรือ
ธง) เท วิทเท (Cornelis de Witte) กับ ฟลอริสซัน เป็นผู้บังคับการ
กอง กองทัพเรือนี้ได้ควบคุมกองเรือลำเลียงเสบียงอาหารและทหาร
มากด้วยประมาณ ๒,๒๐๐ คนเพื่อช่วยป้องกันโคเปนเฮเกน พอสวีเดน
ได้ยินข่าวณกรวยส่งกองทัพเรือมาทางนั้นอยู่ ทางด้านเหนือของช่องซุนด์
กองทัพเรือนี้มีเรือรบ ๒๕ ลำ เรือค้าขายอีกชาวอีก ๒๐ ลำ ในบังคับ
บัญชาของคาร์ล กุสทอฟ วังเง (Karl Gustav Wrangel เรือ "Victoria"
เป็นเรือธง) และมี เบเยเคนส์ทาร์นา (Bjelkenstjerna), ซีเยลล์ม
(Sjöbjelm) และ วังเง (G. Wrangel) เป็นผู้บังคับการกอง

การยุทธในช่องซุนด์

วันที่ ๒๕ ตุลาคม ปี ๑๖๕๘

ในวันก่อนการยุทธนี้ทั้งสองฝ่ายจอดคุมเชิงกันอยู่ที่ปากช่อง
ซุนด์ทางด้านเหนือแถวเฮลซิงส์ (Helsingör อังกฤษ Elsingnor) สวีเดน
ไม่กล้าเข้าต่อสู้เพราะเห็นว่ายังไม่ได้ประกาศสงครามกับฮอลแลนด์
และไม่อยากจะหาเรื่องกับฮอลแลนด์ เข้าวันที่ ๒๕ ตุลาคม ลม น.ว.

ชอบดื่มได้ก่อน สมธและแล่น กระบวนตามกันเข้าช่องซันต์มาทางใต้
ชณะผ่านปากช่องใต้ถูกบนบนฝั่งยงกระหนาบทั้งสองข้างโดยซอลแล่นที่
มีไต้ยงคอบเลย

พอซอลแล่นได้ก่อน สมธ ส่วเคนก็ก่อน สมธเช่นเดียวกัน แล่น
กระบวนตามกันตักหน้ากระบวนซอลแล่นที่ เก วิตเทกองหน้าของ
ซอลแล่นที่ปะทะกองกลางของส่วเคนแล้วก็หันเข้าไปแล่นขนาน ไต้คือ
สู้กันอย่างสาหัส เรือทั้งสองฝ่ายชอบช้ำมากเพราะต่างก็มุ่งแต่เรือ
ลำน ชอบช้ำซึ่งเป็นโรคลมเข้าข้อ (rheumatism) จนเดินไม่ได้ ก็จำ
ต้องนั่งสั่งการอยู่ที่เกา

ในการรบเรือ "Victoria" ชอบชำนานเข้าครึ่งลำเรือและเชือกเสา
เพลาโยกลงถึงพื้นน้ำ เพราะเหตุที่เรือหลายลำมาช่วยทันจึงถอนตัว
ออกได้ "d' Eendragt" เรือธงของชอบช้ำถูกเรือส่วเคนหลายลำล้อมไว้
และชอบช้ำมากเช่นเดียวกัน แต่ก่อนที่เรืออื่นเข้ามาช่วยทันก็ไต้ยงเรือ
ส่วเคนจมเสีย ๑ ลำและเรืออื่นก็ถอยออกทัน เรือ "Brederode" เรือธง
ของเก วิตเท (ซึ่งเดิมเป็นเรือธงของทรอมพ์) ชอบช้ำมากถึงกับในไม่
ช้าก็จมลงและ เก วิตเทเม่นาคาย "Breda" เรือธงของฟลอริสซันตกที่
บนเรือ ตัวฟลอริสซันเองตายในการตะลุมบอนกันนี้ แต่ส่วเคนต้อง
ปลอยเรือหนีเสียเพราะไฟไหม้ เรือธงของเบเลเคนสักแอรันก็ชอบ
ช้ำมากถึงกับต้องถอยหนี ตลอดเวลานั้นซอลแล่นก็ศึกมุ่งแต่ให้ตีผ่าน
ไปโคเปนฮาเกนได้สำเร็จเท่านั้น ฉะนั้นพอผ่านมาก็ก็แล่นตรงมา
ทันที ส่วเคนชอบช้ำมากจนไม่สามารถที่จะติดตามมาอีกได้

ในเวลาที่กำลังรบกันอยู่นั้น กองเรือดำเลียงซอลแลนต์ได้พยายามหลบหลีกมาได้เป็นผลสำเร็จ

ทั้งสองฝ่ายเสียคนประมาณ ๖๐๐—๗๐๐ คน ซอลแลนต์เสียเรือ "Brederode" กับเรืออีก ๔ ลำ สวีเดนเสียเรือไป ๕ ลำ

การตีผ่านของซอลแลนต์ที่สวีเดนครั้งนี้ ทำให้เคนมาร์คได้รับสัมภาระและเสบียงอาหารตลอดทั้งกำลังเพิ่มเติม แต่ในไม่ช้าการดำเนินการทางเรือก็ต้องยุติลงเพราะเข้าฤดูหนาว น้ำในทะเลใกล้ๆ ผิงแข็ง และเรือก็ต้องถูกส่งไปซ่อมแซมเสียมาก ต่อมาคืนระหว่างวันที่ ๑๖ กับ ๑๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๖๕๗ อากาศหนาวจัดและหิมะตก พระเจ้าคาร์ลที่ ๑๐ สั่งให้โจมตีข้อม้าสวีเดนเป็นฐานและระดมยิงพร้อมกันทุกด้าน ทหารกองหน้านั้นพระองค์ให้แต่งตั้งชาวให้เข้ากับสี่หิมะเพื่อเข้าโจมตีอย่างมิให้ข้าศึกรู้ตัว เคนมาร์ครู้ตัวทันได้คำนวณไว้ อยู่และได้โปรดส่งสวีเดนแตกกลับไป ในขณะนั้นพวกทหารซอลแลนต์ทั้งบกและเรือได้ช่วยเหลืออย่างสามารถ

ตลอดเวลานี้อังกฤษได้คอยระวังเหตุการณ์อยู่อย่างระมัดระวัง ไม่ยอมให้ซอลแลนต์ดำเนินการรัฐประศาสน์ในบายนได้ผลประโยชน์มากเกินไป เมื่อเห็นซอลแลนต์จะดำเนินการจริงจังก็ออกไปรับส่งกองทัพเรือใหญ่มาขึ้นน่านน้ำเคนมาร์ค กองทัพเรือนี้มีเรือถึง ๖๐ ลำในบังคับบัญชาของมอนแทกิว (Montagu) ภายหลังนั้นหน้อยซอลแลนต์ก็ส่ง

กองเรือเรือ ๕๐ ลำกับทหารบก ๕,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของรุษแตร
มาเพิ่มเติมอีก

ในขณะเดียวกันอังกฤษ, สวีเดนและฝรั่งเศสได้ตกลงกันว่า
จะจัดการระงับพิพาทเพื่อความสัมพันธ์ภาพในสแกนดิเนเวีย (Scandinavia)
และให้ยกเลิกปัญหาเสรีภาพแห่งทะเลโดยจำกัดเสีย ทั้งได้แจ้งให้
สวีเดนและเดนมาร์กทราบว่าถ้าไม่เลิกรบกันภายใน ๓ สัปดาห์แล้ว ประเทศ
ทั้งสามนั้นจะต้องเข้าจัดการและจะไม่ช่วยฝ่ายที่ก่อเหตุก่อน กองทัพเรือ
อังกฤษและสวีเดนต่างก็ออกโดยเหตุการณและคุมเชิงกันอยู่ใน
ช่องสโตร์เบลท์ (Store Bælt อังกฤษ Great Belt) และภายหลังทั้งสาม
ชาตินั้นได้ใช้เวลาคำขาดอีกถึง ๒ ครั้ง ครั้นถึงกำหนดเข้าพระเจ้า
คาร์ลก็ยังไม่ยอมเลิกรบ เมื่อเป็นเช่นนั้นอังกฤษกับสวีเดนก็ควรระ
ดมกำลังต่อสู้สวีเดน แต่พอวันที่ ๑๖ สิงหาคม มอนตากิวกลับนำ
กองทัพเรือกลับอังกฤษเสียเฉยๆ โดยมิได้บอกกล่าว ภายหลังจึง
ทราบว่ามอนตากิวต้องกลับอังกฤษเพื่อไปช่วยพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒
(Charles) ให้กลับมาสืบครองราชสมบัติอังกฤษ (restoration) ในไม่
ช้าก็ยอมยกให้นาเรอ ๑๒ ล้านกับสวีเดนเพิ่มเติมกัน เพราะเห็นว่าไม่
จำเป็นที่จะมีเรืออยู่มาจนถึงเพียงนั้น โดยเหตุที่ไทยช่วยเหลือเดนมาร์ก
ครั้งนี้ยอมยกฝั่งไทยขนานานูรายขากเดนมาร์กตลอดชีวิต

พอมอนตากิวกลับแล้วรุษแตรก็ดำเนินการทันที ช่วยเหลือ
เดนมาร์กในการค้าเลี้ยงทหารและเสบียงอาหาร จับได้และยึดอ่าว

บทที่ ๔

สงครามระหว่างอังกฤษกับซอลแดนครั้งที่ ๒

ปี ๑๖๖๕-๑๖๖๗

สาเหตุ

แม้ว่าสัญญาที่เวสต์มินสเตอร์ เมื่อสิ้นสงคราม ระหว่าง อังกฤษ กับซอลแดนครั้งที่ ๑ นั้นระบัดหนทางหากินทางเรือของซอลแดนที่เคยเป็นส่วนมากก็จริง แต่การค้าขายทางเรือของซอลแดนก็โตเร็วขึ้นอย่างรวดเร็วอีก ในช่วงเวลา ๑๐ ปีที่ออกจากสงครามครั้งที่ ๑ มาได้มีเรือค้าขายมากกว่าอังกฤษถึง ๕ เท่าตัว เช่นนี้แล้วอังกฤษก็ทนค้ำอไปอีกไม่ได้ เมื่อครั้งครอมเวลล์ยังมีอำนาจอยู่นั้นอังกฤษก็ระใหม่เรื่องกับซอลแดนอีก เพราะครอมเวลล์มีนโยบายที่จะรวมพวกโปรเทสแตนท์ให้ เป็น ขก แล่น ใว้ คำนทาน กับพวกคาทอลิก (ฝรั่งเศสและสเปนเป็นต้น) ครั้นครอมเวลล์ถึงแก่กรรมไปแล้วและเมื่อสภาผู้แทนราษฎร (Parliament) เรียกพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒ กลับมาครองอังกฤษ ความคิดที่จะแย่งอำนาจการค้าขายทางเรือจากซอลแดนก็พบนั่นออกอย่างรุนแรง โดยการสนับสนุนของพระเจ้าชาร์ลส์ เพราะพระองค์ไกรธกันซอลแดนก็ได้ได้ พระองค์ออกจากประเทศเมื่อสิ้นสงครามครั้งที่ ๑ ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งพระองค์ใช้เงินพมเพอช ในการบำรุงราชสำนัก และบริวารจนมีหนี้สินรุงรัง ถ้าจะชนะสงครามอาจได้เงิน

ทองมาใช้สอยจนเจือจางไป และประการที่สามเหตุการณ์ภายในไม่
เรียบร้อยปลงครองกันข้างลำบาก คือ ราษฎรแตกเป็นพวกเป็นคณะและ
เกิดจลาจลอยู่เนือง ๆ ถ้าใครมีสงครามกับต่างประเทศอาจรวมกันเป็น
ขบวนการอีกได้ ซึ่งกฤษฎาพยายามจะหาเรื่องให้ได้ ในน้ำน่านน้ำต่าง
ประเทศและตามเมืองจีน ได้มีการปล้นสะดมและคร่าชีวิตค้าขายกัน
บ่อย ๆ บางครั้งได้มีการรบกันย่อย ๆ ระหว่างบริษัทเดินเรือและกองเรือ
ซึ่งประจำอยู่ในน้ำน่านน้ำต่างประเทศ ในสมัยนั้นยังไม่ถือกันว่าเป็นเหตุ
ผลพอกที่ประเทศเจ้าของจะต้องทำสงครามกันด้วย (casus belli) เช่น
ในปี ๑๖๖๔ กองเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของโรเบิร์ตโฮล์มส์ (Robert
Holmes) ได้ไปยึดเกาะเมืองจีนของฮอลแลนด์แถวอ่าวกินี (Guinea)
ในแอฟริกา และนิวฮัมสเวิร์ทัม (กือ่นิวฮาร์กเคียน) แต่ฮอลแลนด์
ได้ส่งกองเรือในบังคับบัญชาของรุยเทร ไปยึดเกาะเมืองจีนแถวกินีกลับ
คืนมาได้

ประธานเหตุ

เหตุการณ์ได้ตั้งเครือข่ายกันทั่วจนจนถึงวันที่ ๒๙ มกราคม ปี
๑๖๖๔ กองเรืออังกฤษกองหนึ่งในบังคับบัญชาของนายพลเรือ ฮอมีส
แอลเลน (Thomas Allen) ได้เข้ายึดที่กองเรือค้าขายในความควบคุม
นายพลเรือ ฟัน บราเคิล (van Brakel) ในช่องยิบรอลตาร์ ฮอลแลนด์
ได้ต่อสู้อย่างสามารถ ซึ่งอังกฤษยึดเรือค้าขายได้เพียง ๓ ลำเท่านั้น

ซอลแลนคังส่งให้กองเรือต่าง ๆ ของตนเข้ายึดกวีเรอและเวือคาซาย
 ทุกหนทุกแห่งไป แต่ไม่ประกาศสงครามเป็นต้นแน่นอนอย่างไร จนถึง
 วันที่ ๑๔ มีนาคม ปี ๑๖๖๕ อังกฤษจึงประกาศสงครามกับซอลแลนคัง
 ต่อมาวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๖๖ ฝรั่งเศส (หลุยส์ที่ ๑๔) ได้เข้า
 ช่วยซอลแลนคังและประกาศสงครามกับอังกฤษ การที่ฝรั่งเศสได้ร่วม
 สงครามด้วยครั้งนี้เหตุผลสำคัญคือพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ต้องการจะไต่
 กันแดนเนเธอร์แลนด์สเปน (Spanish Netherland คือเบลเยียมเกีย
 ว) ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งต้องการจะให้มั่งคั่งทางเรือด้วย
 จึงอยากให้ทั้งสองประเทศนั้นอ่อนแอถึงลงเสียก่อน ฉะนั้นตอนต้นจึง
 ทิ้งตัวเป็นกลาง เมื่อเห็นทำจะไต่เปรียบข้างใดก็จะเข้าร่วมสงครามด้วย
 แต่ถึงจะได้เข้าร่วมสงครามด้วยครั้งนี้ก็ไม่ได้ช่วยเหลืออะไรที่สำคัญ
 สำคัญ เพราะมุ่งแต่จะให้ทั้งสองฝ่ายอ่อนกำลังลงเท่านั้น และพยายาม
 ที่จะไม่ให้ทั้งสองฝ่ายเลิกสงครามกันอยู่ตลอดเวลาโดยออกหนุน
 พระเจ้าชาร์ลส์ด้วยเงินทั้ง ๆ ที่ทำสงครามกันอยู่นั้น และท้ายที่สุดกับ
 ซอลแลนคังว่าจะส่งกำลังไปช่วย

การสงคราม

ในสงครามคราวนี้ซอลแลนคังได้ตกลงใจเด็ดขาดเลิกวิธีการ
 คือนวอย (convoy) อย่างสงครามที่แล้วมา จะใช้กองทัพเรือใหญ่
 สำหรับแย่งการครองทะเลโดยตรงทีเดียว ฉะนั้นจึงหวังการเดินเรือ

ค้าขายออกจากประเทศหมก ทั้งนี้เพื่อจะเอาผลมาประจำเรือรบให้หมก
และเพื่อของกันมิให้เรือรบอังกฤษมิโอกาสคร่ำหาเรือได้

ราวกันเกินพญากาศมกลึงทัพเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของ
กษัตริย์แห่งยอร์ก ได้ข่าวว่ากองทัพเรือฮอลแลนด์จะออกมา จึงได้
ออกแล่นไปมาอยู่แถวหน้าฮอลแลนด์ราว ๒ สัปดาห์ เพื่อบอกข่าว
และคอยตักต้อนกองทัพเรือของเรือรบแห่งยอร์กที่กำลังเดินทางกลับโดย
มั่งมีให้ฮอลแลนด์เข้าท่าและรวมกำลังกับกองทัพเรือที่กำลังเตรียมการ
นั้นได้ ครั้นแล้วก็กลับไปรอที่ฮาร์วิช (Harwich) เพื่อลำเลียงเสบียง
อาหารและสัมภาระ

กองทัพเรือนี้มีเรือใหญ่ ๑๐๑ ลำ เรือเพลิง ๑๒ ลำ รวม
ทั้งหมดประมาณ ๔,๒๐๐ กระบอก พลประจำเรือประมาณ ๒๑,๐๐๐ คน
แบ่งออกเป็น ๓ กอง

กองหลวง (ธงสีแดง) กษัตริย์แห่งยอร์ก (ภายหลังเป็นพระเจ้า
เจมส์ที่ ๓) มีนายพลเรือเฟนเป็นเสนา
ธิการ (Captain of the fleet)

กองหน้า (ธงสีขาว) เจ้าเพิร์ท

กองหลัง (ธงสีฟ้า) นายพลเรือ มอนตากิว (Montagu หรือ
Earl of Sandwich)

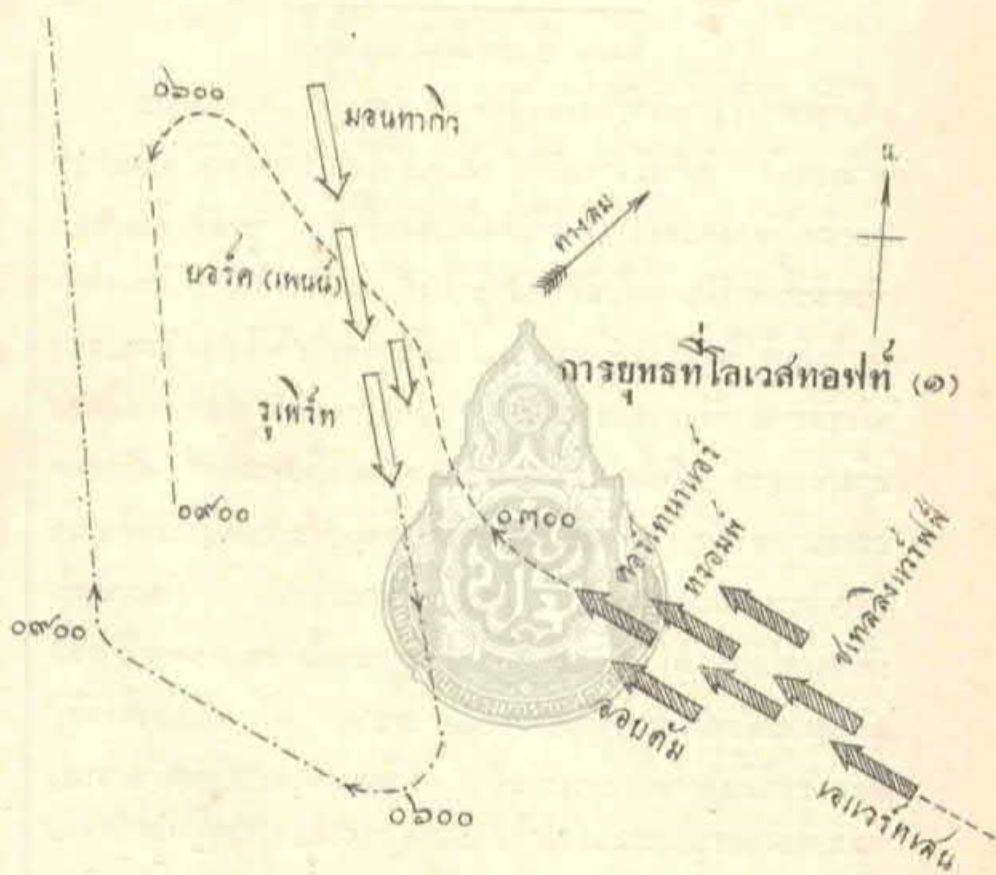
ในกองหนึ่ง ยังมีนายพลเรือโทอีก ๑ นาย และนายพลเรือตรี
อีก ๑ นาย

เมื่อเห็นกองทัพเรืออังกฤษมาอาละวาดเช่นนั้น ทั้งรัฐบาลและ
ราษฎรฮอลแลนด์ต่างก็ร้องขอให้ส่งกองทัพเรือออกไปช่วยไล่ ทว่าเสียด

ราษฎรเช่นนี้เองกองทัพเรือในบังคับบัญชาของวีลเฮินาแอร ฟัน ออบคัม (Wassenaer van Obdam) ก็ต้องออกมาโดยยังมีได้ ๖๖๖ เรือรบและลูกเรือคนให้พร้อมด้วยเสบียงอาหารเรือใหญ่ ๑๐๓ ลำ เรือเพลิง ๑๑ ลำ รวมทั้งหมดประมาณ ๔,๘๗๐ กระบอก พลประจำเรือประมาณ ๒๑,๐๐๐ คน โดยที่ชอลแลนเคเวลันเป็นวีรบุรุษต่างรัฐต่างที่ตั้งกองเรือของตัวมาฉนวนกองทัพเรือฝรั่งเศสอย่างชอกเป็น ๗ กองในบังคับบัญชาของวีลเฮินาแอร ฟัน ออบคัม, โจฮันน์ เอเวอร์ทเซน (Johann Evertsen), เอ็กเบิร์ต มอยส์เซน คอร์ทเนาแอร (Egbert Meussen Cortenaer), เฮาเค สเตลลิงแวรฟ์ (Auke Stellingwerff), คอรัเนลีส ทรอมพ์ (Cornellius Tromp), คอรัเนลีส เอเวอร์ทเซน (Cornelius Evertsen) และฟอลเคิร์ต ชรัม (Volkert Schram)

วีลเฮินาแอร ฟัน ออบคัมนั้นเดิมทีเป็นนายพลทหารม้า แต่ครั้นมารู้แทนทรอมพ์แม่ทัพเรือชอลแลนเคเวลันซึ่งได้ถึงแก่กรรมในการยุทธในสงครามครั้งที่ ๑ แล้ว ก็ถูกตั้งให้เป็นแม่ทัพแทนทรอมพ์ทั้งนี้เนื่องด้วยการเมืองภายในรัฐต่าง ๆ ไม่ยอมตกลงเลือกนายทหารเรือฝ่ายใดคนหนึ่งเป็นแม่ทัพ แต่ยอมประนีประนอมกันเลือก ฟัน ออบคัม เพราะเคยเห็นอังกฤษ (ครั้งกรอมเวลล์) ทำได้ ฟัน ออบคัมนั้นยกขึ้นว่าเป็นผู้กล้าหาญ แต่มีความรู้ในการรบทางเรือน้อยเกินไป

พออังกฤษทราบว่ากองทัพเรือชอลแลนเคเวลันออกมาแล้ว ก็ออกเรือมาขอชกยท้าวโซลเพื่อให้มทกวางพอดาเกิดรบกันขึ้น

การยุทธ์ที่โลเวสทอฟท์

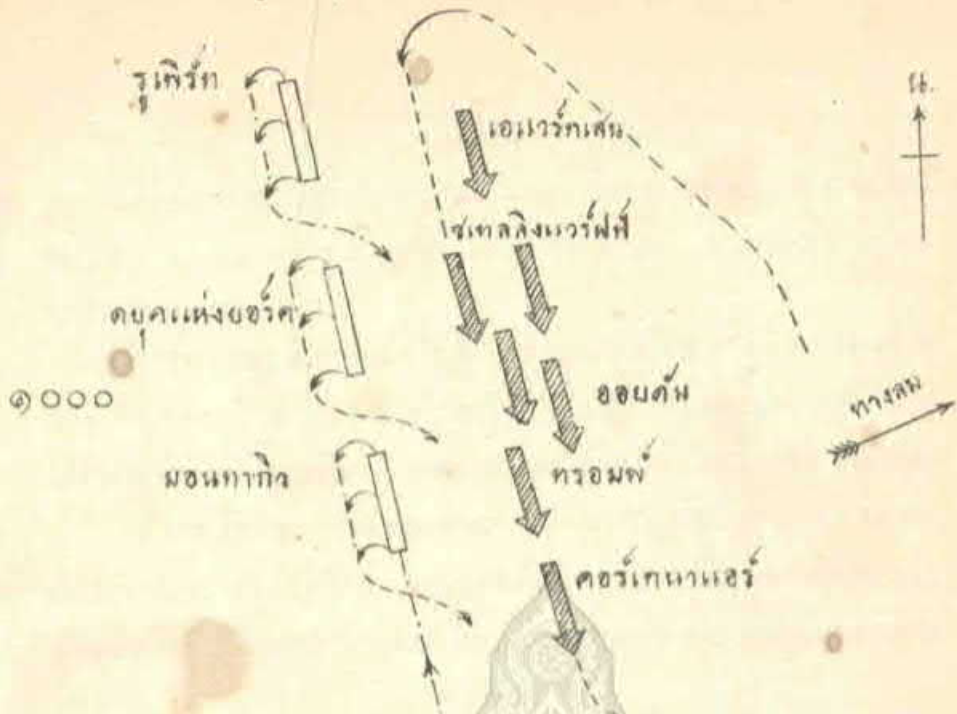
วันที่ ๑๓ มิถุนายน ปี ๑๖๖๕

ย้ายวันที่ ๑๑ มิถุนายน ทศกัณฑ์แห่งยอร์คได้รบข่าวว่ากองทัพเรือ
ฮอลแลนด์ได้เดินทางไกลเข้ามาแล้ว ก็ออกเรือทันที ทั้งสองฝ่าย
ต่างคุมเชิงกันอยู่ รุ่งขึ้นลมเปลี่ยนเป็น อ. ฮอลแลนด์ก็ยื่นมือ
ห่างจากอังกฤษเพียง ๓—๔ ไมล์ ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสอันเหมาะสำหรับ
ฮอลแลนด์ที่จะเข้าต่อสู้เหลื่อเกิน แต่โดยที่ฮอลแลนด์ได้แบ่งกำลัง
ออกถึง ๗ กองก็ใช้กล้าแล้ว จึงไม่สามารถจะรักษากระบวนไว้
ตลอดวัน โอกาสอันดีสำหรับถ่วงเข้าต่อสู้จึงหลุดมือไป ตอนกลางคืน
ลมเปลี่ยนเป็น ซ.ว. อังกฤษจึงได้ทิ้งเรือรบไป จึงรักษากระบวนรบ
เรียงตามกัน แนวยาวราว ๑๕ ไมล์ และแปรกระบวนจะเข้าต่อสู้
ทันที ฝ่ายฮอลแลนด์นั้นเห็นการณ์ก็รักษากระบวนไม่ได้ แต่ก็ได้มีคำสั่ง
ให้ต่อสู้เช่นเดียวกัน เวลาราว ๑๓๐๐ กองทัพเรือทั้งสองได้เริ่มยิงกัน
และทำการรบกันในทางสวนทาง ในการรบสวนทางกันเรืออังกฤษ
๒ ลำได้ถูกยิงชำรุดและลอบตามลมเข้าไปในกระบวนของฮอลแลนด์
เสียถึง ๓ ลำ ฝ่ายฮอลแลนด์ก็บอบช้ำมากเหมือนกัน เพราะบน
อังกฤษยิงได้ไกลกว่าและแม่นยำกว่า คอรัเทนาแอร์ถูกกระสุนตายคาที่
และเรือของของท่านก็ลอบตามลมไป เวลาประมาณ ๑๖๐๐ เมื่อผ่าน
พ้นกันไปแล้วต่างฝ่ายต่างก็หันกลับ พัน ออบคัมพยายามที่จะเข้าไป
ยื่นมือให้ได้ แต่โดยที่ทศกัณฑ์แห่งยอร์คได้ฉกฉวยโอกาสเมื่อที่จริงยากทั้ง

เห็นอลมไว้ได้ พอสวนทางกันอีกเวลาประมาณ ๑๐๐๐ คนคนแห่งยอร์ค
ก็ส่งกลบลำทวนลมพร้อมกันเพื่อทำการรบในทางขนานลงมาทางใต้
และให้วันระยะเข้าไปเพื่อให้การรบเกิดชวาทลงโดยเร็ว คนคนแห่งยอร์ค
ไ้ทนากองของตนซึ่งมีมากกว่าของอื่น ๆ ไปอยู่หน้ากระบวนเพื่อเป็นผั
นำ พัน ชอบคัมเห็นคนนักเขาอย่างบาง จึงเป็นเหตุให้เกิดช่องว่างชน
ในกระบวนซอลแลนดัก ในขณะนั้นอังกฤษก็หันซ้ายตามลมเพื่อวันระยะ
ให้ โกล์เข้าอีก ซอลแลนดักจึงหันหลบ ในไม่ช้าเรือทั้งสองฝ่ายก็
ทะลุสมยอนกันอย่างสาหัส "d'Eendragt" เรือธงของ พัน ชอบคัมได้ถูก
"Royal Charles" เรือธงของยศคนแห่งยอร์คและเรืออังกฤษอีก ๓-๓ ลำ
ล้อมและระดมยิงจนไฟไหม้ ไฟได้ลามไปจนถึงคลังกระสุนดินปืน เวลา
ประมาณ ๑๕๐๐ "d'Eendragt" กระเบิดขึ้นและจมลง พัน ชอบคัมจม
น้ำตายไปกับเรือชนกวัย เมลิสซอลแลนดักเห็นเช่นนั้นก็พากันขวัญเสีย
รวมกำลังกันไม่คิด เกิดอลหม่านกันทั้งกระบวน อังกฤษเห็นได้
โอกาสก็ปล่อยเรือเพลิงและได้ทำลายเรือซอลแลนดักเสียหลายลำ ใน
ระหว่าง การทะลุสมยอน น ชเทล ดิง แวร์ฟฟ์ ได้ถูก กระสุนถึง แก่ กรรม
โจชันนเฮนรัทเตินและคอร์เนลิสทอธอมพ์ เห็นเหตุการณ์ว่าไม่มทางที่
จะสู้ต่อไปได้ จึงสั่งให้ถอย แล้วทั้งสองท่านก็ช่วยกันขึงกันการถอย
อย่างสามารด จนเรือซอลแลนดักหันรอกไปได้เป็นอันมาก

อังกฤษก็ติดตามไปไ้หันอัยก็กลับ เพราะเข้าใจคำสั่งของ
ยศคนแห่งยอร์คผิด

การยุทธ์ที่ โลเวสทอฟท์ (๒)

การยุทธ์ที่ โลเวสทอฟท์ (๓)

ซอสแลนเคสียเรือไปราว ๑๗-๒๐ ลำ นายพลเรือ ๓ คน พล
ประมาณ ๔,๐๐๐ คน อังกฤษเคสียเรือเพียง ๒ ลำ นายพลเรือ ๒ คน
พลประมาณ ๘๐๐ คน

โจนส์เอแวนท์เสนนั้นได้ถูกพลเมฆรณกันชกตอย่างทารุณร้าย
การ ถูกลากไปตามถนนแล้วเข้าไปโยนน้ำ ทิ้งเพราะพลเมือง
โกรธแค้นที่ไคฟายแพ้น้ำ แต่เพราะเหตุที่ท่านยังไม่ถึงแก่ความตาย
ภายหลังการยทอนต่างฝ่ายต่างได้วางกฎข้อบังคับกัน ใหม่ที่
แสดงตามความริ่ใจใหม่ ซอสแลนเคสีย กรรมการชนชกหนึ่งประกอบ
ด้วยนายพลเรือเพื่อทำข้อบังคับใหม่และในที่สุทโถกมกข้อบังคับทั้งข้อ
ไปนี้:

๑. ถ้ากองทัพเรือมีกำลังกว่า ๖๐ ลำ ให้แบ่งออกเป็น ๓ กอง
และกองหนึ่งยังแบ่งออกเป็น ๓ หมวด

๒. กอง (และหมวด) มีชื่อและธงประจำคณะและต้องอยู่
ตามสถานที่กำหนดไว้ให้ล่วงหน้า

๓. เรือทุกลำมีสถานที่ในกระบวนโดยคณะเฉพาะ ถ้าไม่จำเป็นแล้ว
ห้ามมิให้เปลี่ยนหรือออกจากตำแหน่ง แต่ถ้าจำเป็นแล้วต้องรายงาน
ให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทางสัญญาณ

๔. ถ้าผู้บังคับการเรือคนใดออกจากสถานที่ในกระบวนโดยไม่มี
เหตุจำเป็นแล้วจะต้องถูกทำโทษโดยปรับ ๑๐๐-๒๐๐ กิลเคนหรือถอด
ออกจากตำแหน่ง

๕. ผู้บังคับการเรือจะต้องตาม ความเคลื่อนไหว และคำสั่งของผู้
บังคับบัญชาเสมอ มิฉะนั้นจะมโทษถึงประหารชีวิต

๖. การติดตามชาวคั่นนจะของใครบยคำสั่งก่อนและต้องมก้าง
มากกว่า

๗. การแปรกระบวนและการเข้าคั่นนจะต้องเป็นไปตามสัญญา
เสมอ

๘. ทุกเข้าให้แม่ทัพหรือผู้บังคับการกองส่งเรือเขามพรเกทเป็น
ต้นออกไปลาทกระเวนเสมอ

๙. ผู้บังคับบัญชาจะต้องกำหนดกฤษนทัพไว้เสมอและให้ต่าง
กันสำหรับตำบลต่าง ๆ

๑๐. ถ้าเรือ ถูกยขให้ผู้บังคับการเรือทำลายเอกสารสำคัญและ
สมุสสัญญา หรือทงนาเสีย

ฝ่ายอังกฤษนั้นได้ตกลงเปลี่ยนแปลงข้อบังคับหรือโอวาท (Fighting In-
structions) ของเบลคให้กระตือรือร้นดังนี้:

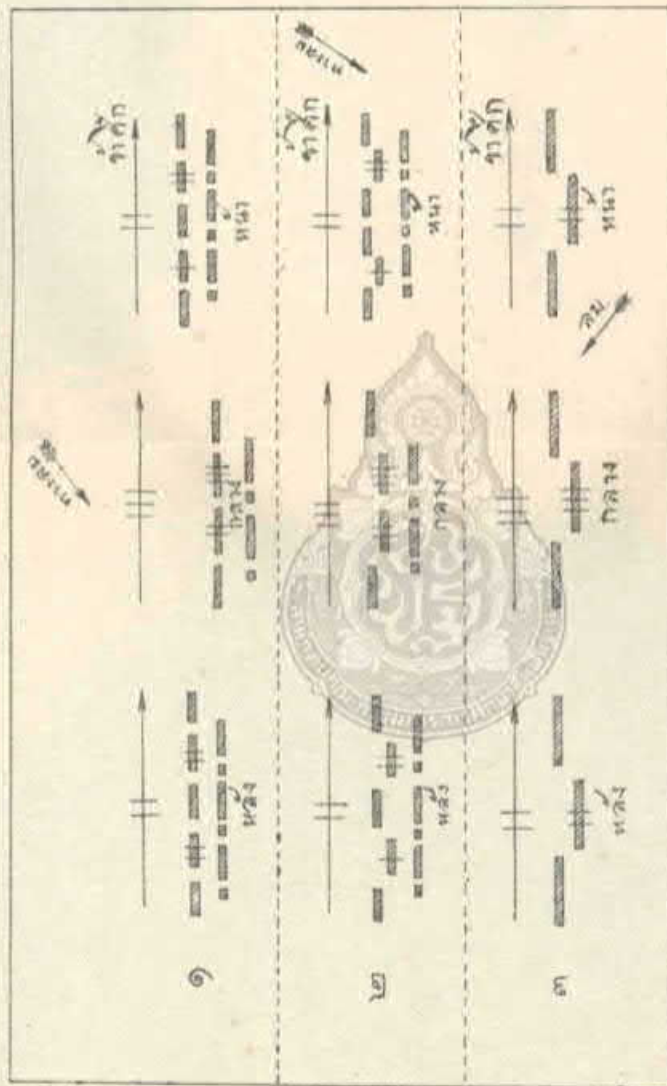
๑. กระบวนรบนั้นเป็นแนวเฉียงกลม ถ้าอากาศกระยะระหว่าง
ลำกรงเคเบิล (๑ เคเบิลเวลันนประมาณ ๒๒๐ เมตร) และให้รักษ
ลักษณะแนวนไว้ ให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒. ให้เข้าทางเหนือลมเสมอ ค้งแนวให้ตรงกัน แล้วหันตาม
ลมเข้าต่อๆ โดยให้นายเข้าสู้กับนายออกฝ่ายหนึ่งเสมอ

๓. เวลารบให้ลดใบเสียบ้างหรือให้ ใบกินลมน้อยเข้า

๔. ให้พยายามผ่านแนวข้าศึกเสมอ

๕. เวลาขับไล่ตีความข้าศึกให้ ใช้เรือพรเกท

คำสั่งยกย่องการทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี ๑๕๕๖

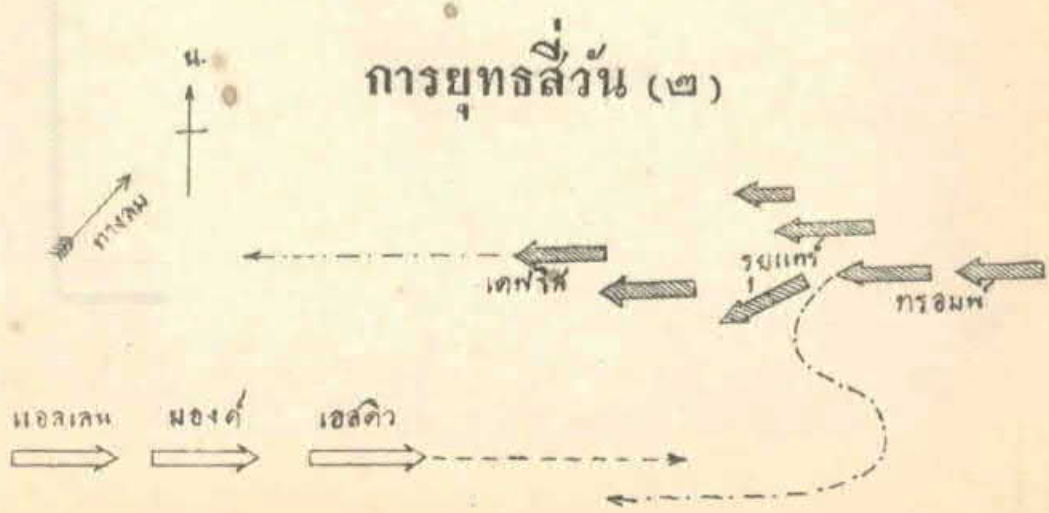
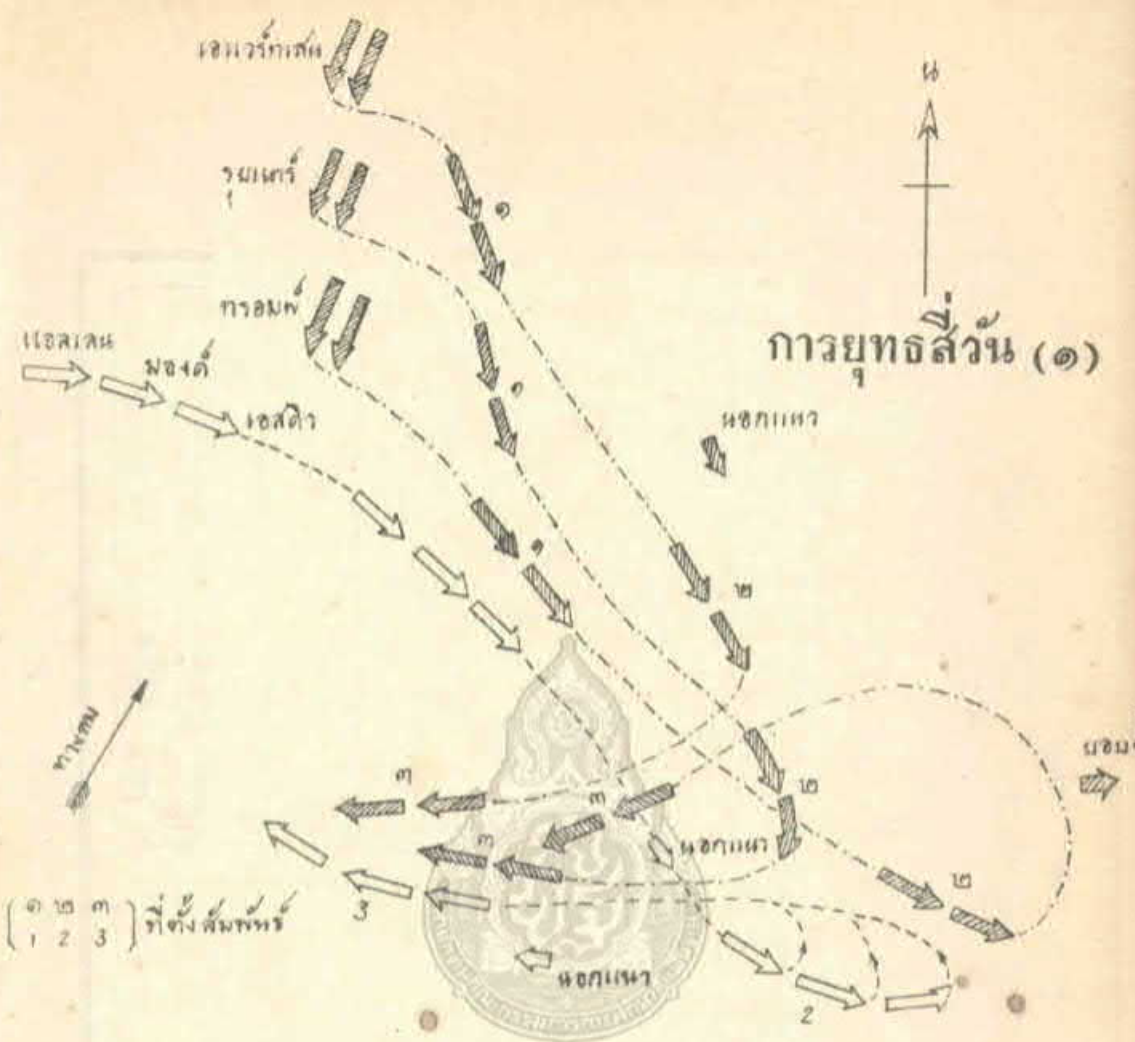
ตั้งแต่การยกทัพที่ไลเวสทอฟท์แล้วก็ไม่ได้มีการระดมอะไรอีก คอยค
 แท่งยอร์คและเจ้ารเพิร์ทจึงได้มียกตำแหน่งแม่ทัพให้แก่มอนตากิว
 มอนตากิวได้นำกองทัพเรือมาคุมเชิงและยึดอ่าวฮัลโบลันด์
 เพื่อต่อตีกองทัพเรือฮอลแลนด์ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคอยกั
 วยแตรซึ่งทราบว่ากำลังเดินทางกลับ

ส่วนรบแตรนั้นเมื่อได้คำแนะนำการตีเมืองซันในแอฟริกาใต้แล้วก็
 เดินทางไปขึ้นเกียตตะวันตก เพื่อรั้งความฮังกลุสและขึ้นกันเมืองซัน
 แดวนัน ขณะที่อยู่ขึ้นเกียตตะวันตกก็ทราบข่าวประกาศสงคราม
 จึงได้เดินทางกลับ พอมาถึงนอร์เวย์ (Norway) ก็ทราบผลของการ
 ยกทัพที่ไลเวสทอฟท์ จึงได้รีบพยาบาลพลกลับมาฮอลแลนด์ได้ โดยมี
 ได้พียงยี่สิบมอนตากิว พอมาถึงในวันที่ ๑๘ สิงหาคม รบแตรก็รีบ
 ตำแหน่งแม่ทัพ กองทัพเรือฮอลแลนด์ในยี่สิบปีของรบแตรนั้น
 เรือใหญ่ ๔๕ ลำ เรือเพลิงประมาณ ๑๕ ลำ เรือเร็วราว ๒๐ ลำและเรือ
 อื่นๆ อีกหลายลำ พลประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ในจำนวนนั้นทหาร
 ยกเลียบ ๔,๖๐๐ คน บินรวมทั้งหมดประมาณ ๔,๓๐๐ กระบอก พอจัด
 เรียบร้อยใหม่เรียบร้อยแล้วท่านกานากองทัพเรือออกมา แต่มอนตากิว
 ได้นำกองทัพเรือของตนกลับไปเสียก่อน ในขณะนี้ได้เกิดกาฬโรค
 ขึ้นในกรุงลอนดอนและเมืองอื่นๆ อีกหลายแห่ง ซึ่งพลอยทำให้กอง
 ทัพเรืออังกฤษไทม์ลงไปจนออกมาดำเนินการอะไรไม่ได้ รบแตร
 ได้เข้าไปยึดอ่าวแม่น้ำแฮมส์ตันสเคตและระดมยิงเมืองความฝั่งแดวนัน

ไต่อย่างสบายโดยมิได้มีใครมากักขวางเลย ภายหลังเมื่อไม่เห็น
กองทัพเรืออังกฤษออกมาถึงทางกลับ และต่อมาได้มาทำการควม
คุมกองเรือค้าขายอีก ๒-๓ ครั้ง เช่นนั้นว่าคงแต่การยุทธที่
ไคเวสทอฟท์แล้วก็ไม่ได้นำการรบทางเรือหรือเหตุการณ์สำคัญอีก
เป็นเวลาถึง ๑ ปีนอกจากฝรั่งเศสได้เข้าเป็นพวก กับ ฮอลแลนด์ ใน
เดือน กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๖๖

ราวปลายเดือนพฤษภาคมปี ๑๖๖๖ กองทัพเรือทั้งสองฝ่ายได้
พร้อมอก ราวต้นเดือนมิถุนายนต่างได้นำกองทัพเรือออกมา ฮอล
แลนด์มีกำลังเรือใหญ่ ๘๔ ลำ เรือเพลิง ๔ ลำ ย่นรวมทั้งหมก
ประมาณ ๔,๖๐๐ กระบอก พล ๒๒,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของรอมแตร
คอร์เนลิส เอแวนท์เสนเป็นผู้บังคับการกองหน้า และคอร์เนลิส
ทรอมพ์ เป็นกองหลัง อังกฤษมีกำลังเรือใหญ่ ๘๑ ลำ ย่นรวมทั้งหมก
ประมาณ ๔,๔๖๐ กระบอก พล ๒๑,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของเจ้าเพิร์ท
และจอร์จ มอนค (George Monk หรือ Duke of Albemarle) อย่างที่
เรียกว่า "Joint Admirals" ซึ่งอยู่ในเรือซึ่งลำเดียวกันและมีบัญชา
กองหลวงด้วยกันทั้งคู่ จอร์จ เซดคว เป็นผู้บังคับการกองหน้า ชอมส์
แอลเลนกองหลัง กองทัพเรือนี้ได้รวมกำลังอยู่ในเกาะคาวนส์

ในขณะนั้นฝรั่งเศสได้เตรียมการที่จะส่งกองเรือมาช่วยฮอลแลนด์
กองเรืออยู่ในบังคับบัญชาของไบฟอว์ค (Duc de Beaufort) ซึ่งมี

(a) 1000000

(b) 1000000

คอบี เคนซ (Abraham Duquesne) เสนอด้วยคัมภีร์ของอภินันท์ และ
ได้รวมกำลังกันอยู่ที่ลาโรเชลล์ (La Rochelle)

พอพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒ ทราบข่าวว่าฝรั่งเศสเตรียมจะยกกำลัง
มาช่วยฮอลแลนด์ก็รีบสั่งให้เจ้าเรเพรทน่าเรือกองหน้า (๒๓ ลำ) ไป
ตั้งมั่นอยู่แถวเกาะไวท์ เพื่อยกกันไม่ให้ไบฟรต์มารวมกับรอยแตรได้
โดยเหตุนองเรือของมองคซังกำลังจะเผชิญหน้ากับรอยแตร จึงมี
เรือเหลือเพียง ๕๘ ลำคือเรือของรอยแตร ๘๔ ลำ การแยกกำลังครั้ง
นั้นนับว่าเป็นการกระหายกำลังผลกภัยต่อศาสนา

การยุทธ์วัน

วันที่ ๑๑-๑๔ มิถุนายน ปี ๑๖๖๖

วันที่หนึ่ง

ตอนกลางวันระหว่างวันที่ ๑๐ กับ ๑๑ มิถุนายนหมอกได้บังจับ
รอยแตร จึงได้ทอดสมอลงในกลางอ่าวอังกฤษ ระหว่างเกาะดาวนส์กับ
เกาะแคร์ต รุ่งเช้าวันที่ ๑๑ อากาศโปร่งขึ้น ลม ซ.ซ.ว. มองคเห็น
กองทัพเรือฮอลแลนด์เรือทอดสมออยู่ก็เป็นโอกาสเหมาะเพราะอยู่
เหนือลมจึงรีบถอนสมอโดยเร็วจะเข้าต่อสู้ กว่าฮอลแลนด์จะเห็น
อังกฤษก็ไล่เข้ามาใกล้เสียแล้ว รอยแตรจึงสั่งให้ตึกสายสมอ และ
จัดกระบวนโดยด่วน

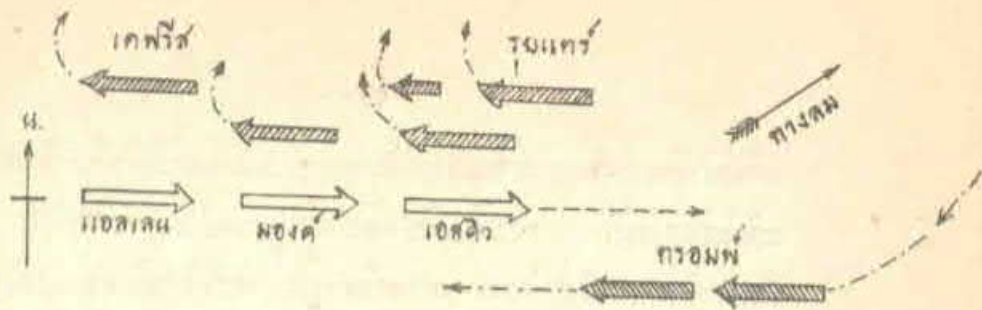
มองคซังเห็นคอเรนลิสต์ ทรมพียุทธยานกว่าเรือของตน จึงมุ่ง
เข้าต่อสู้กับเรือก่อน ได้แล่นไปทางทิศ ซ.ธ. เวลาราว ๑๒๐๐ ทรมพ

ซึ่งลำหนำมากไปได้ถูกของเรืออังกฤษซึ่งมีกำลังมากกว่าระดมยิงเขา
 มขยเข้ามาจนทรมมพคของชายเรือ แต่ต่อมาเรือแตรและคอร์เนลิส
 เฮนริกเซนก็ได้เข้ามาขึ้นมาทันและช่วยประวิงการยิงของอังกฤษไว้ได้
 บ้าง เวลาราว ๑๖๐๐ อังกฤษเกรงว่าจะไปก่อกองทัพจึงสั่งให้ปืนซำ
 กลับพร้อมกัน ซอลแลนค์ก็หันตามมาเช่นเดียวกัน ในตอนนั้นหัวกระ
 ขวนใหม่ของอังกฤษได้ปะทะอย่างแรงเข้ากับกองเรือของเรือแตรและเฮนริก
 เซน ในการรบไปทางตะวันตก เฮนริกเซนได้ถูกกระสุนตาย
 และเคพริส (de Vries) ได้รับตำแหน่งแทน ฝ่ายอังกฤษได้เสียนาย
 พลเรือเบอร์เคเลย์ (Berkeley) ไปคนหนึ่งเหมือนกัน พอกำลังอังกฤษ
 ก็ถอยตัวไปทาง น.ว. เส้นเรือไป ๕ ลำ คือรวม ๒ ลำถูกยิง ๓ ลำ
 ขอบชำหลายลำ ฝ่ายซอลแลนค์ถูกยิงไฟไหม้ไป ๒ ลำ ขอบชำ
 ไปหลายลำเหมือนกัน

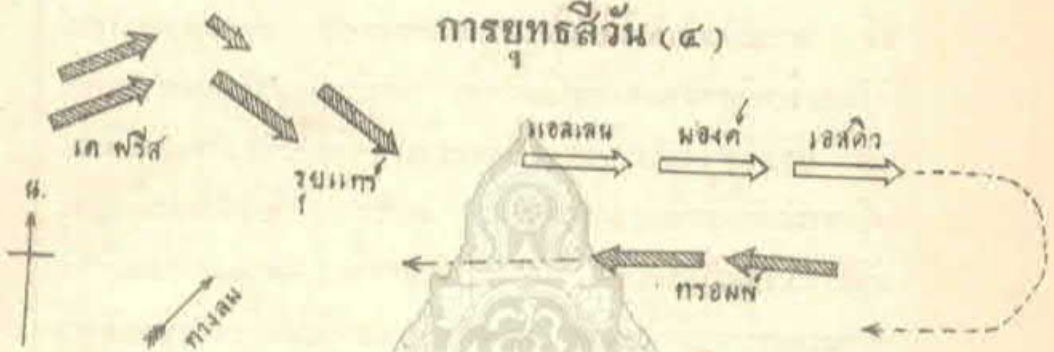
วันที่สอง

รุ่งขึ้นเช้าวันที่ ๑๒ สิงหาคมเป็นถึงวัน อังกฤษ ๔๗ ลำอยู่เห็นซ
 ลมแล่นไปทางตะวันออก ซอลแลนค์ ๗๗ ลำอยู่ใกล้มากกำลังจะสวน
 ทาง ลม ช.ว. ทรมมพซึ่งอยู่ท้ายกระบวนเห็นว่ากระบวนฝ่ายตนยังไม่
 เรียบร้อยอาจจะทำให้เสียเปรียบมากได้ จึงได้นำกองของตนหันชน
 ทาลมและคึกคักหน้ากระบวนอังกฤษเพื่อชนไปอยู่ทางเหนือลมและเข้า
 กระหนาบ แต่ก่อนที่ทรมมพจะเข้ามาถึงระบะบน มอชกันและ
 รบแตรได้เริ่มรบกันแล้ว ขณะนั้นกระบวนของเรือแตรยังไม่เรียบร้อย

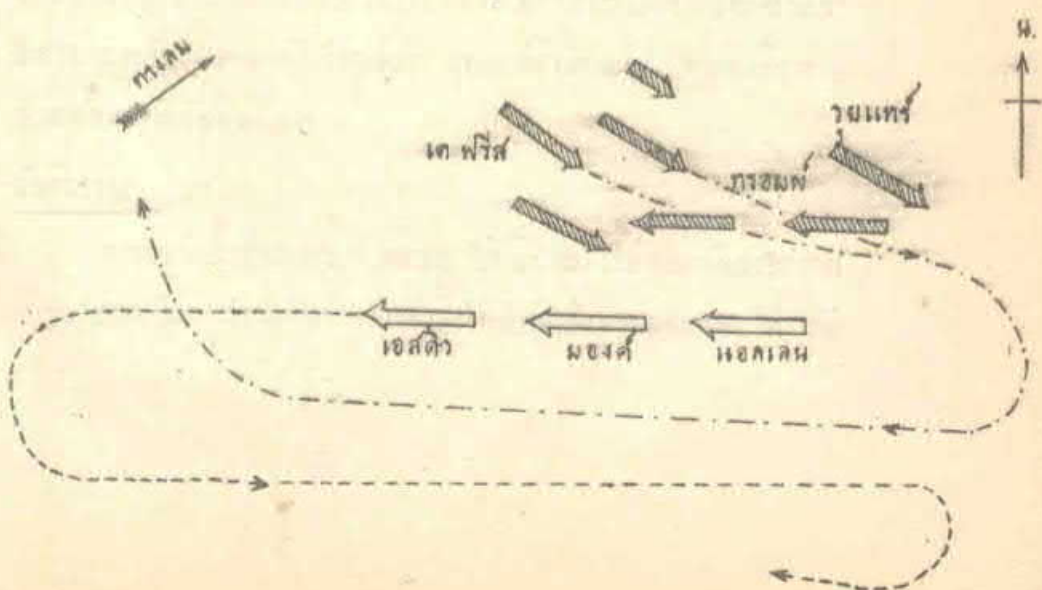
การยุทธ์ส่วน (๓)

การยุทธ์ส่วน (๔)

การยุทธ์ส่วน (๕)

จึงค่อนข้างเสียเปรียบเพราะเรือบงกันบ้างจึงไม่สามารถทำการยิงโต้กลับ
 ที่ ทำให้องค์กฤษณ์โอกาสทำการยิงได้ผลดีกว่า เมื่อรบแตรเห็น
 เสียเปรียบเช่นนั้นก็สั่งให้หันหลังพร้อมกัน เลยทำให้ทรงมพซึ่งกำลัง
 เข้าวรบนนั้นเขาถอย รบทรงมพต้องถอยเรือกครั้งหนึ่ง รบแตรเห็น
 เช่นนั้นก็สั่งให้กองของตนหันตามไปทาง ซ.อ. เพื่อบรรเทาและเพชช
 ไปอยู่ทางเหนือลม มองก็เห็นเหตุการณ์เช่นนั้นก็เห็นอันตราย จึง
 เลี้ยววงโค้งแล้วไปทางตะวันตก เพื่อกันมิให้ซอลแลนค้อยู่เหนือลมได้
 และก็ได้ผลตามประสงค์ กระบวนของรบแตรคงรวนอยู่ตามเคย ตัว
 รบแตรเองก็ไปอยู่ท้ายกระบวน ถึงกับต้องมอการบังคับบัญชาให้
 แกพเนส (van Nes) ซึ่งอยู่หัวกระบวน ส่วนทรงมพเมื่อผ่านพ้น
 จากอังกฤษณ์แล้วก็หันเข้าสมทบกับรบแตร ในไม่ช้าก็มีการรยสวนทาง
 กันอีกครั้งหนึ่ง ครั้นเมื่อผ่านกันไปแล้วก็ต่างก็พยายามแปรกระบวน
 จะมาอยู่เหนือลมกันอีก แต่อีกฝ่ายยังคงได้ทิศทางเหนือลมอยู่นั่นเอง
 และได้มีการรยสวนทางกันอีกเป็นคารบสาม พอสักครู่ก็ถอยไป
 โดยกองของท่านเองคงกระบวนเรียงข้างเพื่อยิงกันเรือกย่อยๆ และ
 พยายามจะไปรวมกองกับเจ้าเรพรท รบแตรก็ติดตามไป ความเสียหาย
 วนนพๆ ก็วนทันแล้วมา

วันที่สาม

การรยวนเป็นการรบติดตาม ได้มีการยิงโต้ตอบกันประปราย
 เกือบตลอดวัน ก่อนค่ำเจ้าเรพรทซึ่งได้รบคำสั่งจากลอนดอนให้กลับ

มาช่วยมองก็ได้นำเรือ ๒๓ ลำเข้ามาสมทบด้วย รัยแพร่เห็นเช่นนั้น
ก็เลยไปทางตะวันออกเพื่อเตรียมการและจัดกระบวนใหม่ให้เรียบร้อย
สำหรับการรบต่อไป และได้เรียกประชุมผู้บังคับการเรือ

วันที่

วันนม ช.ช. ๖. ค่อนข้างร้อน กองทัพเรือทั้งสองแล่นขนาน
ไปทางตะวันตก ซอลแลนก็อยู่เหนือนม การรบได้เริ่มในระยะห่างก่อน
แล้วค่อยๆเข้ามา โทยก็ลมหันเข้าชนและควั่น
บนกลบมากจึงรักษากระบวนไว้ไม่ได้ก็ ข้างหนึ่งก็เข้าไปชนกัน
ข้างหนึ่งก็มีการรบกันตัวต่อตัว ส่วนหนึ่งของซอลแลนก็โดนตกไปอยู่
ใกล้ๆ ส่วนรัยแพร่ก็รักษาที่ตั้งเหนือนมไว้ได้ ทรมพซึ่งโดน
ตกไปอยู่ใกล้ๆควั่นได้ รับน้ำหนักของปืนกระหนาบขึ้นมาช่วย รัย
แพร่เห็นองคภูมิกำลังกระหนาบเช่นนั้นก็เห็นโอกาสเหมาะจึงชักสัญญาณ
ให้ตีฝ่าแนวองคภูมิจึงกระบวนเวลาที่กำลังรวมมาก เลยเกิดทะเลม
บอนกันอย่างสาหัสและค่อยๆถอยไป รัยแพร่เห็นอย่างนั้นก็
ถอนองคภูมิจึงความเสียหายมากและไม่เข้าซึ่งองคภูมิจึงเริ่มถอย
ซอลแลนก็ติดตาม แต่ในที่สุดเกิดลมพัดขึ้นและหมอกกำลังจะลง
รัยแพร่จึงเลิกความศึกที่รบต่อไป เข้าวุ่นขึ้นก็เดินทางกลับ
แนวที่ซอลแลน (Ostend) เพื่อบินและล่าเหยื่อกระสุนปืน

การรบครั้งนี้เห็นว่าซอลแลนได้ชัยชนะอย่างงาม ซึ่งองค
ภูมิจึงรวม ๒๐ ลำ คอสมและใหม่ ๘ ลำ ถูกยิงถึง ๑๒ ลำ คน
ตายและบาดเจ็บประมาณ ๕,๐๐๐ คน ถูกจับเป็นเชลยประมาณ ๒,๕๐๐

การยกพลขึ้น (วันที่ ๔)

คน ซอลแลนคี่เสียเรือขังจมและไฟไหม้ ๕ ลำ คนตายและบาดเจ็บ
ประมาณ ๒,๐๐๐ คน

ภายหลังการรบที่จบลงทั้งสองฝ่ายได้เตรียมการกันอย่างเข้มแข็ง
เข้มข้น แต่ภายในสามสัปดาห์เท่านั้นซอลแลนคี่ก็พร้อม รวม
กำลังเรือได้ถึง ๘๐ ลำ และทหารบก ๗,๐๐๐ คน พร้อมที่จะส่งไป
เพื่อยับยั้งการอังกฤษ แต่กำลังคอยทหารบกฝรั่งเศสซึ่งพระเจ้าหลุยส์ที่
๑๔ สัญญาว่าจะส่งมาช่วย ขณะที่คอยฝรั่งเศสอยู่นavyแห่งไคนาเรือ
ราว ๒๐ ลำไปจนถึงปากแม่น้ำแซมส์เพื่อทำการลาดตระเวนหาเหตุการณ์
ครั้นเห็นว่ากองทัพเรืออังกฤษ เกือบจะ พร้อม อยู่ แล้วจึง เห็น ว่า การ
ลำเลียงทหารบกไปขึ้นอังกฤษนั้นจะไม่ได้ผลกลับจะมีอันตรายมาก จึง
แนะนำให้เลิกความคึกที่จะเหยียบย่ำอังกฤษเสีย วันที่ ๑ สิงหาคม
นายพลไคกลับไปที่พักอยู่ที่เคิงนุครค เมื่อเห็นทหารบกฝรั่งเศสประมาณ
๒,๐๐๐ คนมากยอชยันทันจึงบอกให้กลับไปไค เพราะซอลแลนคี่ได้
เลิกความคึกที่จะเหยียบย่ำอังกฤษเสียแล้ว

ในวันที่ ๒ สิงหาคมนั้นเองอังกฤษก็ได้นำกองทัพเรือออกมา พอ
นายพลไคทราบข่าวก็รีบนำกองทัพเรือออกมาเพื่อทำการรบ

วันที่ ๔ สิงหาคมกองทัพเรือทั้งสองได้ปะทะกันแถวนอร์ธโฟร์
แลนคี่ อังกฤษมีกำลังเรือใหญ่ ๘๑ ลำ เรือเพลิง ๑๘ ลำ บินรวม
ทั้งหมด ๔,๔๖๐ กระบอก พลประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ในบังคับบัญชา

ของมองค์และเจ้าเรือเฟอร์ทอย่าง "Joint Admirals" ออิมส์แอตเลนเป็น
ผู้บังคับการกองหน้า สมิธ (J. Smith) เป็นกองหลัง

ชอลแลนคัมกำลังเรือใหญ่ ๘๘ ลำ เรือเพลิง ๒๐ ลำ บน
รวมทั้งหมดยประมาณ ๔,๗๐๐ กระชก พล ๒๒,๐๐๐ คน ในบังคับ
บัญชาของรยแตร โจฮันน์ เฮแวร์ทเสน เป็นผู้บังคับการกองหน้า
คอร์เนลิส ทรอมพ์เป็นกองหลัง

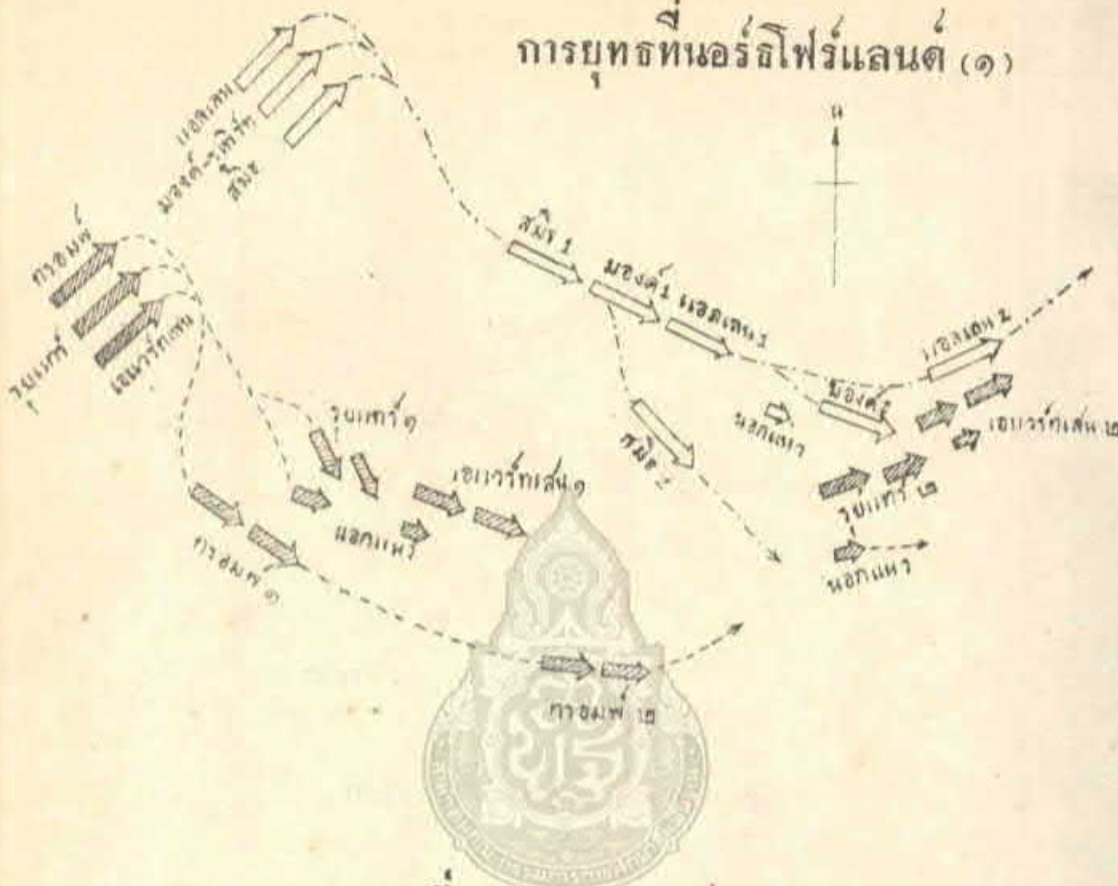
การยุทธที่นอร์ธโฟร์แลนด์

วันที่ ๔-๕ สิงหาคม ปี ๑๖๖๖

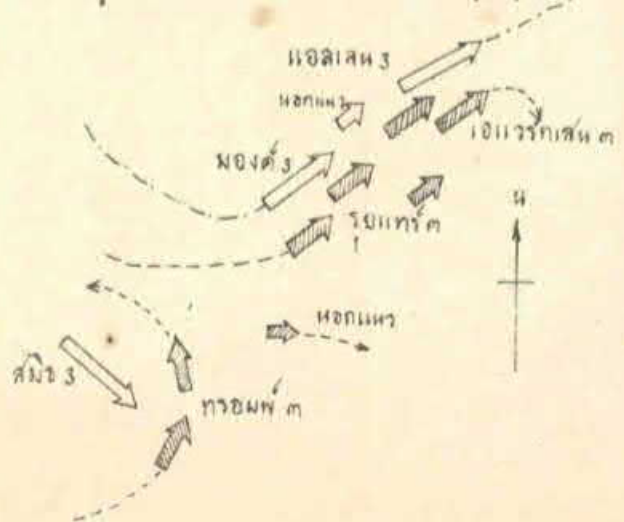
เช้าวันที่ ๔ นลค่อนชาวฮอลันดาและเปลี่ยนไปมาระหว่าง น.ฮ.
และ น.ว. อังกฤษอยู่ทางเหนือลมและระดมยิงตามกันระยค์ค่อนข้าง
ชิด ส่วนชอลแลนคัมกระบวนก่อนข้างกระจาย ทรอมพ์ได้ชักไป
อยู่ใกล้มมาก เวลาราว ๑๐๐๐ ฟ้าได้เริ่มรยกันไ้ทาง ฮ.ช.ฮ. ใน
ไม่ช้ากองหน้าของชอลแลนคัมก็ชยชามาก กระบวนชั้จะรวนและ
เฮแวร์ทเสนถูกกระสุนตายในทอนนเอง เวลาราว ๑๓๐๐ เรือยาลำ
ในกองหน้าของชอลแลนคัมได้เริ่มท่น แมรี่แตรจะส่งสัญญาณเรียก
กลับสักเท่าไรก็ไม่ได้ผล ในขณะนทรอมพ์ได้แยกกระบวนไปดำเนินการ
การตามลำพังอีกเช่นในการยุทธส่วน ปล่อยให้รยแตรกยส่วนที่เหลือ
ของกองหน้าต่อสู้กับอังกฤษซึ่งมีกำลังมากกว่า เรือธงของรยแตร
ก็ชยชกับเรืออังกฤษถึงสองลำจึงชยชามาก กองหน้าของอังกฤษ

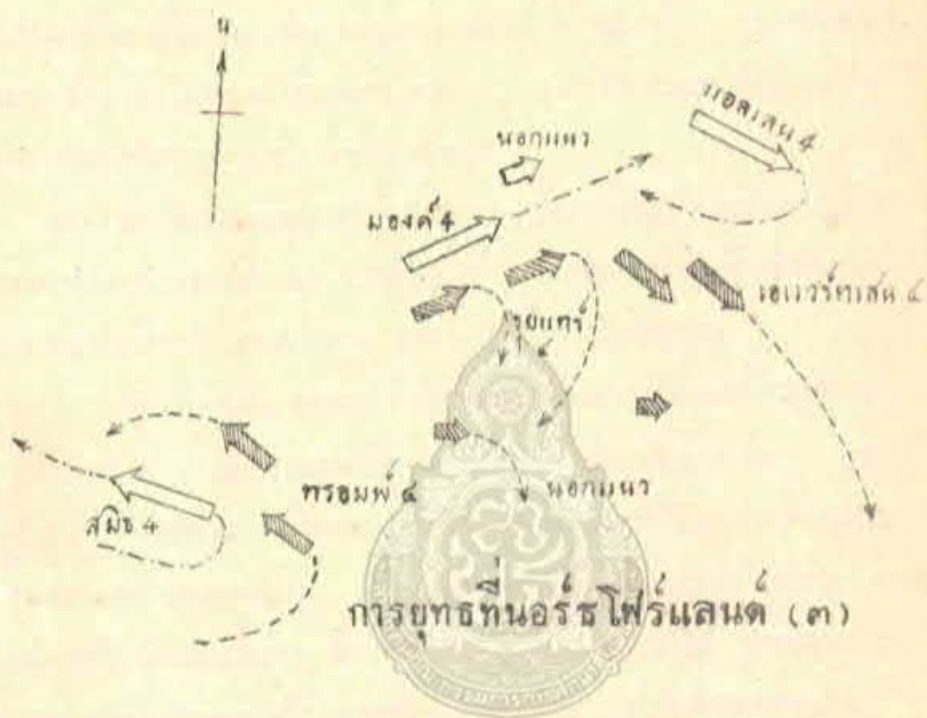
ลมแปรสัณฐาน

การบุทธรณ์ธรณีไฟร์แลนด์ (๑)

การบุทธรณ์ธรณีไฟร์แลนด์ (๒)

(แอลเลน) เห็นกองหลวง (กองกลาง) ของซอลแลนทอยในทะเล
เปรียบและคุยกันจึงละมือจากเรือซอลแลนคัทกลางหนึ่ยนเสีย แล้ว
หันกลับมาเข้าเฝ้ากองหลวงของซอลแลนคัทให้หนักเข้า รบแตรเห็น
เช่นนั้นก็สั่งให้หันลงใต้และเริ่มถอย และจับกระบวนไต่อย่างเรียบร้อย
ร้อยยี่สิบคนการถอยของเรืออื่น ๆ ด้วย

ฝ่ายทรอมพ่นเมอไคแยกกระบวนไปแล้วก็เข้าต่อสู้และสะกิด
ทางกองหลังของอังกฤษ (สมิธ) ไว้ ทั้งสองกองนี้ไต่ทำการรบกัน
โดยลำพังกันไปเสียห่างจากกองอื่น ๆ เกือบจะไม่เห็นกัน

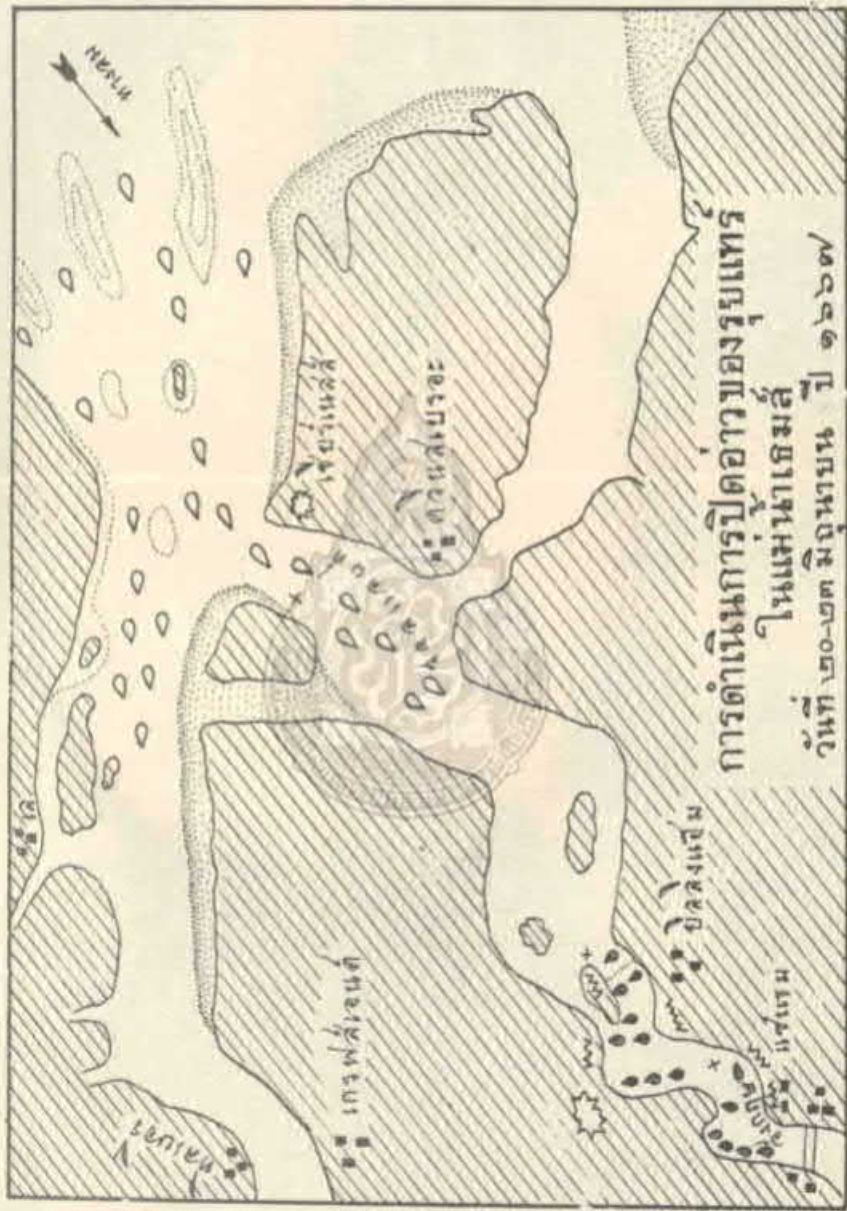
รุ่งเช้าวันที่ ๕ ทรอมพจึงไต่ปล้นสมิธและหันกลับมาสมทบ
กับรบแตร ฝ่ายรบแตรนั้นเข้าวันนั้นเรือเหลือเพียง ๘ ลำ และ
ถูกต่อสู้รบกัน เรืออังกฤษไต่เห็นเรือตัวออกเข้าไปอยู่ทางตอนแคว
ปากแม่น้ำเซเลเคมค เมื่อรบแตรเห็นไม่มีหนทางสู้ก็ออกไปแล้ว ก็
ถอยไปยังแควนั้นบ้าง ทำให้อังกฤษไม่กล้าติดตามไป รุ่งเช้าวันที่ ๖
ทรอมพจึงมาสมทบได้แต่ระหว่างทางก็เกือบถูกสะกิดทางเหมือนกัน

การยุทธครั้งนี้ซอลแลนคัทเสียเรือไปราว ๒๐ ลำ แต่ซอลแลนคัท
ว่าเพียง ๒-๓ ลำ คนทั้งบาดเจ็บและตายราว ๗,๐๐๐ คน อังกฤษ
เสียเรือไปเพียง ๑-๒ ลำและคนราว ๓๐๐ เท่านั้น ที่ซอลแลนคัท
เสียหายไปเท่านั้นเพราะรบแตรไต่ของกันการถอยไว้อย่างดี มีฉะนั้น
จะเสียหายมากกว่ามากนัก

ชัยชนะครวญทำให้ชกญไ้การครองทะเลชว้ครว จมองค์
และเจ้าเรืพิทไ้่นากองทัพเรือไปคุมเชิงและยึดอ่าวอยู่แถวแตรเซ่ลลิ่ง
(Terchelling) และพลี (Vije) ไ้้อย่างสยบาย ครวญงไ้ททาถาย
กองเรือค้าขายซึ่งเก็นทางมาชอลแลนคไ้เสียประมาณ ๑๕๐ ลำแถว
บริเวณนั้น

ราวต้นเดือนกันยายนรยแตร ไ้่นากองทัพเรือซึ่งมีกำลังราว
๘๐ ลำออกมา เพื่รวมกำลังกยโยฟอรทซึ่งพระเจ้าหลุยส์ไ้คสัญญญา
ว่าจะส่งมา แต่ไ้ไม่มีเรือรบตามเคย ถึงแม้ว่าเวสตันกองทัพเรือ
ชกญคงประจำอยู่ในทะเลเหนือกรังแต่กกองทัพเรือทั้งสองก็ไ้ไ้พบ
กัน ในไม่ช้ากองทัพเรือชกญก็คองกลับ เพราะเกิดโรคช่น

ระหว่างนทั้งสองฝ่ายไ้วิ้สกลเบ่หนายคองการ สงครามหนกช่น
ทุกวัน จึงไ้ไ้เริ่มมีการเจรจาสงครามกันที่เบรดา (Breda) ใน
ราวกลางปี ๑๖๖๗ แต่การเจรจันไ้คยคยเรืยมา เพราะพระเจ้า
ชาร์ลส์ที่ ๒ จะบังคับเขามากมายไ้เป็นทคกกลงกันไ้ ทั้งนเพราะ
พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ คอยสนับสนุนอยู่ไม่ชากไ้ให้เลิกสงคราม และ
คองการ จะไ้ทั้งสองฝ่ายช่นกำลังลงเพื่จะไ้ไ้เริ่มค่านนการคเา
เนเชอร์แลนคไ้สเปญไ้ไ้ไ้ในภายหลัง พระเจ้าชาร์ลส์ไ้เงินพ้มเพื่อย
มากจนในที่สุดประเทศไ้ไม่มีเงินที่จะมีกองทัพเรือใหญ่ไ้ไ้ คองส่งแต่
กองเรือเล็ก ๆ ไป ค่านนการ สงคราม การค้าขาย ช่นถาว แก่ชกไ้ไป
เท่านั้น ชอลแลนคไ้ทวายเหตุการณนทจรวญด้วยโอกาสทันท ราว

กลางเดือนมิถุนายน ปี ๑๖๖๗ รอยแร่ ไก่น้ำเรือใหญ่ ๖๔ ลำ เรือเพลิง
๑๕ ลำ และอื่น ๆ อีก ๒๐ ลำเข้าไปในแม่น้ำแฮมส์ ทำลายล้างผลาญ
เมืองแควนน์เข้าไปจนถึงเกรฟส์เอนด์ (Gravesend), โรงต่อเรือที่
แซแธม (Chatham), คลังต่าง ๆ ที่เชียร์เนสส์ (Sheerness) และเรือ
รบที่ไม่พร้อมแถวบริเวณนั้นได้ถูกทำลายเสียหมดสิ้น ครั้นแล้วร่ายแร่
ก็ยกอ่าวแม่น้ำแฮมส์ไว้

ผลของการรบอ่าวคริงนพร้อมด้วยไฟไหม้ใหญ่ในกรุงลอนดอน
และกาฬโรคระบาดทั่วประเทศทำให้พระเจ้าชาร์ลส์ต้องอ่อนลง ทั้ง
สองฝ่ายจึงได้ตกลงลงนามสัญญาสันติภาพกันที่เมืองเบรตาในเคิน
สิงหาคม ปีนั้นเอง การเลิกสงครามครั้งนี้ชอลแลนก์เกือบไม่ได้รับ
ผลประโยชน์อะไรเลย คือจะต้องยอมยกนิวัมสแตร์กัม (นิวอว์ก)
ให้อังกฤษและยอมค้ำประกันอังกฤษด้วยการยกธงและศัลบายต่อไป แต่
ได้รับความสะดวกในขบวนสัญจรการเดินเรือและการค้าขาย (Navigation
Act) บ้าง คืออังกฤษให้เรือชอลแลนก์นำสินค้าจากประเทศต่าง ๆ
เข้าไปสู่อังกฤษได้

บทที่ ๕

สงครามระหว่างอังกฤษกับฮอลแลนด์ครั้งที่ ๓

ปี ๑๖๗๒—๑๖๗๔

สาเหตุ

เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เห็นฮอลแลนด์และอังกฤษอ่อนกำลังลง
ไปเมื่อสิ้นสงครามครั้งที่ ๒ นั้นแล้วก็เริ่มดำเนินการตามแผนความคิด
ที่กว้างไว้เดิม คือจะเข้ายึดเอาเนเธอร์แลนด์เสียจากสเปนเสีย
ในปี ๑๖๖๗ ฮอลแลนด์เกรงว่าพระเจ้าหลุยส์จะขยายอาณาเขตต่อไป
เข้ามาในดินแดนซึ่งถือว่าขึ้นของตัวมาแต่เดิมจึงเที่ยวหาพวก ในที่สุด
ก็ทำสัมพันธไมตรีกับอังกฤษและสวีเดนในปี ๑๖๖๘ อังกฤษเกรงว่า
ฝรั่งเศสจะมีอำนาจเกินไปซึ่งจะเป็นอันตรายต่ออังกฤษในภายหลัง
ส่วนสวีเดนก็เกรงว่าฝรั่งเศสจะขยายดินแดนเข้ามากินแดนของตน
ในเยอรมัน สัมพันธไมตรีทั้งสองจึงได้คุกคามและขู่ฝรั่งเศสไว้จน
ฝรั่งเศสไม่กล้าที่จะดำเนินการขยายเข้าไปในเนเธอร์แลนด์เสีย พระ
เจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ รู้ว่าฮอลแลนด์เป็นดี แต่ก็อวดสัมพันธไมตรีขึ้นกับความ
ขึ้นกับฮอลแลนด์เป็นอย่างยิ่ง จึงคิดจะทำลายฮอลแลนด์เสียให้ได้
ก่อนอื่นจะต้องทำลายวงสัมพันธไมตรินั้นเสียก่อน พระเจ้าหลุยส์ก็ให้
ทุกดำเนินการตามนโยบายนั้น พอสปี ๑๖๖๘ พระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒
ก็ล้มคณะเสนาบดีเก่าและเลือกคณะใหม่ขึ้น เพื่อประสงค์จะให้ดำเนิน
นโยบายใหม่ตามความประสงค์ของพระองค์ คือจะเลิกสภาพผู้แทน

ราษฎรและจะเปลี่ยนศาสนาเป็นคาชอลิกเพื่อเอาอำนาจเกิดขาดเสียแก่
 ผู้เคียว แต่ทั้งนี้เป็นการตรงข้ามกับฮอลแลนด์ ซึ่งถอลท์จิประชาชนไทย
 และถือศาสนาโปรเตสแตนท์ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เห็นโอกาสเหมาะ
 จึงสนับสนุนอังกฤษเต็มที่และขอให้อังกฤษเกลี้ยทัพฮอลแลนด์ ยิงชน
 ในที่สุด เมื่อเห็น พระเจ้าชาร์ลส์ ซักสันใน เรื่อง การเงิน จึงออกถนน ทก
 ประการทั้งในส่วนพระองค์และในการสร้างกำลังทางน้ำทางบก ด้วยวิธี
 การเหล่านี้ทำให้อังกฤษต้องถอนตัวออกจากสัมพันธมิตรกับฮอลแลนด์
 ได้สำเร็จในปี ๑๖๗๐ นั้นเอง ถูทางส่วเคนั้นพระองค์ก็ ได้กัน
 ออกเสียจากวงสัมพันธมิตรได้ในปี ๑๖๗๒ โดยให้สินบนแก่ข้า
 ราชการชั้นผู้ใหญ่

ประธานเหตุ

เมื่อ พระเจ้าหลุยส์ ได้ทำลายวงสัมพันธมิตร ได้ สมประสงค์ แล้ว
 ก็พยายามจะหาเหตุต่อไป ฉะนั้นพอฮอลแลนด์เพิ่มพละอิศราภาย
 ขาเข้าชนพระเจ้าหลุยส์ ก็ยกคำขาดให้เลิกอิศราภายใหม่นั้นเสีย ถึง
 แม้ ว่า ฮอลแลนด์ จะ ยอม ผ่อนผันให้ บ้าง พระเจ้าหลุยส์ ก็ไม่ ยอม และ
 ประกาศสงครามทันที ในวันที่ ๗ เมษายน ปี ๑๖๗๒

ฝ่ายอังกฤษนั้นก็ได้พยายามที่จะหาเหตุในทำนองเดียวกัน เช่น
 ทว่าเรือรบฮอลแลนด์ ไม่ คำนับ เรือรบ อังกฤษ บ้าง ทว่าเมื่อสน
 สงครามครั้งที่ ๒ แล้ว ฮอลแลนด์ ได้เขียนรูปเหยียดย่ำ เกียรติยศของ
 อังกฤษบ้าง ฮอลแลนด์ ก็พยายามรับผิดชอบตามคำกล่าวของอังกฤษทุก

อย่าง มีหน้าข่าวรายปลายเดือนมีนาคม ๑๖๗๒ กองเรืออังกฤษกอง
หนึ่งยังได้ทำลาย กอง เรือ คาซาย ของ ฮอลแลนด์ ซึ่ง มา จาก สมีร์นา
(Smyrna) เสียเฉยๆ พอฮอลแลนด์คำนึงถึงประกาศสงครามเขา
ก็ชกๆในวันเดียวกันฝรั่งเศส

กำลัง

เมื่อสิ้นสงครามครั้งที่ ๒ แล้วฮอลแลนด์ ไม่ได้คิดที่จะ สร้างเรือ
ใหม่ขึ้นเพิ่มเติม โดยเห็นว่าเท่าที่มันักพอแล้วประการหนึ่ง อีก
ประการหนึ่งเงินไม่มีพอ ต้องใช้หนี้และค่าเสียหายอื่นๆ ประการ
ที่สามคือรัฐต่างๆ ไม่ใคร่ปรองดองกันในเรื่องเรือกำลังยิงกันประเทศ
บางรัฐเห็นว่าควรบำรุงทางบกเพราะเห็นท่าฝรั่งเศสไม่ใคร่ดี บางรัฐ
เห็นว่าชาวคของฮอลแลนด์นั้นอยู่กับทะเลเพราะมีการค้าขายและเมืองขึ้น
มาก ฉะนั้นเมื่อเกิดสงครามขึ้นแล้วเรือรบฮอลแลนด์ จึงค่อนข้างไม่
ทันสมัยและเล็กมาก

ส่วนอังกฤษได้รู้สึกมานานแต่โบราณกาลแล้วว่าชีวิตของตัวอยู่
กับทะเล และเรือของตัวได้ถูกทำลายไปเสียมากในสงครามครั้งที่ ๒
เมื่อได้เงินทองอุดหนุนจากพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ก็เร่งสร้างเรือใหม่ให้
ทันสมัย ใหญ่และแข็งแรงกว่าฮอลแลนด์มากนัก

ส่วน ฝรั่งเศส ก็ได้พยายาม ที่จะ มีกำลัง ทางเรือมาหลายครั้ง
แล้วแต่ไม่ใคร่ได้ผล ครั้งวิลเลียม เอ็มมานูเอล โดมิกของทัพอเรือใหญ่
จึงแต่ว่าเป็นเครื่องมือของนักการเมืองเท่านั้น ต่อมาในปลายสมัยนั้น

และในสมัยมาซาแรง (Mazarin) กองทัพเรอเนนก็โจมตลง มาจนถึง
สมัยกอลแบร์ท (Colbert) จึงได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นแบบแผน
เพราะกอลแบร์ทได้เห็นว่าความเจริญของประเทศจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีการ
ค้าขายทางเรือและเมืองขึ้นมาก ๆ ฉะนั้นจึงจะตามมาก็คือหลัง ท่าน
จึงเป็น เสนาบดี กระทรวงทหารเรือเสียเองด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง ลอก
เอาแบบระบอบการปกครองทหารเรือตลอดจนรูปเรือ จากฮอลแลนด์
และอังกฤษเป็นตัวอย่าง ฉะนั้นเมื่อถึงสงครามครั้งนั้นจึงนับว่าฝรั่งเศส
ได้เจริญฐานะ ความรู้ และความสามารรถทางเรือขึ้นมาเกือบเท่าเทียม
กับอังกฤษและฮอลแลนด์แล้ว

แผนยุทธการ

พวกสัมพันธมิตร มีอังกฤษ, ฝรั่งเศสกับรัฐเยอรมัน ๒ รัฐ คือ
ค็อลน์ (Köln) และมันสเตอร์ (Münster) ได้วางแผนไว้ว่าให้ค็อลน์
ฮอลแลนด์เข้าไป ๓ ล้าน คือให้กองทัพฝรั่งเศสซึ่งมีกำลังราว
๑๒๐,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของค็อเรน (Turenne) และ กองเค
(Condé) รุกจากทางใต้ขึ้นไป ส่วนรัฐเยอรมันให้รุกรมาจากทาง
ตะวันออกและกองทัพเรือฝรั่งเศสกับอังกฤษล่าเลยงทหารขนบยกจาก
ทะเล

ในสงครามคราวนั้นฮอลแลนด์จะตั้งสู้ทั้งทางบก และทางน้ำโดย
มีค็อเรนนำหน้า มีหน้าทำการเมืองภายในก็ยังไม่เรียบร้อยอีกด้วย
ถึงแม้ว่าจะอยู่ในที่คับขันเช่นนั้นก็ยังไม่ยอมประนีประนอมกันไม่ มีบางคณะเช่น

คณะของเค. วิทท์ (Johan de Witt) เห็นว่าควรรวมเสียดีกว่าที่จะทำสงครามเพราะเขื่อนแน่นกว่าคงสู้ไม่ไหว

เมื่อเกิดสงครามขึ้นแล้วรอชดแลนค์ ได้ตั้งให้เจ้าวิลเลียมแห่งโฮเรนเป็นแม่ทัพบกและให้เริ่มจัดการป้องกัน ส่วนรบแตรและเค. วิทท์ มีความเห็นพ้องกันให้ วยไปดำเนินการต่อแม่น้ำเอมส์และเบรชต์ทันทิ เพื่อทำลายกองเรือข้าศึกเสียอย่าให้ตั้งตัวเป็นการตักทาลงมิให้ข้าศึกยกพลมาขึ้นบกได้ แต่ความแตกร้างในคณะการเมืองภายในแต่ละระหว่างรัฐต่างๆ ยังคงให้ต้องเลิกล้มความศึคนั้นเสีย เพราะบางรัฐไม่ยอมส่งเรือรบมาช่วย

การสงคราม

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ปี ๑๖๗๒ รุยแตร โค่นากองเรือซึ่งมีกำลัง ๓๕ ลำออกมาจากเทกเสล วันที่ ๑๒ พฤษภาคมนั้นเองได้ วยข่าวว่า กองทัพเรืออังกฤษออกมากจากแม่น้ำเอมส์ รุยแตรก็ออกเรือตรงไปที่นั่น พอไปถึงเคะทาวนสก็ทราบข่าวว่ากองทัพเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของกอยคแห่งยอร์กได้ ไปถึงเกาะไวท์แล้วแต่วันก่อนและได้รวมกองกัยกองเรือฝรั่งเศสที่นั่น จึงได้เกิดทางกลับและตกลงระรอกคอยเหตุการณ์อยู่ใกล้ฝั่งแฟลนเคอร์ส เค. วิทท์ ได้มาเขียนจะยอขอให้ รุยแตรไปดำเนินการต่อแม่น้ำเอมส์เช่นในสงครามครั้ง ๒ อีก เพราะจะทำให้ขวัญราษฎรอังกฤษเสียและขวัญของข้าศึกจะขึ้น วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รุยแตร จึงให้นำกองทัพเรือไปยังปากแม่น้ำเอมส์ วันที่ ๒๓

ได้สั่งให้พันเอกท์ (W.J. van Ghent) กับเรือต่างๆราว ๔๐ ลำเข้าไปใน
แม่น้ำเอมส์ แต่พันเอกท์ต้องกลับมาโดยมิได้ทำอะไร เพราะอังกฤษ
ได้เตรียมการป้องกันไว้ อย่างหนาแน่น จนไม่สามารถจะทำอะไรได้
รุ่งขึ้นรุ่งแตร ได้รบข่าวว่า กองทัพรวมของสัมพันธมิตรกำลังเดินทางขึ้น
มาในช่อง อังกฤษ ก็ออกเรือแล่นไปมา อยู่แถวฮิสเทนต์ เพื่อให้
อยู่ใกล้บ้านนาของตน และคอยกีดขวางการยกพลขึ้นบกของ
สัมพันธมิตรซึ่งฮอลแลนด์ทราบแผนอยู่แล้ว

ฝ่ายดยุคแห่งยอร์กเมื่อได้นำเรือไปรวมกองกับกองเรือฝรั่งเศส
จากเบรชต์ ในบังคับบัญชาของ เคานต์เดอเอสเตรส์ (Comte d'Estrées) ที่เกาะไวท์
ก็ได้ทราบข่าวว่า รุ่งแตรมาอยู่ที่ปากแม่น้ำเอมส์แล้ว จึงได้พยายาม
ออกเรือโดยมีความประสงค์สองประการ คือประการที่หนึ่ง จะเลียบฝั่ง
ฝรั่งเศส และฝั่ง แพลนเคอริงขึ้นไป เพื่อดู ถ้าสายรุ่งแตรเสีย
ประการที่สอง เพื่อกอบกู้ กองเรือค้าขายของ ฮอลแลนด์ ซึ่งทราบ
ว่ากำลังเดินทางเข้ามาในทะเลเหนือ แต่ยังเหลือลมอ่อนและรุ่งแตร
ได้ทราบข่าวเสียทีจึงทำการไม่ได้ผล ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคมถึง
แม้ว่าทั้งสองฝ่ายจะใกล้เคียงกันทาง ๆ และสัมพันธมิตรอยู่เหนือลมด้วย
ก็ไม่ได้ แต่ก็ไม่ได้อมีการรบกัน กองทัพเรือ สัมพันธมิตรได้แล่นคอย
กองเรือค้าขายอยู่ต่อมาอีก ๒-๓ วัน ไม่เห็นหรือพบอะไรเลยก็เข้า

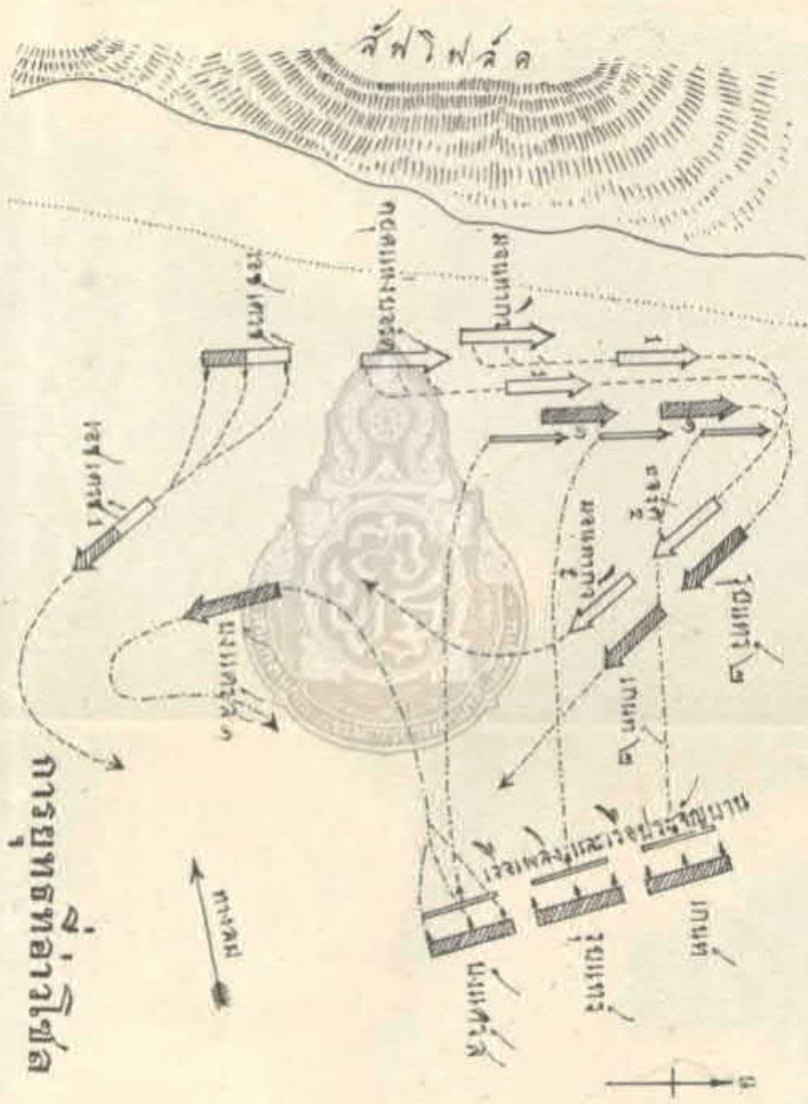
ไปรอกเสียที่อำเภอโซลในวันที่ ๓ มิถุนายนนั้นเอง เพื่อทำการค้าเลี้ยง
สัตว์และเสบียงอาหาร

ส่วน รอยแตร เมื่อ พลก กบ กอง ทพเรือ สัมพันธมิตร เมื่อ วันที่ ๓๑
พฤษภาคมนั้นแล้วก็ส่งเรือลากตระเวน (ฟรีเกท) ออกไปลากตระเวน
ทั่วากองทัพเรือสัมพันธมิตรอยู่ที่ใดและกำลังทำอะไร เพราะเกรงว่าจะ
กลับไปเตรียมการยกพลขึ้นบก เรือลากตระเวนเหล่านั้นก็หายไปราว
๑ สัปดาห์ จึงทำให้ เป็นที่น่าวางใจมากจน วันที่ ๖ มิถุนายน รอยแตร
จึงได้ รับข่าวว่า กองทัพเรือสัมพันธมิตรกำลังรอกอยู่ที่อำเภอโซลอย่าง
ไม่เป็นระเบียบและโกล้ง รอยแตร จึงเรียกประชุมผู้บังคับการกองและ
ผู้บังคับการเรือ ในที่สุดก็ประชุมเห็นพ้องกันหมดว่าควรเข้าต่อสู้
เพราะลักษณะที่เรือ สัมพันธมิตร รอก อยู่ นั้น เหมาะ ต่อการ เข้าตี มาก
รอยแตร จึงออกเดินทางขึ้นไปทาง น.ว.

การยุทธที่อำเภอโซล

วันที่ ๗ มิถุนายน ปี ๑๖๗๒

ฮอลแลนด์มีเรือใหญ่ ๗๕ ลำ เรือเพลิง ๓๖ ลำ รวม
ทั้งหมดประมาณ ๔,๔๕๕ กระบอก พลประมาณ ๒๐,๗๐๐ คน ใน
บังคับบัญชาของรอยแตร มีอาควิอัน บังเกอร์ส (Adrian Banckers) เป็น
ผู้บังคับการกองหน้า พันเอกที่กองหลัง "Die 7. Provinzen" (เป็น ๘๒
กระบอก) เป็นเรือธงกองทัพ

การขุดพบ
 ภาชนะดินเผา
 ที่วัดพนม

อังกฤษมีเรือใหญ่ ๒๕ ลำ เรือเพลิง ๒๒ ลำ บัณฑิตทั้งหมด
ประมาณ ๔,๑๐๐ กระบอก พลประมาณ ๒๓,๕๐๐ คน ในบังคับ
บัญชาของดยุคแห่งยอร์ก มอนตากิวเป็นผู้บังคับการ กองหลัง
"Royal Prince" (ปืน ๑๐๐ กระบอก) เป็นเรือธงกองทัพ

ฝรั่งเศสมีเรือใหญ่ ๓๓ ลำ เรือเพลิง ๘ ลำ บัณฑิตทั้งหมด
ประมาณ ๑,๕๒๕ กระบอก พลประมาณ ๑๑,๐๐๐ คนในบังคับบัญชา
ของเฮช เทเรซ ซึ่งเดิมเป็นนายทหารบก ก็สเคนซ์เป็นผู้บังคับ
บัญชาเรือ "St. Philippe" (ปืน ๗๘ กระบอก) เป็นเรือธง กองเรือ
เป็นกองหน้าของกองทัพเรือสัมพันธมิตร

วันที่ ๗ มิถุนายนประมาณ อ.น.อ. รุบทรไค้จิก กระบวน
เรียงข้างสองแนวตามลม แนวหน้าเป็นเรือใหญ่ ๑๘ ลำกับเรือ
เพลิง ๑๘ ลำ การที่ไค้จิกเจนน ก็เพื่อจะใช้เรือเพลิงให้ไค้ผลเต็มที่
แต่ยังเรือลมไม่อำนวย ขณะนี้ฝ่ายสัมพันธมิตร กำลังส่งคนไป
ล่าเตียงนายบนบก พอเรือฟรีเกตของฝรั่งเศสซึ่งไค้ไปลาดตระเวน
รายงานโดยยังขึ้นเป็นสัญญาณว่าข้าศึกเข้ามาใกล้ พวกสัมพันธมิตร
ก็เตรียมการกันอย่างอลหม่านคือเรียกพลบนบกกลับเรือ และเรือ
ใหญ่ต้องคักสายสมอเพื่อออกไปยังทะเลเบ็คให้ทัน มิฉะนั้นแล้วจะ
เสียเปรียบมาก เพราะที่ไค้ยังเรือลมได้ค่อนข้าง พวกสัมพันธมิตร
จึงมีเวลาพอที่จะจิกกระบวนไค้บ้างและออกเผชิญหน้ากับฮอลแลนด์ไค้

กันทั่วทั้งที่ ต่อมาดยศแห่งยอร์กได้สั่งให้หนึ่คนไปทางเหนือ กอง
เรืออังกฤษได้ทำตามคำสั่งนั้น แต่กองเรือฝรั่งเศสหันลงใต้

รยแตร ได้สั่งไว้ล่วงหน้าว่าให้ทำการรบยกกองต่อสู้กอง

เวลาราว ๐๗๐๐ ก็เริ่มรบกันเป็นกอง ๆ ไปตามคำสั่ง รยแตร
ก็ยกยศแห่งยอร์ก พันเกินที่ถ่มมธนาทิว และยังมีแคร่สก็ยเชซเตรซ
เวลานาฬย สัมพันธมิตรยังจกกระบวนไม่ได้พร้อมที่เคียว บางลำถึง
กับต้องใช้เรือกระเชียง ช่วยวิ่งไปก็มี ระหว่างเวลา ๐๗๐๐ ถึง
๐๘๐๐ ได้มีการรบพุ่งกันอย่างสาหัส

ในการรบระหว่างกองทั้งสองช่วงเวลานอนอยู่หัวกระบวนนั้นอังกฤษก่อน
ข้างใต้เปรียบ พันเกินที่ถ่มมธนาทิวถึงแก่กรรม เรือของชองมธนาทิว
ถูกยิงไฟไหม้ ถ่มมธนาทิวต้องลงเรือโยทะยายไปลำอื่น ยังเหลือ
เรือโยคันนั้นคว่ำลง มธนาทิวเสียพลชองมธนาทิวไปด้วย

เมื่อได้รบกันต่อมาอีก ๒-๓ ชั่วโมงกองทัพเรือทั้งสองได้วันเข้า
ซัดผิงทกที่ รยแตรเห็นจะมีอันตรายจึงหันลงใต้ อังกฤษก็หันตาม
ทั้งสองจึงได้ทำการรบกันต่อไปอย่างสาหัสเรื่อยลงไปทาง ซ.ช.

การรบระหว่างกองหน้าเชซเตรซก็ยังมีแคร่สนนเป็นการรบระยะ
ห่างเสียเป็นส่วนมาก ฝรั่งเศสแสดงท่าว่าไม่มีใครอยากทำการรบ
เท่าไร ฉะนั้นภายหลังอังกฤษจึงได้คิดว่าฝรั่งเศสและชาววีรบุรุษ
ฝรั่งเศสได้สั่งให้เชซเตรซถ่มมธนาทิวไว้ เชซเตรซก็ถ่มมธนาทิวลงใต้
นั้นก็เพราะเมื่อจกอยู่นั้นถ่มมธนาทิวห่างอังกฤษ จะเข้าไปรวมกระบวน
ด้วยไม่ทัน อีกประการหนึ่งเห็นว่าถ่มมธนาทิวไปทางเหนือแล้ว อาจะถูก

ยังคงให้ทำการรบในทิศเดียวเพื่อยึด เพราะมทเหลือน้อย พอเห็น
ลงบังแคว้นเห็นว่า จะทำการรบไปในทางอื่นก็ไม่ได้ผลอะไร จึงหัน
กลับไปสมทบกับรบแพร์

พอคำทั้งสองฝ่ายก็แยกตัวออกจากการรบและเริ่มถอยไป เพราะ
ต่างขอย้ำและชักจูงระชาคกระสุนดินปืนน้อยแล้ว รุ่งเช้าทั้งสองยังคงมอง
เห็นกันและต่างแปรกระบวนจะเขารบกันอีกแต่ไม่สำเร็จ ชอลแลนก็
กลับไปยังฝั่งประเทศของตน.

ซึ่งฤดูเสียเรือไป ๔ ลำ คนยากเจ็บและตายประมาณ ๒,๕๐๐
คน ชอลแลนก็เสียเรือเพียง ๒ ลำ และคนจำนวนเพียงเล็กน้อย ต่าง
ฝ่ายต่างยืนยันว่า ตัวเป็นผู้ชนะ.

ในขณะการรบชนกได้เริ่มดำเนิน อย่างเต็มที่ กองทัพ
ฝรั่งเศสซึ่งมีกำลัง ๑๒๐,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของค็อดเรนและกอง
ได้เริ่มรุด จากทางใต้ ขึ้นมา กองทัพของวีร์เยอร์มัน (กิลันและ
มันสแตร) ซึ่งมีกำลัง ๓๐,๐๐๐ คนรุดมาจากตะวันออก กองทัพ
ชอลแลนก็มีกำลังราว ๗๐,๐๐๐ คน ในบังคับบัญชาของเจ้าวิลเลียม
แห่งโฮเรนนั้นส่วนมากได้แบ่งอยู่ตามขั้วมชายเขตต์แคณ ด้วยกำลัง
อันเล็กน้อยเท่านั้น ในไม่ช้ากองทัพชอลแลนก็ถอยถอยไป ในเดือน
มิถุนายน ปี ๑๖๗๒ นั้นเองกองทัพฝรั่งเศสก็เข้ายึดเฮาวิร์ เกสแควันและ
อูทเวทท์ให้หมด และรุดต่อไปจนถึงเขตต์ของวีร์เยอร์มัน กอง
ทัพของวีร์เยอร์มันได้รุกเข้าไปในกรอนิงเงน กับฟรีสแลน และเข้าล้อม

ขัสม์ต่าง ๆ ในรัฐ เหล่านี้ไว้ ส่วนเจ้าวิลเลียมได้นำพล ประมาณ ๘,๐๐๐ คนลอยเข้าไปยังมันอย ในรัฐซอลลันด์

การถอยทัพครั้งนี้ประกอบด้วย กองทัพ เรือไม้ไผ่ ซึบชนะ อย่าง เด็ดขาด ทำให้คณะกรรมการเมืองในซอลแลนค์ยังคงและกล่าวโทษซึ่งกัน และกันหนักขึ้น คณะเทศาภิบาล ซึ่งมีอำนาจเวลานั้นเห็นว่าควรยอมแพ้ และเริ่มเจรจาขอเลิกสงครามในราวกลางเดือนมิถุนายนนั้นเอง โกลิเยร์ยอม ยกมณฑลใน เบอรัลมัน ๗ มณฑล และ เนเธอร์แลนด์ ให้แก่ ฝรั่งเศส แต่ฝรั่งเศสจะเอามากกว่านั้น ข้าจะให้ซอลแลนค์เสียค่า ทำขวัญ ๑๖ ล้าน กิลเดน และขอให้ สินค้าฝรั่งเศส ผ่านเข้าไปใน ซอลแลนค์ ได้โดยไม่ต้องเสียภาษี กับขอให้เผยแพร่ศาสนาคาทอลิก ทั่วเต็มทั่วทั่วด้วย ส่วนอังกฤษจะขอค่าทำขวัญ ๑ ล้านปอนด์กับค่าภาษี ปีละ ๑๐,๐๐๐ ปอนด์สำหรับการขยับปลาแซลมอน และจะเอาเกาะเล็ก ๆ แถว ปากแม่น้ำเมิส (Meuse หรือ Mass) และเซเลเต.

คณะโฮเรน ซึ่งเป็นคณะใหม่อีก คณะหนึ่งเห็นว่า การที่ จะยอม ไปตามทีฝรั่งเศสและอังกฤษร้องขอไปแล้ว ประเทศก็ถึงฉิบหายดังกับ ล่มจมเป็นแน่ จึงไต่พยายาม ที่จะล้มคณะ ของเด วิตท์ ให้ได้และ เทียวเกลยกล่อล่อมราษฎรให้ต่อสู้ จนถึงที่สุด และผลสุดท้ายก็สำเร็จ

ภายหลัง ซอลแลนค์เห็นว่า จะต้านทาน ข้าศึกไว้ ไม่อยู่ จึงได้แยก และทำลายทำนบกั้นเมืองมูยเดน (Muyden ทางตะวันออกของอัมสเตอร์ดัม) เสีย ต่อมาราว วันที่ ๒๕ มิถุนายน เมืองในบริเวณใกล้เคียง

ซิมส์แตรก็พลอยเอาตัวอย่างบ้าง ฉะนั้นกันแดนเห็นซิมส์แตรก็มี
 นิ่งดกก็ทอนกันภาคใต้ เป็นเหตุให้ การรุกร ของซัคส์ ก็ยังหยุด
 ชะงักลงเพียงนั้น

การกระทำครั้งนี้พร้อมด้วย ทราบข่าว ความจริง ของ การยทข ที่
 ฮั่วโซลทำให้ขวัญของฮอลแลนด์ ตกใจ แต่ เหตุการณ์ภายในทำให้
 สงบลงไม่กลับรุนแรงขึ้นดังก็กลายเป็นการระสาด เมื่อคณะ
 โฮเรน ได้ล้ม คณะเต วิกท์ ได้ สำเร็จ ดังนั้นในต้นเดือน กรกฎาคมได้
 ประกาศตั้งให้เจ้าแห่งโฮเรนเป็นผู้สำเร็จราชการมีอำนาจของการแผ่นดิน
 เกือบเด็ดขาดทีเดียว (Dictator) เเต่ วิกท์ ถูกจับใส่คุก และภายหลัง
 ราษฎรได้เข้าไปฆ่าเสียในคุกนั้นเองในวันที่ ๑๔ สิงหาคม.

ก่อนเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นในราวเดือนพฤษภาคม เจ้าแห่งวัน
 เตนบูร์ก (Grosser Kurfürst von Brandenburg) ได้ ทำสัญญา สัมพันธ
 มิตรกับ ฮอลแลนด์ และสัญญาว่าจะส่ง ทหารราว ๒๐,๐๐๐ คน มาช่วย
 วันเทนบูร์ก ได้ไปขอร้องให้เชลร์แห่งฮอลเเตร์ยให้เข้าช่วยด้วยเพื่อช่วย
 กันแย่งอำนาจบนคอนติเนนท (continent) เสียจากฝรั่งเศส ฉะนั้นใน
 เดือนกรกฎาคมวันเทนบูร์ก จึงได้รุกรเข้ามาในเวสต์ฟาเลน (Westfalen)
 และฮอลเเตร์ยเข้ามาทางอัลซาส (Alsace) เป็นเหตุทำให้ฝรั่งเศสต้อง
 แยกกำลังราว ๓๘,๐๐๐ คนมาคอยต้านทานทาง ด้าน ฉะนั้นการ
 คอคของฝรั่งเศสทางฮอลแลนด์ จึงเบาบางลง.

ในฤดูหนาวนี้ที่วอร์มุนโคซึ่งหมด ฝรั่งเศสได้ ทำการรุกรเข้า
 ไปอีก เจ้าวิลเลียมได้ต่อต้านอย่างแข็งแรงจนฝรั่งเศสไม่สามารถจะ

ทำอะไรได้ วันหนึ่งอากาศเกิดร้อนจนน้ำแข็งละลาย ฝรั่งเศสได้รีบ
ถอยเสียทันโดยด่วน มิฉะนั้นอาจถูกกักต้อนและถูกทำลายเสียได้

ในต้นปี ๑๖๗๓ นั้นเหตุการณ์กลับตกหนัก แก่ ซอล แลนคิช
โดยที่วันแค้นขรึก ได้กำลังช่วยเหลือจากฮอสเคเรียน้อย ทำอะไรไม่ได้
ผล พร้อมทั้งฝรั่งเศสสามารถขอให้เป็นกลางและถอยไปเสียจากดินแดน
ซอลแลนคิช โดยจะยอมให้ค่าทำขวัญ ๘๐๐,๐๐๐ ลิ্বর เมื่อวันแค้นขรึก
และฮอสเคเรียนยอมตามไปแล้ว ฝรั่งเศสก็เริ่มรวมกำลังทั้งในเกลแลกรัน
และออสเตรียที่จะดำเนินการต่อซอลแลนคิชอย่างเข้มแข็ง และเตรียม
เรือของแบนกันนาคินไว้เป็นอันมาก สำหรับทำการ ล่าเลยง ทหารไปยก
พลขึ้นบกที่กันแดนภาคเหนือ

ฝ่ายอังกฤษนั้นถึงแม้ว่าซอลแลนคิชได้เจรจาเลิก สงครามโดย
สันติยอมขึ้นตามแทบทกอย่างแล้วก็ตามยอมไม่ อัครมหาเสนาบดี
ถึงกับได้พูดในสภาผู้แทนราษฎรว่าอังกฤษจะต้องทำลายซอลแลนคิชเสีย
ให้โค่นเช่นเดียวกับโรมได้ทำลายคาร์เธจฉะนั้น ในทางทหารก็ได้
ตกลงกับฝรั่งเศสว่าจะให้ดำเนินการร่วมมือ ระหว่างทหารบก และทหาร
เรืออย่างเต็มที่เพื่อให้สงครามเสร็จสิ้นลงโดยเร็ว

ซอลแลนคิชรู้เหตุการณ์เหล่านี้จึง เริ่มเตรียมการ บังคับกัน อย่าง
เข้มแข็งขึ้น

ในราวต้นเดือนพฤษภาคมปี ๑๖๗๓ รัฐบาลเรือใหญ่ ๓๑
ลำ เรือฟริเกต ๑๒ ลำ เรือเพลิง ๑๘ ลำและเรือค้าขายที่บรรทุกหิน

อีกหลายลำตรงไปปากแม่น้ำแอมสแตร์เพื่อไปทำการรูดช่องทามเมืองท่า
ต่าง ๆ ในแม่น้ำแอมสแตร์ วันที่ ๑๐ พฤษภาคมของเรือได้ไปถึงที่นั้น
รบแตรได้สังพันเนตกับฟลัก (vlugh) พร้อมกับเรือใหญ่ ๒ ลำ เรือ
ฟรีเกท ๖ ลำเรือเพลิง ๖ ลำและเรือรูดช่อง ๘ ลำไปดำเนินการนั้น
แต่ยังเลี้ยววันรุ่งขึ้นหมดกลจัก เรือเข้าไปไม่ได้ วันที่ ๑๓ อากาศ
ค่อยโปร่งขึ้น พอจะเริ่มดำเนินการก็พอกเรือฟรีเกทลากตระเวนได้มา
รายงานว่าการรูดช่องอังกฤษใน ยังคับ ขัณษาของเจ้ารูเพิร์ตกำลังออก
มา รบแตรจึงจำต้องนำเรือกลับมาขึ้นน้ำของคุณ

ฮอลแลนด์ที่ราชวาทเป็นต้นแน่นอนว่าการรูดช่องอังกฤษจะออก
มารวมกองกับกองเรือฝรั่งเศส เมื่อรวมกองได้แล้วจะค้นหากองทัพอังกฤษ
เรือฮอลแลนด์และจะทำลายเสียก่อนแล้วจึงจะมายกพลขึ้นบกภายหลัง
เจ้าแห่งโอเรนจ์และรบแตรจึงได้ปรึกษาการกัน ในที่สุดตกลงให้กอง
ทัพเรือทั้งมณฑลรบอยู่แถวชูเนเฟลท์ (Schooneveld) ให้คอยกักขวาง
การยกพลขึ้นบกอยู่ในบริเวณใกล้ ๆ นั้น เมื่อมีโอกาสเหมาะจึงให้เข้า
ทำการรบ การดำเนินการเช่นนี้คนเรียกกันย่นหนึ่งว่า "รบทางยุทธศาสตร์
รุกทางยุทธวิธี" (offensive defensive)

ฝ่ายสัมพันธมิตรนั้นเมื่อได้รวมกองกันที่เกาะไวท์เมื่อปลายเดือน
พฤษภาคมแล้ว ก็ออกค้นหากองทัพอังกฤษฮอลแลนด์เพื่อจะได้ทำลายเสีย

การยุทธที่ซเนเฟลด์ครั้งที่ ๑

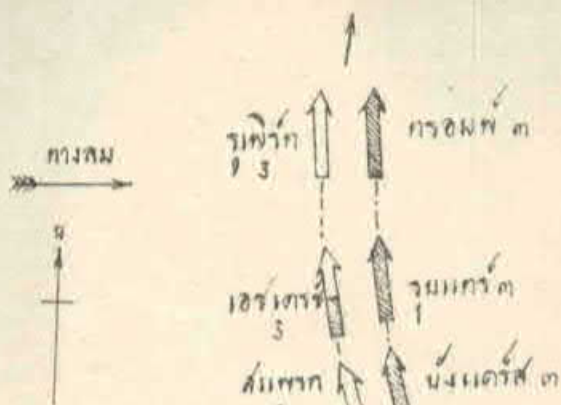
วันที่ ๗ มิถุนายน ปี ๑๖๗๓

ซอลแดนกับเรือใหญ่ ๖๔ ลำ เรือเพลิง ๒๔ ลำในบังคับบัญชา
ของร้อยแตร คอรัเนลอสทรอมพเป็นผู้นำบังคับการกองหน้า บังคับการ
กองหลัง

สัมพันธมิตรมีเรือใหญ่ ๔๒ ลำ เรือเพลิง ๔๒ ลำในบังคับบัญชา
ของเจ้าเรือพิรทซึ่งอยู่กองหน้า เฮชเกรซ (ฝรั่งเศส) เป็นผู้บังคับการ
กองหลวง (กองกลาง), สปราก (Spragge) กองหลัง

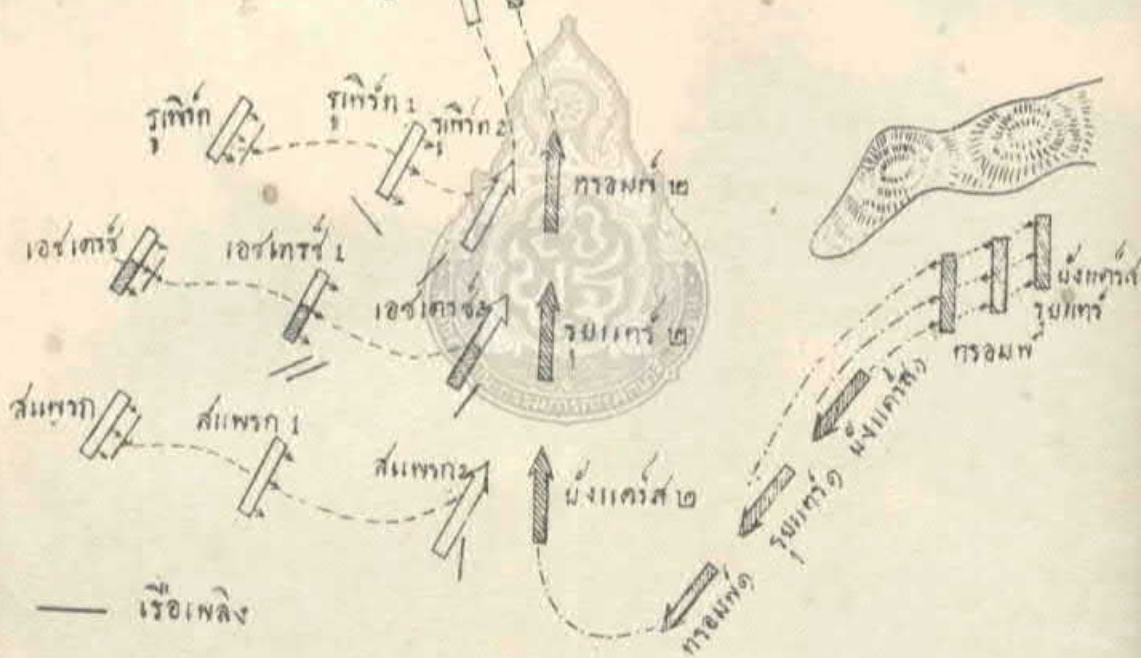
วันที่ ๑ มิถุนายนร้อยแตร ให้นำกองทัพเรือของตัวออกไปสกัดปร
การขบวน เสร็จแล้วทั้งสองกองพลสมทบออกเขตคานาคัน ตอนค่ำเรือ
ลาดตระเวนได้มารายงานว่ากองทัพเรือสัมพันธมิตรกำลังเดินทางขึ้นมา
และเวลานี้ได้เข้ามาจอดทอดสมออยู่ในบริเวณใกล้ ๆ ตั้งแต่วันรุ่งขึ้น
จนถึงวันที่ ๗ มิถุนายน ทั้งสองฝ่ายได้ถอนสมอและเตรียมจะเข้ารบ
กันหลายครั้งแต่ไม่เป็นผล เพราะเกิดพายุใหญ่เสียข้างหรือไม่กี่ไมล์
ลมเลย

วันที่ ๗ ตอนสาย สัมพันธมิตรได้ถอนสมอและจัดกระบวนเรียง
ข้างสองแนวรูปพระจันทร์ครึ่งซีก แนวหน้ามีเรือใหญ่ ๓๕ ลำ และ
เรือเพลิง ๑๐ ลำ อย่างร้อยแตรเคยใช้ในการยุทธที่อาวโซล ร้อยแตร
ได้เตรียมการไว้ต่อสู้อย่างเต็มที่และได้ส่งให้ปล่อยสายสมอไว้พอสมควร

การยทอที่ขเนเฟลด์

ครั้งที่ ๑ (๑)

ถึงกันเท่านั้น ฉะนั้นเมื่อเห็นสัมพันธมิตรแปรกระบวนเข้ามากรีดยอด
ส้มและจักกระบวนไว้คอยรับกันทั่วทั้ง

เจ้าเรพรตมีความประสงค์อยู่ ๓ ประการคือ :

๑. ล้อให้ซอลแลนค้อออกมาขายให้ห่างจากฝั่ง
๒. ถ้าซอลแลนค้อออกมาขายห่างจากฝั่งแล้วจะพยายามที่จะเข้า
ชนาโยคัย ให้มเรืออยู่ทางคานฝั่งข้างเพื่อกดการลอยของเรือแตร
๓. ถ้าซอลแลนค้อไม่ออกมาขายจะคอยช่วยเรือเพลิง

วันนั้นลม ว. กระบวนของสัมพันธมิตรขณะนั้นแล่นเข้ามาใกล้
ข้างจะรวนอยู่บ้าง เพราะ กระบวนเรียงข้างย่อมรักษาด้วย
ซอลแลนค้อจักกระบวนไว้คอยรับกันทั่วทั้ง เวลาราว ๑๓๐๐
ทอรอมพ์ (กองหน้า) ได้เข้าใกล้เจ้าเรพรต (กองหน้า) ก่อน ท่อมา
กองหลวงและกองหลังก็ประชิดกันกองค้อคอง เวลาราว ๑๔๐๐
เรือแตรเห็นว่าจะไปห่างจากตัวซอลแลนค้อเห็นการไต่ขวางไว้ จึงให้
สัญญาณให้หันกลับ ทอรอมพ์ไม่หันกลับตามเคย (ทั้งได้กล่าวหลาย
ครั้งแล้ว) และติดตามเจ้าเรพรตต่อไป

กองเรือเรือแตรและขบวนกระบวนนั้นเมื่อได้รบคำสั่งให้เข้าหาสม
แล้วแล่นลงใต้ฝ่ากระบวนใหญ่ของสัมพันธมิตร ตอนนั้นทั้งสองฝ่ายได้
รบความเสียหายเล็กน้อย เพราะเรือเรือแตรและขบวนฝ่ากระบวน
แล้วกระบวนของสัมพันธมิตรได้เกิดรวนกันขึ้น แต่เรือแตรและขบวน
ไม่ดำเนินการให้แตกจากกันทั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการถอยเรือไว้

สำหรับขงกันการยกพลขึ้นบกตามแผนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง
เมื่อเห็นทรอมพ์ ไม่ทันตามลงมาและอยู่ในที่คับขันก็รีบขึ้นไปช่วย

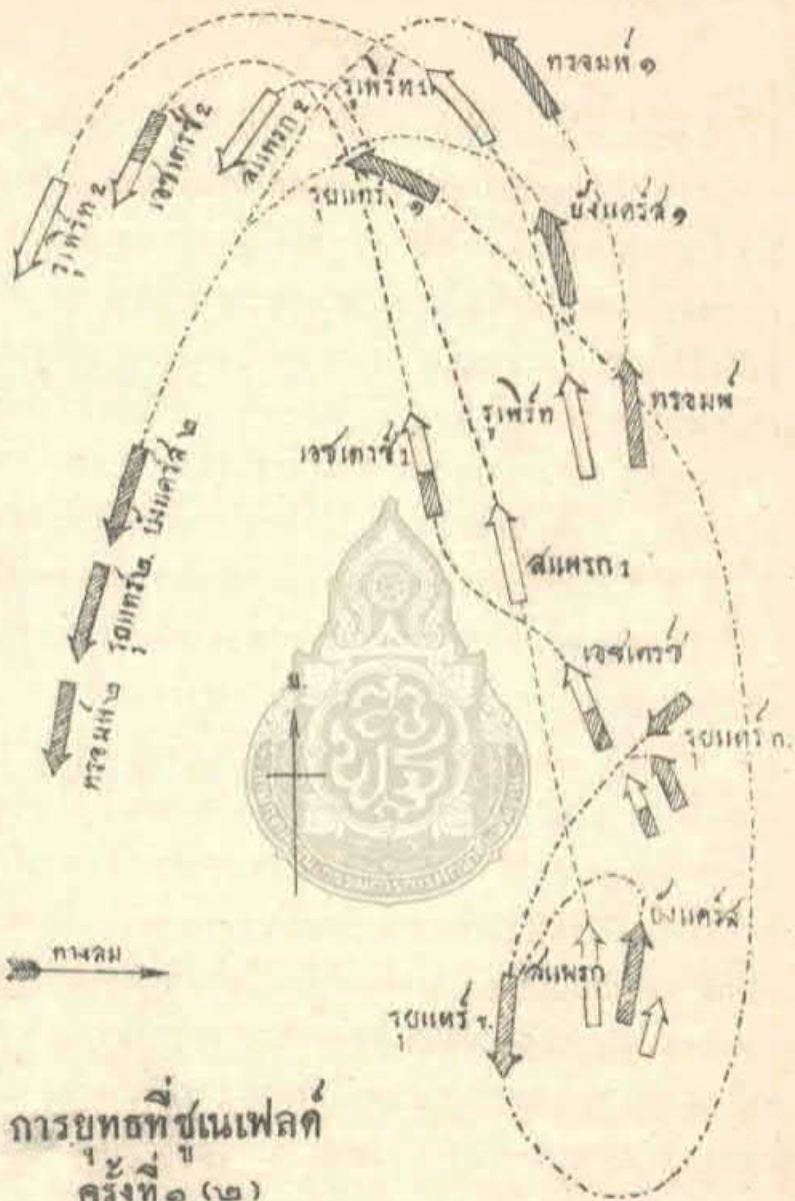
ทรอมพ์นอนอยู่ในที่คับขันและเสียหายนมาก ตัวทรอมพ์เองต้อง
ย้ายเรือถึงสองครั้ง แต่เคราะห์ก็ทรยศทร้าว ไก่ ชนมาช่วยไว้ทัน และ
นำกระบวนทั้งสามกองลงมา ช.ว. สัมพันธมิตรได้ติดตามมาไว้ทัน
หนึ่งก็ถอยไป เพราะจวนมีศอกอยู่แล้ว

สัมพันธมิตรเสียเรือไป ๒ ลำ (ของฝรั่งเศส) ฮอลแลนด์ ๑ ลำ
ส่วนคนนั้นฝ่ายสัมพันธมิตรเสียมาก เพราะเรือหลายลำก็เยือกไป
ภัยทหารบก แต่ต่างฝ่ายต่างยืนยันว่าตัวเป็นฝ่ายชนะ

การยุทธที่ซุเนเฟลด์ครั้งที่ ๒

วันที่ ๑๔ มิถุนายน ปี ๑๖๗๓

หลังจากรบกันแล้วทั้งสองฝ่ายก็กลับไปพักที่เดิม วันที่ ๑๔
มิถุนายนลมก็เปลี่ยนเป็น อ. รุยแตรเห็นลักษณะเหมาะแก่การเข้าตี จึง
ถอนสมอแล่นเรือข้างตรงเข้าหากองเรือสัมพันธมิตรซึ่งอยู่ทาง น. ว.
เมื่อสัมพันธมิตรเห็นเช่นนั้นก็รีบถอนสมอและจัดกระบวนตามกันไปทาง
น.ว. ทำท่าจะต่อสู้ ส่วนรุยแตรนั้นเมื่อเข้ามาใกล้ก็หันขึ้นไปทาง น.ว.
เป็นกระบวนตามกัน เจ้าพรตเห็นดังนั้นจึงสั่งให้หันออกพร้อมกัน ทั้ง
น.เพลลือให้รุยแตรออกมาให้ห่างจากฝั่ง รุยแตรจึงหันตามไปอีกและ

ในไม่ช้าต่างฝ่ายต่างก็ได้เริ่มยิงกันในระยะห่าง ก่อนคำกระชังไต้หวัน
เข้ามาใกล้ แต่ไม่ใกล้พอถึงกึ่งระยะลุ่มบอนกันหรือใช้เรือเพลิง
ไต้ เมื่อได้ทำการต่อสู้กันไ้ราว ๖ ชั่วโมง พอล่วงทางก็รวมอ
กันไป รยแพร่เห็นว่าระออกมาห่างจากฝั่งเกินไปจึงหันกลับและแล่น
ชะลออยู่ใกล้ ๆ เพื่อระทำการรบอีกในวันรุ่งขึ้น แต่ครั้นเห็นพวก
สัมพันธมิตรถอยไป ก็กลับเข้าไปจอดที่เดิม ฝ่ายสัมพันธมิตร
ก็คิดว่าระทำการรบอีกในวันรุ่งขึ้น แต่เมื่อได้มีการประชุมกันแล้ว
ก็ประชุม เห็นพ้องกัน ว่าให้กลับไปยังแม่น้ำเฮมส์ และ ฝรั่งเศส กลับไป
เบรชต์เพื่อซ่อมแซมและลำเลียงเครื่องสัมภาระเสบียงอาหาร ในการ
ยุทธที่ซุนเนเฟลด์ครั้งที่ ๒ นทั้งสองฝ่ายต่างขอยุ่เพียงเล็กน้อย

ขณะที่รยแพร่ระทำการซ่อมแซมเรือและลำเลียงสัมภาระกระสุน
ดินปืนอยู่ที่ซุนเนเฟลด์ นักไ้รบ ต่างเพิ่มเติมมาอีก ในวันที่ ๑๔
มิถุนายนนั้นเองรยแพร่ ได้ส่งกองเรือขีปนาวุธใหญ่ ๑๒ ลำและเรือเพลิง
๒ ลำในบังคับบัญชาของเคินเฮน (den Haen) ไปทำการลาดตระเวนใน
แม่น้ำเฮมส์ วันที่ ๒๕ เคินเฮนกลับมารายงานว่ากองเรือสัมพันธมิตร
จอดอยู่แถวเกรฟสเอนด์และมีเรือลำเลียงจอดอยู่ด้วยมากมาย วันที่ ๓
กรกฎาคม รยแพร่จึงนำกองทัพเรือทั้งหมดไปแล่นอยู่แถวปากแม่น้ำ
เฮมส์เพื่อเข้าต่อสู้เมื่อกองทัพเรือสัมพันธมิตรออกมา แต่วันที่ ๑๔ ก็ยัง
กลับไปยังแม่น้ำซอลแดนก็ เพราะไ้เกิดโรคระบาดขึ้นในกองเรือ
วันที่ ๒๘ กรกฎาคมฮ็อดแลนค์ไ้ทราบข่าวจากเรือลาดตระเวนว่า กอง
ทัพเรือสัมพันธมิตรพร้อมด้วยกองเรือลำเลียงไ้ออกมา รยแพร่ก็
ออกเรือทันทีเพื่อคุมเชิง กองทัพเรือสัมพันธมิตรไว้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐

กรกฎาคม ถึง วันที่ ๑ สิงหาคม กองทัพเรือทั้งสองได้เห็นกันตลอด
เวลาและคมเจ็กกันอยู่ รบแตร ไม่ยอมให้ถลันออกไปทางฝั่งใต้เพราะ
รู้ว่าสมพันธมิตรยังมีกองเรือลาดเยงชกกองหนึ่งพร้อมอยู่ที่แม่น้ำแคว
ถ้ารบแตรไปเสียทางฝั่ง แล้วกองเรือลาดเยงชกจะยกทหารข้ามมาได้
บ่ายวันที่ ๑ สิงหาคม กองเรือสมพันธมิตรได้หายไปทางเหนือ รบแตร
ก็กลับไปออกนอกที่เดิม

ฝ่ายสมพันธมิตรนั้นภายหลังได้ขึ้นไปจนถึงแถวเทกเสลและเข้า
ไปใกล้ฝั่งหลาย ครั้งทำให้ราษฎรชกแลเห็นก็เกรงว่าสมพันธมิตรจะยก
พลขึ้นที่นั่น จนในที่สุดรบแตรต้องเลื่อนกองทัพเรือขึ้นไปออกที่
เซเฟนังเงน วิลเลียมแห่งโฮแลนด์ ได้ลงมาปรึกษาการกับรบแตร ใน
เรือ และตกลงยอมให้รบแตรทำเป็นกลางตามแต่เห็นสมควร ประเทศ
ไทยยอมมอบชีวิตไว้แก่กองทัพเรือแล้ว ในวันที่ ๑๓ รบแตรก็
ออกเรือจากเซเฟนังเงนขึ้นไปทางเหนือ เพื่อเข้าทำการรบให้เด็ดขาด
พลเมืองเองก็พร้อมที่จะสู้รบจนเป็นครั้งสุดท้าย ได้ตั้งใจไว้ว่าถ้าพ่าย
แพ้จะอพยพไปตั้งประเทศใหม่ที่เกาะชวา (Java)

ระหว่างทางนั้นลมได้เปลี่ยนหลายครั้งจึงทำให้การเดินทางของ
รบแตรล่าช้ามาก วันที่ ๒๐ สิงหาคม รบแตรจึงเห็นกองทัพเรือ
สมพันธมิตรอยู่ทางเหนือแถวคัมเพร์ตัน (Kamperdjön) แต่ลมได้
เปลี่ยนเสียจึงทำให้รบแตรเข้าไปใกล้ไม่ได้ รบแตรจึงได้หันเข้าหา
ฝั่งเพื่อพยายามให้ ใกล้ที่เห็นชก พวกสมพันธมิตรไม่กล้าติดตาม
เข้าไปเพราะเห็นรบแตรอยู่ชิดฝั่งมาก

การยุทธ์ที่คมแพรว์เงินหรือเทกเสล

วันที่ ๒๑ สิงหาคม ปี ๑๖๗๓

กองทัพเรือสัมพันธมิตรเรือใหญ่ ๕๐ ลำ (อังกฤษ ๒๑ ลำ ฝรั่งเศส ๒๙ ลำ) เรือเพลิง ๒๔ ลำ เรือดำน้ำอีก ๒๕ ลำในบังคับบัญชาของเจ้าเรือเฟิร์ท, เซอร์เกรซเป็นผู้บังคับการกองหน้า, สแปรกกองหลัง

กองทัพเรือซอลแลนคมเรือใหญ่ ๗๕ ลำ เรือเพลิง ๒๒ ลำในบังคับบัญชาของรบบแทร, บังเกอร์สเป็นผู้บังคับการกองหน้า, ทรอมพ์กองหลัง

ในตอนกลางคืนระหว่างวันที่ ๒๐ กับ ๒๑ สิงหาคม รบบแทรซึ่งมีความชำนาญในลักษณะลมฟ้าอากาศและกระแสน้ำแคว้นใต้ทะเลตอนเหนือไป ฉะนั้นในตอนเช้าวันที่ ๒๐ รบบแทรจึงได้สังเกตเห็นลม เพราะขณะนั้นลม อ.ช.อ.

ฝ่ายสัมพันธมิตรจำนวน ๒๐ ได้ทอดสมออยู่ทางเหนือของรบบแทร ในระหว่างกลางคืนหาเห็นไม่ว่ารบบแทร ได้เลื่อนเรือขึ้นมา ฉะนั้นพอสว่างก็เห็นรบบแทรอยู่ทาง อ.ช. ซึ่งอยู่ทางเหนือลมจึงถอนสมอทันที และชะลอเรือให้รบบแทรออกมาจากฝั่ง ส่วนเรือดำน้ำอื่นให้หลบหนีออกไปทางทะเล

ตอนนั้นรบบแทรแล่นเลียบฝั่งขึ้นไปทางเหนือ พกของเรือคือ กองเรือตรงกัน รบบแทรก็ส่งให้กองเรือเลี้ยวกลับตามกันลงทางใต้

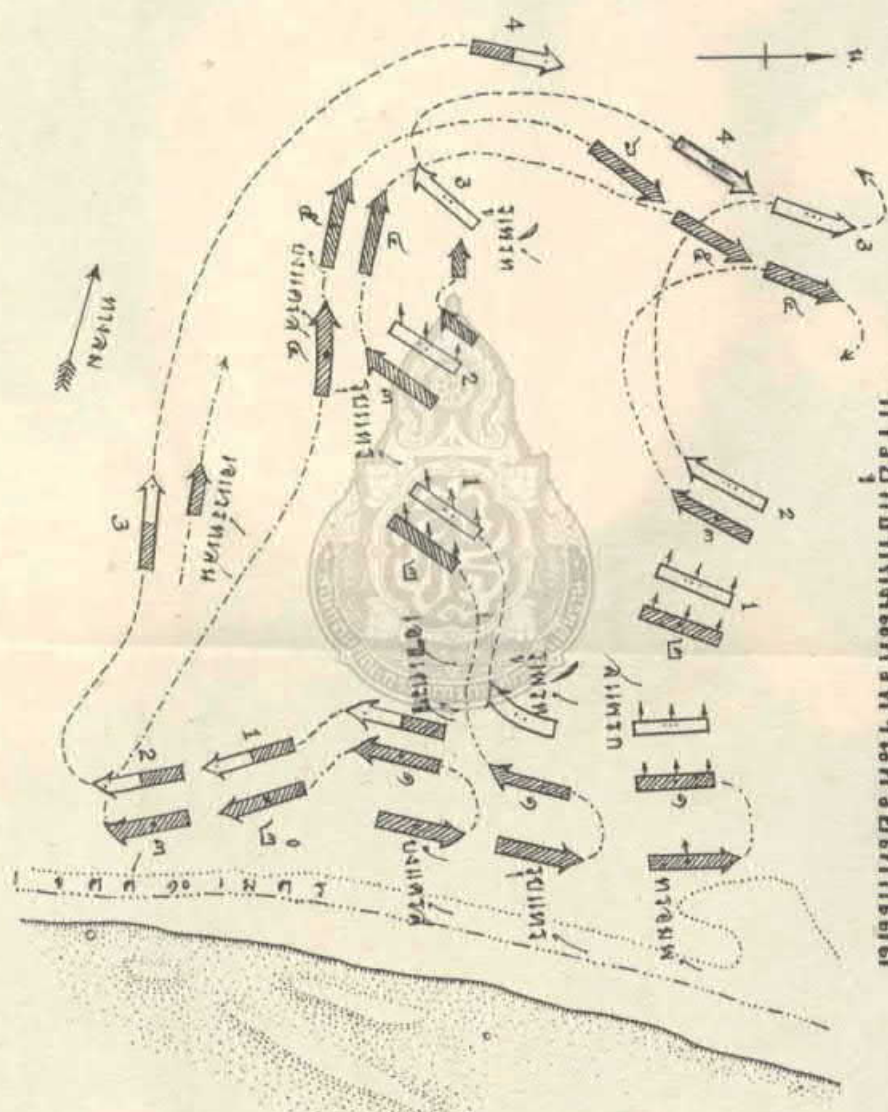
ชานมากับกองเรือสัมพันธมิตร จับกันกิน ยังแคร่สกับเฮลเทรช
 วยแตรกยเจ้าเพรท และทอหมพกยสแพรท โดยเหตุทอชอลแลนคัม
 กาลังนอยกว่าสัมพันธมิตรทั้ง ๕๐ ลำ ฉะนั้นรยแตร จึงทให้กองของ
 บังแคร่สมีกาลังเพียง ๑๒ ลำเท่านั้น ส่วนกองอื่นๆ นั้นให้มกาลังพอ
 พกเพียงพอ การทแบ่ง กาลังให้ บังแคร่ส มีนอยเชนน กมความ
 ประสงค์ ให้บังแคร่สนลือเฮลเทรช ไปเสียให้ทางและประวังกาลังไว้
 เท่านั้น

ฉะนั้นเมื่อเริ่มรบ การรบจึงไ้แยกเป็น ๓ แห่งเป็นคู่ๆ กันคือ
 บังแคร่สกับเฮลเทรชแล่นเฉียดลมนานลงใต้ทางใต้ โดย
 บังแคร่สต้องการประวังกาลังไว้เท่านั้น ส่วนเฮลเทรชนั้นพยายาม
 ไปเพื่อจะไ้แย่งทตงเห็นขลุม หรือไม่ว่าเช่นนั้นถ้าอยู่ข้างหน้าพอจะ
 เข้ากระหนาบ (doubling) หัวกระบวนของบังแคร่สได้ แต่บังแคร่สก็
 พยายามรักษาทตงเห็นขลุมโดยแล่นชิดฝั่ง และรักษากระบวนและ
 ความเร็วไว้

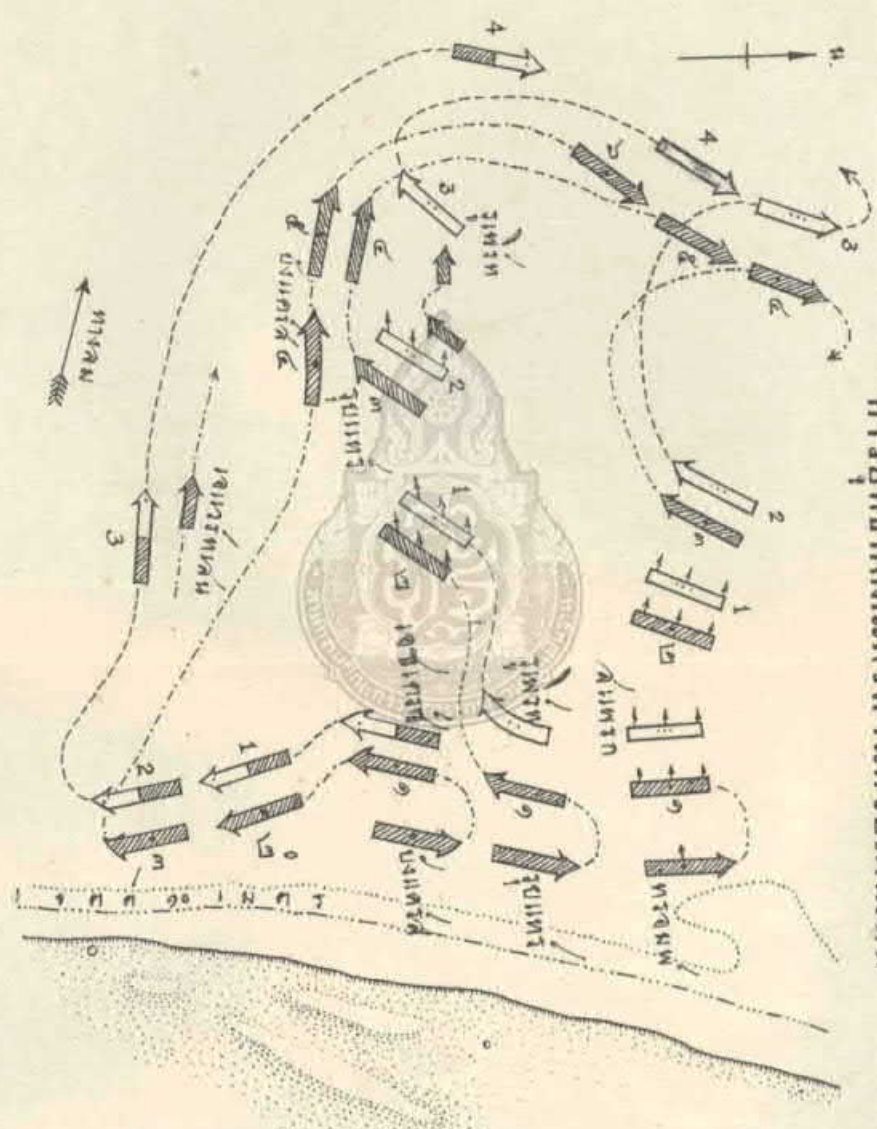
ส่วนเจ้าเพรทพยายามหันออกไว้เสมอ ทงนเพื่อลือให้รยแตร
 ออกมาทางจากฝั่ง

ฝ่ายสแพรทนั้นคอนตันกหันออกเพื่อให้ทอหมพตามมาออกมาแล้ว
 จะเข้ารบประชิด ทงนเพราะสแพรทมีความโกรธเคืองทอหมพเป็นส่วน
 ทั่วมาแต่กึ่งเกมถึงกยไ้สัญญาทอพระเจ้าแผ่นดินว่า ถ้าไ้ทำการ
 รบกับทอหมพเมื่อไ้แล้วจะต้องจับทอหมพมาถวายให้ไ้จะเป็นหรือตาย
 ก็ตาม ฉะนั้นท่านยอมตายชีวิต

การยุทธหัตสมมพรตจนหรือเทพสถล

การยุทธ์ทศมณฑลจันทระเทศ

ในการรบระหว่างกองหนาน^๕นเอชเตรซ^๕ไ้^๕เร่ง^๕ขึ้นไป^๕ไ้^๕ตามความ
ประสงค์ คือหมวกหน้าโค^๕ทชน^๕หน้า^๕พชน^๕สามารถ^๕หัน^๕เข้า^๕กระหนาบ^๕
หัว^๕กระบวน^๕ของ^๕บั้ง^๕แคร่^๕ได้^๕ แต่ว่า^๕ใน^๕ขณะ^๕ระย^๕ระหว่าง^๕หมวก^๕และ^๕เรือ^๕
ของ^๕ฝรั่งเศส^๕ต่าง^๕กัน^๕มาก^๕ ฉะนั้น^๕เมื่อ^๕บั้ง^๕แคร่^๕เห็น^๕อันตราย^๕ที่ถูก^๕
กระหนาบ^๕ จึง^๕สั่ง^๕ให้^๕หัน^๕ขวา^๕ ๘^๕ ปล่อย^๕นศ^๕พร้อม^๕กัน^๕ ผ่าน^๕กระบวน^๕ฝรั่งเศส^๕
แล้ว^๕ก็^๕หัน^๕ขึ้นไป^๕ช่วย^๕รย^๕แทร์^๕ ฝรั่งเศส^๕ไ้^๕รับ^๕ความ^๕ชย^๕ช้าม^๕มาก^๕ เพราะ^๕
เมื่อ^๕ถูก^๕ผ่าน^๕กระบวน^๕นั้น^๕ไม่^๕สามารถ^๕จะ^๕รวม^๕กำลัง^๕กัน^๕ได้^๕ ฉะนั้น^๕เมื่อ^๕บั้ง^๕แคร่^๕
หัน^๕ไป^๕ช่วย^๕รย^๕แทร์^๕ เอชเตรซ^๕ จึง^๕ไม่^๕ไ้^๕หัน^๕ตาม^๕ไป^๕ทัน^๕ที่^๕มี^๕ว่^๕แต่^๕ช้อม^๕แชน^๕
และ^๕จึก^๕กระบวน^๕ใหม่^๕เสีย^๕ แม้^๕เจ้า^๕รพ^๕จะ^๕เรย^๕กับ^๕ตัว^๕สัตย^๕ญาณ^๕ล็ก^๕เท่า^๕ไ้^๕
ก็^๕ไม่^๕มา^๕

ในการรบระหว่างกองหลวง (กองกลาง) นั้น^๕ถึง^๕แม้^๕เจ้า^๕รพ^๕ที่^๕
จะ^๕ไ้^๕พยายาม^๕รักษา^๕กระบวน^๕และ^๕ระย^๕แทร์^๕ออก^๕มา^๕จาก^๕ฝั่ง^๕ไ้^๕ก็^๕จริง^๕ แต่^๕
ใน^๕ที่สุด^๕ก็^๕ถูก^๕ผ่าน^๕กระบวน^๕และ^๕หมวก^๕หลัง^๕ไ้^๕ถูก^๕ที่^๕คชน^๕จาก^๕หมวก^๕อื่น^๕ ๆ^๕
หมวก^๕กลาง^๕และ^๕หมวก^๕หน้า^๕จึง^๕ไ้^๕ถูก^๕กระหนาบ^๕ทั้ง^๕สอง^๕ข้าง^๕ ใน^๕ขณะ^๕
บั้ง^๕แคร่^๕ยัง^๕ไ้^๕เข้า^๕มา^๕ช่วย^๕อีก^๕ด้วย^๕ รพ^๕ที่^๕เร่ง^๕คชน^๕ใน^๕ที่^๕ชน^๕คราย^๕หนัก^๕เข้า^๕
แต่^๕ใน^๕ที่สุด^๕ก็^๕ไ้^๕ปล้^๕กตัว^๕ชอก^๕จาก^๕ที่^๕คชน^๕ไ้^๕และ^๕หัน^๕ขึ้นไป^๕ทาง^๕เหนือ^๕เพช^๕
ช่วย^๕กอง^๕หลัง^๕ของ^๕คน^๕ รย^๕แทร์^๕และ^๕บั้ง^๕แคร่^๕ไ้^๕เล่น^๕ชนาน^๕ก็^๕ก็^๕ตาม^๕ไป^๕
ทั้ง^๕นี้^๕เพช^๕จะ^๕ช่วย^๕ของ^๕กัน^๕กอง^๕หลัง^๕ของ^๕ตัว^๕ช่วย^๕เช่น^๕เคย^๕วกัน^๕ ในการ^๕รย^๕
ชนาน^๕กัน^๕นี้^๕ทั้ง^๕สอง^๕ฝ่าย^๕ไ้^๕ยัง^๕ค้อ^๕สู้^๕กัน^๕ประ^๕ปราย^๕เท่า^๕นั้น^๕ เพราะ^๕ต่าง^๕เกรง^๕ว่า^๕
กระสุน^๕กัน^๕บน^๕จะ^๕ชาก^๕แกล^๕กลง^๕

ในระหว่างนั้นกองหลังได้รับประชิดและตะลุมบอนกัน อย่างสาหัส
กระบวนรวนหมกและมีการรบตะลุมบอนระหว่างลำเป็นแห่งๆไป เรือซึ่ง
ต่อสู้เรือซึ่งได้เทียบข้างกันและพยายามชนตบจนเรือซึ่งกันและกันจนถึงกับ
ผู้บังคับการกองต้องย้ายเรือซึ่งกันทั้งคู่ ครั้นสแปร์กจะย้ายเรือครั้งที่ ๒
เรือโยคที่จะนำท่านไปได้ถูกกระสุนคว่ำลง สแปร์กเลยหม่นน้ำตายไป ด้วย
จนราวเวลา ๑๙/๐๐ ทั้งสองฝ่ายจึงได้เริ่มจัดกระบวนกันใหม่และต่อสู้
กันอย่างฉกรรจ์ อีกครั้งหนึ่งขึ้นไปทางเหนือ โดยเจ้าเรือเพิร์ท, รุยแตร
และยังแคร์สได้เข้ามาสมทบของของตนและเข้ารบประชิดกันอีก

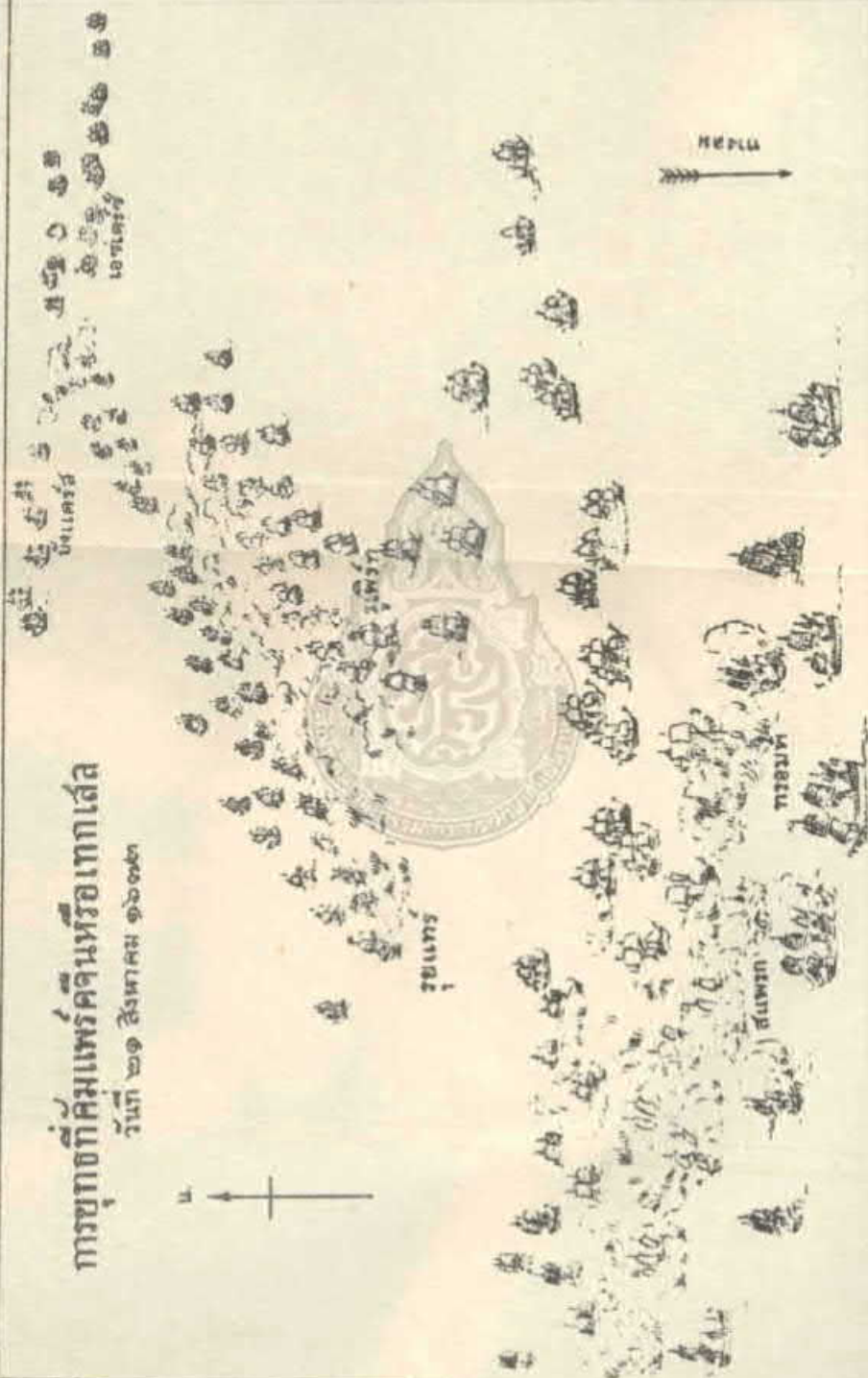
รุยแตร เห็นว่าจะค่ำแล้วและเห็นเชซเตรซ์ กำลังจะนำกองชนมา
สมทบด้วยจึงคิดจะถอยกลับเข้าฝั่งพักเจ้าเรือเพิร์ทเริ่มถอยไปเสียก่อน
และไปทางฝั่งอังกฤษเพื่อซ่อมแซมเรือ รุยแตร จึงได้แล่นไปมาอยู่
แถวเทกเสลอีกวันหนึ่ง ถึงวันวันที่ ๒๓ สิงหาคมจึงได้เข้าไปจอดใกล้
ฝั่งในบริเวณนั้น

ในการรบที่ทศมีแพร์กจนซึ่งกันเวลาตั้งแต่ ประมาณ ๐๘๐๐ ถึง
๑๙๐๐ น. ไม่มีฝ่ายใดเสียเรือแม่แค่ลำเดียว แต่ฝ่ายอังกฤษชบช้ำ
มาก และเสียคนมากกว่า มีเรือที่ถูกยิงเสียหายหมดและชำรุดมาก
ถึง ๑๒ ลำ ชดแลนก็ชำรุดเพียง ๒ ลำ

ทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสได้ติเตียนซึ่งกันและกัน มากในการที่ไม่
ทำการร่วมมือกัน อังกฤษชี้ว่าการที่เชซเตรซ์ ไม่ทำการช่วยวิ่งเงิน
คงเป็น เพราะ รัฐบาลฝรั่งเศสสั่งเชซเตรซ์ ให้ ถอนสมเรือไว้ ดังนั้น

การข่าวกักคุมแฟรคนหรือเทาสล

பெரிய கிணறு

รช. ๕๖๖

Mantel

URMATTI

ความไม่ไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน จึงได้ ทว ชน ทกวิน การ พ่ายแพ้
ของ สัมพันธมิตร ครั้น เลยทำให้ ต้อง เลิกล้ม ความ คิดที่ ระยงผลมา
เหยียบย่ำกันแค้นชอลแลนค์ ทำให้ชอลแลนค์ ได้การครองทะเลแคสเป
เพราะตั้งแต่นั้นมาพวกสัมพันธมิตรไม่กล้า ออกมา แย่งการ ครองทะเล
อีกเลย

พอรายภูรทราบข่าวการยุทโธปกรณ์ที่มึนตึ่มกันเข้าโบลเพื่อขอพร
พระเจ้า ทุกหนทุกแห่งก็ยิ่งขึ้นใหญ่ขึ้นแสดงถึงความขยันศึกของทัพ
เรือและรบแตร ได้ช่วยชีวิตของประเทศไว้ในการที่ขับไล่ข้าศึกไปได้

ฝ่ายรายภูรอังกฤษนั้นก็ได้รู้สภาวะแห่งฝรั่งเศสมาแต่ต้นแล้ว และ
ไม่มีความพอใจในการเป็นสัมพันธมิตรกับพวกคาซอเล็กเลย ภายหลัง
เมื่อรู้ ว่าแผนนโยบายของฝรั่งเศส ว่าต้องการผลประโยชน์ แต่ ฝ่ายเคียว
และจะแผ่อำนาจเป็นการส่วนตัว ทั้งทราบว่าพระเจ้าซาร์สที่ ๒ ได้ถูก
ลอบลงด้วยอำนาจเงิน จึงพากันแสดงความไม่พอใจที่จะทำสงคราม
ต่อไป แต่พระเจ้าซาร์สยังไม่ฟังเสียง สงครามจึงได้ดำเนินต่อไปอีก

ต่อไป นี้ จะ ขอ กล่าว ถึง สงคราม การ คำ ขาย และ สงครามใน
เมืองจีน

ในตอนปลายปี๑๖๗๒ นั้นชอลแลนค์ ได้อนุญาตให้รายภูรทำเนิ
การทำลายการค้าขายของอังกฤษและฝรั่งเศสทำนองไปรเวเคียว ทั้งนี้
เพราะชอลแลนค์ ได้ห้ามมิให้ เรือค้าขายของคนทำการค้าขายตามลำพัง
ใน ช่อง อังกฤษ และใน ทะเลเหนือ ฉะนั้นเมื่อ เบ็ดโอกาสให้ทำเน

สงครามการค้าขายได้ดำเนิน เรือที่จอดอยู่เฉย ๆ ก็พากันสมัครเป็น
ไปเรเวเตอร์กันเป็นจำนวน มาก ดังนั้น การค้าขาย ของฝรั่งเศสและ
อังกฤษจึงได้รับความเสียหายมาก

ส่วนการแย่งชิงเมืองซีกาแนกกันเต็มทีทุกหนทุกแห่งไป ใน
อินเดียนซอลแลนด์ โคพายามักคิดว่าไม่มีให้ฝรั่งเศสทำอะไรต่อไปได้
ใน อินเดียน ตะวันตก ซอลแลนด์ มี กองเรือเล็ก กอง หนึ่ง เทียบวังควาน
เมืองซีกาแนกของอังกฤษและฝรั่งเศส ตลอดเวลา กอง เรืออิน โค ตี เขา
นิวฮัมสแตร์ก็มีจาก อังกฤษ แต่เมื่อเลิกสงครามแล้วก็ทิ้งคนให้
อังกฤษไป แต่ที่ซีกาแนกข้างสำคัญที่อังกฤษยึดคือเซนต์เฮเลนา
(St. Helena) ซึ่งอังกฤษได้ยึดไว้เป็นฐานทัพสำคัญสำหรับจัดการ
ค้าขายของซอลแลนด์มายังเคปทาวน์ (Cape Town) และอินเดียน เกาะ
นี้เดิมเป็นของซอลแลนด์และตกเป็นของอังกฤษในปี ๑๖๕๗ ซอลแลนด์
ก็กลับคืนมาได้ใน ๑๖๗๒ แต่ในปี ๑๖๗๓ อังกฤษกลับยึดคืนไปได้อีก

การดำเนินการสงครามก็ยังไม่ได้ มีเหตุการณ์ ใด ๆ ทางเรือที่
สำคัญอีก กองทัพเรือซอลแลนด์ ก็เตรียมการพร้อมอีก และส่งเรือ
ไปคอยลาดตระเวนกลางทะเลสัณนิษฐานอยู่ตลอดเวลา ความขัดแย้ง
คงสรุปได้ความว่ากองทัพเรือสัณนิษฐานได้ มารวม กำลัง กันที่แม่น้ำ
เฮมส์ อีกครั้งหนึ่งในเดือนกันยายน แต่ภายหลังอังกฤษก็ปลุกเรือ
และฝรั่งเศสกลับไปเมืองท่าของตน ท่อมาซอลแลนด์ทราบว่ากองเรือ
ค้าขายของตนกองหนึ่งจะมาถึงทะเลเหนือ รุยแตร จึงเห็นว่าควร

ทำการปักชำแ้วแม่น้ำเจมส์เพื่อยกถนนให้กองเรือสัมพันธมิตรออกมา
ทำอันตราเงินดังในทะเลใต้ และเพื่อแสดงให้โลกเห็นว่ากองทัพเรือ
ซอลแลนค์พร้อมอยู่เสมอ รบแตร จึงได้นำกองทัพเรือ ออกไปเพื่อ
ดำเนินการตามความคึกคักนั้น แต่ไปไม่ไกลจากทางคองกลีย์เพราะถูกพายุ
อยู่หลายวัน ต่อจากนั้นมากพอถึงคราวที่เรือต้องถูกปลดสำหรับ
ถูกหนาว เรือจึงแยกกันไปตามเมืองท่าต่างๆเพื่อปลดสำหรับซ่อมแซม
กองทัพเรือนักไ้ทำหน้าทของตัวไ้บริบูรณ์แล้ว ทำให้
ซอลแลนค์สามารถที่จะถอนทหารตามฝั่งและจากเรือขึ้นมาช่วยในการ
รบชนกับไ้เดิมที ทั้งนี้ในไม่ช้ากองทัพฝรั่งเศสก็จะต้องถอยออก
จากอาณาเขตที่ซอลแลนค์ไป

เนื่องด้วยฝรั่งเศสไ้ละเมียดลวงล้าเข้าไปในถิ่นแคว้นของซอลแลนค์
ในเยอรมัน จึงทำให้ไ้เซอร์แห่งซอลแลนค์จะนั่งกบายเสื่อไม่ได้
ต้องสอศเข้าเฝ้าของตัวไ้ เพราะฝรั่งเศสทำผิดข้อสัญญาความเป็น
กลางที่ไ้ทำไว้ ในขณะที่เวลานั้นสเปญก็แสดงท่าซ้งซ้งไม่ยอมให้
ฝรั่งเศสรุกรานเข้าไปในเนเธอร์แลนด์ของตัวไ้ ซอลแลนค์และสเปญจึง
ไ้ทำสัญญาสัมพันธมิตรกับซอลแลนค์ ในวันที่ ๓๐ สิงหาคมปี ๑๖๗๓
นั่นเอง ทั้งนี้เพราะทั้งสามประเทศมีความคึกคักพอที่จะไม่ให้ฝรั่งเศส
แผ่อำนาจไ้ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นฝรั่งเศสก็จำใจอยู่เองที่จะต้องถอนกำลังใน
ซอลแลนค์มาช่วยในการรบทางบ้านซอลแลนค์และสเปญ ซอลแลนค์
จึงพ้นอันตรายจากการเข้าของฝรั่งเศสไ้ได้

เมื่อซอลแลนคเห็นโทษเช่นนั้นก็ขอเจรจาตั้งขัณฑ์กับอังกฤษอีก โดยมีสเปนญหนนหลังอยู่ สเปนญให้ชู้อังกฤษว่าถ้าอังกฤษไม่ยอมตั้งขัณฑ์กับซอลแลนคแล้ว สเปนญจำต้องประกาศสงครามกับอังกฤษด้วย อังกฤษซึ่งมีการค้าขายติดต่อกับสเปนญมาก เกรงผลประโยชน์ทางทะเลจะไป ชักประการหนึ่งราษฎรพากันเกรงไปว่าถ้าซอลแลนคอ่อนลงแล้ว ฝรั่งเศสคงต้องแย่งการค้าขายจากอังกฤษเป็นแน่ และจะยิ่งชั่วร้ายเสียกว่าซอลแลนคอีก พุทธตามความหวังใจของราษฎรอังกฤษแล้วเอนไปเข้ากับซอลแลนค มากกว่าฝรั่งเศส เพราะ ดิศ ศาสนาเดียวกัน ต่อมาในปี ๑๖๗๕ พุทธรายข่าวว่าซอลแลนค ได้พร้อมใจกันสร้าง กองทัพเรือใหญ่ มี เรือ ถึง ๗๔ ลำ พระเจ้าชาร์ลส์ก็ขอให้สภาผู้แทนราษฎรอนุมัติเงินให้สร้างกองทัพเรือใหญ่กว่าของซอลแลนค อ้างว่า จะต้องทำการให้เกิดขึ้นในคราวนี้เพื่อจะบังคับให้ซอลแลนคทำตามใจตน แต่สภาผู้แทนเห็นพ้องกันว่าถ้าจะให้สภาอนุมัติเงินให้แล้ว รัฐบาลจะต้องลดหย่อน ข้อเรียกร้องความที่ซอลแลนค ได้ขอในคราวขอตั้งขัณฑ์เมื่อครั้งหลังการยุทธที่อาวไฮลลงเสียบ้าง

ฝ่ายซอลแลนคก็เร่งสร้างและ จัด กองทัพเรือ ตามกำลังที่กล่าวแล้วขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นเครื่องมอสำหรับชู้อังกฤษบ้าง

เมื่อสเปนญและซอลแลนคต่างแสดงอำนาจ อย่าง แข็งแรงเช่นนั้น ประกอบทั้งอังกฤษเองยังไม่พร้อมที่จะรบกับกันอันตรายนักได้ พระเจ้าชาร์ลส์ก็เลยต้องยอมผ่อนผัน อังกฤษกับซอลแลนคจึงได้ลงนามสัญญา

สันติภาพกันในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๑๖๗๔ ที่เวสต์มินสเตอร์ ใน
 สัญญาซึ่งอังกฤษได้เปรียบมาก กล่าวคือ ขอลดแลกยอมมีรองความ
 เป็นเจ้าทะเลของอังกฤษในทะเลทั้งสี่ นับจากแหลมฟอนแตร์จนไปจน
 ถึงนอร์เวย์ และภายในเขตที่ตกลงกันไว้ เรือรบของอังกฤษจะต้องคำนับ
 โดยสละธงและใบไม้แก่เรือรบของอังกฤษก่อน และยอมให้อังกฤษมีสิทธิใน
 การค้าขายในอินเดียดีกว่า กับยังคืนนิวอัมสเตอร์ดัมให้อังกฤษ และ
 ตกลงเสียค่าทำขวัญให้อังกฤษสองล้านกลเดน

สงครามที่ทั้งสองฝ่ายได้รบต่อกันมา ถึง ๓ ครั้งติดๆ กันก็ได้
 สิ้นสุดลงในครั้งนี้ และในขั้นนี้เองทั้งสองฝ่ายได้ทำสัญญาว่าจะไม่รบ
 ในการค้าขายกัน ต่อมาวิลเลียมแห่งโอเรนจ์ ได้สมรสกับเจ้าหญิง
 แมรีแห่งยอร์ก (Mary of York) ซึ่งเป็นราชธิดาของดยุคแห่งยอร์ก
 (ซึ่งภายหลังได้เป็นกษัตริย์ มีนามว่าเจมส์ที่ ๒) เนื่องด้วยการสมรส
 นี้เอง ภายหลังวิลเลียมแห่งโอเรนจ์ จึงได้เป็นกษัตริย์ ของ อังกฤษในปี
 ๑๖๘๘ ก็จะได้กล่าวต่อไป

บทที่ ๖

สงครามระหว่างฝรั่งเศสกับฮอลแลนด์ (และสเปน)

ปี ๑๖๗๔-๑๖๗๕

สาเหตุ

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่าอังกฤษได้ปลุกตัวลงนามสัญญาสันติภาพ
กับฮอลแลนด์ที่เวสต์มินสเตอร์ ฉะนั้นฮอลแลนด์ก็ฝรั่งเศสจึงได้ทำ
สงครามกันต่อไป แต่เนื่องด้วยนานาชาติในยุโรปเห็นจุดประสงค์ของ
ฝรั่งเศสที่จะขยายอาณาเขตและแผ่อำนาจไปทั่วยุโรป จึงได้พากันหัน
มาเป็นสัมพันธมิตรกับฮอลแลนด์เป็นจำนวนมาก เพื่อกันทานและ
กีดกันการแผ่อำนาจของ ฝรั่งเศส, สเปน, ฮอลันดา, บรันเดินบวร์ก
(Brandenburg), เกนมารค, วัลเลอวามันนัสเทรและคลิน ซึ่งเดิม
เป็นสัมพันธมิตรกับฝรั่งเศสก็กลับหันมาเป็นปรปักษ์กับฝรั่งเศส ฝรั่งเศส
จึงมีสัมพันธมิตรแต่เพียงฮอลันดาและ เกนมารค เป็นเช่นนี้นับว่าแปลก
ออกไป ๒ แห่ง คือทางภาคเหนือขึ้นไปมีสวเเดนข้างหนึ่ง อีกข้าง
หนึ่งเกนมารค, ฮอลแลนด์, บรันเดินบวร์กและวัลเลอวามันนัสเทร ทาง
ภาคใต้มีฝรั่งเศสข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งมีฮอลแลนด์กับสเปน

การสงคราม

เมื่ออังกฤษได้ปลุกตัวลงนามสัญญาสันติภาพเสียแล้ว ฝรั่งเศส
จึงเห็นว่าการที่จะให้กองทัพเรืออยู่ในทะเลเหนือแต่ฝ่ายเดียวต่อไปนั้น

เป็นอันตราออกมา และถึงอย่างไรก็คงต้องสู้ กับกองทัพเรือฮอลแลนด์
ไม่ได้แน่แน่ ฉะนั้นพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จึงสั่งให้กำลังใหญ่กลับม
รวมไว้ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เพื่อยกเอาไว้เป็นกำลังสนับสนุนกองทัพ
บกในการทำสงครามกับสเปน คงปล่อยให้กำลังทางเรือส่วนน้อยไว้เพื่
ป้องกันเมืองต่างๆตามฝั่งในอ่าวบิสเคย์ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วฮอลแลนด์
ก็ได้การทรงทะเลในทะเลเหนืออย่างเต็มที่

เมื่อฮอลแลนด์ทราบข่าวว่ากองทัพเรือฝรั่งเศสได้ไปรวมกำลังกัน
ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเพื่อกำหนดดำเนินการต่อสู้แย่งกันฝ่ายเดียว จึง
ตกลงกันเป็นทางลับให้ทรอมพนาของทัพเรือไปทำการต่อสู้เมืองตาม
ริมฝั่งในอ่าวบิสเคย์ และให้ร้อยแตรนำกองเรืออีกกองหนึ่งไปดำเนิน
การในอินเดียตะวันตก ทั้งนี่ย่อมที่จะประจักษ์และกระจายกำลังของ
ฝรั่งเศสไว้มิให้ดำเนินการต่อสู้แย่งกันได้เต็มที่ แต่ด้วยเหตุผลอันใดไม่
ปรากฏ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้ทราบความมุ่งหมายของฮอลแลนด์เป็น
อย่างนี้ ดังนั้นในคอนค้นฮอลแลนด์ จึงมิได้ผลตามที่ตนประสงค์

เมื่อฮอลแลนด์ตกลงจะดำเนินการเช่นนั้นแล้ว ในวันที่ ๒๔
พฤษภาคมร้อยแตร นำกอง ทัพเรือทั้งหมดออก เดินทาง วันที่ ๘
มิถุนายนได้ไปทอดสมออยู่ที่ทอร์เบย์ (Torbay ทางตะวันออกของพลีมัธ)
รุ่งขึ้นร้อยแตร นำเรือราว ๑๘ ลำออก เดินทางตรงไป อินเดียตะวันตก
เพื่อกำหนดการตามแผน

ต่อมาอีก ๑๐ วัน ทรอมฟรังก็ออกเดินทางจากทอร์เยย พร้อม
ก๊วยเรือใหญ่ ๓๖ ลำ เรือเพลิง ๔ ลำ เรือปืน ๑๒ ลำ เรือลำเลียง
ทหาร (๓,๐๐๐ คน) อีกหลายลำ ชิงเกรสเป็นผู้นำกองกองหน้า
บนเนินสูงของหลัง

ฝ่ายฝรั่งเศสเรือใหญ่ ๑๔ ลำ กระจายกระจายอยู่ที่เบรชต์ข้าง
ลาโรเชลล์ข้างและโรชฟอर्ट (Rochefort) ข้าง ในยังกับบัญชาของ
เซเชเทรซ์

ความคึกคักของทรอมฟรังจะเข้าต่อกับเบรชต์อย่างช้าๆก็มีตัว
แต่โดยที่ของจอกคอยเรือลำเลียงทหารเสียที่ทอร์เยเป็นเวลานาน ทำ
ให้ทรอมฟรังเห็นว่าทำเช่นนั้นไม่ได้จึงได้เปลี่ยนความคิดใหม่ที่จะ
ยึดเกาะเบลล์ (Bele) ทางน.อ. ของปากแม่น้ำลัวร์ (Loire)
วันที่ ๒๓ มิถุนายนทรอมฟรังได้มาถึงนั้น แต่ถูกพายุใหญ่จึงต้อง
คอยอยู่อีก ๔ วันจึงเริ่มดำเนินการได้ การยกพลขึ้นบกได้ดำเนินไป
อย่างเรียบร้อยไม่มีการขัดขวาง แต่เมื่อจะเข้ายึดเรือใหญ่กลับถูก
ฝรั่งเศสได้เข้าอย่างแข็งแรง ต่อมาอีก ๒ วันเมื่อทรอมฟรังเห็นว่า
ยึดถ่มนั้นไม่ได้แล้วจึงยกพลกลับเรือหมด ในปลายเดือนมิถุนายน
ทรอมฟรังได้ต่อยกเกาะนัวร์มูติเยร์ (Noirmoutiers) ทางใต้ของแม่น้ำ
ลัวร์ และตั้งเป็นฐานทัพอยู่สำหรับดำเนินการรื้อฟื้นความบริเวณนั้น

การดำเนินการเหล่านี้ได้ผลน้อย ในที่สุดปลายเดือน
กรกฎาคม ทรอมฟรัง ถอยทัพจาก นัวร์มูติเยร์ เข้าไปในทะเลเมดิเตอร์

เรเนอ ชนไปจนถึงเขตคั่นระหว่างสเปนกับฝรั่งเศส ครั้นมาถึง
 ทินกีก็ทราบข่าวว่าทั้งกองทัพเรือสเปนและฝรั่งเศสได้ยกทัพไปดำเนิน
 การบนเกาะซิซิลี (Sicily) ทมก ทวอมพ์เห็นว่าจะอยู่ต่อไปไม่มี
 ประโยชน์ จึงเดินทางกลับ

ฝ่ายรุษแตรเมือออกจากทอริเยสแล้วก็ตรงไปขึ้นเทียบตะวันตก
 เพื่อยกยเรือเกาะมาร์ตีนิก (Martinique) วันที่ ๑๑ กรกฎาคมรุษแตร
 ได้มาถึงทันและได้ยกพลขึ้นบกเข้ายึดค่ายฝรั่งเศส (Fort de France)
 ซึ่งเข่นย้อมสีดำอยู่บนเกาะนั้น แต่ในที่สุดก็ได้ถูกย้อมตีโต้ ต้องถอย
 กลับลงเรือ เมื่อทวนการไม่เย็นผลเช่นนั้น รุษแตรก็เดินทางกลับ
 ในปี ๑๖๗๔ นั้นเอง

การดำเนินการตามแผนลับที่จะยั่วยุกำลังของฝรั่งเศสไว้ทาง
 คานตเฟอมีให้ฝรั่งเศสดำเนินการต่อสู้กับสเปนได้สะดวกขึ้นเป็นอันไม่ไ้ผล
 เลย ทั้งนเนองด้วยฝรั่งเศสได้ทราบความประสงค์เล่ห์กลแก่กันและได้
 เตรียมการป้องกันไว้อย่างแข็งแรง และเนองด้วยทวอมพ์และรุษแตร
 ไม่มีกำลังพอจึงดำเนินการไม่สำเร็จ

การสงครามเพื่อแย่งเกาะซิซิลี ปี ๑๖๗๕-๑๖๗๖

เนองด้วยสเปนยกครองซิซิลีเลวทรามและทารุณมาก พลเมือง
 ซิซิลี (เฉพาะเมืองเมสสินา [Messina] มีพลเมืองราว ๑๐๐,๐๐๐ คน)
 ได้ก่อการกบฏต่อสู้สเปนและขอร้องให้ฝรั่งเศสช่วย

ฝรั่งเศสได้ส่งกองเรือของหนึ่งลำไปยังสเปนของอาหารไปส่ง ต่อ
มาเมื่อสเปนส่งกองทัพเรือไปเมสสิเนาก็ทำให้กองเรือฝรั่งเศสของนั้น
ต้องถอยกลับไป ทำให้ชีวิตตกตกจากสเปนของอาหารถึงกับต้องร้อง
ขอความช่วยเหลือจากฝรั่งเศสอื่นครั้งหนึ่ง พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่ง
ฝรั่งเศสจึงทรงให้ ว็อน (Comte de Vivonne) เป็นอุปราชแห่งชีวิตและ
ให้นำกองทัพเรือของหนึ่งไปช่วยชีวิต กองทัพเรือนี้มีเรือประจัญบาน
๔ ลำ เรือฟริเกต ๑ ลำ เรือเพดิง ๓ ลำและเรือลำเลียง ๔ ลำ กิอ
เคนเซเยนผู้บังคับการกองของหนึ่ง

เมื่อกองทัพเรือสเปนที่ชีวิตซึ่งมีเรือใหญ่ ๑๕ ลำในบังคับ
บัญชาของคาเวรา (de la Cueva) กับเรือเล็ก ๑๔ ลำในบังคับบัญชา
ของวิโซ (del Viso) ได้ทราบข่าวเช่นนั้นก็นำเรือออกจากเมสสิเนาเพื่อ
สกัดทางและต่อสู้กับกองเรือฝรั่งเศสที่กำลังเดินทางมานั้น

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๑๖๗๕ กองทัพเรือทั้งสองได้ปะทะกัน
ในน่านน้ำระหว่างเกาะ สโตรมโบลิ (Stromboli) กับลิพารี (Lipari
เกาะชื่อ Lipara) วันนั้นลม อ. ฝรั่งเศสไม่ได้ออกกระบวนไว้เรียบร้อย
ลักษณะของกระบวนจึงสับสนแยกเป็นกองย่อยๆ สเปนซึ่งได้ทีเหนือ
ลมเห็นโอกาสเหมาะเช่นนั้นก็ให้กองทัพเรือทั้งหมดเข้าโจมตี กองเรือ
ฝรั่งเศสกองหนึ่งซึ่งมีเรือประจัญบาน ๖ ลำ ในไม่ช้าก็กองทัพเรือสเปน
ได้เข้าถล่มกระหนาบกองเรือฝรั่งเศสทั้งสองข้าง ฝรั่งเศสมีเรือน้อยกว่าจึง
ยับยั้งชั่งใจและเกือบจะแพ้อยู่แล้วก็พอที่ว็อนซึ่งได้รวบรวมเรือที่กระจัด

กระจาย และจับกระบวนทัพให้เข้ามาช่วยไว้ได้ นอกนั้นยังมีกอง
เรือฝรั่งเศสอีกกองหนึ่ง ในบังคับบัญชาของวัลเบลล์ (Valbelle) ซึ่ง
ระหว่างที่ถูกสเปนล้อมอยู่ได้คอยอยู่ในทางเมสสินาได้ออกมาช่วยเช่น
เดียวกัน กองเรือของว็อนและวัลเบลล์นั้นได้เข้าที่จากที่คงเห็น
ลม กองเรือเกล็ดของสเปนต้านทานเรือใหญ่ของฝรั่งเศสไม่ไหว
ได้ถอยหนีขึ้นไปทางเหนือ กองเรือใหญ่ของสเปนเห็นเช่นนั้นก็เลย
หนีตามขึ้นไปด้วย สเปนเลยเรือไปทำลายลำและภายหลังได้ถอยไป
ยังเนเปิลส์

การพ่ายแพ้ของสเปนครั้งนี้ทำให้ชีวิตปลอดภัยจากถูกล้อมไป
ได้ ภายหลังก็ได้รีบระดมเสบียงอาหารและกำลังเพิ่มเติมจากฝรั่งเศสอีก
เป็นอันมาก

ครั้นต่อมาเมื่อฝรั่งเศสได้กองเรือมาเพิ่มเติมอีกก็ได้การครอง
ทะเลในนานน่านอย่างเต็มที่ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เห็นว่าเป็นโอกาส
เหมาะที่จะบุกเข้าซัดเสียอย่างเพชเป็นฐานทัพสำหรับดำเนินการในทะเล
เมดิเตอร์เรเนียน กลางเดือนสิงหาคมว็อนจึงได้ยกเขาเม็งอาโกสตา
(Agosta) ทางเหนือของซิราคูสเป็นฐานทัพเรือ ต่อมาท่านก็มอบ
การบังคับบัญชานั้นให้แก่กิสเคนซ์ ตัวท่านเองไปบัญชาการการรบ
บนบก

กิสเคนซ์ผู้นั้นขยันขันแข็งสามารถมาก เป็นที่ยำเกรงและนับ
ถือแก่คนทั่วไป ทั้งนี้เพราะกิสเคนซ์ได้รบการยอมรับและความชำนาญ

มาถึงแต่เด็ก ทั้งได้แสดง ความรู้ ในยุทธศาสตร์และยุทธวิธี ในการ
ทำเนียบและการในการรักษาการต่าง ๆ

ขณะนั้นสเปนรู้ลึกแล้วว่าอยู่ในที่คับขันเกรงว่าจะค้างทานรักษา
เกาะชิลลีไว้ไม่อยู่ จึงได้ขอความช่วยเหลือไปยังชิลแลนก์ ฝ่าย
ชิลแลนก์ เกรงว่าฝรั่งเศสจะมีอำนาจในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมากไป
การค้าขายของคนในทะเลนั้นอาจจะเป็นอันตรายได้ประการหนึ่ง อีก
ประการหนึ่งฝรั่งเศสได้เป็นพันธมิตรและพยายามรบกวนชิลแลนก์จาก
ทางบกอยู่เสมอ ฉะนั้นชิลแลนก์จึงได้จัดส่งกองเรือของตนในบังคับ
บัญชาของร้อยแตรไปช่วยสเปนทันที และทำความตกลงกับสเปน
ให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการบำรุงกองเรือคนละครึ่ง กองเรือชิล
แลนก์ที่จะส่งไปนั้นมีเรือใหญ่ ๑๘ ลำ เรือเพลิงและเรือเล็ก ๑๒ ลำ
เรือ "d' Eendragt" (ซึ่งเป็นนามเรือของชิลแลนก์เดิม) เป็นเรือธง

ร้อยแตรได้คิดคำนึงในการที่จะส่งกองเรือซึ่งมากาลงนอเช่นนั้น
เพราะคงไปทำการห่างจากฐานทัพ ถึงแม้ว่าสเปนรับปากว่าจะส่ง
เรือใหญ่ ๒๔ ลำและเรือเล็ก ๑๒ ลำมาสมทบด้วยก็ดี ร้อยแตรก็ยัง
ยึดมั่นในคำศักระหว่างตนอยู่คนเดียว เพราะไม่เชื่อในความสามารถ
ของสเปน อีกประการหนึ่งก็ว่ากองเรือฝรั่งเศสนั้นเป็นผู้ที่
สามารถมาก แต่ในที่สุดก็ยอมทำตามทวิรัฐบาลชิลแลนก์และออก
เดินทางในราวกันเดือนกันยายน

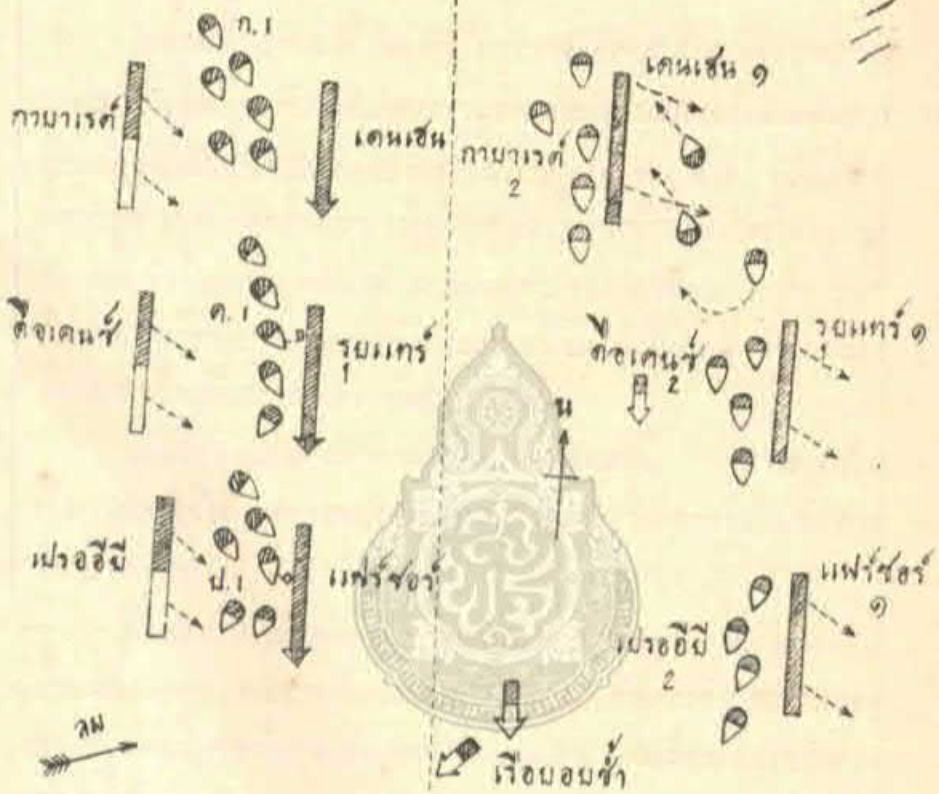
กองเรือที่นำข่าวว่าชิลแลนก์ได้ส่งร้อยแตรมากับเรือของทัพ
เรือกลับของ (Toulon) เพื่อซ่อมแซมเรือให้พร้อมที่จะต่อสู้

เมสสินา รุยแตรเห็นถึงนกเตรียมการต่อสู้ ทั้งสองฝ่ายได้จับ
 กระบวนอย่างเรียบร้อย เวลาราว ๐๙๐๐ ก็เห็นชกให้เข้าจากเหนือ
 ลมโทยสั่งให้แล่นเคียงเข้าหาแนวกระบวนซอลแลนกี กองหลังทั้งสอง
 ฝ่ายเวลาน้อยหัวกระบวนและต่างเดินทางมาทางใต้ เวลาประมาณ ๑๐๐๐
 กองหน้าก็เริ่มยิงกัน เว้นหน้าของเปรอชชี่ไปเข้าตชกตอนกลางของ
 แพร่ชอร์ แต่ได้ถูกยิงขบช้าง กบขของหัน ขนเหนือและถอยออกห่าง
 ลำที่ ๒ ถัดมาก็เช่นเดียวกัน ลำที่ ๓ ซึ่งเป็นเรือธงของเปรอชชี่ได้ล่า
 หน้ามากเกินไป และเมื่อหันเข้าหานานเลยไปยังการยิงของเรืออื่นที่
 ตามมา ฉะนั้นเรือในกองนี้จึงซ่อนเข้ามาเป็น กลุ่ม เป็นเทอให้ถูก
 ซอลแลนกียิงเอาขบช้างมาก ต่อมาเมื่อกองหลังของ ฝรั่งเศสสู้กับ
 กระบวนใต้ใหม่ก็ทำการยิงโต้ตอบกันไปมาจนกองหลังของซอลแลนกี
 (แพร่ชอร์) ต้องหันหลบออก ทั้งนี้เพราะเรือฝรั่งเศสโทยมากมีจำนวน
 ยิงมากกว่าและหนักกว่า

ส่วนกองหลวง (กองกลาง) ทั้งสองฝ่ายในบังคับบัญชาของ
 รุยแตรก็ชกเค้นกันต่อไป พยายามทำการรบกันมาในทางขวาและต่าง
 ระวังกระบวนไว้ได้ทุกอย่าง ในไม่ช้าทั้งสองฝ่ายก็ต่อสู้กันเป็นๆ ไปด้วย
 โทยเหตุที่ข้าศึกมีมากกว่า และท่านอยู่ใต้ลม รุยแตรจึงต้องหัน
 หลบออกเช่นเดียวกัน เวลาราว ๑๓๐๐ ก็เห็นชกให้ส่งให้เรือเพลิง
 เข้าตชก ฝรั่งเศสจึงได้ปล่อยเรือเพลิง ๓ ลำขึ้นๆ กันเข้าตชก

การยุทธที่ลัทธิรวมโบล

เรือแกลสิ์สโปญ

"d' Eendragt" เรือธงของรุษแตร ๓ ครั้ง แต่ไม่ได้ผลเลยเพราะพลาค
ไปข้างและถอยงมไปข้าง

ในขณะกองหน้าซึ่งอยู่ท้าย กระบวนก็ต่อสู้กันอย่าง สามารถ
เห็นเห็นซึ่งเป็นผู้บังคับกองไม่พยายามที่จะหลบอย่างรุษแตรและแฟร์ซอร์
คือพยายามหันขึ้นสู้ และพยายามจะเข้าไปอยู่เห็นอลมเสมอ จนในที่สุด
ก็อยู่ห่างจากกองเรออื่นๆ เมื่อคอเคนซ์เห็นดังนั้นจึงสั่งให้เรือในกอง
ของท่านหันขึ้นเหนือเพื่อเข้าตกระหนาบเห็นเห็นจากใกล้ๆ เพราะหัด
ทราบว่าขณะที่เรือจะแปรกระบวนเข้ากระหนาบเห็นเห็นได้เองยลง เห็นเห็นจึง
มีเวลาพอที่จะหันหลบพ้นจากอันตรายไปได้

โดยที่ซอลแลนก็พยายามจะหลบอยู่เสมอทั้งนี้ การรบจึงไม่
เกิดขาดลงไปได้ พอคำลง ซอลแลนก็หันหลบออก และในไม่ช้าต่าง
ก็รวมกันไป

ทั้งสองฝ่ายไม่เสียเรือใหญ่เลยแม้แต่นายว ฝรั่งเศสเสีย
เรือเพลิง ๓ ลำ คนบาดเจ็บและตาย ๔๐๓ คน คือเคนซ์บาดเจ็บสาหัส
ซอลแลนก็เสียคนทั้งบาดเจ็บและตาย ๒๕๑ คน แฟร์ซอร์อยู่ในจำนวน
ที่ตายนี้ด้วย

เมื่อดำรงวามือกันไปแล้ว คือเคนซ์ก็กลับไปเมสลิโน รุษแตร
ไปมิลซโซ (Mhazzo บนเกาะซิชิลีทางตะวันตกของเมสลิโน)

ในการรบครั้งนี้เราจะเห็นแม่ทัพทั้งสองฝ่ายแสดงความสามารถ
ในการควบคุมกองเรือของตน เพราะต่างก็รักษากระบวนกันไว้ได้

อย่างมั่นคง นอกจากนั้นในทางยทวิจักษ์ว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์
ทรอยแตร ได้แสดงการรบโคลัมกับอากาสน้อยกว่าโดยทันพลขอกเมือ
จะเป็นอันควาย และชอนกำลังไว้ได้ตลอดเวลา

ต่อมาเมื่อ รอยแตร ได้ซ่อมแซมเรือ เรียบร้อย และได้กำลังเพิ่ม
เต็มจากสเปญแก้ว ราววันที่ ๒๕ มีนาคมมีนักองเรือผ่านช่องเมสสินา
และผ่านกองทัพเรือฝรั่งเศสที่เมสสินาลงมาทางใต้ เข้าเขตคุมเชิง
กองทัพเรือฝรั่งเศสอยู่ทางใต้เมสสินานั่นเอง

การ ทัพชัยบัญชาใน ตอนนั้น ค่อนข้าง ล้ายาก มาก เพราะ แชรร์ตา
(de la Cerda) แม่ทัพเรือสเปนมีอาวุโสกว่ารอยแตร และรัฐบาล
สเปนขอให้แชรร์ตาเป็นผู้บัญชาทัพใหญ่ รอยแตร ไม่พอใจเพราะไม่
เชื่ในความสามารถของสเปน แต่ในที่สุดก็ต้องยอม

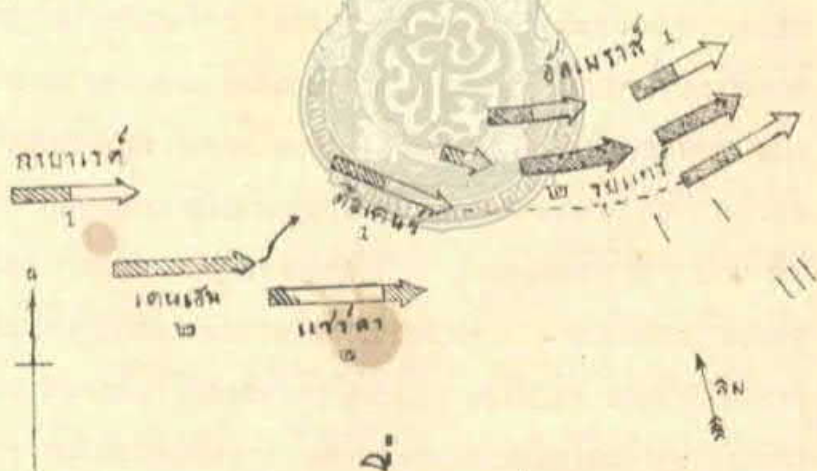
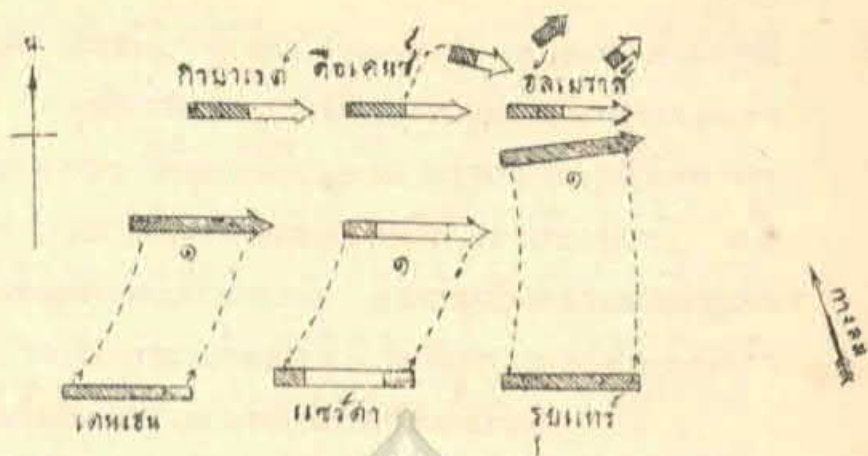
พอถึงเคนซ์ ได้ข่าวว่า กองทัพเรือ รวมพลแล่นค้ และ สเปญอยู่
แถวเมืองซากอสตา วันที่ ๑๔ เมษายน นักองทัพเรือออกมาเพื่อเข้า
ต่อสู้กันที่

การยุทธที่อากอสตา

วันที่ ๒๒ เมษายน ปี ๑๖๗๖

กองทัพเรือฝรั่งเศสมีเรือประจัญบาน ๒๕ ลำ เรือฟริเกต ๕ ลำ
(ทั้งหมดมี ปืน ๒,๒๐๐ กระบอก พล ๑๐,๗๐๐ คน) ในยังทัพบัญชาของ
กือเคนซ์, อัลเมราซ (Almeras) เป็นผู้บัญชาของกองหน้า, ภาษาเรต

การยุทธ์ทอากอสทา (๑)

การยุทธ์ทอากอสทา (๒)

1. ПРАВОСЛАВНОСТЬ

2. ПРАВОСЛАВНОСТЬ

กองหลัง, เปเรอช็อง, ครัววิลลี (Tourville) และวิลเบรลเป็นผู้นำบังคับ
หมวด กองทัพเรือรวมซอลแลนคัสและสเปญมีเรือประจัญบาน ๑๗ ลำ
เรือฟริเกต ๔ ลำ (ทั้งหมดมีขน ๑,๓๓๐ กระบอก) ในบังคับบัญชาของ
แซร์กา รุยแตรเป็นผู้นำบังคับกองหน้า, เทนเซนกองหลัง, เมอ
เปรียบเทียบกำลังทั้งสองฝ่ายแล้ว กองเรือซอลแลนคัสและสเปญเล็ก
กว่า เพราะในจำนวนที่กล่าวนี้ มีเรือฟริเกต รวมอยู่ด้วย ถึง ๔ ลำ
นอกนั้นยังเล็กกว่าและมีจำนวนน้อยกว่าเป็นอันมาก

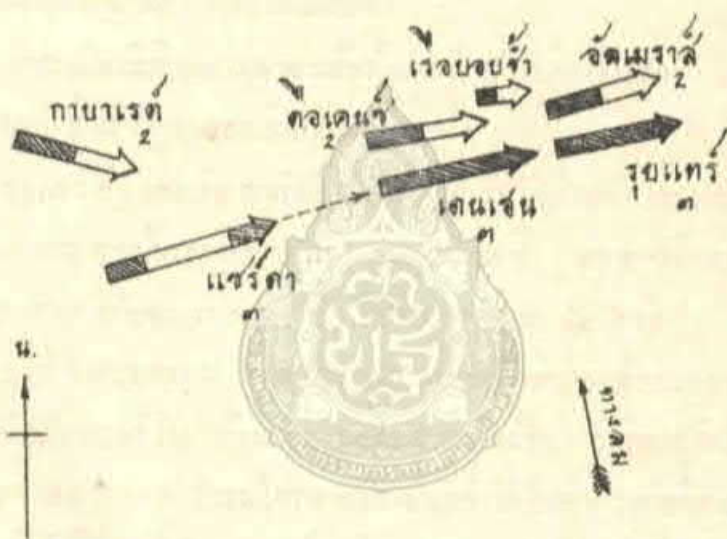
วันที่ ๒๐ เมษายนคอนคาแซร์กาได้รบข่าวว่าคือเคนซนากองทัพ
เรือซอลมา ก็นำกองทัพเรือออกมาข้าง วันที่ ๒๒ กองเรือทั้งสองจึง
ได้พบกันในช่วงเวลาใกล้ๆ อาตอสถานแนล วันนั้นลม พ.พ.อ. เบา
สเปญและซอลแลนคัสได้ทะเลาะกัน เวลา ๑๕๐๐ แซร์กาจึงสั่งให้เขาตี
พร้อมกันทั้งแนว กองเรือทั้งสองจึงได้เห็นความแค้นเขาต่อกัน เมอ
เข้ามาในระยะนั้นก็เห็นเขาเล่นชาน เวลา ๑๕๓๐ จึงได้เริ่มยิงกัน
และต่างกองก็ต่างยิงกันเป็นคู่ๆ ไป ส่วนรุยแตร ซึ่งนำกองหน้าได้
ห้ามมิให้ทำการยิงจนกว่าจะเข้าระยะฉกรรจ์ ฉะนั้นแทนที่จะเล่น
ชานในระยะนั้น ในตอนนั้นจึงได้เร่งเข้าเข้าไปอีก พอเข้ามาในระยะ
ฉกรรจ์ ซึ่งเป็นระยะที่มากก็สั่งให้หันชานและให้เริ่มยิงอย่างฉกรรจ์
และอย่างรวดเร็ว ความยิงเร็วเช่นนี้คนฝรั่งเศสไม่เคยเห็นเลย ฉะนั้น
ในไม่ช้าเรือของหน้าของฝรั่งเศสก็ถูกยิงชกเข้าสาหัส ผู้คนล้มตาย
เป็นอันมาก เรือต้องลอยตามลมไปหลายลำ อัลเมราซ ผู้บังคับ

กองกองหน้าฝรั่งเคสลูกกระสุนถึงแก่กรรม และ เรือจึง ลอย ตาม ลมไป
 ทรนกระทั่งการขยับเขยื้อนจากฟ้าเรือได้ถูกกระสุนปืนใหญ่ ทำลาย
 ซากหล่นไปและชาวชาติก็ ตัวกระเด็นจากจากฟ้า เรือลง มา ยัง
 จากฟ้าลงสู่กระแสน้ำ ผันผวนการเรือจึงทำหน้าทันทันต่อไป

ในการรบระหว่างกองหน้าฝรั่งเคสขยับเข้ามา กระบวนเรือรบ
 ไม่เป็นรูปวาง ในระหว่างนั้นกองเรืออื่นๆ คงทำการรบในทางซ้านกัน
 มาในระยะนั้น การรบก็ไม่พยายามที่จะเข้ารบประชิดและดำเนินการ
 อย่างทรน คุกคามก็ยังไม่เต็มใจหรือไม่กล้ารบเสียทีเดียว ส่วน
 เคนเซินผู้บังคับกองหลัง ซึ่งเข้าใจว่าจะ ต้อง ปฏิบัติการ ตามผู้บังคับ
 ยืนยงใหญ่ จึงทำตามแนวรบและมิให้ตนเข้าต่อสู้ประชิดอย่างทรน
 ผลจึงไม่ได้ดังเดิม

ถึงเคนเซินกองกลางและกองหลังของฮอลแลนด์ ไม่กล้าเข้า
 โกลและเห็นว่ากองหน้าของทำนอย ในอันตรายมาก จึงให้ส่งเรือใน
 กองของทำนอย ๑๐ ลำเข้าไปตีกระหนาบทรนทางด้านเหนือลม การ
 ต่อสู้ของทรน ในขณะนั้นทำให้เรือที่ทำการรบอยู่ในบริเวณนั้น เคลื่อน
 ที่ไปไม่ได้ไม่เท่าไร กองหลังๆ จึงในระยะใกล้เข้ามา และคิดเห็นว่า
 แนวรบกับเคนเซินจะชนมากกระหนาบเรือฝรั่งเคสทางเหนือลม ฉะนั้น
 เรือกองกลางของฝรั่งเคสก็ถูกส่งมากกระหนาบทรน จึงหล่นผ่าน
 ท้าย กระบวนของทรน ไป สัมทบ กองเรือ ของตัว ทรน จึงพัน
 อันตรายไปได้ ต่อมาได้มีการรบเป็นคู่ๆ ต่อไปอีกในระยะที่คิดว่าเดิม

การยทธทอากอสทา (๓)

1917. ГОДИШНИКЪ

พอคำสั่งทั้งสองฝ่ายก็รวมกันไปแล้วและเล่นกันแข่งกันอยู่ เช้าวันที่ ๒๓
เมื่อต่างเห็นว่า อยู่ห่าง จาก กัน นัก ก็ แยกย้ายกันไป สเปญและ
ซอลแลนด์เข้าไปเจอในซวาคส์ ส่วนคือเคนซัลก็ไปเมสลินา แต่
วันที่ ๒๔ และวันที่ ๒๕ เมฆาชนได้นำกองเรือมาเล่นอยู่ใกล้ซวาคส์เพ
ื่อให้สเปญและซอลแลนด์ออกมาทำการรบอีก เมื่อเห็นว่าซอลแลนด์
ไม่ออกมาแล้วก็เดินทางกลับไปเมสลินา

การรบในวันที่ ๒๒ เมฆาชนนั้นทั้งสองฝ่ายไม่เสียเรือเลย แต่
ฝั่งเศสชอยชามากกว่าและเสียคนมากกว่า

รยุทธ ซึ่ง ยาก เจ็บ ลำหัด ในการรบ วัน นั้น ได้ถึงแก่กรรมลงใน
วันที่ ๒๔ เมฆาชนนั้นเองที่ซวาคส์ ชอยได้ ๗๐ ปี ตลอดชีวิตท่าน
ได้ทำการศึกต่อกับทะเลถึง ๕๘ ปี ได้ทำการรบรวม ๔๐ ครั้ง

วันที่ ๖ พฤษภาคม ซอลแลนด์และสเปญได้นำกองเรือออกจาก
ซวาคส์ไปยังพาเลร์โม ทั้งนี้เพราะเห็นว่ากำลังน้อย ถ้าชนอยู่ที่นี่
จะมีอันตรายมาก วิวอนได้ทราบข่าวนี้แล้วก็ส่งให้ไปทำการทอดทิ้งที่
เคนเซนซึ่งได้เป็นแม่ทัพแทนแซร์คาชัวคราวทราบข่าวเช่นนั้นก็นำกอง
เรือออกมาทอสมอครึ่งหัวท้ายเช่นรูปพระจันทร์ครึ่งซีก บุกทั้งสองเจ
ฝั่ง กรายหันออกทะเล วันที่ ๒ มิถุนายน วิวอนก็เข้ายึด และอาศัย
ควินโตปัลลอสเรือเพลิงเข้าไปในแนวเรือซอลแลนด์และสเปญที่ทอสมอ
อยู่ เรือซอลแลนด์และสเปญถูกไฟไหม้ไปหลายลำ บางลำที่ตกสย
สมอหนักก็เข้าไปติดฝั่ง เมื่อฝั่งเศสได้ใช้เรือเพลิงหมกแล้วก็ถอยไป

ในการรบนันชอลแลนด์และสเปญเลียเรือประจัญบาน ๗ ลำและ
เรืออื่นๆ อีกหลายลำ คนตายและบาดเจ็บราว ๒,๐๐๐ คน ทั้งเกินเซน
และแซร์บาดังแก่กรรมทั้งๆ ที่ฝรั่งเศสไม่เสียเรือเลยนอกจากเรือเพลิง
ต่อมาชอลแลนด์ได้ส่งกองเรือมาเพิ่มเติมอีก แต่ครั้นสเปญ
ไม่ให้ค่าใช้สอยตามที่ตกลงไว้ ชอลแลนด์จึงถอนกองเรือ
กลับหมด

แม้ฝ่ายฝรั่งเศสจะนับว่าได้การครองทะเลในทะเลเมดิเตอร์
เรเนียนเต็มทุกจริง แต่ก็ไม่ได้ทำให้การรบจบในชั่วครู่เลย
ต่อมาพอได้รับข่าวว่าอังกฤษได้จัดสัญญาสัมพันธไมตรีกับชอลแลนด์ใน
ปี ๑๖๗๘ ก็เกรงว่าอังกฤษจะเลิกเข้าเกี่ยวข้องกับและส่งกองทัพเรือใหญ่
มา จึงรีบยกทหารออกจากดินแดน ในไม่ช้าก็ต้องยอมทำสัญญา
สันติภาพกับชอลแลนด์ที่นัมเวเกน (Nymwegen) ในปี ๑๖๗๘ นั้นเอง
ยอมยกเมืองต่างๆ ที่ได้จากชอลแลนด์คืนให้ชอลแลนด์หมด และ
ยอมให้ชอลแลนด์มีสิทธิพิเศษในการค้าขายเพิ่มอีกด้วย

การสงครามในอินเดียตะวันตก

เมื่อรบแตร การันการในอินเดียตะวันตกไม่เป็นผลสำเร็จ และ
เดินทางกลับในปี ๑๖๗๔ แล้วนั้น ชอลแลนด์ก็ไม่ได้นำกำลังไปดำเนิน
การอีก จนถึงปี ๑๖๗๖ จึงได้ส่งกองเรือกองหนึ่งในบังคับบัญชาของ
บิงเคส (Binckes) กองเรือนี้ได้ยึดคาลิเยนเน, เกาะมาร์ลาตังต์

(Marie Galante) และเกาะทาบากอ (Tabago) ทาง น.อ. ของเกาะทรีนิแดด (Trinidad) ได้ พอฝรั่งเศสทราบข่าวก็ส่งกองเรือของตนในบังคับบัญชาของเซเชลส์ ไปเพื่อตีเขา เมืองและ เกาะเหล่านั้นคืน ปลายปี ๑๖๗๖ เซเชลส์ ตีคาเยนคืนได้ ราวต้นปี ๑๖๗๗ เซเชลส์ ได้เตรียมการที่จะเข้ายึดทาบากอ แต่ฮอลแลนด์ ได้เตรียมการขึ้นกับไว้อย่างแข็งแรง เซเชลส์ ได้เข้ายึดทั้งทางบกและทางน้ำพร้อมกัน ทางบกไม่ได้ผล ส่วนทางน้ำทั้งสองฝ่ายได้ทบทวนทำการรบกัน แม้เซเชลส์จะมีกำลังมากกว่าฮอลแลนด์เท่าตัว ทั้งสองฝ่ายก็เสียหายมาก จนเซเชลส์ ถึงกับต้องถอยกลับฝรั่งเศสเพื่อเขากำลังมาใหม่ ต่อมาในปลายปี ๑๖๗๗ เซเชลส์ ได้นำกองเรือใหญ่ มา และเข้ายึดทาบากออีก ฮอลแลนด์ก็ต่อสู้อย่างสามารถ แต่โดยมีกำลังน้อยกว่า ในที่สุดก็เสีย ทาบากอแก่ฝรั่งเศส และตัวเซเชลส์ ได้ถึงแก่กรรมในการรบขึ้นครั้งนั้นเอง

ต่อมาในต้นปี ๑๖๗๘ เซเชลส์ ได้ถูกพายุใหญ่เสียหายไปราวครึ่งจำนวน จึงได้เดินทางกลับ

การสงครามการค้าขาย

ถึงแม้ว่าการสงครามขึ้นแต่จึงไม่นานน่า ประเทศ ที่ทำสงครามกัน คือในช่องซังกูดและในทะเลเหนืออะไม่มีกัจึง (เพราะฝรั่งเศสได้ส่งกองเรือไปดำเนินการในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและในอินเดียตะวันตกเสียหมด) แต่รัฐบาลฝรั่งเศสได้สนับสนุนการดำเนินการสงคราม

การค้าขายด้วยไปรเวเตียร์เต็มที เมืองที่พวกไปรเวเตียร์พักอาศัยและ
 ยึดเป็นฐานดำเนินการมี เบรชต์, ซังต์มาโล (St. Malo) และเตียงแคร์ก
 เป็นต้น การค้าขายของฮอลแลนด์ ได้รับความเสียหายเป็นอันมาก
 เพราะพวกไปรเวเตียร์เหล่านี้มีกำลังมาก ถึงกับสามารถชักกองเรือ
 ออกไปทำการ เช่น ครั่งควาวไก่ ไปรเวเตียร์ซึ่งเป็นที่ เกรงขามและ
 สามารถพิชิตในยุคนคองท์ บาร์ต (Jean Bart)

114

1875

7-17-22

74

202

สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ

三、四、五、六、七、八、九、十、十一、十二、十三、十四、十五、十六、十七、十八、十九、二十、二十一、二十二、二十三、二十四、二十五、二十六、二十七、二十八、二十九、三十、三十一、三十二、三十三、三十四、三十五、三十六、三十七、三十八、三十九、四十、四十一、四十二、四十三、四十四、四十五、四十六、四十七、四十八、四十九、五十、五十一、五十二、五十三、五十四、五十五、五十六、五十七、五十八、五十九、六十、六十一、六十二、六十三、六十四、六十五、六十六、六十七、六十八、六十九、七十、七十一、七十二、七十三、七十四、七十五、七十六、七十七、七十八、七十九、八十、八十一、八十二、八十三、八十四、八十五、八十六、八十七、八十八、八十九、九十、九十一、九十二、九十三、九十四、九十五、九十六、九十七、九十八、九十九、一百。

1000-1000

五

3

1812

२३

2

677-88-8

22

Dr

42

11

อินทผลุกล

72

117

417

บทที่ ๗

สงครามแย่งสโคโนระหว่างสวีเดนกับเดนมาร์ก

พ.ศ. ๑๖๗๕-๑๖๗๘

สาเหตุ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในสาเหตุสงครามระหว่างฝรั่งเศสกับฮอลแลนด์ (และสเปน) ปี ๑๖๗๕-๑๖๗๘ นั้น เดนมาร์กได้เข้าเป็นสัมพันธมิตรกับฮอลแลนด์ และสวีเดนเข้ากับฝรั่งเศส แต่เหตุที่ซึ่งกติกาสัญญาระหว่างเดนมาร์กกับฝรั่งเศส สิ้นสุดลงและยกเลิกลงซึ่งได้เสียแก่สวีเดนในปี ๑๖๕๗ (ซึ่งได้กล่าวแล้ว) กลับกันมาทำให้โดยประการหนึ่งอีกประการหนึ่งได้ทำสัญญาไว้กับสวีเดนว่าสวีเดนจะช่วยกันถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ถูก ค่อตี ฉะนั้นเมื่อสวีเดนเข้าโจมตีสวีเดนเดนมาร์กในปี ๑๖๗๕ เดนมาร์กก็เห็นโอกาสเหมาะจึงเข้าช่วยสวีเดนรบ และ ขอให้ฮอลแลนด์ช่วยเหลือ ฮอลแลนด์เกรงว่าสวีเดนจะมามีอำนาจในทะเลบอลติกซึ่งจะทำให้การค้าขายของตนตกอยู่ในอันตราย ได้ยินนี้ช่วย

การสงคราม

แผนดำเนินการของเดนมาร์กไม่ใคร่เป็นหลักฐานนัก ก็มิไว้วางใจช่วยสวีเดนรบกับสวีเดนออกไปเสียจากดินแดนเยอรมัน และจะเข้ายึดสวีเดนเฮลซิงก์, ชลันท์และเบลคิงเงอกลับคืนให้ได้ กองทัพเรือเดนมาร์กกับฮอลแลนด์จะร่วมมือกันในยุทธนาวี

แผนดำเนินการของส่วเคนนางไวซ์ทว่า ตอนต้นจะให้กองทัพ
เรือคนหากองทัพเรือซาค์กอนและทำลายเสีย ครั้นแล้วจะลาเลย
ทหารจำนวนหนึ่งราว ๑๐,๐๐๐ คนไปขึ้นพอมแมร์น (Pommern) เพื่อไป
ดำเนินการต่อวันเคนมาร์กและเคนมาร์คในเยอรมัน ชักกำลังหนึ่งไป
ขึ้นเซิลลันด์ (Sjaelland, ซึ่งถูก Seeland) เพื่อยกโจมตีเป็นชาเคน
ถึงแม้ว่าเคนมาร์คได้ ประกาศ สงคราม กับ ส่วเคนตั้งแต่ เดือน
กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๗๔ ก็จริง แต่กองทัพเรือเพิ่งมาพร้อมที่จะออกเรือได้
ในเดือนสิงหาคม และในขณะเดียวกันกองทัพบกก็รุกเข้าไปใน
เมคเลินบูร์ก (Mecklenburg) กองทัพเรือซึ่งมาถึงเร็วประจวบ
๒๓ ลำในบังคับบัญชาของคอทท์ อาเดเลอร์ (Cort Adeler) ได้ชักไป
ตั้งมั่นอยู่แถวเกาะบอร์นโฮล์ม (Bornholm ใน ทะเลบอลติก) เพื่อที่จะ
การคมนาคนของส่วเคน ในจำนวนเรือ ๒๓ ลำนั้นเรือฮอลแลนด์
เสีย ๗ ลำในบังคับบัญชาของอิงเคิล (ซึ่งต่อมาจึงไปตายในการรบที่
ทาบากโกในปี ๑๖๗๗) แต่โดยที่กระสุนหาที่ออกเรือได้ยากเรือจึงได้
ถูกพายุย่อย ๆ และชำรุดมาก มีหน้าซำกลบเกิดโรคระบาดขึ้นใน
กองทัพเรือ ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก คิวอาเดเลอร์ถึงแก่กรรมด้วย
โรคนี้ด้วย นีลส์ยูล (Niels Juel) รับหน้าแทน ต่อมาเมื่อกองทัพ
เรือกลับเคนมาร์คเพื่อไปซ่อมแซม กองเรือฮอลแลนด์ซึ่งได้มาสมทบ
ด้วยก็เลยกลับไปฮอลแลนด์เช่นเดียวกัน

แม้ว่ากองทัพเรือเคนมาร์ค จะมี กำลังน้อยกว่าและพร้อม ด้วยมี
เหตุการณ ในกองทัพเรือถึงได้กล่าวแล้ว ฝ่ายส่วเคนก็ไม่ละทิ้งยุทธ

ระนำกองทัพเรือออกมาดำเนินการตามแผนซึ่งได้วางไว้ ได้รืออยู่จนถึง
กลางเดือนตุลาคม กองทัพเรือในบังคับบัญชาของออตโท สเทนบอคค์
(Otto Stenbock) จึงได้ชักออกมาจากดาลารึ (Dalarna แคว้นสตอคโฮล์ม)
กองทัพเรือนี้มีเรือใหญ่ถึง ๕๘ ลำ พร้อมด้วยทหารบก ๘,๐๐๐ คน
เพื่อเดินทางไปชนบทพรมแดน การเกณฑ์พลได้ล่าช้ามาก ในที่สุดได้
มาถึงเพียงเกาะกอตแลนด์ (Gottland) เท่านั้น ภายหลังเมื่อถูกพายุ
ย่อย ๆ พร้อมทั้งขาดเสบียงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และ น้ำเข้า ก็เลย หัน
กลับไปยังดาลารึอีก ในการขาดเสบียงอาหาร และเครื่องนุ่งห่ม
ครั้งนี้ทำให้ทหารล้มตายไปประมาณ ๕,๐๐๐ คน

ความเสียหายของกองทัพเรือสวีเดนโดยมิได้ทำอะไรเลย ครั้งนี้
และกองทัพบกในเยอรมันก็พ่ายแพ้ต่อเยอรมันเช่นเดียวกัน จึงทำให้
สวีเดนเตรียมการอย่างระมัดระวังเช่นชนชาติพวกอื่น เกือบทุกปี และคิดว่า
กองทัพเรือเท่านั้นที่จะถูกเยอรมันตีได้ แต่ต้องเปลี่ยนผู้บังคับ
บัญชาเสียใหม่ ได้ลือคัสสเทนบอคค์ แล้วตั้งนายพลทหารบกโลเร็นทซ์
ครอยทซ์ (Lorentz Creutz) แทน ในราวเดือนเมษายน ๑๖๗๖ กอง
ทัพเรือใหม่จึงได้พร้อม

กองทัพเรือใหญ่ในบังคับบัญชาของครอยทซ์ มีเรือประจัญบาน
๒๖ ลำ เรือพิฆาต ๘ ลำ เรือรบ (Brig) ๘ ลำ เรือเพลิง ๖ ลำ
และเรือค้าขายที่ดัดแปลงสำหรับลำเลียงทหารบกอีก ๑๓ ลำ รวมบน
ทั้งหมดราว ๒,๒๐๐ กระบือ พล ๑๒,๐๐๐ คน กองทัพเรือแบ่งออกเป็น

เป็น ๔ กองในบังคับบัญชาของแกลว์ก (Clerk), อุกกลา (Uggla),
แบร์ (Bar) และแบร์เกนสทิแอร์นา (Bergensstjerna), "Stora Kronan"
(เป็น ๑๒๖ กระบอก) เป็นเรือธงกองทัพ

ส่วนนัลสยูลันนไทพรอมก่อนในราวปลายเดือนมีนาคมและไค้นำ
กองเรือซึ่งมีเรือประจัญบาน ๘ ลำ เรือฟริเกต ๕ ลำ กับเรือเล็ก ๆ อีก
๒-๓ ลำออกมา เพื่อไปคอยระวังความการคมนาคมของสวีเดนมิให้
ติดต่อกับกำลังในเยอรมันไค โดยที่นัลสยูลันนไทพรอมจึงได้รับโอวาท
ห้ามมิให้ต่อสู้กับข้าศึกที่มกำลังมากกว่า ถ้าถกต่อสู้หรือถูกขับไล่
ให้ถอยเข้ามาในช่องซุนด์ ขณะนั้นนัลสยูลันนไทพรอมไปดำเนินการทางรัฐบาล
ได้รับแจ้งที่จะจับเรือให้ตก ที่สมารัฐบาลมคำสั่งให้ไปทำการยึดเกาะ
กอตแลนด์ ซึ่งนัลสยูลันนไทพรอมก็ทำการทันที และภายหลังเลยไปยึดเกาะ
เกาะฮิสเล (Ösel) เสียด้วย ครั้นแล้วก็มาแล่นรักษาการณ้อยู่แถว
เกาะกอตแลนด์ เฉพาะเรือของเรือฮอลแลนด์ในบังคับบัญชาของ
อัลมอนเด (Almonde) ซึ่งมีเรือ ๘ ลำกับเรือเคนมาร์คอีก ๔ ลำไคมา
สมทบด้วย รวมทั้งนัลสยูลันนไทพรอมเรือประจัญบาน ๑๕ ลำ เรืออื่นๆ
๑๓ ลำ

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม นัลสยูลันนไทพรอมเรือกลัยมารักษาการณ
อยู่ระหว่างยอร์นโฮล์มกับรือเกน (Rügen) ในระหว่างนี้ได้รับข่าวว่า
กอร์นลอส ทรอมพ แมทพฮอลแลนด์ ทม ฮอเลียงได้รับ แต่งตั้ง เป็น
แม่ทัพเรือรวม เวลานกำลังเดินทางมาถึงเคนมาร์คแล้ว และจะไคมา

วิชานาท์โดยเร็ว นัลสยูลรู้สึกน้อยใจในการที่รัฐบาลไม่เชื่อในความ
 สามารถของตัวถึงกับต้องไปขอของคนชาก่อนมา ยิ่งเมื่อในวันเที่ยว
 กันนั้นได้มีคนข่าวว่ากองทัพเรือสวีเดนกำลังเดินทางใกล้เข้ามา นัลสยูล
 นำ กองเรือ ของ ตัว ออกไป เพื่อต่อสู้ ทั้ง ๆ ที่ รู้ ว่า ตัว กำลังน้อยกว่า
 ครอยท์ซึ่งเท่าตัว ทั้งนี้เพราะความแค้นใจตามสาเหตุที่ใดกล่าวแล้ว
 กองทัพเรือทั้งสองฝ่ายได้ปะทะ กัน ทางเหนือของวีอเกน วันที่ ๒๕
 พฤษภาคมและได้ทำการรบกัน เป็น เวลาสอง วัน ในการรบต่าง
 พยายามแย่งไปอยู่ทีไหนอลมคลอกเวลา นัลสยูลพยายามผ่านแนว
 ชาติเพื่อทำลายส่วนย่อยหลายครั้ง แต่ครอยท์ซึ่งได้ไว้โดยหันหลัง
 เสียก่อน การรบจึงถึงกับไม่มีเท่าไรเป็นการประจวบกันไปด้วย
 เสียมาก เรือเตนมาร์กซึ่งพยายามรบประชิดโดยรอบเข้ามา ในที่สุด
 นัลสยูลได้นำเรือออกไปยังฟัลสเตอร์โบ (Falsterbo) ส่วนครอยท์
 ซึ่งไม่ได้พยายามติดตามไป ได้เข้าไปออกที่ยัสตัท (Ystad)

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ทรอมพ์ มารับวิชานาท์ เป็น แม่ทัพใหญ่ ที่ ฟัล
 สเตอร์โบ กองทัพเรือรวมมีกำลังเรือประจัญบาน ๒๕ ลำ เรือฟริเกต ๑๐
 ลำ เรือเพลิง ๕ ลำ และเรือเล็ก ๆ อีกหลายลำ รวมกันทั้งหมด
 ๑,๗๒๗ กระบอก นัลสยูลเป็นผู้บังคับกองหน้า, ชัสโมนเตกของหลัง,
 "Christianus Quintus" (เป็น ๘๖ กระบอก) เป็น เรือธง ของ ทรอมพ์
 ทรอมพ์ ซึ่งใคร่ไขวาทให้ต่อสู้ชาติแล้วกลับพลซนออกที่ฟัลสเตอร์โบ ได้
 ออกเรือทันทีเพื่อไปดำเนินการตามความประสงค์นั้น

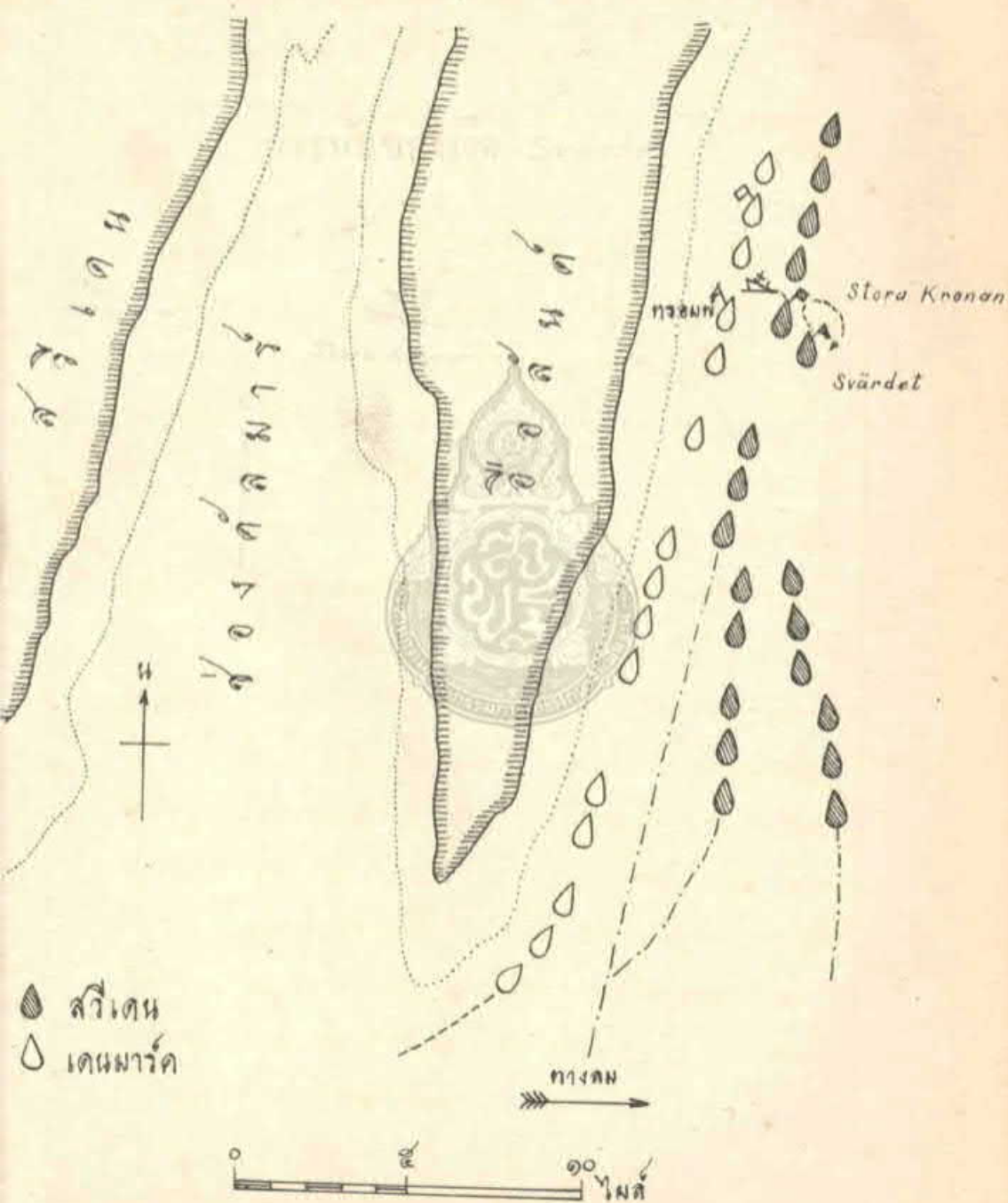
กองทัพเรือสวีเดน (ครอยท์ซ์) ซึ่งมี กำลัง เท่า เกือบ เมื่อ เห็น
กองทัพเรือเคมมาร์คเข้ามาใกล้ก็ถอนสมอออกเรือไปทางตะวันออก

การยุทธที่ฮ็อลันด์ (Öland)

วันที่ ๑ มิถุนายน ปี ๑๖๗๖

ทรอมพ์ เห็นครอยท์ซ์ ถอนหนีก็ คึกคักโดย ส่งเรือฟริเกทคอย
ลวกกระเวนไม่ให้พ้นสายตาไปได้ วันที่ ๑ มิถุนายนกองทัพเรือทั้งสอง
ได้เข้ามาใกล้เกาะฮ็อลันด์ สวีเดนอยู่ข้างหน้า สม.ว.น.ว. ก่อนข้างจัก
เคมมาร์คพยายามแยกเขาโดยชักธงเพื่อให้เกิดเห็นอดม เวลาราว
๑๒๐๐ เรือธงของทรอมพ์ ชนมาอยู่ตรงกบเรือธงของครอยท์ซ์ จึงได้เริ่ม
ยิงกันในระยะใกล้ แต่ขณะที่ใกล้ก็ ตามกัน นาน กระบวนไคร่วนและ
กระวายควบกันทั้งสองฝ่าย ออกกลาเรือชักธงสัญญาณให้เรือในกอง
ของตนจึกกระบวนและรวมกำลัง ครอยท์ซ์เห็นสัญญาณนั้นเข้า ก็เข้า
โจมตีไปว่าออกกลาจะหันเข้าต่อสู้ ในระยะใกล้ ก็เห็นกันและจะเอาอย่างง่าย
จึงส่งสัญญาณให้หันชนแหลมเขาต่อสู้ในระยะใกล้ และรีบนำเรือธงหัน
ชนกันเป็นตัวอย่าง ระหว่างที่แล่นมานานได้ใช้ปืนเรือธงเองกรายขวา
ละนั้นจึงได้เบียดช่องบนทางกราบซ้ายทศาคพายนล่างของเรือธง "Stora
Kronan" ไว้ และเมื่อจะหันเรือชนแหลม ก็ทำได้จนถึงช่องบน
นั้นไม่ คั่นขณะ เรือหัน ชนแหลม กรายซ้าย จึงเอียง จนช่องบน

การยุทธ์ที่ ออลันด์

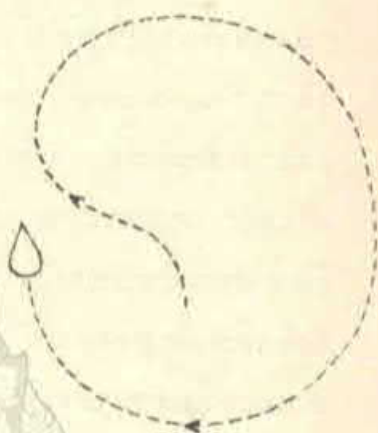
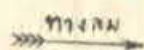
၁၂၆
ကျောက်ကျောက်ကျောက်

၁၂၆
ကျောက်ကျောက်ကျောက်

၁၂၆
ကျောက်ကျောက်ကျောက်

การหันของเรือ Svärdet

1917-18

1917-18

เหล่านักรบนำ นาฬิกาพกเข้าเรือ ขณะนั้นก็พอกเกิดเพลิงไหม้
ลุกลามไปจนถึงคลังสินค้า เรือเลยระเบิดไหม้ลง คนบนน้ำตายไป
กว่า ๘๐๐ คน พร้อมทั้งตัวครอบครัวด้วย ที่ช่วยไว้ได้เพียง ๔๑
คนเท่านั้น

"Svårdet" เรือธงของฮอกกลาฮุย ไกล่ไกล่ ๆ กับ "Stora Kronan"
กำลังระเหินชนหาหลุมตามสัญญาณนั้น ครั้นเห็น "Stora Kronan" กำลัง
จมก็หันกลับตามลมแล้ววิ่งชนหาหลุมภายหลัง การหันของฮอกกลา
ทำให้เรืออื่นๆ ลังเลใจ บางลำหันชนหาหลุม บางลำตามลม ชลหม่าน
กันใหญ่ เคนมาร์คกับฮอลแลนด์เห็นได้โอกาสเหมาะก็ ระวัง กำลัง
เข้ารบประชิดและตะลุมบอน "Svårdet" ได้ถูกตรอมที่และนัลสส์
ก็กระหนาบทั้งสองข้าง ฮอกกลาได้ต่อสู้ซึ่งสามารถจนเรือของท่าน
ได้ถูกเรือเพลิงจึงเกิดไฟไหม้ และได้ระเบิดไหม้ลง ฮอกกลาบนน้ำตาย
เรืออื่นๆ เห็นเช่นนั้นก็เสียขวัญ พาคนตายหนีเขาไปตามทวนคันทันหัน
โตโครก เคนมาร์คและฮอลแลนด์ ได้ติดตามไปอย่างเต็มที่แต่ทำ
อะไรไม่ได้ และได้คุมเชิงอยู่อีก ๒-๓ วันแถวบริเวณสทอกโฮล์ม
ภายหลังจึงได้ขอยกกลับมายังฟัลส์แบร์ก เพื่อดำเนินการช่วยการยก
พลขึ้นบกต่อไป

ส่วเคนเสี่ยเรือประจัญบาน ๔ ลำ เรือพิฆาต ๒ ลำ คนบาดเจ็บ
และตายประมาณ ๔,๐๐๐ คน เคนมาร์คและฮอลแลนด์ ไม่เสียเรือเลย
แม้แต่ลำเดียว เสียคนเพียงเล็กน้อย

ชัยชนะของเคนมาร์คและซอลแลนด์ ในการยุทธทางเรือ ครั้น
ทำให้เคนมาร์คได้การครองทะเลเดิมที่ จันฉาเลียงทวารไปยกพลจน
ยกที่สโคเนโคเนโคอย่างสบาย

ในการรบยกในคอนตันนั้น เคนมาร์คได้ ชัยชนะ หลาย ครั้ง
และยึดเมืองโคทหลายเมือง แต่ต่อมาสวีเดนได้รวมกำลังกันและได้
ต่อสู้กับเคนมาร์ค ถอยลงมา จนในที่สุดต้อง ลาเลียง ทวาร ซ้ำมา
เซลล์ันด์เกือบหมด เหลือไว้พอ สำหรับรักษาเมือง ลันด์สโครนา
(Landskrona) ซึ่งเคนมาร์คยังรักษาไว้ได้ เมือง เกียวเท่านั้น และ
ภายหลังได้เป็นความร่วมมือสำหรับทำเนิการใหม่

ในระหว่างนี้ เคนมาร์คได้ ทราบข่าวว่า สวีเดนได้ เตรียม การ
ใหญ่โตที่จะ ศึก การ คุมกองทัพของ เคนมาร์คไป ยัง สโคเน เสียให้ไว้
เคนมาร์คเกรงว่ากำลังทางเรือ ของ ตนจะไม่พอ จึงได้ส่ง ทรอมพ์ ไปยัง
ซอลแลนด์เพื่อเจรจาขอ อีลัง เติม สวีเดนได้ ทราบข่าว นี้เข้า จึงให้
กองเรือกองหนึ่งไปเมืองจือเทบอร์ก (Göteborg) ทำเนิการทันที คือ
ให้กองเรือนี้คอยกั้นให้ ซอลแลนด์ สงมา สมทบ กองเรือ เคนมาร์คได้
ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งให้คอยประวิงกำลังของเคนมาร์คไปเสีย
ให้พ้นช่องซุนด์ และสามารถทำศึกได้ทำลายเสีย

วันที่ ๑ มิถุนายนปี ๑๖๗๗ กองเรือ จากจือเทบอร์ก กองนี้ได้ออก
กองเรือของนัสสูลต่อสู้พ่ายแพ้ไปในการยุทธทางโคของเซลล์ันด์ ชัย
ชนะครั้งนี้ทำให้เคนมาร์คคิดจะให้กองทัพยกเข้าต่อสู้กับกองทัพบกสวีเดน

ในสโคเนอิก แต่ขณะที่เริ่มดำเนินการใหม่คนก็ได้อำนาจว่า กองทัพเรือใหญ่ของสวีเดนกำลังเดินทางจากสตอกโฮล์มและกองทัพบกสวีเดนกำลังรุดลงมาทางใต้ อีก จึงทำให้เบนมาร์คเกรงใจว่าถ้า กองทัพเรือของตัวถูกทำลายลงครึ่งนี้แล้ว กองทัพบกของคนใน สโคเนอิกก็จะต้องถูกทำลายลงอย่างแน่นอน และจะดำเนินการศึกในสโคเนอิกต่อไปอีกไม่ได้ ความตั้งใจที่จะตีเฮลซิงก์และเบลคิงเง์ก็จะ ต้องหมดหวัง ผลจะเป็นอย่างไรก็ต้องขึ้นอยู่กับกองทัพเรือทั้งสิ้น

ด้วยเหตุการณ์เช่น นีลสยูลจึงได้รีบโรวาทให้ไป คอยคุมเชิง สวีเดนไว้ในบริเวณใกล้เคียง กับป่าดงของชนที่ทางใต้ อย่าให้กองทัพ เรือสวีเดนวิ่งควานเส้นคมนาคมได้และถ้าโอกาสไม่อำนวยหรือกำลัง น้อยกว่าแล้วอย่าได้เข้าทำการรบ ให้ประวิงไว้เช่นนั้นจนกว่าชอลแลนด จะได้ส่งกำลังมาช่วย

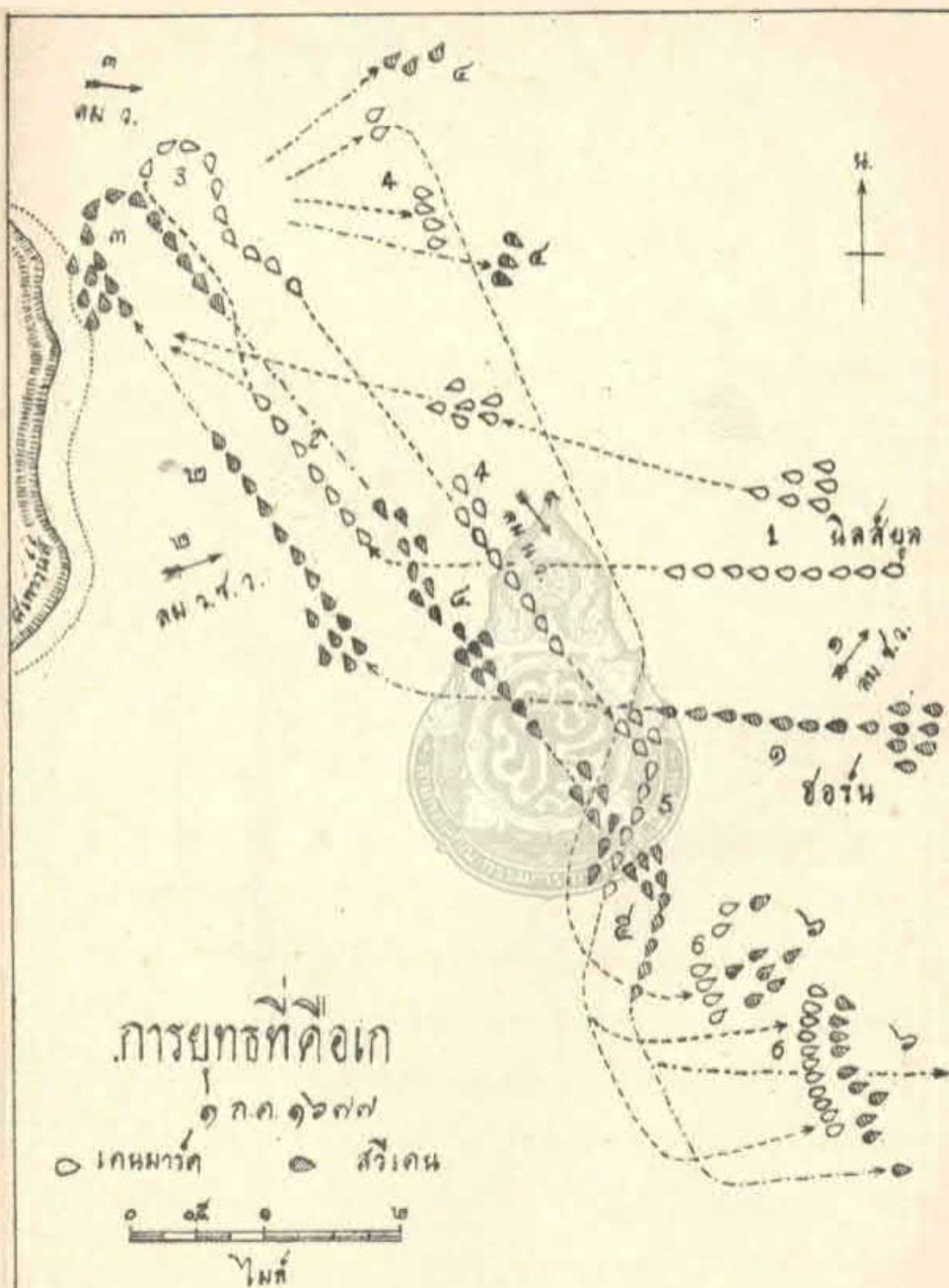
วันที่ ๒๙ มิถุนายน เรือฟริเกตลาตอร์เวนได้มีรายงานว่ากอง ทัพเรือสวีเดนได้เข้ามาใกล้แล้ว นีลสยูลจึงได้นำกองทัพเรือออกไป ตั้งมั่นระหว่างฟิสส์แบร์โยกับสเทเวนส์ (Stevens) ในวันนั้นกองทัพเรือ สวีเดนได้เข้าจอดแถวมัน (Moen)

วันที่ ๓๐ มิถุนายนกองทัพเรือสวีเดนได้ออกเรือที่จะเข้ามาทาง เหนือทะเลสาบของชนที่ ตอนบ่าย กองทัพเรือเบนมาร์คก็ออกเรือและ แล่นคุมเชิงอยู่ตลอดคืน เพื่อหาที่ตงเห็นอลม กองทัพเรือสวีเดน ก็เช่นเดียวกัน รุ่งเช้าจึงได้มีการรบกันแถวช้าวค็อกเก (Köge)

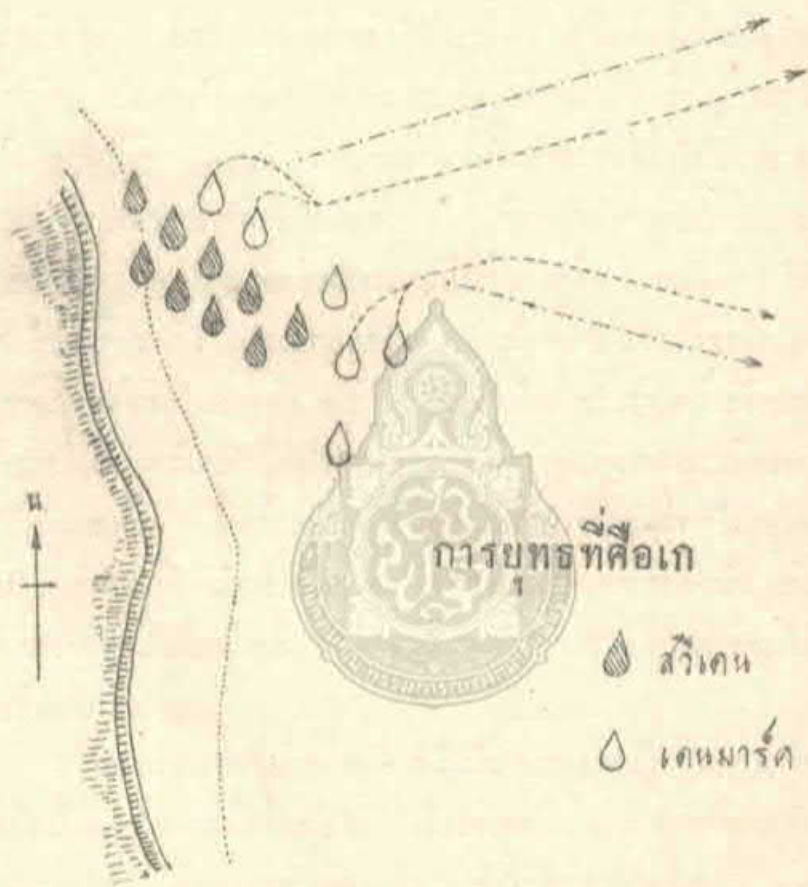
วันที่ ๑ กรกฎาคม ปี ๑๖๗๗

การจักรวรรพบนนผ่ายเคินนารคินนแยชชอลแลนคและชองกฤษ
คช กอชหลวง (กอชกลาง) ชยกลาง และเรชชองชองกอชชยคชน
กลางทกกอช ผ่ายสวเคินนนแมทพนากอชหนาและเรชชองชองกอชชย
ททวกรวรรพชชองกอชทกกอช

เช้าวันที่ ๑ กรกฎาคม ลมประมาณ ๒.๖. เขา กองทัพเรือทั้ง
สองแล่นขนานกันไปทางทิศเหนือสี่ชั่วโมงครึ่ง แล้วเบนอยู่ทางเหนือ
ลม กระบวนของเขามาจอดก่อนข้างไม่เรียบร้อย มีเรือกองหน้า
๖ ลำตกไปอยู่ทางใต้ลม พอสลัดสายลเห็นท้าวาชวนระเข้เข้าตอแคน
แล้วกหันขึ้น น. ๖. เพื่อให้เรือตกอยู่ใต้ลมเขามารวมกำลังประการ

การยทชคคเก

ส่วเคน

เคนมาร์ค

หนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อให้เข้าไปใกล้ฐานทัพ ในไม่ช้าทั้งสองฝ่ายได้เริ่มทำการยิงกันในระยะห่าง ในระหว่างนั้นซอร์นได้ใช้โอกาสเมื่อมีความบัง โดยปล่อยเรือเพลิงไป ๒ ลำ แต่ณลสยลเห็นเสียทันทีจึงไล่ลงเรือโดยตรงไปเสีย ถึงแม้ว่าณลสยลจะพยายามเล็งการยิงตามเรือวาทกิต แต่อาศัยความชำนาญในน้ำนานจนเรือไฟพยายามเบี่ยงกระบวนของซอร์นเข้าไปให้ชิดฝั่ง เพื่อจะมีชัยการแปรกระบวนของซอร์น ผลักไล่ตามความประสงค์คือเรือลำหนึ่ง ("Draken") ได้เข้าไปติดกันริมฝั่ง และแทนที่จะให้เรือลำนั้นพยายามเอาเรือออกเอง ซอร์นกลับสั่งเรือไปช่วยถึง ๖ ลำ นับว่าเป็นการกระหายกำลังอย่างผิดหลัก ครั้นแล้วก็สั่งให้กระบวนเรือเลี้ยวตามกันตามลมเพื่อออกมากในทะเลเปิด ณลสยลเห็นดังนั้นก็สั่งให้เรือของตนาก็ตกไปอยู่ใกล้ลม ๖ ลำตามที่ใกล้แล้วเข้าต่อเรือสวเคน ๗ ลำที่ริมฝั่งนั้น แล้วท่านเองก็นำเรือที่เหลือเลี้ยวลงตามสวเคนมาทาง ซ.อ. ขณะนั้นลมได้เปลี่ยนไป ว.ซ.ว.

ในการรบระหว่างเรือที่อยู่ ใกล้ฝั่งนั้น เรือกองหน้าของเคนมาร์คก็ยกเรือสวเคนลำที่ติดกันนั้นไว้ เรือสวเคนอีก ๖ ลำต่างหนีกระจัดกระจายไป เรือกองหน้าเคนมาร์ค ๖ ลำก็ติดตามไปอีก และในที่สุดก็ยกไล่อีก ๓ ลำ ครั้นแล้วเรือกองหน้าเคนมาร์ค ๖ ลำนั้นก็หันลงใต้ เพื่อ สมทบกับ กองเรือใหญ่ เวลานี้ ลมได้เปลี่ยนเป็น น.ว.

เมื่อลมอำนาจให้เขื่อนนลสยตกเห็นโอกาสเหมาะที่จะผ่านแนว
 ขาคึก จึงนำกองเรือของตนผ่านแนวส่วเคนตรงดำที่ ๗ จากท้ายกระบวน
 ในขณะนั้นเรือของหนา ๖ ลำก็ไปทำการค่อตเรือส่วเคน ๖ ลำที่หนีไป
 นั้นกลับมาสวมทพตจึงทำให้ เรือส่วเคนที่ถูกคักลอกัน เกิดรวนกันและ
 ถูกตักกระหนาบ ในไม่ช้าก็เกิดประตมบอนกันอย่างสาหัสและทั้งสอง
 ฝ่ายได้ต่อสู้กันอย่างสาบาร "Christianus Quintus" เรือธงของนลสยล
 ไ้ถูกเรือส่วเคนถึง ๖ ลำตอกเขยชยและนำเขาเรือมากจนต้องถอน
 ตัวออกจากสนามยุทธ นลสยลของย้ายไปอยู่เรือลำอื่น เรือลำนั้นถูกร
 ุมตบชยชากองนลสยลของย้ายเรืออกครึ่งหนึ่ง ฝ่ายส่วเคนก็ชยช่า
 มากเช่นเดียวกันและในไม่ช้าเวลาราว ๑๖๐๐ ส่วเคนก็เริ่มถย เคน
 มาร์คได้พยายามคักตามไป แต่ไปไม่ได้เท่าไรก็ต้องหันกลับเพราะ
 เรือชยชามากและไม่มีเสบียงอาหารพอที่จะไปห่างจากฐานทัพได้

ขณะรบกันตคอกกันกองเรือชอลแลนคชงมเรือใหญ่เล็กรวมกัน
 ๑๘ ลำในบังคับบัญชาของเซฟแพร์ส (Bastianszen Scheppers) ไ้มา
 ถึงปากช่องซุนคักทางทันเหนือ และได้รบคาส่งให้ตอกเรือส่วเคนที่หนี
 ชนไปในช่องซุนคัก กองเรือนโคเขาตอกเรือคั่นเขาไปยังมลมิช
 (Malmö) ทันที และตบคโคทิ้ง ๓ ลำ

การยุทธครั้งนี้ส่วเคนเสียเรือประจัญบาน ๑๐ ลำ (ถูกคยค ๗
 ลำ, เม ๓ ลำ) เรือเพลิง ๓ ลำ และเรืออื่นๆ อีก ๑๐ ลำ เสียคน

ประมาณ ๔,๕๐๐ คน เคนมาร์คไม่เคยเรือเลยแม้แต่ลำเดียว เสีย
คนไปราว ๓๕๐ คน

ชัยชนะครั้งนี้ว่าชนะได้ด้วยการค้ำหน้าโดยตรง

ถึงแม้ว่า กองทัพเรือ รวม จะได้ รักษา เส้น คมนาคม ระหว่าง
เคนมาร์คกับสโคเนวได้ ก็จริงแต่ กองทัพบกในสโคเนวดำเนินการต่อ
ไปไม่ได้ผลเท่าไรนัก ส่วนกองทัพเรือค่อนข้างเกี่ยวข้องความเมืองตาม
ฝั่งสวีเดนขึ้นไปจนถึงสตอกโฮล์ม และทำการช่วยกองทัพบกในการ
รักษายกไว้ให้เป็นครั้งคราว ต่อมาวันเคนบุร็กได้ขอร้องให้เคนมาร์ค
ช่วยรบในเยอรมัน เคนมาร์คจึงได้หันมาดำเนินการทางบ้านปล่อย
ให้ทางสโคเนวจับไว้ก่อน เมื่อเห็นเช่นนั้นในไม่ช้าสวีเดนก็เสียดินแดน
ในเยอรมันหมด และต้องถอยกลับไปทางรัสเซียบ้าง ลำเลียงทาง
เรือไปสวีเดนบ้าง

เมื่อกองทัพเรือรวมไม่มี หน้าที่อะไรสำคัญที่จะดำเนินการต่อไป
แล้ว ในไม่ช้ากองเรือฮอลแลนด์ซึ่งได้มาสมทบอยู่ด้วยก็เดินทางกลับ
ประเทศของตน

กลางปี ๑๖๗๘ ฝรั่งเศส, ฮอลแลนด์และสเปนได้ลงนามสัญญา
สันติภาพกัน, ต่อมาในเดือนธันวาคมปี ๑๖๗๘ สัญญาสันติภาพก็
ยังเกิดขึ้นอีกระหว่างฮอลแลนด์, ฝรั่งเศสและสวีเดน และในที่สุด
ยวันเคนบุร็กก็กับฝรั่งเศส

ส่วเอนนั้นไม่ยอมเลิกสงครามกับเอนมาร์ค จนกว่าจะไ้เมืองที่
เอนมาร์คไ้กลับคืนมก เอนมาร์คก็ไม่ยอม ฉะนั้นเอนมาร์ค
จึงต้องทำสงครามกับส่วเอนและฝรั่งเศสต่อไปอีก

กองทัพเรือเอนมาร์คและส่วเอนไ้คุมเชิงกันต่อมาโดยมิไ้มี
การรบอะไรที่สำคัญอีกเลย ครั้นต่อมาพอเอนมาร์คทราบข่าวว่ากอง
ทัพบกฝรั่งเศสกำลังจะรุกชนมาทางทิศแลนค์ จึงไ้ยอมลงนามสัญญา
สันติภาพกับส่วเอนและฝรั่งเศสโดยยอมยกเมืองที่ไ้ไ้ ในส่วเอน (คือ
สโคเน) คืนไ้แก่ส่วเอน

บทที่ ๘

สงครามสันนิบาตเอาก์สบวร์ก (Augsburg)

ปี ๑๖๘๘-๑๖๙๗

สาเหตุ

ตั้งแต่พระเจ้าหลุยส์ ที่ ๑๔ ได้เริ่มวางแผนขยายที่จะขยายอาณาเขตก็ ได้โจมตีสงครามมาเรื่อยตั้งแต่กล่าวแล้ว และถึงแม้ว่าสงครามที่ฝรั่งเศสได้ทำมาแล้วไม่ว่าใครได้ผลประโยชน์ก็ตาม พระเจ้าหลุยส์ก็ไม่ยอมเลิกนโยบายนั้น ภายหลังจากสัญญาสันติภาพที่ นีมเวเกนในปี ๑๖๗๙ แล้วก็ยังพยายามทำเนนตามนโยบายเดิม และได้ยกเอาเมืองต่าง ๆ ในเยอรมันเสียหลายเมือง กรันวีเยอร์มันคักคานกลียชเคเฮสทริสส์บวร์ก (Strassburg) เสียในปี ๑๖๘๑ ขณะนั้นฮิสสเตรียก็ไม่สามารถมาช่วยเยอรมันได้เพราะเมื่อซึ่งการได้ก่อกองการล่าสัตว์ต่อฮิสสเตรีย ซึ่งการได้ซึ่งต้องให้เยอรมันมาช่วย เยอรมันก็ไม่ได้เข้ามาจนถึงเวียนนา (Wien, อังกฤษ Vienna) ฮิสสเตรียจึงต้องมุ่งแต่จะสู้กับเยอรมันและซึ่งการเท่านั้น

ต่อมาในปี ๑๖๘๕ เจ้าคาร์ล ลูทวิกแห่งพฟัลซ์ (Kurfürst Karl Ludwig von der Pfalz) ได้ทิ้งจดถึง พระเจ้าหลุยส์ถึงว่าพระองค์มีเชื้อสันตจักรโรมันฮอชอยู่ จึงได้รวมเอาพฟัลซ์เข้าในอาณาจักรของพระองค์เสียด้วย

การดำเนินการขยายอาณาเขตที่เหล่านี้ ทำให้ประเทศทั้งหลายในยุโรปเห็นอันตรายกันทั่วไป จึงเตรียมตัวกันอย่างแข็งแรงที่จะต่อสู้

สู้กับฝรั่งเศส แต่เวลานั้นยังขาดผู้นำที่จะรวมประเทศเหล่านั้นให้ดำเนินการร่วมกันได้ พระเจ้าหลุยส์เองเชื่อมั่นว่าชาวเขาอังกฤษ เป็นสัมพันธมิตรด้วยได้ เพราะกำลังดำเนินการที่จะเอาพวกสวทกลัยไปครองอังกฤษให้ได้ ถ้าได้อังกฤษเป็นพวกด้วยแล้วก็จะได้ไม่ต้องเป็นห่วงในทางเรือเลย การดำเนินการทางยุทธศาสตร์ก็อีกมาก

ยังเชิญในปี ๑๖๘๕ นั้นเองพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒ แห่งอังกฤษได้สวรรคตลง พระเจ้าเจมส์ที่ ๒ (เดิมเป็นดยุคแห่งยอร์ก) ขึ้นครองราชสมบัติแทน พระเจ้าเจมส์มีความสัมพันธ์สนิทชิดเชื้อกับพระเจ้าหลุยส์มากจนในที่สุดถึงกับเปลี่ยนศาสนาเป็นศาสนาคาทอลิก เมื่อเป็นเช่นนั้นราษฎรก็พากันไม่พอใจ และคัดค้านอย่างเปิดเผยที่จะเอาพระนางแมรีซึ่งได้สมรสกับเจ้าวิลเลียมแห่งโอเรนจ์ซึ่งได้กล่าวแล้ว และทรงนับถือศาสนาโปรเตสแตนต์มาครองราชสมบัติแทนพระเจ้าเจมส์ที่ ๒

เจ้าวิลเลียมแห่งโอเรนจ์ซึ่งได้พยายามก่อกบฏและเป็นศัตรูของฝรั่งเศสเสมอมานั้น เห็นโอกาสเหมาะที่จะพาเมย์โคอังกฤษเข้าเป็นพวกด้วยแล้วก็หาประโยชน์ของการขยายอาณาเขตของฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นทางเจมส์ยอมฝรั่งเศสด้วยวงสัมพันธมิตร ซึ่งมีบริเตนยอร์ก, ฮอลแลนด์, สวีเดน, ฮอลแลนด์และสเปน ประเทศเหล่านี้ได้ตกลงกันอย่างลับที่จะดำเนินการร่วมกันในปี ๑๖๘๖ ที่เมืองฮาตส์เบิร์ก ฉะนั้นสงครามจึงมักเรียกกันว่าสงครามสันนิบาตฮาตส์เบิร์ก (League of Augsburg) ตามชื่อเมืองนั้น

ถึงการทำวงสัมพันธ์มิตรนั้นจะได้เกิดขึ้นอย่างล้นๆ ก็จริงแต่พระเจ้าหลุยส์ทรงทราบอยู่แล้ว และทราบว่าเจ้าวิลเลียมแห่งโฮเรนจ์เป็นตัวละครสำคัญ ฉะนั้นในปี ๑๖๘๗ พระเจ้าหลุยส์จึงประกาศเลิกและถอนสิทธิในการค้าขายที่ได้ให้แก่ฮอลแลนด์ตามสัญญาสันติภาพที่มเวเกนนันส์เสียเลย ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นเจ้าวิลเลียมก็เร่งเตรียมกำลังทั้งทางบกและทางเรือ และได้ระดมเรือรบและเรือค้าเลี้ยงไว้เป็นอันมาก พร้อมที่จะยกไปยึดเกาะอังกฤษตามคำขอของส่วนมากของราษฎรอังกฤษ

ประธานเหตุ

ในปี ๑๖๘๘ โอรสองค์หนึ่งของพระเจ้าเจมส์ได้ประสูติ ราษฎรส่วนมากเกรงไปว่าโอรสของพระเจ้าเจมส์องค์นี้จะ เป็น ศาสดาอีกอย่าง พระบิดา จึงได้ร้องขอให้พระนางแมรีและเจ้าวิลเลียมรีบเสกสมรสกันถึงอังกฤษ เจ้าวิลเลียมเห็นโอกาสยังไม่เหมาะ และยังไม่มีผู้ใด พร้อม นักจึงผิดใจยังเฉยในปี ๑๖๘๘ นั้นเองเจ้าแห่งบริเตนบุรีก็ได้ทิวศตกลง พระเจ้าหลุยส์ก็รบกับเจ้าวิลเลียมแห่งเฟอรัส เทน แบร์ก (Wilhelm von Fürstenberg) ขึ้นแทน ฮอลแลนด์และรัฐเฮอธมันน์ไม่ยอมและคัดค้านทันที ฉะนั้นในเดือนกันยายนปี ๑๖๘๘ ฝรั่งเศสจึงประกาศสงครามกับรัฐเฮอธมันน์และเริ่มรุกรานเข้าไปในดินแดนแม่น้ำไรน์ (Rheinland) พวกสันนิบาตเอากัสบูร์กก็รวมกำลังกันเข้าต่อสู้ทันที แต่ฮอลแลนด์ก็ยังคอยโอกาสอยู่

ขณะนั้นวงสัมพันธมิตรก็ได้พร้อมแล้ว ขอสเตรียซึ่งโกชัยเคียว
ก็ขึ้นการและเทอริก (ทั้งได้กล่าวแล้ว) ได้ไปร่ายพวกซึ่งการได้สำเร็จ
และชัยได้ เทอริกออกจากซึ่งการไป เช่นขอสเตรียซึ่งเวลานั้นเห็น
ผู้ที่มีอำนาจและมีอาณาเขตต์ ในเยอรมัน มาก ก็ทุ่มเทกำลังมาต่อสู้
กับฝรั่งเศสแต่กันเดียวได้ ไคยมีต้องพระวงทางบ้านหลัง

กำลัง

ใน สงคราม คราวนี้ การรบทางบก และทาง เรือไม่มีใคร มีความ
สัมพันธมิตรและการทำร่วมมือกันเท่าไร ถึงในการลำเลียงทหารข้ามทะเล
จะใช้กองทัพเรือเป็นส่วนมากจริง แต่ว่าการดำเนินการรบก็ทำกัน
แต่ทางบกโดยทั่ว ๆ ไป กองทัพเรือไม่มีส่วนได้เสียด้วยเลย ทั้งนี้
เพราะผู้ทำสงครามยังไม่เข้าใจในการทำร่วมมือระหว่างทหารบกกับ
ทหารเรือ

กองทัพเรือชอลแลนดในสงครามคราวนี้มีจำนวนเรือน้อยกว่าที่
แล้ว ๆ มา เพราะสร้างเรือใหม่เกือบทั้งนั้น เรือเก่า ๆ ได้รัเสียหาย
หมดกล่น ตัวเรือนยวามลกขณะขณะทั้งวัตถุใช้สร้างเรือและอาวุธ
นั้นค่อนข้างมาก แต่ถึงเช่นนั้นก็ยังคงน้อยกว่าของฝรั่งเศสและ
อังกฤษ เพราะชอลแลนดได้สร้างตามแบบเก่าเสียเป็นส่วนใหญ่

พลประจำเรือนยวามลกขึ้นมากเพราะจิตใจของรบแตรยังฝังอยู่
ในสมองพวกนายทหารเก่า ๆ เป็นอันมาก และต่างก็ดำเนินการตาม
ความคึกคักนั้น ทั้งในยุทธศาสตร์, ยุทธวิธี, การอบรมศึกษาและ
การจู่โจมโดยทั่ว ๆ ไป

โดยที่สงครามคราวนั้นหนากของการสงครามอยู่ทางบกเป็นส่วน
มาก เพราะฉะนั้นชอลแลนต์ จึงต้องซุ่มมีเขม้นย่ำรังกำลึงทางบกให้
แข็งแรงกว่าทางเรือ

ส่วนของทัพเรือฝรั่งเศสนั้นในยุคนั้นข้างเจริญมาก เพราะ
กอลแบร์ต ได้พยายามย่ำรองอย่างเต็มที่ ครั้นเมื่อกอลแบร์ตได้ ถึงแก่
กรรมไปแล้วก็จึง แต่เซญเลย์ (Seignelay) บุตรชายก็ได้พยายาม
เช่นเดียวกัน เมื่อเงินฝืดเคืองเสียจึงซุ่มกันไปข้าง เช่นนั้นก็
เวลานั้นก็กำลังค่อนข้างมาก ระเบียบแบบแผนก็จนถึงกับได้มีโรงเรียน
การปืน, โรงเรียนเดินเรือและโรงเรียนก่อเรือ นอกนั้นในเวลาสงคราม
ก็ได้ดำเนินการพิเศษหลายอย่าง เช่นปราบพวกโจรสลัดทางฝั่งเหนือ
ของแอฟริกา เป็นต้น จึงทำให้ทหารมีความชำนาญในการเรือและการ
รบที่อยู่เสมอ ทั้งพลและนายทหารมีความรู้ถึงเพราะได้มีการอบรม
ศึกษากันเป็นระเบียบแบบแผนขึ้น

ฝ่ายอังกฤษนั้นดูเหมือนการทหารเรือเสื่อมลงไปข้างเพราะการ
ปกครองอ่อน จำนวนเรือน้อยลงและคุณสมบัติของเรือก็หย่อนลงไป
ข้างเพราะขาดการย่ำรอง และเนื่องด้วยองกฤษต้องบังคับข่มขืนชาวเรือ
มาเป็นทหารเรือ จึงทำให้วันย่อนไป นอกจากนั้นยังมีการแบ่งพวก
กันในเรื่องศาสนา บางพวกถือศาสนาคาทอลิก บางพวกโปรเทสแตนท์
การสงคราม

พอฝรั่งเศสประกาศสงครามกับรัฐเยอรมันและเริ่มสงครามกับ
พวกสันนิบาตเฮกส์เบิร์ก เจ้าวิลเลียมแห่งโฮเรนจ์เห็นโอกาสเหมาะ

ที่ทะเลสาบเลียงทวารไปขึ้นเกาะอังกฤษตามแผนลับที่ไค้เตรียมไว้ เพราะ
เห็นฝรั่งเศสมีวุ่น อยู่กับการรบ ทางบก ที่เฮลเล เพอ ทสลุยส์
(Hellevoetsluis) ไค้รวบรวมเรือประจัญบานไค้ ๓๑ ลำ เรือฟริเกต
๑๖ ลำ และเรือเพลิง ๑๐ ลำ ตามท่าเรือในบริเวณใกล้เคียง ไค้รวบรวม
เรือดำเลียงและเรืออื่น ๆ ไค้ราว ๓๕๐ ลำ ในวันใกล้ ๆ เจ้าวิลเลียม
จึงแจ้งแผนให้แม่ทัพนายกองของข้าพเจ้าทราบและในขณะเดียวกันแจ้งให้
ทราบว่าท่านไค้ตั้งให้เซอร์เฮิร์ต (Arthur Herbert) แม่ทัพเรือ อังกฤษ
ที่ไค้หันมาอาศัยอยู่ใน ซอลแลนด์ เป็นแม่ทัพใหญ่ ที่วังคอร์เนลิอุส
ทอมพัสวาร์ไค้รับตำแหน่งนั้น แต่โดยที่เจ้าวิลเลียมระแวงใจอังกฤษ
ประการหนึ่งและโดยที่ไม่ถุกด้วยทอมพัสออกประการหนึ่ง จึงทำให้
เจ้าวิลเลียมกระทำไปเช่นนั้น

เซอร์เฮิร์ตรับตำแหน่งในวันที่ ๒๗ ตุลาคม และไค้รับโอวาท
ย่อ ๆ ดังนี้:

“ให้ลำเลียงทหารข้ามทะเลและ ยิงกันการยกพล ขึ้นบกที่ฝั่ง
อังกฤษ ครั้นแล้วให้ไปดำเนินการทางตะวันตกและแถวสก็อตแลนด์
เพื่อให้ข้าศึกกระเจายกกำลัง (diversion)”

ปลายเดือนตุลาคม ซอลแลนด์ไค้เริ่มลำเลียงทหารลงเรือมีพล
ประมาณ ๑๑,๐๐๐ คน มี ๔,๐๐๐ ตัว พอเตรียมการพร้อมแล้ว
เจ้าวิลเลียมก็แจ้งความประสงค์ ให้แก่ผู้ต่าง ๆ ในซอลแลนด์ ทราบ
การลำเลียงครั้งนี้จึงไม่เขินความลับอีกต่อไป

วันที่ ๒๗ ตุลาคม เจ้าวิลเลียมก็ยกกองทัพเรือและเรือดำเลียง
ออกเรือมุ่งจะไปลำเลียงทหารขึ้นแถวฮัมเบอร์ (Humber) แต่ระหว่าง

ทางใต้เกิดพายุใหญ่ขึ้นทาง ช.ว. กองทัพเรือและเรือลำเลียงจึงกระจัด
กระเจาไป และได้รับความเสียหายมากถึงกับต้องเอามาโยนน้ำ
หมด และภายหลังมารวมกันที่เฮลเลเพอทสเลย์ส์ ใต้ อิก

พอฝรั่งเศสทราบข่าวนี้ก็พากันตกใจ เข้าใจว่าชอลแลนก็คงต้อง
เลิกสงครามก็คิดกันแน่น แต่เป็นการคาดคิดอย่างฉุนเฉียว เพราะใน
ไม่ช้าเจ้าวิลเลียมก็พร้อมอก และในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายนก็ออกเรือ
ใต้ แต่ครั้งนี้เปลี่ยนแผนการยกพลขึ้นบกใหม่คือเปลี่ยนไปลำเลียง
ขึ้นทางตะวันตกแถวทอร์เบีย และดาร์มัท (Dartmouth) เพราะพวก
อังกฤษไปเตรียมรับอยู่ที่นั่น วันที่ ๑๕ พฤศจิกายนนั้นกองทัพเรือ
ก็มาถึงทอร์เบียและยกพลขึ้นบกทันที พวกไพร่เทศแทนที่ใต้ก็อันรับ
ด้วยความยินดี

พอฝรั่งเศสทราบข่าวนี้ก็ประกาศสงครามกับชอลแลนทันที
ก่อนที่เจ้าวิลเลียมจะออกเดินทางมาครั้งที่ ๒ นั้นพระเจ้าหลุยส์ที่
๑๔ ได้แจ้งไปให้พระเจ้าเจมส์ที่ ๒ ว่าอันนี้ จะส่ง กองทัพเรือไปช่วย
แต่พระเจ้าเจมส์ ใต้ปฏิเสธเพราะเข้าใจว่ากองทัพเรืออังกฤษ คงจะบ้อง
กันเจ้าวิลเลียมได้ ขณะที่เจ้าวิลเลียมเดินทางผ่านมาทางช่องอังกฤษ
นั้น กองทัพเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของเอิร์ลแห่งดาร์มัท (Earl
of Dartmouth) รออยู่ในเคอะควานส์ แต่ยังเอื้อมพายก่อนข้างจึก
มาจาก อ. เสียจึงนำเรือออกมาไม่ได้ ครั้นต่อมาเมื่อได้ทราบข่าวว่า
เจ้าวิลเลียมได้ยกพลขึ้นบกได้แล้ว นายทหารและพลพวกไพร่เทศ

แทนที่ก็พร้อมใจกันไล่ นายและพลพวก คาซอติคออกจากเรือและนำเรือ
ไปซ่อนนอมน้ำท่าเจ้าวิลเลียม

ส่วนเจ้าวิลเลียมนั้นเมื่อได้ยกพลขึ้นบกแล้วก็รีบวิ่งมาทางกรุง
ลอนดอน พระเจ้าเจมส์ก็ทรงหนีไปพึ่งฝรั่งเศส เจ้าวิลเลียมจึงเข้ากรุง
ลอนดอนได้ ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม และวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ปี ๑๖๘๘
ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นกษัตริย์แห่งอังกฤษ ทรงพระนามว่าพระเจ้าวิลเลียม
ที่ ๓ ก่อนมาไม่เข้ากองทัพเรือฮอลแลนด์ก็เดินทางกลับ

เมื่อพระเจ้าเจมส์ได้หนีมาหาพระเจ้าหลุยส์แล้ว ทั้งสองพระองค์
ก็เตรียมการที่จะให้เกิดการจลาจลในอังกฤษและเกลี้ยม้ายกเอาอังกฤษ
อีก แต่แทนที่จะให้กองทัพเรือใหญ่ของกันค้นหากองทัพเรือสัมพันธมิตร
อังกฤษและฮอลแลนด์แล้วทำลายเสียกลับกระหายกำลังและไม่ใช้
กำลังที่มีอยู่ให้เข่นชราบ่อยจนเท่าที่ควรไคร้ เพราะในขณะนั้นไอร์แลนด์
และสกอตแลนด์ก็กำลังกบฏจลาจลขึ้น ถ้าโคชตักกองทัพเรืออังกฤษ
และฮอลแลนด์เสียบ้าง ก็อาจแย่งการครองทะเลได้บ้าง และอาจ
จะล่าเลี้ยงทหารไปช่วยพวกกบฏจลาจลได้สะดวกขึ้น

ในเดือน มีนาคม ปี ๑๖๘๘ กองเรือฝรั่งเศส กองหนึ่งได้ลอบ
ลำเลียงพระเจ้าเจมส์ และ ทหาร ๘,๐๐๐ คนไปขึ้น ที่คอร์ก (Cork) ใน
ไอร์แลนด์ ได้ โดย อังกฤษ และ ฮอลแลนด์มิได้กักขวางประการใด
ในไอร์แลนด์เวลานั้นพวกคาซอติคมาก ฉะนั้นพระเจ้าเจมส์จึงคิดจะ
ยกเอาทหารเกณฑ์สำหรับทำเน้น การต่อไป เมื่อพระองค์ยกพลขึ้นที่

คอร์คไคเรียนร้อยแล้วก็ถูกไปอีกที่ดับลิน (Dublin) และล้อมเมืองอื่นๆ
ไว้อีกหลายเมือง

เซอร์เบรทนน เมอ เสรี การ ลำเลียง ทหาร และ ยกลพลขึ้นบกให้
เจ้าวิลเลียมแล้วก็เข้าไปจอดในพอร์ทสมัธ แต่พลทนายข่าวว่าพระเจ้า
เจมส์ ได้ยกพลขึ้นที่ไอร์แลนด์ก็ออกเรือ แต่พอมาถึงคอร์คก็ทนายข่าว
ว่ากองเรือฝรั่งเศสได้กลับไปเสียแล้ว จึงได้ยกออกมาเล่นรึกษาการณ
อยู่ทางตะวันตกของช่องอังกฤษ

ในขณะนั้นฝรั่งเศสได้ส่งกองเรือ อีกลองหนึ่งใน อังกฤษบัญชาของ
ชาโต เรอโนลต์ (Château-Renault) มาเพื่อ ลำเลียง ทหาร ๖,๐๐๐ คน
และเครื่องสัมภาระอีกเป็นอันมากไปยังไอร์แลนด์ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม
กองเรือนั้นได้ไปถึงไอร์แลนด์และเข้าจอดใน อ่าว บันทรี (Bantry Bay)
คำวันนั้นเซอร์เบรทได้ผ่านมากลางๆ และเห็นกัน ชาโต เรอโนลต์ จึงรีบ
ลำเลียงทหารขึ้นบกโดยเร็วและ ถอนสมอ ออกมาคุมเชิง อยู่ บ้านนอก
เพื่อยิงกันเรือลำเลียงไว้ ตอนกลางคืนต่างเล่นคุมเชิงกัน ฝรั่งเศส
มีเรือใหญ่ ๒๖ ลำ เรือเพลิง ๑๐ ลำ อังกฤษมีเรือใหญ่ ๑๔ ลำ เรืออื่นๆ
๓ ลำ รุ่งเช้าวันที่ ๑๑ เซอร์เบรทจึงเห็นว่าความกำลังน้อยกว่าฝรั่งเศส
แต่ก็เข้าต่อสู้อยู่ เพราะเชื่อในความสามารถของคน จึงได้เกิด
การรบกันอยู่ราว ๖ ชั่วโมง ต่างเสียเรือไปฝ่ายละ ๑ ลำและคนข้างละ
ประมาณ ๔๐๐ คน การรบครั้งนี้ไม่มีทริวิธแปลกหรือสำคัญที่จะ
กล่าวไว้ในที่นี้ ถึงการรบจะไม่เกิดชาตฝรั่งเศสก็มีผลที่ว่าขงกัน
กองเรือลำเลียงและการลำเลียงไว้ได้ เพราะเมื่อกำลังรวมกันไปแล้ว

เซอร์เบิร์ทก็ถอยกลับไปยังพลมิลเพื่อซ่อมแซมเรือ ตัวเซอร์เบิร์ทเอง
ได้รับยศเป็นเอิร์ลแห่งทอริงตัน (Earl of Torrington)

วันที่ ๑๖ พฤษภาคมของเรือของชาโตเรอโนลต์ ก็ เดินทางกลับ
ปล่อยให้ทอริงตันรับความเสียดายมาก จาก ฝรั่งเศส มายังไอร์แลนด์
และสกอตแลนด์ให้สะดวก และปล่อยให้การค้าขายของอังกฤษคง
ดำเนินไปได้อย่างปกติ

ทวิย เทน กอง เรือ อังกฤษ กอง หนึ่งใน ยักษ์ ยัญชา ของ รุก
(George Rooke) จึง ทำการ ล่า ลับ ย ทหาร จาก อังกฤษ มา ยัง ไอร์แลนด์
ให้สะดวกและได้ช่วยย่องกันเมืองลอนดอนเคอร์รี่ (Londonderry) ซึ่ง
ถูกพระเจ้าเจมส์ล้อมไว้นั้นได้

ในฤดูร้อนปี ๑๖๘๙ นั้นแม่ทัพเรือสัมพันธมิตรซึ่งมีเรือใหญ่
ถึง ๖๐ ลำและเรือเพลิง ๒๐ ลำในยังย่องยัญชาของทอริงตันได้ ออกมา
รับความฝั่งฝรั่งเศสลงไปยังนอริชเชก แต่ก็ไม่สามารถย่องกันมิให้
ทรูวลลนากองเรือมารวมกับกองเรือที่เบรชต์ได้ ถึงกองทัพเรือทั้ง
สองจะโต้เห็นกันก็แต่ไม่โตมการรบอะไรกันเลย

ในราวต้นปี ๑๖๙๐ พระเจ้าหลุยส์ จึงวางแผนใหม่คือครั้งนั้น จะเข้า
ทอดักทำลายกองทัพเรือสัมพันธมิตรเสียก่อน แล้วจะล่าลับย่องทหารไป
ชนที่อังกฤษที่เกี่ยวข้อง แต่ว่าการเตรียมการล่าช้ามากจึงต้องระงับไว้
ชั่วคราว

โดยที่ฝรั่งเศสกำหนดการล่าช้าเช่นนั้นและไม่แย่ง การครของทะเล
เสียให้ทันทั่วทั้ง ฉะนั้นวันที่ ๒๔ มิถุนายนปี ๑๖๙๐ นั้นเองไซเวลล์

(Clowdisley Shovel) พร้อมกับเรือประจัญบาน ๖ ลำ กับเรือลำเลียง ๒๔๐ ลำทั้ง ลำเลียง พระเจ้าวิลเลียม กับ กองทัพยกไปยังไอร์แลนด์ได้ และเริ่มการศึกกันขึ้นได้อย่างสะดวก

วันที่ ๑ กรกฎาคม ทหารอังกฤษได้นำกองทัพเรือ สัมพันธมิตร ซึ่งมีเรือประจัญบานราว ๕๐ ลำ ไปจอดที่เกาะไวท์ ในขณะที่เดียวกัน กองเรือ สัมพันธมิตร อีก กอง หนึ่ง ซึ่งมีเรือ ประจัญบาน ๑๗ ลำ (อังกฤษ ๑๒, ฮอลแลนด์ ๕) ในบังคับบัญชาของกิลลิกรูว์ (Killegrew) กับอัลมอนเต (Philips van Almonde) ได้แยกกำลังจากกองทัพเรือใหญ่ ควบคุมกอง เรือค้าขายไปยังทะเลเมดิเตอร์เรเนียน กองเรือนี้ได้รับคำสั่งว่าเมื่อ ได้ควบคุมกองเรือค้าขายไปได้แล้วให้ไปคอยสกัด กองเรือ ฝรั่งเศส กอง หนึ่ง ที่คลอง ซึ่งทราบข่าวว่าจะส่งขึ้นไปสมทบกับกองทัพเรือที่เบรชต์ ขณะเดินทางมา กองเรือ สัมพันธมิตร ได้ เห็นกองเรือ ฝรั่งเศส (ชาโต เรอโนลด์) นั้นที่ช่องยิบรอลตาร์ แต่ภายหลังกองเรือทั้งสองได้พลัด กันเพราะพวกสัมพันธมิตรมีประชุมปรึกษาการกันเสีย และแทนที่ พวกสัมพันธมิตรจะคิดความเรือขึ้นไป กลับแวะเข้าไปจอดเสียที่คาบิซ กองเรือของชาโตเรอโนลด์จึงสมทบกับกองทัพเรือของดรูว์ลท์เบรชต์ ได้ ส่วนกิลลิกรูว์และอัลมอนเตนั้นเมื่อรับเรือค้าขาย ๒๐๐ ลำที่ คาบิซ แล้วก็ควบคุมขึ้นไปยังช่องอังกฤษ และได้มาถึงพลีมัธในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ภายหลังการยุทธที่แหลมบซี

ฝ่ายฝรั่งเศสนั้นเมื่อ รวม กองกันไว้แล้วก็ส่ง เรือไป ลากตระเวน
วันที่ ๓ กรกฎาคม เรือลากตระเวนจึงได้ มา รายงาน ว่า กองทัพเรือ ของ
ทอร์ รังทันจอดอยู่ที่เกาะไวท์ คราว วลัดกรยนาของทัพเรือออกมาทันที
ส่วนทอร์ รังทันนั้นคงได้เห็นเรือลากตระเวนฝรั่งเศสแล้ว ก็ออกเรือทันที
เช่นเดียวกัน แต่บังเอิญลมแรงยับยั้งจึงต้องเข้าจอดที่ เกาะวันที่ ๕
กรกฎาคม ก็ได้รับ รายงาน ว่า กอง ทัพเรือ ฝรั่งเศสได้ เข้า มา ใกล้ แล้ว
ท่านจึงนำเรือออกออก และรีบจัดกระบวนรบทันที ในไม่ช้ากองทัพเรือ
ทั้งสองก็เห็นกัน

เมื่อทอร์ รังทันเห็นกองทัพเรือฝรั่งเศสมีกำลังมากกว่าก็ไม่คิดท
จะรบและจะถอยไปทางตะวันออก ทั้งนี้เพื่อไปหาฐานทัพที่
กันฟลีท (Gun Fleet) แถวปากแม่น้ำแฮมส์ เพื่อหน่วงเวลาไว้จนกว่า
กองเรือของคิลลิกวู, ฮัลมอนเต และโซเวลล์จะมาสมทบด้วย แล้วจึง
จะดำเนินการรบอย่าง เมื่อยกแม่น้ำแฮมส์ ได้และได้กำลังมาสมทบบ้าง
แล้วตอนต้นก็ คิด จะ ระวังความมิให้ฝรั่งเศส ดำเนิน การใด ๆ ได้ สะดวก
เมื่อทอร์ รังทันตกลงใจดังนั้นแล้ว ก็ เร่งไปให้รัฐบาล ทราบ และ ขอ กำลัง
เพิ่มเติมเท่าที่จะทำได้

ในระหว่างนี้คราว วลัด ได้ติดตามทอร์ รังทันมาเรื่อย สวมวันนั้น
ค่อนข้างเขามาก แต่อาศัยที่ทอร์ รังทันรู้จัก กระแสน้ำบริเวณนั้น
จึงอยู่หน้าฝรั่งเศสเสมอ แต่ถึงกระนั้นก็ทั้งสองฝ่ายต่างต้องทอดสมอ
ทิ้งหลายครั้ง

วันที่ ๘ กรกฎาคม คอนเน็ค ทอร์ริงตันได้รับ คำสั่ง จาก พระนาง
 เจ้าแม่วังเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระเจ้าวิลเลียม (ซึ่งกำลัง
 ดำเนินการศึกอยู่ในไอร์แลนด์) ให้ทำการรบให้เด็ดขาด ทอร์ริงตัน
 ไม่เห็นพ้องด้วยจึงได้ตอบคำชักชวนไปว่า ด้วยกำลังน้อยเช่นนี้ควร
 หลบหลีกการรบที่เด็ดขาดและคอยระวังความเมื่อข้าศึกไม่ระวัง เช่น
 แล้วข้าศึก ก็ไม่สามารถ ทำการ อื่น ๆ ได้แน่แท้ เพราะเกรงกองเรือ
 น้อยเสมอ เมื่อได้กำลังเพิ่มเติมมาเมื่อไรจึงจะเริ่มทำการรบ นอกนั้น
 ทอร์ริงตันยังได้แถลงให้เห็นว่า ถ้าทำการรบพ่ายแพ้แล้ว ซึ่งกฤษฎะ
 ต้องตกอยู่ในอันตราย เพราะกองทัพยกไปอยู่เสียในไอร์แลนด์เป็น
 ส่วนมาก และฝรั่งเศสได้รวบรวม ทหารไว้ ที่นอร์ม็องดี (Normandie)
 มากมายสำหรับยกข้ามทะเลมาอังกฤษ จึงแนะนำว่าขณะควรใช้กอง
 ทัพเรือตามหลักความคึกคะนองได้ผลดีกว่า แต่พระนางแมรี, รัฐบาล
 และกระทรวงทหารเรือไม่มีใครเข้าใจหลักนั้นจึงคงยกราบให้เขาต่อ
 ให้ได้ หลัก ความคึกคะนองใช้ กองทัพเรือ เช่นนี้ ภายหลังเมื่อชนคาล
 ทอร์ริงตันให้ชื่อว่า "fleet-in-being" (กองเรือคงชีพ)

เช่นแล้วทอร์ริงตันก็เข้าใจ ความคึกคะนองไปยกแม่น้ำเฮมส์
 ก็เป็นอันตกไป และเมื่อเห็นโอกาสเหมาะเพราะได้ทอดเห็นอลมกัน
 เขาคือชกาศกเสียแถวแหลมบิช (Beachy Head, ฝรั่งเศส Beveziers)
 นั่นเอง

การยทที่แหลมบีชี

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ปี ๑๖๕๐

กองทัพเรือ สัมพันธมิตรในบังคับบัญชา ของทอรวังทัน มีเรือ
ประจัญบาน ๕๖ ลำ (อังกฤษ ๓๔ ลำ, ฮอลแลนด์ ๒๒ ลำ) เรือฟริเกต
๑ ลำ และเรือเพลิง ๒๐ ลำ ย่นรวมทั้งหมกประมาณ ๓,๗๐๐ กระบอก
คอร์เนลิอุส เอแวก์เสน (Cornelius Everisen บุตรชายคอร์เนลิอุส
เอแวก์เสนคนก่อน) เป็นผู้บังคับการกองหน้า เทเลแวลล์ (Ralph
Delavall) กองหลัง

กองทัพเรือฝรั่งเศสในบังคับบัญชาของตรวีสต์ มีเรือประจัญบาน
๒๘ ลำ เรือฟริเกต ๕ ลำ และเรือเพลิง ๑๘ ลำ ย่นรวมทั้งหมก
ประมาณ ๔,๑๒๕ กระบอก ชาติาโรโนลต์เป็นผู้บังคับการกองหน้า
เฮซเครซ (Victor d'Estrées บุตรชายเฮซเครซคนที่ได้กล่าวมาแล้ว)
กองหลัง

วันนลม น.ธ. กำลังปานกลาง กองเรือทั้งสองฝ่ายแล่นขนาน
กันไปทางเหนือ พวกสัมพันธมิตรได้ทีเห็นอลมและได้จกักระบวนตาม
กัน ฝรั่งเศสจกักระบวนเรียงแถว ๓ แถว พอตรวีสต์เห็นทอรวังทัน
จะเข้าดักจกักระบวนใหม่เป็นเรียงตามกัน กองหน้าๆ ต้องเร่งขันไป
เข้าสาดัน กองหลังๆ นั้นต้องใช้ไบนอยท์สคเพื่อให่กองหน้าๆ ขันไป
ประจ่าสาดันได้ ครั้นจกักระบวนได้แล้วตรวีสต์ก็สั่งให้ใช้ไบนอยท์สค
กลอดแนว เพื่อรอให้ทอรวังทันเข้าดัก

ฝ่ายทอว์ริงทอนเมื่อเห็นว่าโกทกตงเห็นอลมก็สั่งให้ตามลมเข้า
 คอคทันท กอหน้าและกอหลังทำตามคำสั่งนั้นทันทีและหันเข้า
 ทำการรบประชิด จึงได้เกิดการรบกันขึ้นระหว่างกอหน้าและกอหลัง
 ทั้งสองฝ่ายอย่างรุนแรง ส่วนทอว์ริงทอนไม่ได้ตามเข้ามาให้ไ้ระยะ
 ยืนเช่นกออื่น ๆ และอยู่ห่างมาก จึงทำให้เกิดช่องว่างขึ้นระหว่าง
 กอหน้าและกอหลัง คราวลัดเห็น ทอว์ริงทอนไม่กล้าเข้ามาต่อสู้
 เช่นนั้นและตัวท่านก็ไม่รู้จะรบกับใคร ท่านจึงสั่งให้กอหน้าวิ่งขึ้นไป
 และท่านจะทำหน้าที่แทนกอหน้าเอง เมื่อกอหน้าของฝรั่งเศสโกทกชน
 หน้าพอแล้วก็หันทอนลม กลับขึ้นไป อยู่ทางเหนือลม ของกอหน้าของ
 พวกสัมพันธมิตร (เอแวนท์เสน) ฉะนั้นกอนานจึงตกกระหนาบ
 ทั้งสองข้าง ขณะนี้พอทอว์ริงทอน เอแวนท์เสนคิดว่าจะปลุกตัวไม่
 รอกเสียแล้ว แต่ยังเกิดความคิดประหลาดขึ้นได้ในเวลาด้วยขึ้น
 ท่านได้สั่งสัญญาให้กองเรือทอว์ริงทอนพร้อมกัน เวลานั้นยทอว์ริงทอน
 ปลุกลมไปด้วยควันและมีการแนะนำทอว์ริงทอน เพราะฉะนั้นฝรั่งเศสจึงไม่
 เห็นการกระทำ ภายหลังทอว์ริงทอนจึงสั่งให้กออื่น ๆ ทำเช่นนั้น
 ย่าง เรือทั้งสองฝ่ายจึงแยกห่างจากกันไป และพ้นระยะยิงไ้ได้ แต่
 ว่ากอหน้าของสัมพันธมิตรก็ไ้ขบช้ำอย่างสาหัสแล้ว พอฝรั่งเศส
 ู้ตัวก็ทอว์ริงทอนอย่างและคุมเชิงอยู่ พอกระแสน้ำเปลี่ยนในทอนคำต่างก็
 ดอนสมอไปทางตะวันออก ฝรั่งเศสได้พยายามคิดตามมาอีก๒-๓วัน
 ระหว่างนั้นพวกสัมพันธมิตรก็ทำลายเรือทอว์ริงทอนช้ำมากเสียหลายลำ

ที่วิ่งผลควรวุ่นมากกว่านี้ ถ้าตัววิลด์ปล่อยให้กองเรือทำการติดตาม
ไปโดยลำพังได้ แต่ท่านหาขอมไม่คงให้ติดตามไป พร้อมกัน เป็น
กระบวน ฉะนั้นวันที่ ๑๒ กองทัพเรือสัมพันธมิตรจึงผ่านโกเวอร์และ
หลยเข้าไปยังแม่น้ำเจมส์ ได้ ตัววิลด์เห็นหมดโอกาสจึงสั่งให้เลิก
ติดตามและกลับไปจอคซอมแซมในเลอฮาเวอร์

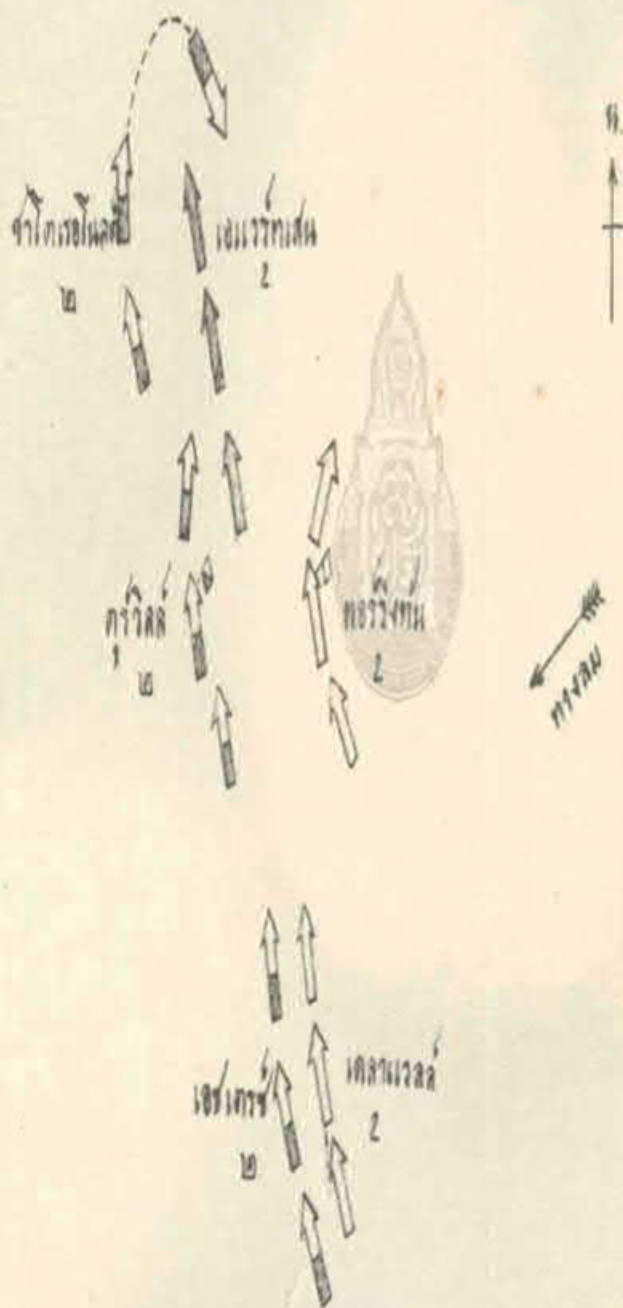
พวกสัมพันธมิตรเสียเรือไปราว ๑๐-๑๒ ลำ ฝรั่งเศสไม่เสีย
เรือเลยแม้แต่ลำเดียว

เมื่อตัววิลด์ได้ซ่อมแซมเรือ เรียบร้อยแล้ว ก็ออกไปเที่ยว
วังวนเมืองตามฝั่งอังกฤษ ครั้นแล้วก็กลับไปเบรชท์ โดยมีใ้ใช้
การครองทะเลที่ท่านได้ไว้ใหม่ประโยชน์ยิ่งกว่า

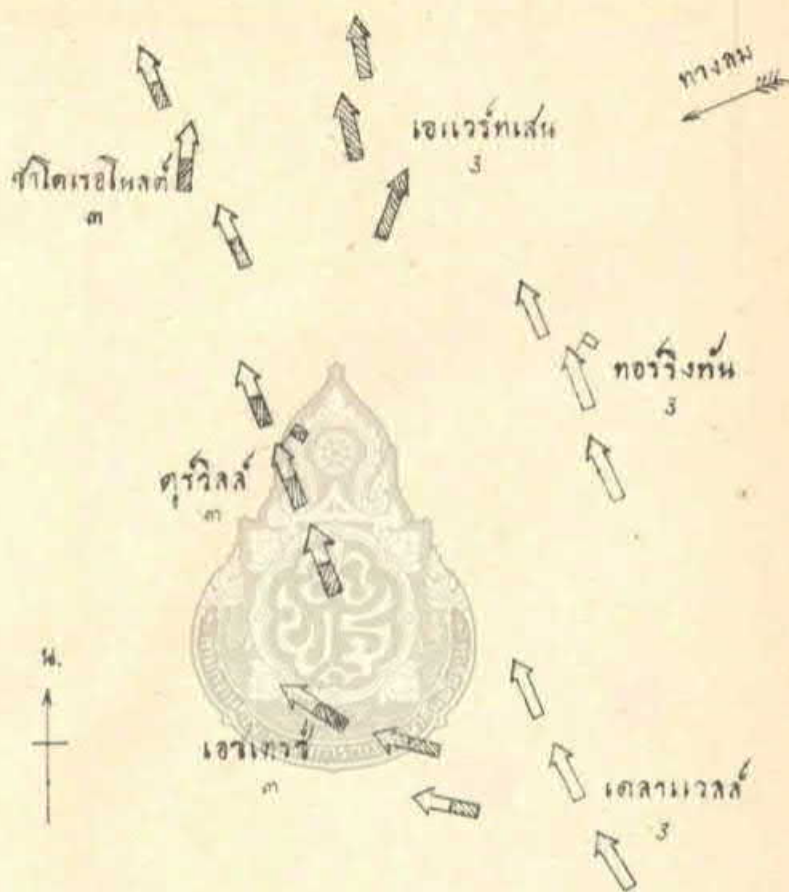
การพ่ายแพ้ของอังกฤษครั้งนั้น ทำให้ทหารวังทัน ถูก ถอด และ ชน
ศาล และในการให้การต่อศาลนั้นท่านได้อธิบายหลัก ทศกล่าวแล้ว
และเรียกกองเรือที่ดำเนินการตามหลัก ความคิดของท่าน นั้นว่า "fleet-
in-being" (ไทย "กองเรือคงชีพ") ในที่สุดศาลตัดสินปล่อยและ
ยกฟ้องหมดทุกข้อหา และคำว่า "fleet-in-being" นี้ก็ใช้กันตลอด
มาจนทวายเท่าทุกวันนี้

ในการดำเนินการรบทางบกนั้นพระเจ้าเจมส์ได้กระหายกำลังไป
เที่ยวล้อมเมืองต่างๆ มากไป ฉะนั้นในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๑๖๙๐
จึงได้ถูกพระเจ้าวิลเลียมต่อคำพ่ายแพ้ไปอย่างพินาศในการยุทธที่แม่น้ำ
บอยน์ (Boyne) ตัวพระเจ้าเจมส์ ถึง กับต้องหนีกลับฝรั่งเศสและ

จ. ๔๔
การยุทธ์แหลมมบข (๒)

การบูชาที่แหลมบั้ง (๓)

Б. 1. 10-11-1880

การยุทธ์แหลมบชี

๑๐ กรกฎาคม ๑๖๕๐

ฮัน วอน แนะ นำ พระเจ้าหลุยส์ ให้ ลาเลียง ทหารไป ขึ้น เกาะ อังกฤษ
ที่เก็ว โดยอ้างว่าคงแก่การยุทธที่แหลมบิชแควฝรั่งเศสได้การครอง
ทะเลเดิมที่ การลาเลียงทหารข้ามทะเลจะไม่มียุทธคดีใด แต่
พระเจ้าหลุยส์ปฏิเสธ เพราะซักจะไม่เชื่อพระเจ้าเจมส์ประการหนึ่ง อีก
ประการหนึ่งต้องการกำลังเขาไปใช้ทางอื่นมากกว่า

เมื่อพระเจ้าเจมส์ถูกข้อพิพาทแพ่และหนี กลับฝรั่งเศสแล้วนั้น
กองทัพของพระองค์ก็กระจายไป ล้อม เมืองต่าง ๆ ได้ทำการต่อสู้ ต่อไป
เพราะว่า เร่ กลับ ก็ กลับไม่ได้ โดย เหตุ ที่ กอง เรือ สัมพันธมิตร
คอยสกัดการคมนาคมให้ลาเลียงกลับได้ ในไม่ช้าในเดือนกันยายน
ทหาร ของพระเจ้าเจมส์ที่เหลืออยู่ในไอวแลนก็ได้ถูกข้อพิพาทแพ่และ
ถูกจับเป็นเชลยเกือบหมดสิ้น ฉะนั้นจะนับว่าการรบในไอวแลนก็จบลง
ในตอนที่น้อยกว่าได้

ในเดือนมิถุนายนปี๑๖๑๖ คริสตจักรรวมเรือไวทเบรชต์ ได้ถึง
๑๒๐ ลำ และในจำนวนนั้นเรือประจัญบาน ๗๐ ลำ ฝ่ายสัมพันธมิตร
ก็รวบรวมเรือประจัญบานได้เกือบ ๑๐๐ ลำ ในจำนวนนั้นเป็นของฮอลแลนด์
๔๐ ลำ เกรียม พร้อม อยู่ ที่ เคาะทาวนส์ ใน อังกฤษ บัญชา ของ รัสเซลล์
(Edward Russell ภายหลังเป็น Earl of Orford) เมื่อ คริสตจักรว่า
สัมพันธมิตร มีเรือประจัญบานมากกว่าท่านก็พยาย มจะหลบลี้การ
ยุทธ เปลี่ยนแผนใหม่ไปทำเนินสงครามการค้าขาย วันที่ ๒๕ มิถุนายน
คริสตจักร ไก่ปากกองทัพเรือ ออกจากเบรชต์ เพื่อดักจับ กองเรือค้าขายของ

อังกฤษและซอลแลนคซึ่งทราบว่ากำลังเดินทางมาจากสมิวนา ครีวล์
ได้แล่นไปมาอยู่ทางตะวันตกของปากช่องทางเข้าช่องอังกฤษระหว่าง
เกาะซิลลี (Silly) กับเกาะเฮเซซังค์ (Ouessant) และได้ส่งเรือลาด
ตระเวนไปคอยระวังกองทัพใหญ่ของสัมพันธมิตรไว้ตลอดเวลา พอ
วีลเสลดทราบข่าวเข้าก็นำกองทัพเรือออกมาในราวต้นเดือนกรกฎาคม
แต่โดยที่ครีวล์ส่งเรือลาดตระเวนคอยรายงานการเคลื่อนไหวของพวก
สัมพันธมิตรอยู่เสมอ ฉะนั้นครีวล์จึงได้นำกองทัพเรือหลยมาให้พวก
สัมพันธมิตรพบปะได้ตลอดเวลา และได้พยายามทำเช่นนั้นอยู่เป็นเวลา
เกือบหนึ่งปี จึงได้กลับไปยังเบรซท์ และวีลเสลดได้กลับไปทอดมัย
การดำเนินการของครีวล์ครึ่งหนึ่งแล้ว แม้ว่าจะไม่ได้ผลตามประสงค์นัก
จริง แต่ได้ผลทำให้ประวิงกำลังเรือหลวงของอังกฤษไว้ทางบ้าน
นี้ เป็นโอกาสให้เรือไปเวเคียวที่เค็งแนร์คดำเนินการต่อของเรือ
ค้าขาย ของ อังกฤษและซอลแลนคได้อย่างสะดวก และ ครึ่งนี้ การ
ค้าขายของอังกฤษและซอลแลนคได้รับความเสียหายมาก

ในปี ๑๖๕๒ ทางกัเรนท์กระเตรียมกำลังรบกันอย่างซุ่มักเข้มน
ในคอนนพระเจ้าเจมส์ที่๒ ได้ขอถอนพระเจ้าหลุยส์ที่๑๔ ให้ยกพลข้าม
ทะเลไปขึ้นเกาะอังกฤษอีก ครึ่งนี้พระเจ้าหลุยส์ยอมเพราะทราบว่า
ว่าพลเมืองอังกฤษไม่พอใจในพระเจ้าวิลเลียม และทราบว่าพระเจ้าเจมส์
มีพรรคพวกในอังกฤษมาก จนถึงกับพวกกบฏบางคนได้ส่งเรือมาให้
พระเจ้าเจมส์เป็นอันมาก นอกนั้นยังได้ข่าวว่าวีลเสลดแม่ทัพเรือใหญ่
ได้เปลี่ยนหัวมาเข้ากับพระเจ้าเจมส์อย่างลับๆด้วย (ข่าวนี้ผิด)

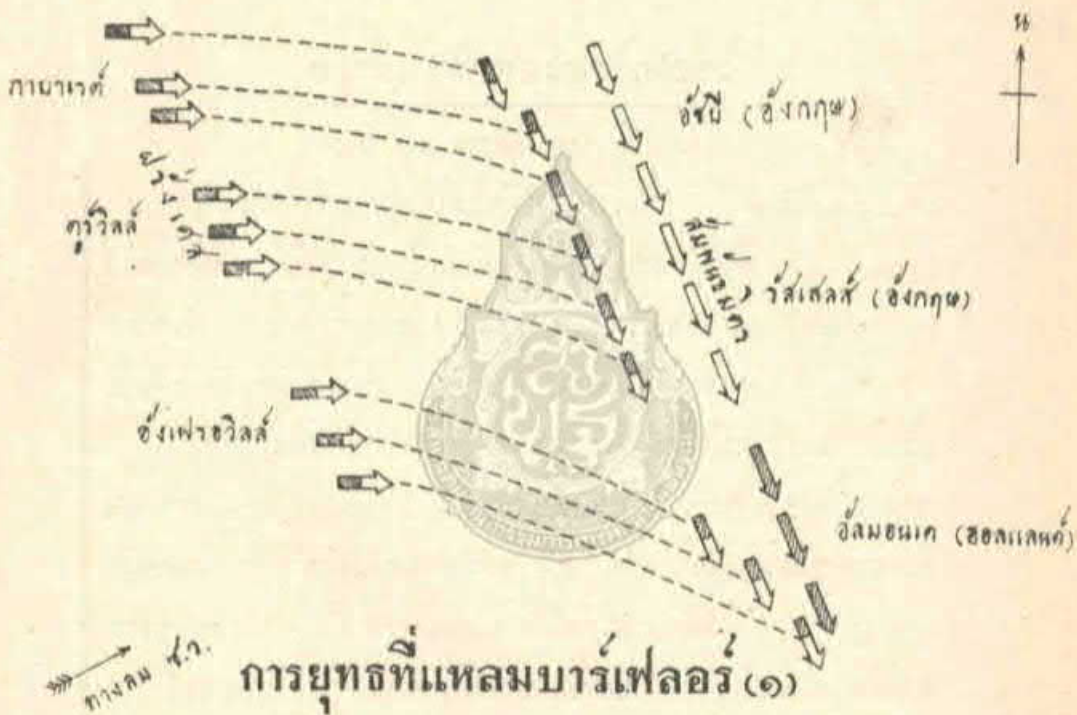
พระนพเรเจ้าหลุยส์จึงรวมกองทัพยกมาถึง ๓๐,๐๐๐ คนกับเรือ
 ลำเลียง ๕๐๐ ลำที่แหลมลาซิก (La Hongue, คนละแห่งกับ La Hague)
 พร้อมที่จะลำเลียงทหารเหล่านั้นไปยังอังกฤษ ในการที่จะลำเลียง
 ทหารข้ามทะเลไปได้นั้นจำเป็นต้องได้การคุ้มครองทะเลเสียก่อน
 พระนพเรเจ้าหลุยส์ได้รับคำสั่งจากพระเจ้าหลุยส์ให้รวบรวมกำลังให้มาก
 ที่สุดเท่าที่จะทำได้ กองเรือเมดิเตอร์เรเนียนที่คลองในยังกับบัญชา
 ของเซเชเรซ ได้รับคำสั่งให้มาสมทบกับครัววิลเลียมเบรชท์ เมื่อบรรณ
 กำลังกันไว้แล้วให้ออกไปยังการคุ้มครองทะเลในช่องอังกฤษก่อนที่
 อังกฤษเตรียมตัวไว้พร้อมและก่อนที่ฮอลแลนด์จะมาสมทบกับอังกฤษ

พระเจ้าหลุยส์ได้วางแผนไว้ว่าในงานเกี่ยวกับที่จะยกพลขึ้นบกนั้น
 ให้ได้ร่วมมือกันในอังกฤษก่อนการลำเลียงพร้อมกัน แผนของการทรง
 นมการยกพลข้ามทะเลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมมือระหว่างทหาร
 ยกกับทหารเรือ แต่ว่าที่ควรระวังนั้นได้เตรียมพร้อมกันในยุคเรอโบ
 นต์ของชาลส์สมเด็จพระเจ้าหลุยส์ พระนพเรเจ้าหลุยส์จึงรวมแล้ว
 ในเดือนเมษายนก็จึงแต่ก็ออกไปดำเนินการไม่ได้ เพราะเกิดลม
 รากตะวันตกอยู่เสมอ ต่อมาเมื่อลมทางท่านนั้นอำนวยให้แล้ว สม.อ.น.อ.
 ในช่องอังกฤษในเวลานั้นกลับไม่อำนวยให้อีก การดำเนินการจึงได้
 ล่าช้าไป ส่วนเซเชเรซซึ่งได้นำกองเรือจากตุลของขึ้นมาสมทบกับ
 ครัววิลเลียมเบรชท์ได้ถูกพายุใหญ่พัดไป ๒ ลำ การเดินทางได้ล่าช้า
 มากและมาถึงเบรชท์เชอรวปปลายเดือนกรกฎาคม เมื่อได้เกิดการ
 ยุทธกันเสียแล้วก็จะได้กล่าวต่อไป

ฝ่ายพวกสัมพันธมิตรนั้น ถึงแม้ว่าได้ทราบข่าวการเตรียมการของ
ฝรั่งเศสล่วงหน้าก็มีได้เร่งรีบทำการเตรียมป้องกัน และเพิ่งมาพร้อม
ในราววันที่ ๒๓ พฤษภาคม รัสเซียได้ได้นำกองทัพเรือสัมพันธมิตร
ไป จอดคุมเชิงอยู่ที่เกาะไวท์ กองทัพเรือสัมพันธมิตรเรือประจัญบาน
๘๘ ลำ เรือฟริเกต ๗ ลำ เรือเพลิง ๓๐ ลำ เรือสือสาร ๒๓ ลำ
บนทั้งหมดรวม ๖,๗๕๐ กระบอก พล ๓๔,๐๐๐ คน

กองทัพเรือฝรั่งเศสเรือประจัญบาน ๔๕ ลำ เรือฟริเกต ๒-๓ ลำ
เรือเพลิง ๑๓ ลำ บนรวมทั้งหมด ๓,๒๔๐ กระบอกคนประมาณ ๒๑,๕๐๐
คน "Soleil Royal" (ปืน ๑๑๐ กระบอก) เป็นเรือธงกองทัพ ครัววิลส์
ได้รับคำสั่งจากพระเจ้าหลุยส์ ได้นำกองทัพเรือนั้นมายังแหลมลาซอก
เพื่อลาดเลียงทหารขึ้นเรือ และระหว่างเดินทางมานั้นว่าพระพยชาศึก
มีกำลังเท่าใดให้เข้ายึดที่นั่นสักกลาง

การที่พระเจ้าหลุยส์ ได้สั่งไปเช่นนั้น พระองค์หารู้ไม่ว่า เวลา
นั้นเชลยศึกยังมีไทม์รวมกองกับครัววิลส์ ต่อมาเมื่อพระองค์ทราบความ
จริงและทราบว่าพวกสัมพันธมิตรมีกำลังมากกว่า ครัววิลส์ก็ได้ออก
เรือไปเสียแล้ว พระองค์จึงได้สั่งเรือสือสาร ๑๐ ลำจากแหลมบาร
เฟลอร์ (Barfleur) และเชอร์บอร์ก (Cherbourg) ออกติดตามเพื่อบัง
ให้ถึงการถนัดนั้น ชั่วครู่ราวนั้นกว่าจะพร้อมจริง ๆ แต่ไม่มีเรือลำ
ใดพบกับครัววิลส์เลย

๑) เกล็ดพระนาคสมภพ

ฝ่ายพวกสัมพันธมิตร ซึ่งรอคอยที่เกาะไวทันนพอได้ทราบข่าวว่า
กองทัพเรือฝรั่งเศสกำลังเดินทางขึ้นมายังช่องอังกฤษ ในวันที่ ๒๗
พฤษภาคมก็ออกเรือตรงไปยังฝั่งฝรั่งเศสทันที วันที่ ๒๘ เข้าพ้อมหอก
จางลงกองทัพเรือทั้งสองก็เห็นกันในบริเวณใกล้ ๆ แหลงบาร์เฟลอร์

การยุทธ์ที่แหลงบาร์เฟลอร์

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ปี ๑๖๕๒

กำลังของทั้งสองฝ่ายนั้นมิได้กล่าวแล้ว ฝ่ายสัมพันธมิตร
(รัสเซีย) มีชลมอนเคเป็นผู้นับบัญชาการกองหน้า, อิชบีย์ (John Ashby)
กองหลัง ฝ่ายฝรั่งเศส (ดิววอล) มี อังเฟรวิลล์ (Amfreville)
เป็นผู้นับบัญชาการกองหน้า, กายาเวต์ (Cabaret) กองหลัง

เช้าวันแรม ช.ว. ลมมาก ดิววอล ได้ตั้งเห็นอลม ฉะนั้น
เวลาราว ๑๐๐๐ จึงหันตามลมเข้าต่อสู้ตามคำสั่งพระเจ้าหลุยส์ ฝ่าย
สัมพันธมิตรซึ่งกำลังแล่นลงไปยังทาง ช.อ. เห็นเช่นนั้นก็ผ่อนใบชะลอให้
ฝรั่งเศสเข้าตี เวลาราว ๑๑๓๐ จึงได้เริ่มรบกันได้

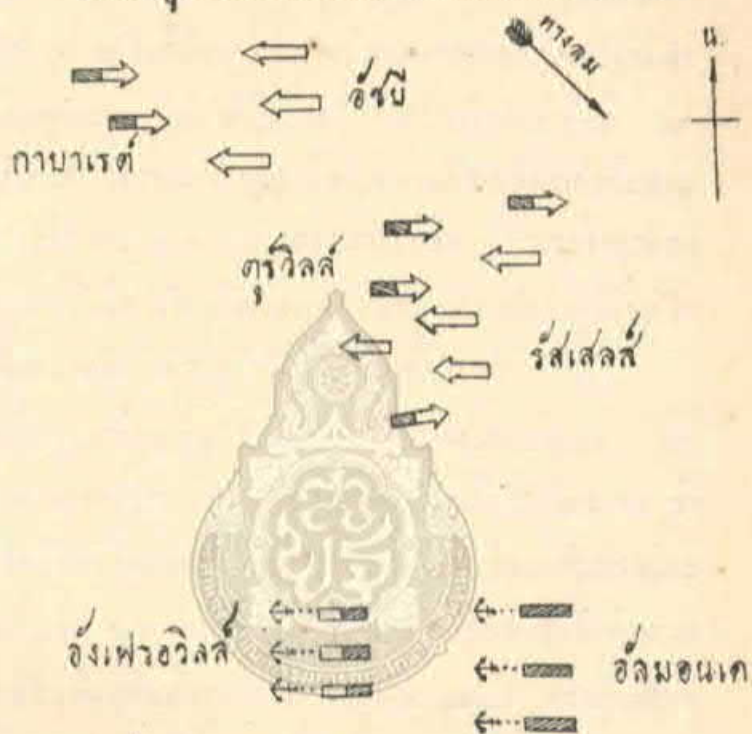
ในการรบวันตรวาล์ตามแผนการรบที่ฝึกและถนัดแล้วๆ มา คอแทน
ที่จะให้ เรือต่อสู้เข้าต่อสู้ กันกลับให้ผู้นับบัญชาของเข้าต่อสู้กับผู้นับบัญชาของ
เพราะถ้าสู้กันเข้าแล้ว ฝรั่งเศสซึ่งมีกำลังน้อยกว่าคงเท่าตัวอาวุธถูก
ตีกระหนาบได้โดยง่าย เช่นนั้นแล้วจึงกองต่อสู้ของจะห่างกันออกไป
บ้างก็ยิงมือนขวายที่จะถูกกระหนาบน้อยกว่า อังเฟรวิลล์ (กองหน้า)

ได้เข้าที่เขตเรือหน้า ๆ ของอัลมอนเต (ฮอลแลนด์) ด้วยกระบวนหมวก
 เรืองเคียง การทิ้งที่เรือหน้าก็เพื่อยิงกันมิให้เรือหน้าของอัลมอนเต
 แฉกชนหน้าและโดยกระบวนของ ท่านได้ประการหนึ่ง และการทิ้ง
 กระบวนหมวกเรืองเคียงก็เพมิให้ถกกระหนาบจากทางท้ายได้ ฉะนั้น
 ในการรบระหว่างกองหน้า เรือของ อัลมอนเต จึงทำการยิงได้เพียงครั้ง
 จำนวนเท่านั้น เพราะเรือของฮอลแลนด์มีมากถึงนั้นกระบวนจึงยาวกว่า
 และไม่กล้าจะทิ้งกระบวนเรืองเคียงอย่างฝรั่งเศส โดยเกรงว่าถ้าทำเช่น
 นั้นแล้วอาจถูกกองหลวง (กองกลาง) ของฝรั่งเศสกระหนาบขึ้นมาได้

ส่วนกองหลวงและ กองหลัง ก็ได้เข้ารบ ประชิดกันอย่าง สามารถ
 หมวกท้ายของกองหลังของฝรั่งเศสได้ชกมาอยู่เคียงเล็กน้อย โดย
 มีประสงค์เช่นเดียวกันที่จะคอยยิงกันมิให้ถกกระหนาบจากทางท้าย
 กระบวนได้

แต่โดยที่ฝรั่งเศสมีจำนวนน้อย กว่าในไม่ช้าก็เกิดช่องว่างขึ้น
 ระหว่างกองหลวงกับกองหลัง เวลาราว ๑๕๐๐ ลมเปลี่ยนเป็น น.ว. กำลัง
 ปานกลาง ไชเวลล์จึงยกทัพหมวกที่ ๓ ของกองหลวงสัมพันธ์มิตรเห็น
 โอกาสเหมาะจึงหันขึ้นผ่านเข้าไปในช่องว่างนั้นและเข้ากระหนาบกองหลวง
 ฝรั่งเศส เรือกองหลังของฝรั่งเศส ๕ ลำเห็นครี วลลชอยู่ ในอันตรายก็เร่ง
 ลงมาช่วยจึงเกิดตะลุมบอนกันอย่างขนานใหญ่ในระหว่างเรือในกองหลวง
 ทั้งสองฝ่าย ขณะนั้นลมได้เปลี่ยน ครี วลลชอยู่ ในที่คับขันจึงสั่งให้ เฮาเรือ
 โยทลงน้ำและพ่วงเรือใหญ่ออกจากที่อันตราย รีตเสลด ได้เฮาเรือโยทลง
 น้ำเช่นเดียวกันและพ่วงเรือใหญ่ก็ติดตามไป เวลาราว ๑๕๐๐ เกิดหมอก

การยุทธ์ที่แหลมบาร์เฟลอร์ (๒)

1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880.

อีกไกล แต่เวลาค่ำมีศุภวิมลฤกษ์ ๑๕ ถ้าไม่กล้าผ่านช่องนั้น
 เพราะมีหินโสโครกมาก ส่วนอีก ๒๐ ถ้าได้ผ่านอันตรายลอบไปยัง
 ช้างคามาได้ก็ในคืนนั้นเอง ฉะนั้นก่อนสว่างวันที่ ๓๑ ศุภวิมลฤกษ์
 ๑๕ ลานนเรศวรทอดสมอลงปากช่องนั้นเอง แต่กระแสน้ำมาก สมอ
 เกา เรือลอบกลับขึ้นไปทางเหนืออีก ศุภวิมลจึงเห็นว่ามิอีก ๒ แห่ง
 ที่จะเป็นที่หลบเข้าไปพึ่งพาศาสน์ได้ คือเขารูปช้างและแหลมลาซุก
 ฉะนั้นจึงสั่ง "Soleil Royal" กับเรืออื่นอีก ๒ ลำไปเขารูปช้าง ทิวทัศน์
 เขารูปช้างอีก ๑๒ ลำไปแหลมลาซุก

ฝ่ายสัมพันธมิตรก็แยกกันติดตามเรือที่หนีไป เวลาแควลัน
 เรือประจัญบาน ๑๗ ลำกับเรือเพลิง ๘ ลำ ติดตามไปต่อที่เรือฝรั่งเศส
 ๓ ลำที่หนีไปเขารูปช้าง เรือฝรั่งเศสทั้ง ๓ ลำได้ถูกเรือเพลิงเข้าต่อ
 ทัพใหม่หมด

รัสเซียและออสเตรียก็ตรงไปยังแหลมลาซุก ฝ่ายศุภวิมล
 มาถึงแหลมลาซุกแล้วก็ปรึกษากันกับพระเจ้าเจมส์ว่าระบองกันเรือที่หนี
 มานั้นอย่างไร ในที่สุดตกลงกันให้เอาเรือทั้ง ๑๒ ลำนั้นเข้าเกยตื้น
 เสียภายในระยะขนอมและหมอนในบริเวณนั้น นอกนั้นให้เรือเล็ก ๆ
 แล่นไปมาระหว่างเรือใหญ่คอยช่วยเหลือเรือเหล่านั้น

วันที่ ๒ และที่ ๓ มิถุนายน พวกสัมพันธมิตรได้เข้าระดมยิง
 และใช้เรือเพลิงเข้าต่อที่เรือฝรั่งเศสเหล่านั้น ซึ่งในที่สุดถูกยิงและ
 ถูกเผาหมดสิ้น

ผลของการรบกวนที่แหลมบาร์เฟลอร์ และภายหลังการรบกวนที่แหลม
ลาซกัน ทำให้พระเจ้าหลุยส์ต้องเลิกมีความคิดที่จะไปเหยียดย่ำ
เกาะอังกฤษชั่วคราว พระเจ้าวิลเลียมจึงดำเนินการการปราบฮิวแลนต์
ให้สำเร็จ

ต่อไปในเกาะจะไม่เห็นการรบค้างเรืออีกเลย เพราะฝรั่งเศส
ไม่กล้าที่จะดำเนินการตามหลักของสงครามอีกต่อไป คือแทนที่จะใช้
กำลังไปแย่งการครองทะเล กลับเข้าไปใช้ในการดำเนินการสงคราม
การค้าขายเสีย บางครั้งได้จับกองทัพเรือไว้ที่ค่อนข้างใหญ่มาก แต่
ไม่ใช่ให้ถูกหลัก เช่นในปี ๑๖๙๓ ที่วิลส์ ไก่นากกองทัพเรือซึ่งมี
เรือประจัญบานถึง ๗๐ ลำไปคอยตักตักองเรือค้าขายของสัมพันธมิตร
จากสมิรนา แถวแหลมลากอส (Lagos ทางใต้ของปอร์ตุเกส) และ
ได้ยึดเรือเหล่านั้นในความควบคุมของเรือประจัญบาน ๒๐ ลำของruk
ได้ถึง ๘๐ ลำ ก็ก็เป็นเงินประมาณ ๑ ล้านปอนด์ ในปี ๑๖๙๔
ที่วิลส์ ไก่นากกองทัพเรือไปสนับสนุนกองทัพบก ในการที่รุกรานเข้าไป
ในคาตาลุญญา (Catalonia ในสเปน) แต่พอทราบข่าวว่ารัสเซียได้นำ
กองทัพเรือใหญ่มา ที่วิลส์ก็ถอยไปยังตุลซง และถูกบีบให้อยู่
ที่นั่นจนถึงฤดูหนาว

ฝ่ายสัมพันธมิตรก็ไม่ได้อวางแผนอะไรที่จะดำเนินการจริงจัง คง
มีแต่คอยระวังความเมืองตามฝั่งฝรั่งเศสด้วยการระดมยิงและยกพลขึ้น
บกไปปล้นสะดม นอกนั้นก็คงเที่ยวคอยติดตามทำลายเรือไป

เวเคียร์ซึ่งทำความยุ่งยากและความเสียหายให้แก่พวกสัมพันธมิตรเป็นอันมาก

ภายหลังเมื่อฝรั่งเศสได้ยึดเวเคียร์เสียเป็นอันมาก พร้อมกับด้วยการค้าขายทางเรือของฝรั่งเศสได้หยุดชะงักลง เพราะการสัญจรไปมาในทะเลไม่ปลอดภัย ก็ทำให้ฝรั่งเศสมีเรือและคนเหลือมากพอที่จะดำเนินสงครามการค้าขายด้วยวิธีไปรเวเคียร์ได้อย่างสบาย พวกไปรเวเคียร์ในสงครามคราวนี้มีกำลังกันพวกละมากมาย บางครั้งเป็นกองเรือที่เขียว ไปรเวเคียร์ก็สามารถ และเป็นที่เกรงขามมาก มี ริงบาร์ต, ค็องเก, ทรูแอง (Duguay Trouin), ฟ็อร์แบง (Forbin), โกเชต์ โลกอง (Coetlogon), คัส กัสเซอ (du Casse) เป็นต้น ขอนต้นพวกสัมพันธมิตรได้รับความลำบากเป็นอันมาก ถึงกับต้องรวมกำลังมากมาย ไว้ในช่องซังฤดูม ต่อมาเมื่อได้ดำเนินการจะมัตเซมันเข้าจึงค่อยปราบได้บ้าง แต่ถึงแม้ว่าพวกไปรเวเคียร์ฝรั่งเศสจะคอยระวังความอยู่เช่นนั้นก็จริง การค้าขายของพวกสัมพันธมิตรก็หาได้เสื่อมหรือตกลงไม่ กลับเจริญขึ้นเสียด้วยซ้ำไป

การสงครามทางบกบนคอนทิเนนทั้นฝรั่งเศสได้ชัยชนะหลายครั้ง แต่ถึงกระนั้นก็ในที่สุดพระเจ้าหลุยส์ที่สิบแปด หนายต่อการสงคราม และเห็นว่าถ้าชนะต่อไปก็ไม่ไหว เพราะรู้สึกลังอานาของการครองทะเลมากขึ้นทุกวันโดยการดำเลียงไม้ใคร่สะดวกจึงได้ขอเลิกสงคราม และยอมลงนามสัญญาสันติภาพกับอังกฤษ, ฮอลแลนด์,

สเปญ, เขมรมันและฮอลันดาที่เมืองไรสวิก (Ryswijk ใกล้กับกรุงเฮก)
 ในเดือนกันยายนปี ๑๖๔๗ เมืองต่าง ๆ ที่ฝรั่งเศสยึดได้ก่อนและ
 ในระหว่างสงครามครั้งนี้ ฝรั่งเศสต้องคืนให้เกือบหมด เว้นแต่
 สทรัสบูร์กซึ่งฝรั่งเศสยังคงยึดไว้ต่อไป นอกจากนี้ยังต้องให้สิทธิ
 พิเศษในการค้าขายแก่ฮังการีและฮอลแลนด์และยอมรับนับถือพระเจ้า
 วิลเลียมที่ ๓ ให้เป็นกษัตริย์แห่งฮังการีอีกด้วย

บทที่ ๙

สงครามสืบราชสมบัติสเปน

ปี ๑๗๐๒—๑๗๑๓

สาเหตุ

เนื่องด้วยพระเจ้าชาร์ลส์ ที่ ๒ แห่ง สเปน ไม่ มี โอรส ที่ จะ สืบ
 ราชสมบัติต่อไป จึงมีบัญชาในการสืบราชสมบัติ สเปน ขึ้นในวง
 การเมือง ของ ยุโรปทันทีในวัน พระเจ้าหลุยส์ ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศส
 (ซึ่ง พระมเหสี เป็นราชธิดาของพระเจ้าฟิลลิปที่ ๔ แห่งสเปน) อ้าง
 สิทธิว่าราชสมบัตินั้นควรได้แก่หลานของพระองค์ คือ ฟิลลิปแห่งอังฌู
 (Philip d'Anjou) ส่วน พระเจ้าเลโอโพลด์ที่ ๑ (Leopold) แห่ง
 ออสเตรีย (ซึ่งเป็นหลานของพระเจ้าฟิลลิปที่ ๓ แห่งสเปน) ก็อ้างว่า
 สมบัตินั้น ควร จะ ได้ แก่ คาร์ล (Erzherzog Karl) โอรสของ พระ องค์
 นอกจากนั้นเจ้าโยเซฟเฟร็ดริคแห่งบาวาเรีย (Joseph Ferdinand von
 Bayern) ซึ่งพระมารดาเป็นราชธิดาของพระเจ้าเลโอโพลด์ที่ ๑ และพระ
 ซายาเป็นเจ้าหญิงสเปน) ก็ถือว่าพระองค์มีสิทธิเช่นเดียวกัน พระเจ้า
 วิลเลียมที่ ๓ แห่งอังกฤษซึ่งเวลานั้นครองทั้งอังกฤษ และ ฮอลแลนด์ก็ได้
 สนับสนุนที่จะให้เจ้าโยเซฟเฟร็ดริคสืบราชสมบัติ ทั้งนี้เพราะพระเจ้าวิลเลียม
 ไม่พึงประสงค์ที่จะให้ฝรั่งเศสและออสเตรียมีอาณาเขตค้ำคานัก เมื่อ
 เกิดมีผู้อ้างสิทธิกันถึง ๓ คนเช่นนี้ต่างจึงได้ตกลงกันใน ปี ๑๖๙๘ โดย
 ให้เจ้าคาร์ล (ออสเตรีย) ไข่ยกครองมิลาน (Milano) และฟิลลิป

แห่งอ็องรี (ฝรั่งเศส) ปกครองเนเปิลส์และเกาะซิซิลี (ซึ่งเวลานั้นเป็น
ของสเปน) และให้เจ้าโยเซฟไคราชย์ตั้งลงของสเปน แต่บังเอิญ
ในปี ๑๖๘๘ เจ้าโยเซฟไคสิ้นพระชนม์ลง โดยบังเอิญ (เข้าใจกันว่าถูก
ยาพิษ) พระเจ้าวิลเลียมที่ ๓ กับพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จึงได้ทำการตกลง
กันใหม่ยอมยกราชสมบัตินั้นให้แก่เจ้าคาร์ล ฟิลลิป แห่งอ็องรีไค
ปกครองเนเปิลส์, เกาะซิซิลี, ลักเซมเบิร์ก (Luxemburg), กิพซเกา
(Guipuzcoa) และมีลาโน พระเจ้าเลโอโพลด์กลับแสดงความไม่พอ
พระทัยและไม่ทรงเห็นพ้องด้วย เพราะพระองค์เห็นว่าเจ้าคาร์ลโอรส
ของพระองค์ควรจะครอบครองเมืองเหล่านั้นด้วย ฉะนั้นพระเจ้าหลุยส์
ที่ ๑๔ ซึ่งทำเนียบโดยหมายที่จะให้ฟลลพแห่งอ็องรีไค ราชสมบัติ สเปน อยู่
แล้ว จึงเกิดขัดพระทัย พยายามที่จะทำเนียบการตักสิทธิ เจ้าคาร์ล
เสียให้หมดสิ้น และพยายามที่จะให้เจ้าฟลลพแห่งอ็องรีไค ราชสมบัติ
นั้น โดยส่งทุกไปเจรจาร้องขอต่าง ๆ นานา ในที่สุดขณะทีพระเจ้า
ชาร์ลส์ที่ ๒ แห่งสเปนเกือบสวรรคต กษัตริย์ฝรั่งเศสและข้าราชสำนัก
ของพระเจ้าชาร์ลส์ได้เข้าไป อ้อนวอนขอให้พระองค์ ทำพันธกรรม ยก
ราชสมบัติให้แก่ เจ้าฟลลพ แห่งอ็องรี เป็นผลสำเร็จ ฉะนั้น เมื่อ
พระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒ สวรรคตในปี ๑๗๐๐ เจ้าฟลลพ แห่งอ็องรีจึงขึ้น
ครองราชสมบัติในปี ๑๗๐๑ ทรงพระนามว่าพระเจ้าฟลลพที่ ๕

ประธานเหตุ

พระเจ้าเลโอโพลด์ได้คัดค้านการกระทำของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔
อย่างรุนแรง บังเอิญขณะนั้นพระเจ้าเจมส์ที่ ๒ แห่งอังกฤษซึ่งได้หนีมา

พักอยู่กับพระเจ้าหลุยส์ ได้สวรรคตลง พระเจ้าหลุยส์ จึงประกาศตั้ง
โอรส ของ พระเจ้า เจมส์ ที่ ๒ เป็น กษัตริย์ แห่ง อังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ พระเจ้า
วิลเลียมกำลังครองอยู่ ฉะนั้นทั้งฮอลแลนด์ และ อังกฤษ จึงเห็นว่า
ฝรั่งเศสยังชั่วเพื่อจะแผ่อำนาจ ออกแรงว่า ชั่วต และ ผลประโยชน์ ของ
ทวีปในภายหน้าจะเป็นอันตรายแก่พยายามรักษากันอย่างเต็มที่เช่นเดียวกัน
ส่วนพระเจ้าหลุยส์ ที่ ๑๔ เห็นว่าถ้ารอช้า โอกาสจะหล่นมือไปจึงสั่งให้
กองทหารฝรั่งเศสเข้ายึดเนเธอร์แลนด์ที่สเปญ (ซึ่งฮอลแลนด์กำลังยึด
อยู่) เสียก่อน ฮอลแลนด์เตรียมต่อสู้ทันที พระเจ้าเลโอโพลด์แห่ง
ฮอลแลนด์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพระองค์จะรีบยกภาคเหนือของ
อิตาลีให้ตก่อนฝรั่งเศส

ในปี ๑๖๗๑ นั้นเอง ฮอลแลนด์, อังกฤษ และ ฮอลแลนด์ จึงได้ทำ
สัญญาเป็นสัมพันธมิตรกันอย่างลับ ๆ และวางแผนดำเนินการไว้ดังนี้คือ
ยึดกาดานเนอแลนด์ที่สเปญคืนและยึดคัมลาโน, เนเปิลส์และเกาะซิซิลี
ทั้งนเพอร์ริยาเส้นคมนาคุม และ การค้าขาย ทั้งใน ทะเลเมดิเตอร์
เรเนียน และ ช่องอังกฤษไว้ให้ได้ ถึงแม้ว่าพระเจ้าวิลเลียมที่ ๓ ได้
สวรรคตลงในปี ๑๖๗๒ ก็ดี แผนความคิดที่จะดำเนินการร่วมมือกัน
ระหว่างประเทศทั้งสามก็คงยังเป็นอยู่เช่นเดิม

พระเจ้าหลุยส์ ที่ ๑๔ ได้พยายาม ที่จะให้รัฐ เยอรมัน เป็น สัมพันธ
มิตรกับตนหรืออย่างน้อยก็เป็นกลาง แต่ไม่เป็นผลสำเร็จสักอย่าง
เดียว ทั้งนี้เพราะว่าฮอลแลนด์ได้เอาใจช่วยเหล่าเจ้าฟรันทซ์วิลเฮล์มแห่ง

ฟรีดริช วิลเฮล์ม (Friedrich Wilhelm von Brandenburg) ดยุกแห่งบรันเดินบูร์ก
ก็ยินยอมยกให้เจ้าฟรีดริช วิลเฮล์ม เป็นกษัตริย์แห่งปรัสเซีย (Prussia)

ในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. ๑๖๖๒ พวก สัมพันธมิตร จึงได้ ประกาศ
สงครามกับฝรั่งเศส ในสงครามซึ่งกินเวลา ๑๐ ปี ได้มีการรบกัน
ทั้งในเนเธอร์แลนด์, เยอรมัน, สเปน และอิตาลี ส่วนสงครามทาง
เรือนั้นได้กระทำกัน ในน่านน้ำสเปนและอิตาลีเป็นส่วนมาก

กำลัง

ในขณะกล่าวเฉพาะกำลังทางเรือเท่านั้น ทั้งแต่เสร็จสงคราม
สิ้นนิยายเขาก็สู้รบ แล้ว กองทัพเรือ ฮอลแลนด์นั้นได้ ทรุดโทรม ลงมา
ตามลำดับ การเงินฝืดเคืองเพราะการค้าขายตกต่ำ และหนี้สิน
มากมายถึงกับนายทหารเป็นส่วนมากไม่ได้รับเงินเดือนคงหลาย ๆ เดือน
ถึงแม้จะมีเงินที่จะสร้างเรือใหม่ ๆ ได้ นอกจากนั้นเมื่อพระเจ้าวิลเลียม
ที่ ๓ ได้สวรรคตไปแล้ว ความแตก ร้าว ระหว่างรัฐต่าง ๆ ใน
ฮอลแลนด์ก็เกิดขึ้นอีก กำลังภายในเรือซึ่งกำลังทางเรือ เมื่อ
เริ่มสงครามนั้นได้ตกลงกันให้สร้างเรือประจัญบาน ๓๐ ลำ แต่เนื่อง
ด้วยเหตุต่าง ๆ ทั้งได้กล่าวแล้ว ทลอสสงครามนั้นจึงสร้างได้เพียง
๒๑ ลำเท่านั้น ระหว่างสงครามนั้นได้ใช้เรือเก่า ๆ ซึ่งได้ซ่อมแซมขึ้น
แต่คุณสมบัติของเรือไม่ทันสมัยเลย นอกจากนั้นหลายรัฐก็เห็นได้ว่า
ควรจะบำรุงกำลังทางบกให้มากจะดีกว่า เพราะทางเรือนั้นไม่มีศัตรู
ที่น่าเกรงขาม

ฝ่ายกองทัพเรือฝรั่งเศสนั้นก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับเรือรบแล่นก
มหน้าชาพลประจำเรือกลับมีวันยเลวลง ทั้งในแง่ของตัวในสงคราม
ที่แล่นมาฝรั่งเศส หันไปนิยมสงครามการค้าขายแยกไปเร็วด้วย กันเสีย
พลทหารจึงไม่ค่อยสมบัตินักรบแท้ ๆ คุกคามใจสลดเสียมากกว่า

ส่วนกองทัพเรืออังกฤษนั้นคงกันข้ามกับ ประเทศทั้งสองที่กล่าว
แล้ว จำนวนเรือกลับเพิ่มขึ้น คือมีเรือใหม่ ๆ และใหญ่ ๆ มากขึ้นและ
คุณสมบัติดีขึ้น นายทหารโดยมากมาจากตระกูลสูง ๆ และได้รับการ
ศึกษาอบรมดี มีตำแหน่งขึ้นเป็นหลักฐานและมีระเบียบการให้บำเหน็จ
บำนาญแก่ผู้ตกภายในหน้าที่

การสงคราม

สงครามทางบก ในปี ๑๗๐๑ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้รุกเข้ายึด
เฮนเนเชอร์แลนคัสเปญไว้ และขณะเดียวกันกองทัพก็ในบังคับบัญชา
ของนายพลกาตินาต์ (Catinat) ได้รุกเข้าไปทางภาคเหนือของอิตาลี
แต่ได้ถูก เจ้าเฮอเยน แห่งชาวซบ (Eugen von Savoyen) แม้ทัพที่
สามารถฝ่ายออสเตรียต่อสู้กับเขาแตกไปหลายครั้ง แม้ต่อมาฝรั่งเศสได้
ส่งนายพลวิลเลอวี (Villeroi) และนายพลวงโคม (Vendôme) มาก็ค
แต่ก็คงได้รับผลเช่นเดียวกัน จนภายหลังในปี ๑๗๐๓ เจ้าเฮอเยนถูก
เรียกไปปรายการทะเลในอังกาเรียด้วยตัวคราว ฝรั่งเศสจึงดำเนินการ
ในย่านนี้ได้ผลบ้าง

ส่วนทางภาคเหนือของยุโรปในเนเธอร์แลนด์และเยอรมันนั้นการสงครามได้เริ่มในราวปี ๑๗๐๒ กองทัพสัมพันธมิตร (อังกฤษและฮอลแลนด์) ในบังคับบัญชาของดยุคแห่งมาร์ลเบอโร (Duke of Marlborough) พยายามที่จะตีเนเธอร์แลนด์สเปนญกลับคืนให้ได้ และในขณะเดียวกัน เจ้าลุดวิกแห่งบาเดน (Ludwig von Baden) ได้นำกองทัพเยอรมันเข้ามาในฝรั่งเศส

การสงครามได้ดำเนินกันในยทอานหลายแห่งตั้งแต่ฝั่งทะเลไปจนถึงค็ลน์, ลันเตา (Landau) และอูล์ม (Ulm). เจ้ามิกซ์เซมานูเอลแห่งบาวาเรีย (Kurfürst Max Emanuel von Bayern) และสังฆราชแห่งค็ลน์ (Erzbischof von Köln) ได้เข้าเป็นสัมพันธมิตรกับพระเจ้าหลุยส์ และนำกองทัพบาวาเรียเข้ายึดลันเตาที่นั่นหลังจากเจ้าลุดวิกแห่งบาเดน. ภายหลังการสงครามทางบกนี้ได้เปลี่ยนมายังภาคเหนือของอิตาลี, ทางใต้ของฝรั่งเศสและในสเปน

สงครามทางเรือ เมื่อฝรั่งเศสได้รุกรานเข้าไปใน เนเธอร์แลนด์สเปนในปี ๑๗๐๑ ก็ชนได้ประกาศสงครามนั้น ทั้ง ฮอลแลนด์และอังกฤษ ก็สั่งให้เตรียมพร้อมสำหรับการสงครามทันที และในเดือนเมษายนได้รวบรวมกองทัพเรือรวมในบังคับบัญชาของเซอร์ รุกที่พอริทสมิธ นอกจากนั้นฮอลแลนด์ยังได้รวมกำลังทางเรือส่วนหนึ่งไว้ที่ชานเฟล็กและอังกฤษได้ส่งกองทัพยกซึ่งมีกำลังประมาณ ๑๐,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของดยุคแห่งมาร์ลเบอโรไปช่วยฮอลแลนด์

แผนดำเนินการของกองทัพเรือนั้นมัวให้ ค่ายเฮคาทิส ไว้เป็น
ฐานทัพ สำคัญ ทางภาคใต้ ของ ยุโรป สำหรับ บัง กัน มิ ให้ สเปน และ
ฝรั่งเศส รวม กำลังกัน ได้ ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งสำหรับรักษา
เส้นคมนาคมและความเมืองฝั่งทะเล แผนชั้นน่านอาหารผู้ใหญ่หลาย
ท่านไม่เห็นพ้องด้วย เพราะลมฟ้าอากาศในขณะนั้นไม่เหมาะแก่การ
ดำเนินการ

ต่อมาราวปลายเดือนสิงหาคมปี๑๗๐๑ ได้ทราบข่าวว่ามีกองเรือ
ฝรั่งเศสสองกองหนึ่งได้ชกจากเบรชต์ รุกจึ่งนำเรือออกมาแล่น อยู่ทาง
ตะวันตกของช่องทางเข้าช่องอังกฤษเพื่อยกกัน การเดินเรือ และการค้า
ขายในบริเวณนั้น แต่ในไม่ช้าเมื่อไม่พบอะไรก็กลับที่เดิม จากนั้นท่าน
ก็ส่งกองเรือใหญ่ซึ่งนำกำลังเรือประจัญบาน ๓๕ ลำ (เป็นของฮอลแลนด์
สิบ ๑๐ ลำ) ในบังคับบัญชาของเบนโบว์ (Benbow) ไปทางใต้เพื่อ
คอยสกัดกั้นกองเรือเบรชต์เงินของสเปน ในขณะเดียวกันนั้น กองเรือ
ฝรั่งเศส อีกกองหนึ่งใน บังคับบัญชาของโกเซต โลกองก็ ได้ มา คอยรับ
และ บังกัน กองเรือเบรชต์เงินอยู่นั้นเหมือนกัน ทั้งโกเซต โลกอง และ
เบนโบว์ ได้คอยอยู่เช่นนั้นเป็นเวลานาน แต่ก็ไม่เห็นกองเรือเบรชต์เงิน
(เพราะว่า กอง เรือ นั้นยังไม่ได้ออกเดินทางจากอันเคียตะวันตก) ส่วน
เบนโบว์และโกเซต โลกองนั้นต่างก็ไม่เห็นกัน ต่อมาเบนโบว์จึงได้นำ
เรือประจัญบาน ๑๐ ลำตรงไปอันเคียตะวันตกเหลือนอกนั้นส่งกลับอังกฤษ
หมด ในระหว่างนั้นซาโต เรอโนลต์ ได้นำเรือประจัญบาน ๑๐ ลำออกจาก
เบรชต์ไปยังลิสบอนกับคาทิส และได้รวมกองกับกองเรืออีกกองหนึ่ง

ในบังคับบัญชาของเซเชเกรซ ณ ที่นั้น พวกข้าโคเรโนลก็ตรงไป
ขึ้นเคียวตะวันตกเพื่อควมคุม กองเรือ บรรทุก เงิน ที่ ถ้าว แล้วนั้น จาก
เวราครูซ (Veracruz) มายังวิโก (Vigo) ก็จะกล่าวต่อไป ส่วน
เซเชเกรซกับเรือประจัญบานราว ๒๔ ลำได้แล่นรักษาฝั่งตะวันตกเฉียงใต้
ของสเปนและคาบิซ ครั้นแล้วก็กล่าวถึงกองทหารบกสเปนไปยัง
เนเปิลส์และเกาะซิซิลี พอถึงฤดูหนาวก็เดินทางกลับไปยังตุลของ

ในปี ๑๗๐๒ ขณะที่ การเมืองกำลังยุ่งเหยิงอยู่ ก็เกิดวง
ล้อมพันธมิตรขึ้น ก็ได้ ถ้าว แล้ว ฝ่าย สัมพันธมิตร ได้ ตก ลง วาง
แผนการดำเนินการทางเรือมุ่งหวังความ การดำเนินการ ของ ฝรั่งเศส
ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเป็นข้อสำคัญ ในเวลานั้นคงคงให้ กำลัง
ทางเรือส่วนใหญ่ของสัมพันธมิตรไปแสวงหาฐานทัพที่สำคัญทางภาคใต้
ของยุโรป จะเป็นคาบิซหรือบรรดาทารกิสต์แล้วแต่เหตุการณ์ ครั้น
แล้วให้กองทัพเรือไป ดำเนินการ ต่อ ภาคใต้ ของ อิตาลี และ เกาะ ซิซิลี
และช่วยพระเจ้าเลโอโพลด์แห่ง ฮอสเทรีย ในการต่อสู้ กับแถบ เหล่านี้
โดยแผนนั้น พวก สัมพันธมิตรสามารถ ที่จะชิงกัน มิให้ ฝรั่งเศส และ
สเปนรวมกำลังที่กระจัดกระจายนั้นได้ประการหนึ่ง และอีกประการ
หนึ่งเป็นการประวิงกำลังส่วนหนึ่งของ ฝรั่งเศสไว้ ทางด้าน ซึ่งจะทำให้
การดำเนินการบนบกของพวกเขา สัมพันธมิตร ทั้งใน ภาค เหนือของ อิตาลี
และในเนเปิลส์และสเปนนั้นสะดวกขึ้น

คดียุคแห่งมาร์ลเชอเรอ, พระเจ้าเลโอโพลด์ และเจ้าเออเยน เห็น
 พ้องด้วยกับแผนดำเนินการนี้ แต่ก็ยังถูกเห็นว่าควรระมัดระวังใน
 ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไว้ให้มากขึ้นและให้มันคงอยู่ชั่วกัลปาวสาน ทั้งนี้
 เพราะอังกฤษก็คิดแต่ประโยชน์ของตัวเป็นส่วนใหญ่ หากได้คิดถึงการ
 ดำเนินการร่วมกันไม่ ขณะที่เตรียมการตามแผนยุทธศาสตร์อันใหญ่
 นี้ พระเจ้าวิลเลียมที่ ๓ ซึ่งเป็น หัวเรือหัวแรงได้สวรรคตลง แต่
 พวกสัมพันธมิตรก็ยังคงยึดมั่นตาม แผนเดิม และในวันที่ ๔ พฤษภาคม
 ปี ๑๘๗๐ ก็ประกาศสงครามกับฝรั่งเศส

ในการดำเนินการร่วมมืออังกฤษได้รวบรวมเรือประจัญบานได้ ๔๐
 ลำ ฮอลแลนด์ ๔๘ ลำ ทหารบกอังกฤษ ๑๐,๐๐๐ คนและฮอลแลนด์
 ๕,๐๐๐ คนพร้อมที่จะไปกับเรือเพื่อไปดำเนินการต่อสเปน (คาบิซหรือ
 ยิบรอลตาร์) ตามแผนซึ่งได้วางไว้ แต่ก็ยังเตรียมการไว้จนเรชกซ์
 จนถึงปลาย เดือนมิถุนายน พวก สัมพันธมิตร จึงรวม เรือประจัญบานได้
 ๕๐ ลำที่เกาะไวท์ คืออังกฤษ ๓๐ ลำ ฮอลแลนด์ ๒๐ ลำ เรือลำเลียง
 ประมาณ ๒๐๐ ลำ พร้อม ด้วย ทหารบก ตามจำนวนนั้น แต่นายพล
 หลายนาย (เช่นวคเชนตัน) แสดงความไม่เห็นพ้องที่จะให้ไปดำเนิน
 การทางภาคใต้ของยุโรปในเวลานั้น จึงได้หันวงไว้

ฝ่ายฝรั่งเศสก็ได้เตรียมการเต็มที่เช่นเดียวกันแต่ไม่สามารถที่
 จะรวมกำลังทางเรือเช่นเช่นยกแผนเพราะได้ใช้เรือรบเป็นเรือไปรเวเตียร์
 เสียเป็นส่วนใหญ่ จึงอาร์ตและฟอร์แมง ไปรเวเตียร์ ที่ลอนดอนได้ขึ้น

ไปดำเนินการ อยู่ใน ภาค เหนือ ของ ทะเล อากาศดี เพื่อรักษาการ
 ลำเลียงของเจ้าเฮน ในราวต้นเดือนกรกฎาคมจึงได้ส่งกำลัง
 ส่วนหนึ่งไปยังโครนาเพอชิงและคอค กองเรือฝรั่งเศส กองหนึ่งใน
 บังคับบัญชาของก๊อ กซ์เชอ ซึ่งทราบว่า อยู่แถวบริเวณนั้น แต่ว่า
 กองเรือฝรั่งเศสของนซังมีเรือประจัญบานเพียง ๖ ลำ และเรือลำเลียง
 ๘ ลำ ได้้ออกเดินทางจากลาโรเซลล์พร้อมด้วยทหารบกสเปนไปยัง
 อินเดียนตากแล้วตั้งแต่เดือนพฤษภาคม

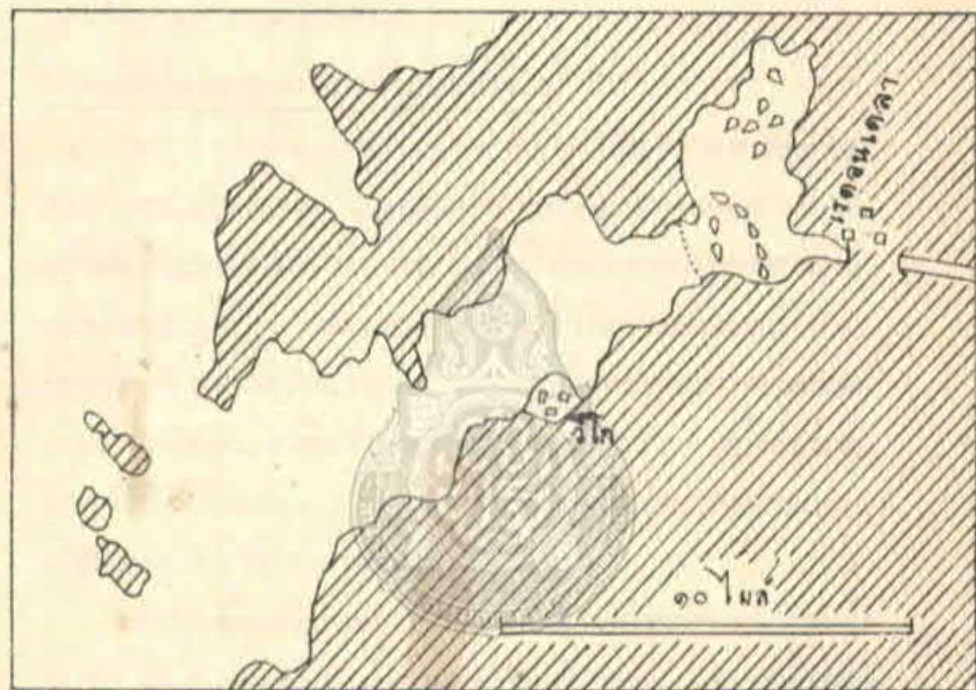
การรบนเรศกษัตริย์ของรศน ทำให้ ภาวะของทหารเรือ อังกฤษ ต้อง
 บังคับให้เรือออกไปดำเนินการและในราววันที่ ๑ สิงหาคมจึงได้ปฏิบัติ
 ตามคำสั่งนั้น ที่ กรุงลอนดอนได้รับข่าว ของเบนโบว์ จาก อินเดียน
 ตากว่าชาวโค เรอโนลด์กำลัง จะควบคุมกองเรือ บรรทุกเงินมายัง
 ยุโรป รุกจึงได้รับคำสั่งให้รักษาการณ์ตามฝั่งสเปนจากคาคิซขึ้นไป
 ทางเหนือ ในขณะที่เดียวกันกองเรืออีกกองหนึ่งในบังคับบัญชาของ
 โซเวลรักษาการณ์จากเบรชต์ลงมาทางใต้เพื่อคอยคักกองเรือ บรรทุก
 เงินนั้น นอกจากนั้นรุกรยังได้รับคำสั่งให้คอยคักโครนา, วิลโก, คาคิซ
 และอื่นๆ อีกหลายเมืองเมื่อโอกาสอำนวยให้ ในคำสั่งนั้นไม่กล่าวถึง
 ยิบรอลตาร์เลย วันที่ ๑๐ สิงหาคมรุกรได้มาถึงแหลมพันซ์แตร และ
 วันที่ ๑๔ สิงหาคมได้ มารวม กอง กับ กองเรือซึ่งได้ ส่ง มา ล่วงหน้าที่
 ลิซบอน

การต่อต้านเมืองคาคีซ

ณ วันศุกร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๓๓๓
 ถึงหาคนใจได้นำกองทัพเรือไปทอกล้อมอยู่ทางตะวันตกของเมือง ใน
 การดำเนินการ ครั้นไม่ได้ วางแผน อย่างหนึ่งอย่างใดไว้เป็นที่แน่นอน
 จนถึงวันที่ ๒๕ กันยายน (คือประมาณ ๕ สัปดาห์นับตั้งแต่วันที่กองทัพเรือ
 ได้มาจอดที่นั่น) จึงได้เริ่มดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องด้วยได้มีการประชุม
 กันมากมายหลายครั้งหลายคราวไม่เป็นที่ตกลงกันได้ ระหว่าง ผู้บังคับ
 บัญชาทหารบกและทหารเรือ โดยต่างมีความเห็นแย้งกันตลอดเวลา
 ทั้งนี้เพราะเป็นความผิดของกองบัญชาการที่มั่งคั่งทั้งให้ผู้ที่หนึ่งผู้ใดเป็น
 ผู้อำนวยการมีอำนาจเด็ดขาด แม้ในระหว่างนายพลทหารบกเองก็ไม่
 ตกลงกันได้เช่นเดียวกัน เพราะนาย ซึ่งถูกยุบก่อนข้าง จะ รวบรวม
 มากเกินไป

เนื่องด้วยความโลเล ฉะนั้นเมื่อเริ่มดำเนินการจึงไม่ได้เข้ายึด
 เมืองคาคีซที่เคียว คือเข้ายึดหมู่บ้านปล้นสะดมล้างผลาญแม่ทัพ
 โยธิด และยึดที่ยึดมาอย่างหนึ่ง แทนที่จะทำอะไรลงไปให้เกิดขาด
 ฉะนั้นกองทัพหนึ่งกลับกระหายกำลังไปเรื่อย ๆ กัน การรบจึงเป็นแห่ง ๆ
 ไปซึ่งไม่น่าผลมายังกระประสังค์แม่แต่สักวันก็เคียว

เมื่อ การ ดำเนิน การ ไม่ได้ ผลเช่นนี้ จึงได้ เรียก ประชุม และ
 ตกลงกันให้ถ้อย วันที่ ๑ ตุลาคมกองทัพเรือจึงได้ออกเดินทางกลับ
 ระหว่างทางเรือได้ส่งให้เรือประจัญบาน ๖ ลำพร้อมกับด้วย ทหารบก ๓,๐๐๐

คนแยกกระบวนไปขึ้นเที่ยวตะวันตกเพื่อช่วยเบนโยว ทันที ในการ
ดำเนินการครั้งนี้ไม่ไคผล ต้องโทษว่าเพราะข้าศึกยังภัยอันตรายแก่ข้าศึก
และเนืองด้วยกำลังของรุก

การต่อสู้เรือบรรทุกเงินสเปนที่เมืองวิโก

ขณะนั้น กองเรือบรรทุกเงิน ของ สเปน (ใน ความ ควบคุม ของ
กองเรือซาโตเรโนลต์) ได้ออกเดินทางจากอินเดียนตะวันตก เมื่อพัก
อยู่ที่หมู่เกาะฮาโตเรส ซาโตเรโนลต์ได้ทราบข่าวว่าเรือบรรทุกเงิน
แถวฝั่งสเปนแล้ว ซาโตเรโนลต์จึงได้เรียกประชุมและทบทวน
เห็นพ้องกันว่าควรตรงไปยังเมืองวิโก แต่ความเห็นของซาโตเรโนลต์
เห็นว่าควรไปยังเมืองท่าฝรั่งเศสจะปลอดภัยมากกว่า เมื่อทบทวน
ตกลงให้ไปวิโกแล้ว กองเรือบรรทุกเงินและกองเรือควบคุมก็ออก
เดินทางและมาถึงวิโกในวันที่ ๒๗ กันยายน

ต่อจากนั้นมา ๑๐ วันก็ยังไม่พบเรือบรรทุกเงินได้ ทราบข่าวว่ากองเรือ
บรรทุกเงินได้มาถึงวิโกแล้วจึงส่งข่าวไปให้เรือทราบ แต่เวลานั้นเรือได้
ออกเดินทางไปแล้ว ฉะนั้นจึงได้ให้เรือเร็วล่าหนังกติดตามไป
วันที่ ๑๗ ตุลาคมเรือล่านั้นจึงได้ตามเรือทันแถวแหลมพินซันทร พอรึก
ได้ทราบข่าวก็รีบส่งเรือเร็ว ลง หนามา ลากกระแสนแถววิโก แล้ว ทัว
ท่านเองก็นำกองเรือตามมา ระหว่างทางท่านได้เรียกกองเรือของ
โซเวลล์ ให้มาสมทบด้วยและเริ่มวางแผนการต่อสู้ ในขณะนั้นกำลัง
ช่วยและต้องรักษาตัวอยู่แต่ในห้องมาเป็นเวลาหลายสัปดาห์แล้ว เนื่อง

ภัยโรคภัย นอง จึงทำให้โรคไม่กล้าตัดสินใจ ทำอะไรลงไปให้ เกิดขาด
ในการดำเนินการครั้งโรคได้เรียก ประชุม ตามเคย และ ที่ประชุม
เห็นกันว่าควรต่อติดทันที ท่านเองตั้งใจอยากจะรอไว้ก่อน แต่ใน
ที่สุดทนการขอร้องของอัลมอนเด (นายพลเรือชอลแลนต์) ไม่ได้
จึงยอมให้ทำการต่อติดทันที

กำลังของซาโตเรือโนลท์ ที่ วิโก นั้น มีเรือ ประจัญบาน ๑๘ ลำ
(เป็นของสเปนเสีย ๓ ลำ) นอกนั้นยังมีเรือเล็กและเรือเพลิงอีกหลาย
ลำ กองเรือบรรทุกเงินนั้นมีเรือเล็กอีก ๑๓ ลำเต็มไปด้วยเงินและ
ค่ามีบนคิปล่าละ ๒๐—๓๐ กระบอก แต่เมื่อกองเรือมาถึงวิโกนั้น
ซาโตเรือโนลท์ ได้ให้เงินขึ้นบนเรือเสียเป็นอันมาก

ลักษณะการของกโนวิโกนั้นดังนี้คือ ก่อนที่จะถึงอ่าวข้างในนั้น
มีช่องแคบกว้างราว ๑,๓๐๐ เมตร ทั้งสองฟากของช่องแคบนั้นมีภูเขามัน
ของกันรักษายอยู่ประมาณ ๖๐ กระบอก และในตัวของแคบเอง ก็มี เครื่อง
กักขวางขุดเต็มช่อง และทางข้างของเครื่องกักขวางนั้นมีเรือประจัญบาน
จอดอยู่ข้างละลำ ภายในเครื่องกักขวางมีเรือประจัญบาน ๕ ลำจอด
สมอบเป็นรูปพระจันทร์ครึ่งซีก ถัดเข้ามาภายในอ่าวมีกองเรือที่เหลืออยู่
และ กองเรือบรรทุกเงิน ทอดสมอบอยู่ วันที่ ๒๒ ตุลาคม กองเรือ
สัมพันธมิตร (รุก) ได้เข้ามาทอดสมอบอยู่ในอ่าวนอกนอกระยะบน

รุ่งขึ้นกองเรือสัมพันธมิตรก็เริ่มเข้ายึด รุกได้แบ่งกำลังเรือ
ประจัญบาน ๒๕ ลำออกเป็นหมู่ย่อยหมู่ละ ๓—๕ ลำ และให้หมู่เรือ

เหล่านักผ่านเครื่องกักขวางเข้าไปเป็นหมู่ๆ โดยมีเรือขอมยารักและ
เรือเพลิงคอยหนนอย์ตลอดเวลา ในขณะเดียวกันไทยก็พล๔,๐๐๐คน
ขนยกทางฝั่งใต้เพื่อเข้ายึดคหิมย่นต่างๆ การยกพลขนยกใต้ดำเนิน
ไปโดยมิไคมี อปสรรคไท ๆ ไทย ทหาร สเปน ที่ของกันรักษา อยู่แถว
บริเวณนั้นพากันหนีหมด และหมื่นไคถูกยึดเกือบหมด ครั้นแล้ว
ฝ่ายสัมพันธมิตรก็ส่งทหารไป ทำเนียบการทาง ฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ภาย
ในอ่าวในและที่ตมเมืองเรดอนเดลา (Redondela) และไคยเงินที่
ฝรั่งเศสไคล่าเลียงชนไวเกือบหมด

การที่ ผ่านของ หมู เรือประจัญบานไคดำเนินไปด้วยความลำบาก
เพราะว่าขณะที่ทำการ นลุมไค เรียบลง ถึงสองครั้ง เรือเข้าไปติด
เครื่องกักขวาง ๒-๓ ลำ แต่ในที่สุดก็ผ่านเข้าไปได้ ทำให้เรือของ
ฝรั่งเศสเกิดโกลาหลมากมาย ในที่สุดของเรือสัมพันธมิตรไคทำลาย
และยึดเรือเหล่านันไวไคเป็นอันมาก ที่เอาชนะไปเกือบหมหลายลำ

พอทำการรบยกสกลลง พวกสัมพันธมิตรยึดเรือประจัญบาน
ไค ๖ ลำและเรือบรรทุกเงินซึ่งมีเงินอยู่เต็มลำไค ๕ ลำ นอกนั้นใหม่
หรือจมนมก ฝ่ายสัมพันธมิตรไม่เสียเรือเลยแม้แต่ลำเดียว เสียคน
ไปราว ๑๔๐ คน ส่วนฝรั่งเศสและสเปนนั้นนอกจากจำนวนเรือที่เสียไป
แล้ว ยังเสียคนทั้งบาดเจ็บ, ตายและถูกจับเป็นชะเลยเป็นอันมาก
ในจำนวนชะเลยนั้นมีชาวไคเรือในลคกยนายพลเรือสเปนด้วย

ชัยชนะครั้งนี้ทำให้เรศ ซึ่งไค แสดงความอ่อนแอมาหลาย ครั้ง
แล้วกลับได้รบความชมเชยและมีเกียรติยศขึ้น ต่อมาเรศนำส่วนใหญ่

ของกองทัพอังกฤษ ปล่อยให้โจรสลัด กีบเรือ ออกเดินทาง
รักษาวิโคต่อไป

ตอนนี้จะขอกล่าวถึงการรบที่สำคัญในอินเดียนตะวันตกไว้สักหน่อย
เมื่อเบนโบว์ ได้มาถึงอินเดียนตะวันตกในปี ๑๖๐๑ นั้นแล้วก็มีกลา
ที่ระไปดำเนินการทำจากเกาะของอังกฤษในบริเวณนั้น ที่ขมามา
ทราบว่าค็อกซ์เซอ พร้อม ด้วย เรือประจัญบานไม่กี่ลำ ลำเลียงทหารบก
สเปนมายังเมืองซินของสเปน เบนโบว์ก็สั่งให้เรือของท่านคอยกัก
ตัก รวบรวมคนเก็บของหาคนชดเชยที่พ่ายแพ้ไปมา เบนโบว์ จึงทราบ
ข่าวแน่ว่าค็อกซ์เซอเดินทางไปที่คาร์ตาเกนา (Cartagena ทางเหนือของ
ประเทศโคลอมเบีย Colombia เวลานี้) ท่านจึงนำกองเรือตรงไปที่นั่น
ทันที และได้พ่ายค็อกซ์เซอแถวปากแม่น้ำมากดาเลนา (Magdalena)

เบนโบว์มีเรือประจัญบาน ๗ ลำ ค็อกซ์เซอ ๔ ลำ กีบเรือ
ลำเลียงทหาร ๘ ลำซึ่งไม่ได้เข้าทำการด้วย ได้เกิดการรบกันตั้งแต่วันที่
๒๔ สิงหาคมจนถึงวันที่ ๓ กันยายน (๖ วัน) เบนโบว์ ซึ่งมีกำลัง
มากกว่าเกือบเท่าตัวมีความสามารถที่จะเอาชนะชนะค็อกซ์เซอได้ ในที่สุด
เบนโบว์ ซึ่งขาดเสบียงอาหารได้สั่งให้เลิก รบ และ ถอย กลับไป มาไม่
เพราะเรือชดเชยและอยู่ห่างจากฐานทัพมาก ทั้งนั้นเองด้วยเบนโบว์
เห็นว่าสู้ต่อไปก็ไม่มีความประโยชน์ เพราะผู้บังคับการเรือของท่าน ทั้งหมด
ไม่มีวินัยเสียแล้ว ถึงจะสั่งการหรือให้สัญญาอย่างไรก็เหมือน
ไม่มีใครฟัง ทางพยายามไม่เข้าระยะนั้น ค็อกซ์เซอ ถึงกับเขียน
จดหมายไปหาเบนโบว์ดังนี้ :

“เมื่อเช้านั้น ข้าพเจ้านึกว่าคงจะต้องไปรับประทานอาหารใน
เมสส์ของท่านเสียแล้ว เพราะเหตุที่ยังมีการเรอต่าง ๆ ของท่าน
ชชลาตมาก พวกชชลาตเหล่านั้นท่านควรจับแขวนคอเสียให้หมดทั้ง
จะสนใจ”

ในไม่ช้าเย็นโบว์ก็ถึงแก่กรรมด้วยโรคเจ็บในการรอนนั้นเอง ส่วน
ก็อกซ์เซอได้นำกองเรือดำเลียงไปยังคาร์ทาเกนาเป็นผลสำเร็จ และ
ภายหลังได้นำเรือบรรทุกเงินหลายลำกลับมายังสเปนไว้

ในปี ๑๗๐๓ นั้นสงครามทางเรือเกือบไม่มีอะไร สำคัญ ที่สมควร
จะกล่าวในที่นี้ นอกจากกองเรือของโฮเวลล์ ได้ถูกพายุใหญ่แถว
เกาะกาวนส์ เรือแตกไป ๑๓ ลำ

ในปลายปีนั้น ยอร์คก็ได้นำเขาเย็น สัมพันธบัตร กับ อังกฤษ และ
ฮอลแลนด์ด้วย ในโอกาสนั้นเองอังกฤษได้ทำสัญญาการค้าขายกับ
ยอร์คก็ล ซึ่งเรียกกันว่าสัญญาของเฮน ให้สิทธิทั้งสองฝ่ายในการ
ที่จะส่งสินค้าให้กันและกัน โดยสัญญานี้เองในไม่ช้า การค้าขาย
ของยอร์คก็ลก็ตกอยู่ในเงื้อมมืออังกฤษเกือบหมดสิ้น และเมื่อต่อมา
ก็ก็มีผู้พบข้อบกพร่องในพระราชบัญญัติ ทำให้ อังกฤษ มั่งคั่ง จน ช่าง
รวกเร็ว

ต่อมาเมื่อฮอลสเทรียได้ประกาศตั้งให้เจ้าคาร์ล เป็นกษัตริย์ แห่ง
สเปนทรงพระนามว่าคาร์ลที่ ๓ ฮอลสเทรียจึงได้ขอความช่วยเหลือ

ไปยังอังกฤษและซอลแลนค ให้นำพระเจ้าคาร์ลที่ ๓ ไปยังราชสมบัติ
จากพระเจ้าพลพทซ์ ให้ได้ ในการนี้ปลวกก็ไล่สนับสนุนเต็มที่

ฉะนั้นอังกฤษและซอลแลนคจึงได้รวบรวมกำลังที่จะไปทำเนน
การให้พระเจ้าคาร์ลเป็นกษัตริย์แห่งสเปนให้ได้ ในเดือนกุมภาพันธ์
ปี ๑๗๐๔ อังกฤษและซอลแลนคจึงรวมเรือประจัญบานได้ ๓๐ ลำ เรือ
ลำเดียว ๓๐๐ ลำ กับทหารพร้อมในยังกษัตริย์ชาของรอกและคัลเลนบอร์ก
(Callenburgh) นายพลเรือซอลแลนค แล้วก็ออกเดินทาง เมื่อได้ส่ง
พระเจ้าคาร์ลที่ ๓ และกองทัพบกขึ้นทูลสยอน แล้วกองเรือก็ออกมาเล่น
รักษาการณอยู่แถวฝั่งสเปน เพื่อบอกกันมิให้กองเรือฝรั่งเศสที่เบรชต์
และตุลของรวมกองกันไว้

ในขณะนั้นฝรั่งเศสได้วางแผนกำหนดการมุ่งที่จะเอาการครของทะเล
ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนให้ได้ จึงได้รวบรวมกำลังทางเรือเท่าที่จะ
รวบรวมได้ไว้ในย่านนั้น ครั้นเดือนพฤษภาคม คูลซ (Comte de
Toulouse) โอรสของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้เป็นผู้บัญชาการใหญ่
(ทูลวิไลได้ถึงแก่กรรมไปแล้วในปี ๑๗๐๑) ได้นำเรือประจัญบาน ๓๔
ลำออกจากเบรชต์ลงมาทางใต้ และมาถึงตุลของโคยส์วิคทีภาพ

เมื่อตุลซออกเดินทาง โซเวลล์ได้ออกมาติดตามแต่ไม่ทัน
จึงกลับไปรวมกองกษัตริย์อีก ก่อนนั้นมาอังกฤษก็ได้รบโอวาทให้ไป
ทำเนนการใน ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เพื่อช่วยในการรบ ทางภาคเหนือ
ของ อิตาลี ฉะนั้นใน เดือน พฤษภาคม นั้นเอง รุกจึงได้นำเรือ

ประจัญบาน ๓๓ ลำออกเดินทาง ปล่อยให้ไฮเวลล์รักษาการณ์ตามฝั่ง
ตะวันตกของสเปนต่อไป ระหว่างทางคิเคโรแวะบาร์เซโลนา (Barcelona)
เพื่อทำการขมขับและยกพลขึ้นบก แต่เมื่อริสคิดว่าจะเป็นการทำ
ให้พลเมืองสเปนเกลียดชังพระเจ้าคาร์ลที่ ๓ เลยเปล่าๆ จึงได้เลิกถ่ม
การดำเนินการนั้นๆ และเดินทางต่อไปยังนิซ (Nizza, อังกฤษ Nice)
เพื่อช่วยยืมเงินเมืองไว้ (เพราะเวลานั้นฝรั่งเศสกำลังล้อมเมืองนั้นอยู่)
ระหว่างทางรู้สึกเห็นทูลชเหมือนกัน แต่มัวประชุมขอความเห็น
ควรระคิดคามไปหรือไม่ จึงทำให้กองเรือของทูลชผ่านพ้นไปยังทูลช
ก็ถึงได้กล่าวแล้ว ภายหลังเมื่อทราบว่ากองเรือของทูลชได้สมทบกับ
กองเรือทูลช ทำให้มีกำลังมากกว่าท่าน รุกจึงหันเส้นทางกลับ
ลี้ลับขนระหว่างทางแถวแหลมตากอสส ไฮเวลล์ได้นำกองเรือมาสมทบ
ซึ่งทำให้รวมเรือประจัญบานรวมถึง ๖๐ ลำ รุกจึงหันกลับจะเข้าไปใน
ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนอีก เพื่อต่อสู้กองทัพเรือฝรั่งเศสให้ได้ แต่ใน
ระหว่างเส้นทางโตมเรือเร็วมาหาทูลชจนต้องคำสั่งมาว่าให้เข้าต่อสู้กับ
ยิบรอลตาร์ เพราะทราบว่ายอมค่ายและการขมขันรักษาในเวลานั้นไม่
แข็งแรง เมื่อเรียกประชุมแล้ว รุกก็ตกลงใจเข้าต่อสู้ยิบรอลตาร์
ตามคำสั่งนั้น

การต่อสู้ยิบรอลตาร์

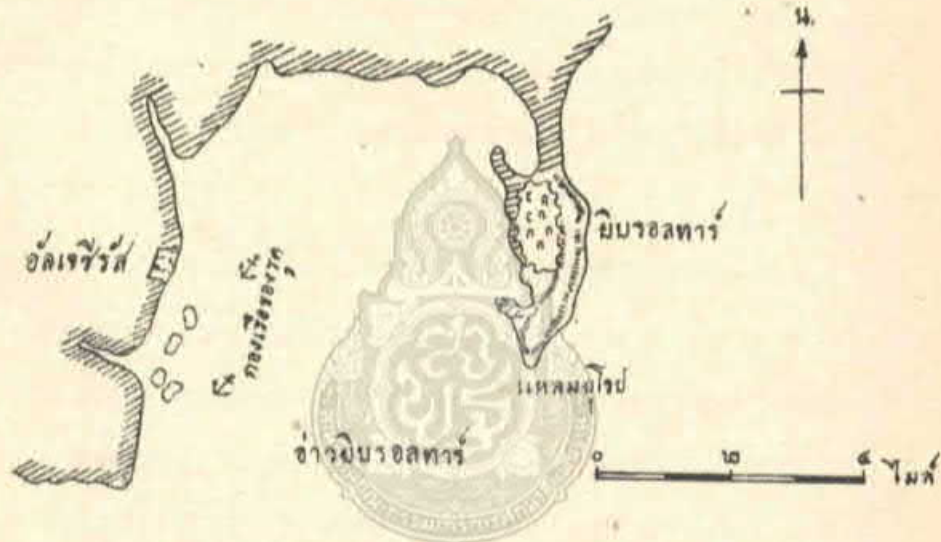
กียิบรอลตาร์เวลานั้นทหารสเปนราว ๑๐๐ คน ทหารอาสา
สมัครราว ๔๐๐ คน ขันใหญ่รวมทั้งหมดราว ๑๐๐ กระบอก ทางด้าน

ตะวันตกเฉียงเหนือมหาสมุทรแอตแลนติก เมื่อพิจารณาจากสถิติของ
บริษัทประกันภัยแล้ว จะเห็นว่า ยิบรอลตาร์ จะ คำนวณ ค่าสูง มาก ๆ เช่น
กองทัพอากาศของรวันดาไม่ได้นานนัก

ในการก่อตัวโรคไข้หวัดใหญ่ : สิ่งกำลังส่วนหนึ่งไปอยู่ทาง
บ้านตะวันออกเพื่อระงับกองทัพอากาศฝรั่งเศส อีกส่วนหนึ่งในยังภัยพิบัติ
ของบิง (George Byng) เจ้าหอกลอนยิมมั้น ที่เหลืออยู่นอกนั้นไป
รอคอยทางตะวันตกห่างราว ๕ ไมล์แล้วส่งทหารเรือผ่านยิมมั้น ๑,๘๐๐
คนขึ้นบกแล้วเดินทางลงมาเข้ายึดทางบ้านเหนือ

วันที่ ๑ สิงหาคม ยิมมั้น กองเรือของ บิง ไคยงใต้ คอย ชิง กัน
และกันเล็กกันชัย แล้วบิงก็ให้เรือกระสุนออกมานอกกระบวน เพราะ
ในขณะ อังกฤษ ได้ส่งผู้แทนเข้าไปเจรจาเพื่อให้ยอม นันยอมแพ้เสีย
โดยที่ รุ่งขึ้นก็ยังไม่ได้รบด้วย บิงจึงกระสุนเข้าไปใกล้ยิมมั้นอีก วันที่
๓ สิงหาคมเวลาเช้าก่อนอังกฤษไม่ได้รับตอบ กองเรือก็เริ่มทำการ
ระดมยิงและโจมตีทันที ราวเที่ยงวันอังกฤษได้ยกพลขึ้นบกทางบ้าน
ใต้ เช่น กองทหารสเปนซึ่งกำลังน้อยกว่าจึงถูกล้อมและยึดครอง
บ้าน ในตอนบ่ายก็ยึดยิมมั้นแพ้ ครั้นแล้ว อังกฤษ ก็ให้ทหาร ราว
๑,๘๐๐ คนประจำและรักษายิมมั้นต่อไป

การ ดำเนิน การ เป็น ผล สำเร็จ ของ รวันดา ครั้ง นี้ ทำให้ อังกฤษ ได้
ฐานทัพที่สำคัญในกาลต่อมาครบถ้วนแล้ว ทหารจะสรรเสริญและ
ระลึกถึงบุญคุณของรวันดาเป็นอย่างยิ่ง

ต่อมาเมื่อรถไกลาเลียงสละเบียงอาหารและน้ำกับแฉวงแอฟริกา
พร้อมแล้ว ก็ออกเดินทางเพื่อค้นหาซากค้อไป วันที่ ๑๘ สิงหาคมได้
รับข่าวว่ากองทัพอังกฤษในบังคับบัญชาของกุดชูอยู่ ทางตะวันออก
ห่าง ๓๐ ไมล์ รถจึงได้เรียกประชุม ขณะที่ประชุมกันอยู่นี้ได้มี
รายงานมาว่ากองทัพอังกฤษได้หนีไปทางเมืองมาลากา (Malaga
ทางตะวันออกของบิรอลตาร์) ที่ประชุมจึงตกลงกันไปบอกรับ
บิรอลตาร์ และถ้าโอกาสเหมาะสมสมควรจะเดินทางฝรั่งเศสไป
ทางเมืองมาลากา

ฝ่ายกุดชูนั้นเมื่อได้รวมกำลังที่ตกลงแล้วก็ออกเดินทางมาทางใต้
ระหว่างเดินทางได้แวะเข้าไปพึ่งเหตุการณ์ที่บารันโซโลนา ณ ที่นั้นจึง
ทราบข่าวว่าบิรอลตาร์ถูกตีแตกแล้วและได้รับคำสั่งจากพระเจ้าหลุยส์
ที่ ๕ ให้ต่อบิรอลตาร์กลับคืนให้จงได้ แม้จะเสียหลายลำเท่าไรก็ตาม
ฉะนั้นกุดชูจึงได้นำกองทัพอังกฤษมาช่วยโดยทันที ระหว่างทางได้แวะไปยัง
เมืองมาลากาเพื่อลาเลียงสละเบียงอาหารและน้ำกับและเพื่อรวบรวมเรือ
ฝรั่งเศสและสเปนในบริเวณใกล้ๆ แฉวนันควัย

กองทัพอังกฤษและฮอลแลนด์แล่นรักษาการณ์ไปมาอยู่ทาง
ตะวันออกของบิรอลตาร์ในวันที่ ๒๓ สิงหาคมตอนกลางวันจึงได้เห็น
กองทัพอังกฤษอยู่ทาง น.อ. เข้มประมาณ ๖. พอตกลงกลางคืนรถ
ก็พยายามเร่งไปทางทิศ อ. เพื่อหาทางเห็นฮอล

การยุทธ์ที่มัลากา

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ปี ๑๗๐๔

กองทัพเรือสัมพันธมิตรในบังคับบัญชาของรุกรมเรือประจัญบาน ๕๑ ลำ (อังกฤษ ๓๙ ลำ, ฮอลแลนด์ ๑๒ ลำ) เรือเพลิงและเรืออื่นๆ รวม ๒๔ ลำ บินรวมทั้งหมดประมาณ ๓,๖๐๐ กระบอก โซเวลล์เป็นผู้บังคับการกองหน้า คัดเลนบรูกกองหลัง

กองทัพเรือฝรั่งเศสในบังคับบัญชาของทุลซ์มีเรือประจัญบาน ๕๑ ลำ เรือเพลิงและเรืออื่นๆ รวม ๑๙ ลำ และเรือเกลลิสต์เปญ ๒๒ ลำ บินรวมทั้งหมดประมาณ ๓,๖๐๐ กระบอก อังเฟรชวิลล์เป็นผู้บังคับการกองหน้า, ลังเจอร์เรอ (Langere) กองหลัง

เช้าวันที่ ๒๔ สิงหาคม กองทัพเรือทั้งสองอยู่ห่างกันราว ๑๒ ไมล์ สม.น.อ. กำลังยานกลาง สัมพันธมิตรซึ่งเร่งมาเมื่อตอนกลางคืนจึงได้เห็นขลุ่ยและโถหั่นขลุ่ยผสม พร้อมกัน เป็นกระบวน เรียงข้างเข้าต่อสู้. ฝรั่งเศสซึ่งเปลี่ยนเข็มเป็น ซ.อ. เห็นเช่นนั้นจึงรีบโตะเลอให้ น้อย คอยให้พวกสัมพันธมิตรเข้าต่อสู้ กองหลวงฝรั่งเศสนั้นอยู่ใกล้มากกว่า กองอื่น ๆ ส่วนกองเรือเกลลิสต์นั้นอยู่ใกล้มากที่สุด

โดยที่ระยะห่างมากและเมฆแนวเข่นกระบวนเรียงข้างแล้ว เรือสัมพันธมิตรจึงรักษากระบวนและระยะกันไม่ได้ นอกจากนั้นรุกรมไม่ได้กำหนดยุทธวิธีอะไรไว้เป็นต้นนอน ผู้บังคับการเรือทุกลำจึงเข้าใจว่า คงจะให้ทำการรบลำต่อลำ ดังนั้นโซเวลล์จึงเร่งลงมาเพื่อจับคู่กับ

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

กองหน้าของฝรั่งเศส (อ็องเฟรอวิลล์) และพอเข้าระยะนั้นก็เห็นลง
 ขนานและเริ่มรบกันด้วยปืนใหญ่ เช่นนั้นจึงเกิดช่องว่างขึ้นในแนว
 สัมพันธมิตรระหว่างกองหน้ากับกองหลัง และเมื่ออ็องเฟรอวิลล์ยัง
 พยายามเร่งลงมาเพื่อโยกหัวกระบวนของโซเวลล์ ๆ ก็เร่งขึ้นไปมิให้
 อ็องเฟรอวิลล์ทำแก่ตัวเช่นนั้นได้ จึงยังทำให้ช่องว่างนั้นกว้างขึ้น
 ตลอดเห็นโอกาสเช่นนั้นก็เร่งลงมาจะผ่านกระบวนสัมพันธมิตร และเข้า
 กระหนาบโซเวลล์ จากทางเหนือและจะปลดปล่อยกองหลัง สู้กับกอง
 หลังของสัมพันธมิตร รุกเห็นกันนั้นก็ถึงกันช่วยพร้อมกัน ขนานกับ
 กระบวนของฝรั่งเศสและเร่งเข้าตัว ในขณะเดียวกันนั้นโซเวลล์ซึ่ง
 กำลังต่อสู้ อยู่ กับ อ็องเฟรอวิลล์ อย่างสุดมัน ได้พยายามหวัง
 อ็องเฟรอวิลล์ ไว้โดยใช่ประโยชน์ที่สุด เช่นนั้นในไม่ช้าช่องว่างนั้นก็อก
 ได้ เมื่อกองหน้าและกองหลังได้ทำการรบกันอยู่เป็นเวลานานแล้ว
 กองหลังจึงเริ่มรบกันได้ เมื่อได้สู้รบกันอยู่ได้ราว ๓ ชั่วโมง ฝรั่งเศส
 ก็หันกลับไปทางใต้ลม สัมพันธมิตรไม่กล้าหันตามไปเพราะเรือรบเข้า
 มาก และกระสุนปืนน้อยหรือหมด

ในการรบครั้งนี้เรือแกลลได้พยายามจะเข้าต่อสู้ เหมือนกัน แต่
 ไม่เป็นผลสำเร็จ ส่วนเรือเพลิงไม้ได้ใช้กันเลยทั้งสองฝ่าย

รุ่งขึ้นฝรั่งเศสได้ทอดเห็นอลมแต่ก็ไม่ได้พยายามเข้าต่อสู้เพราะ
 มีแต่ซ่อมแซมเรือเสีย นับว่าเป็นเคราะห์ดีของสัมพันธมิตรมาก
 เพราะเวลานี้เรือสัมพันธมิตรหลายลำได้ใช้กระสุนกันจนไปหมดแล้ว

น้องทวยเมื่อยขบรอลถารแล้วไม่ไ้รยกระสุนคืนบนอกเลย นอกจาก
 รคมความประสงค์อย่างเดียว ก็จะไปยังกันยิบรอลถารไว้ให้
 ไ้ จึงได้เล่นคมเชิงอย ไม่กล้าเข้าทำการเกิดขาดเช่นเดียวกัน
 วันที่ ๒๖ ทั้งสองก็ยังคุมเชิงกันอยู่ แต่วันนรคได้ตกลงใจแล้วว่า
 จะกลับไปยังกันยิบรอลถาร รุ่งเช้าวันที่ ๒๗ สัมพันธมิตรไม่เห็นฝรั่งเศส
 ก็เข้าใจว่าฝรั่งเศสคงจะไปที่ยิบรอลถารแล้ว จึงได้เร่งไปทางนั้น เมื่อ
 มาถึงที่นั้นไม่เห็นฝรั่งเศสก็ใจ จึงรู้ว่าฝรั่งเศสถอยกลับไปแล้ว

ในการรบครั้งนี้ฝ่ายเรือเลยมีแม่ทัพนำด้วย ฝรั่งเศสเสีย
 คนไปราว ๓,๐๐๐ คน สัมพันธมิตรราว ๒,๓๐๐ คน ยศชวียิ่งใหญ่
 เว้นแต่ใช้ต่างกัน กล่าวคืออังกฤษและฮอลแลนด์มุ่งตัวเรือและพล
 ประจำเรือ ส่วนฝรั่งเศสมุ่งเรือกลเลาเพลาะไปเพื่อตีการทะเลอันไหว
 ของเรือ

ฝ่ายพลซนเมื่อยขบไปแล้วระหว่างทางได้รับคำสั่งจากพระเจ้า
 พลพท ๕ ให้ ส่ง กำลัง กลับ ไป ช่วย กองทัพบก ที่ กำลัง เข้า ต่อก
 ยิบรอลถาร พลซนจึงส่งเรือประจัญบานราว ๑๒ ลำและเรือฟริเกตเป็น
 อันมากไปดำเนินการนั้น แต่ก่อนกองเรือนี้มาลงยิบรอลถารเข้าวัง
 ทหารบกก็ยังไม่ได้ดำเนินการต่อสู้ประการใด กองเรือจึงต้องออก
 เกินทางไปคาบิซเพื่อล่าเลยงระเบียงอาหารและน้ำ

ฝ่ายรคนน เมื่อได้ส่ง ทหาร ซน บก ไป เพิ่ม เต็ม เพื่อ ช่วย ใน การ
 ยิงกันยิบรอลถารก็กลับไปแล้วก็ออกเกินทางกลับยังอังกฤษ ทั้งกองเรือ

กองหนึ่งไว้มลชนเพื่อช่วยป้องกันเรือค้าขายในบริเวณนั้น และ
ช่วยกันขี้นรอลทหารต่อไป ถึงต่อมาฝรั่งเศสและสเปนได้เข้าล้อม
ขี้นรอลทหารจากทางบกก็จริง แต่ในที่สุดก็ทำไม่ได้ เพราะกองเรือ
ฝรั่งเศสที่ตุลซได้ส่งมาช่วยตั้งได้กล่าวมาแล้วนั้น ภายหลังได้ถูกกอง
เรือสัมพันธมิตรที่เข้าอย่างมีพันธุickerะเจ็ดกระเจาไป ต่อขึ้นมา
ฝรั่งเศสก็ไม่ได้นำเนินการทางเรืออย่างจริงจังอะไรอีกต่อไปเลย

การยุทธมาลากา จึงเป็นการยุทธที่แท้จริงการยุทธเดียวใน
สงครามคราวนี้ ฝ่ายสัมพันธมิตรได้ส่งกองทัพเรือใหญ่มาอยู่
ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนทุกฤดูร้อนเพื่อช่วยการดำเนินการของทหารบก
ในสเปน ในการทำร่วมมือระหว่าง ทหารบก และ ทหารเรือของฝ่าย
สัมพันธมิตรนั้น ได้ผลดังนี้ ปี ๑๗๐๔ ที่บาร์เซโลนาได้, ในปี ๑๗๐๖ ที่
คาร์ทาเกนา, อาลิกันเต (Alicante), มายอร์กา (Majorca) และอีวีซา
(Iviza) ได้ และในปี ๑๗๐๘ ที่ซาราคินอนและมินอร์กาได้ ฝ่าย
ฝรั่งเศสนั้นได้เล็งกลัวความคึกที่จะให้ กองทัพเรือ ทำการยุทธจริงจัง
ต่อไป ถึงในปี ๑๗๐๕ และ ๑๗๐๖ จะได้ระดมกำลังได้ช้อย่างน่าเกรงขาม
ที่ตุลซก็จริง ฝรั่งเศสก็ไม่ได้นำกำลังนั้นให้เป็นประโยชน์อันใด
เลย จนปี ๑๗๐๗ เมื่อตุลซถูกกองทัพกในบังคับบัญชาของเจ้า
เอเธน และกองทัพเรือในบังคับบัญชาของโฮเวลล์ล้อมทั้งทางบกและ
ทางน้ำ ฝรั่งเศสจึงได้ลี้ภัยเสียทั้งสิ้น (เรือประจัญบานราว ๕๐ ลำ)

ครั้นภายหลังเมื่อพวกสัมพันธมิตรเห็นว่า จะสู้รบ อยู่ต่อไป ก็คงที่จะหา
ไม่ได้ จึงถอยกลับไป แต่เรือฝรั่งเศสที่ใกล้มโหรีนั้นใช้การอีกต่อไป
ไม่ได้เสียแล้ว

ต่อมาฝรั่งเศสก็หันไปทำเนนสงครามการค้าขายแบบไพรเวเตียร์
เช่นใน สงคราม ที่แล้วมาและใน สงคราม เรา จะได้ยิน ชื่อไพรเวเตียร์ ที่
ลือนามอีก มีชื่อเก อร์นอง, ฟอว์แบง, คัสซาร์ดเซอ, กัสซาร์ด (Cassard)
และซังต์ปอล (St. Pol) เป็นต้น แต่ถึงว่าไพรเวเตียร์เหล่านี้จะทำการ
ไต่สวนมากก็จริง แต่การค้าขายของอังกฤษกลับขึ้น เพราะฝรั่งเศส
และสเปนไม่กล้าให้เรือค้าขายทำการค้าขายประการหนึ่ง อีกประการ
หนึ่งไพรเวเตียร์เหล่านี้ มักไม่คำนึงถึง เสือ ตาม เมืองขึ้น ฝ่าย
ฮอลแลนด์นั้นต้องร่วมในการสงครามทางบกมาก ไม่มีทรัพยากรที่จะบำรุง
กองทัพเรือให้ใหญ่พอที่จะคุ้มครองการค้าขาย ของตัวได้ ฉะนั้น
การค้าขายทางเรือจึงค่อยบำรุง การบรรทุกสินค้าซึ่งเก็บ เป็นของ
ฮอลแลนด์มากตกอยู่ในเงอมนมือของอังกฤษเสียเป็นส่วนใหญ่ เนื่อง
ด้วยเหตุนี้เองกองทัพเรืออังกฤษจึงได้เจริญขึ้นตามลำดับ

ในปี ๑๗๑๑ พระเจ้าเลโอโพลด์ที่ ๑ แห่งฮอสเตรียได้สวรรคต
โจเซฟ (Joseph) โอรสของพระเจ้าเลโอโพลด์ และ พี่ชายของพระเจ้า
คาร์ลที่ ๓ ได้ขึ้นครองราชสมบัติฮอสเตรียแทน

สงครามทางบกนั้นก็คงดำเนินกันเรื่อย ๆ อย่างเข้มแข็ง แต่
สรุปผลทั้งหมทฝรั่งเศสได้รับความเสียหายมากกว่าเพื่อน เพราะพ่ายแพ้

หลายครั้ง ถึงอังกฤษและฮอลแลนด์จะดำเนินการอย่างระมัดระวัง
ที่จะให้พระเจ้าคาร์ลที่ ๓ ได้ราชสมบัติสเปนก็จริง แต่เมื่อได้ข่าวว่า
ราชบุตรสเปนเป็นส่วนมากไม่พอใจในการที่จะให้พระเจ้าคาร์ล มาครอง
สเปนก็เลยทำให้ทั้งสองประเทศหวั่นก้ำกึ่งใจลงบ้าง ต่อมาในปี ๑๗๑๑
นั่นเองเมื่อพระเจ้าโฆเซแห่งฮอลันดาได้สวรรคตลงอีก พระเจ้า
คาร์ลที่ ๓ ก็ถูกเรียก กลับฮอลันดา และเสวย ราชสมบัติ แทน ทรง
พระนามว่า พระเจ้าคาร์ลที่ ๔ ก็เลยยิ่งทำให้ อังกฤษ และ ฮอลแลนด์ ไม่
คิดที่จะดำเนินการสงครามอีกต่อไป มีหน้าชาวดัตช์ศัตรูของยุค
แห่งมาร์ลเบอเรอได้ถือบังเหียนอังกฤษถึงกับยุคแห่งมาร์ลเบอเรอต้อง
ออกจากราชการ แม้เจ้าเอเธนจะไปยังขอให้อังกฤษช่วยรบต่อไป
อังกฤษก็ไม่เล่นด้วยเพราะเห็นว่าตัวใกล้ผลประโยชน์แล้ว ในไม่ช้า
อังกฤษ, ฮอลแลนด์, ฝรั่งเศสและสเปนก็ได้เริ่มรบราฆ่าสังขัตกัน แล้ว
พวกสัมพันธมิตรคงปล่อยให้ฮอลันดาและรัฐเยอรมันสู้รบกันต่อไป

ในปี ๑๗๑๓ อังกฤษ, โปรตุเกส, ฮอลแลนด์, ฝรั่งเศสและสเปน
จึงได้ลงนามสัญญาสันติภาพกันที่ เมืองอูเทรทช์ ฝ่ายฮอลันดาและ
รัฐเยอรมันนั้น เมื่อเห็นว่าจะไม่มีใครช่วยอีกต่อไปก็เลยจำใจเลิก
สงครามด้วยและลงนามสัญญาสันติภาพกันที่รัสต์ทัท (Rastatt) และ
บาเดน (Baden) ในบริเวณกันเอง

ในสัญญาเหล่านี้มีความสำคัญดังนี้ :

อังกฤษ

ฝรั่งเศสยอมบริษัณยัตถิให้วงศ์ฮันโนเฟอร์ (Hannover) เป็น
 กษัตริย์ แห่ง อังกฤษ และเนเธอร์แลนด์ โอรสพระเจ้าเจมส์ ที่ ๓
 ออกไปเสียจากฝรั่งเศส, ให้เลิกล้มเคิงแคร์ก ทาสภาพ
 เป็นฐานทัพเรือเสีย, สเปนญ์ต้องยอมยกยิวยรชดทาร์และ
 มินอร์คาให้แก่อังกฤษ, นิวฟันด์แลนด์ (Newfoundland)
 และอาคาเดีย (Acadia) ตกเป็นของอังกฤษ. ฝรั่งเศสและ
 สเปนญ์ ทำสัญญา การค้าขายให้ สิทธิ แก่อังกฤษมากมาย
 สัญญาเรียกว่า ซิสซีเอนโท ซึ่งนอกจากสิทธิ อื่น ๆ แล้ว
 ยังให้สิทธิ แก่ อังกฤษ ที่จะ ทำการค้าทาสกับเมืองจีนของ
 สเปนญ์ในอเมริกาใต้ด้วย

ชอลแลนค์

ให้เกียรติและยกแม่น้ำเชลเด (Schelde) ให้ และ
 เมืองต่าง ๆ ตามเขตแดน ของ ชอลแลนค์ กลับ เป็นของ
 ชอลแลนค์

รัฐเยอรมัน

ฝรั่งเศสยกเมืองต่าง ๆ ทางฝั่งขวาของแม่น้ำไรน์ (Rhine)
 ซึ่งได้ยึดไว้คืนให้แก่ชาวเวียและคัลน์, ประเทศที่ทำ
 สงคราม กัน ยอมรับ นัยติยปรัสเซีย ว่าเป็น ประเทศ ที่ถูก
 ต้องตามกฎหมายระหว่างประเทศ นอกนั้นปรัสเซียยัง
 ได้คืนแดนในเกลแควร์นเพิ่มเติมอีก

ออสเตรีย

ได้เนเธอร์แลนด์ สเปนญ์, มิลาโน, เนเปิลส์และ เกาะ
 ซาร์ดิเนีย

ชาวชย

ไต้ชิตี

สเปญ

คงไต่ริม เมือง ขน ภาย นอก ย ไร่ ซึ่ง ปกครอง อยู่ ก่อน
สงคราม กลับคืนความเดิม ผู้ที่ทาสัญญาแก่นนอมวัย
นับถือพระเจ้าพลพท & ให้เป็นเกียรติยศของสเปญได้

บทที่ ๑๐

สงครามใหญ่ในภาคเหนือของยุโรป

ปี ๑๗๐๐—๑๗๒๐

สาเหตุ

ในขณะเดียวกันก็เกิดสงครามสืบราชสมบัติสเปนซึ่งได้กล่าว
แล้วนั้น ก็ได้เกิดสงครามใหญ่ขึ้นทางภาคเหนือของยุโรปซึ่งไม่ได้
มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเลย และสงครามทางภาคเหนือนั้นก็
ประวัติการสงครามไม่มีใครจะได้กล่าวถึงเท่าใดนัก แต่โดยเหตุที่
สงครามครั้งนั้นกล่าวถึงผู้นำทัพที่มีชื่อเสียงหลายคน ฉะนั้นจึงอยาก
จะขอกล่าวไว้ม้างเพื่อประกอบในการเขียนประวัติโดยทั่ว ๆ ไป

เมื่อพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๑ (Kar) แห่งสวีเดนสิ้นพระชนม์ลงใน
ปี ๑๖๙๗ โอรสของพระองค์ซึ่งมีอายุเพียง ๑๕ ปีได้ขึ้นครองราช
สมบัติแทน ทรงพระนามว่าพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๒ ขณะนั้นสวีเดนกำลังถึง
ขีดสูงสุดแห่งอำนาจ กองทัพบก, กองทัพเรือ, การเงินและการค้าขาย
บริบูรณ์เต็มที่ มีทหารประจำการถึง ๖๐,๐๐๐ คน และ อาจ เรียก
เข้าประจำการได้ทันทีอีก ๑๐๐,๐๐๐ คน มีเมืองขึ้นอยู่รอบทะเลบอลติก
เช่นวิสมาร์ (Wismar), ชทราลซุนด์ (Stralsund), ชเตททิน (Stettin),
ริอเกน, เรวัลและนาร์วา (Narva) ปากแม่น้ำต่าง ๆ ในบริเวณใกล้
เมืองเหล่านี้ ก็เป็นของสวีเดนทั้งสิ้น ฉะนั้นเราเกือบจะพูดได้ว่าสวีเดน
ครองทะเลบอลติกทั้งสิน

ส่วนเดนมาร์กซึ่งถือว่าตัวเองเป็นเจ้าแห่งทะเลบอลติกและเป็นผู้
ที่เขามีอำนาจมากกว่าสวีเดนมาแต่ปางก่อน ก็มองที่สวีเดนด้วย
ความอิจฉา จนในปี ๑๖๕๘ พระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๔ (Frederik) แห่ง
เดนมาร์ก เห็นผู้อื่น ้วย เช่น พระเจ้าคาร์ลที่ ๑๒ ขึ้นครองราชสมบัติ
พระองค์ก็คิดจะแผ่อำนาจใหม่ ครั้นมุ่งจะยกเอาชเลสวิก (Schleswig)
ซึ่งเขตพระราชวังของกษัตริย์แห่งสวีเดนปกครองอยู่ แต่การเงินของ
ประเทศเดนมาร์กไม่สู้ทันก็ กองทัพยกมิกำลังประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน
ส่วนกองทัพเรือค่อนข้างก็

ส่วนโปแลนด์ (Poland) นั้นในปี ๑๖๕๘ เจ้าฟรีดริชเอากุสที่
แห่งแซกซอน (Kurfürst Friedrich August von Sachsen) ก็ขึ้นครอง
ราชสมบัติ พระองค์มีความประสงค์อันใหญ่ยิ่งที่จะยกเอาลิฟแลนด์
(Livland) ไว้เป็นเมืองขึ้นเพื่อจะได้มีทางออกทะเลกับเขาย่าง

ขณะนั้นรัสเซีย (Russia) ก็ได้เริ่มแสดงตัวขึ้นบ้าง ตั้งแต่
ปี ๑๖๕๔ พระเจ้าปีเตอร์ที่ ๑ (Peter) ภายหลังได้นามว่าปีเตอร์มหาราช)
ก็ได้มุ่งที่จะให้มิกำลังทางเรือกับเขาย่าง พระองค์ได้สนใจใน
เรื่องทางเรือ เช่น การซื้อเรือ, การเดินเรือ, การค้าขาย และกำลัง
ทางเรือมาก ถึงกับได้เสด็จไปศึกษาและดูงานยังต่างประเทศ เช่น
อังกฤษและฮอลแลนด์ ความวิไลใหม่ทำให้พระองค์ค้นหาทางออก
ทะเล จนต้องทำสงครามกับเตอร์กเพื่อหาหนทางออกทางทะเลเอเชียน
แต่เมื่อสงครามทางนี้ไม่ให้ผลตามประสงค์ ก็หันมาจะออกทางทะเล
บอลติก

เมื่อต่างมีความประสงค์มุ่งไปที่ระกรของฝั่งทะเลบอลติก (หรือออก
 นัยหนึ่งก็คือกรของทะเลบอลติกนั่นเอง) ด้วยกันเช่นนั้น แต่จะทำอะไร
 ลงไปไม่ได้เพราะส่วเคนชวาร์อยู่ ก็มีหนทางเดียวคือต้องใช้กำลัง
 บังคับ ฉะนั้นพระเจ้าเฟรเดอริกจึงพยายามอย่างเต็มที่ที่จะทำวงสัมพันธมิตร
 ขึ้น และในที่สุดในปี ๑๖๕๘ ก็ได้ชักชวน—โปแลนด์และเคนมารด์
 เป็นสัมพันธมิตรด้วย และวางแผนดำเนินการลบล้างกันคือ: ทั้ง
 สามประเทศเริ่มสงครามขึ้นพร้อมกันรอบกัน คือรัสเซียรุกเข้าไปใน
 นาร์วา, แชกซอน—โปแลนด์เข้าไปในริกา (Riga) และเคนมารด์
 เข้าไปในเซเลวิก

ประธานเหตุ

เดือนมีนาคมปี ๑๖๕๖ เจ้าฟรือดริชเฮกสทัทท์เริ่มรุกเข้าไปใน
 ลิฟแลนด์ เข้าต่อกับริกาที่อยู่ส่วเคนมารด์ด้วย เป็นเหตุให้พระเจ้า
 เฟรเดอริกที่ ๔ ต้องเริ่มสงครามทันทีตามสัญญาและรุกเข้าไปในเซเลวิก
 ส่วนพระเจ้าเฟรเดอริกนั้นยังไม่กล้าเริ่มทันที เพราะ ยังไม่เลิก สงครามกับ
 เคอร์กเป็นที่ยาวอยู่

แม้ส่วเคนจะไม่รักตัวจริง แต่ก็ได้ดำเนินการกันทั่วทั้งที่คือบ้าน
 ทานแซกซอน—โปแลนด์และเคนมารด์ไว้อยู่ทั้งสองบ้าน

อังกฤษ และ ฮอลแลนด์ ซึ่งเป็นผู้ ประกัน เซเลวิก ตาม หนังสือ
 สัญญาอัลโทนา (Altona) เห็นเคนมารด์กรกรานถ้าว้าวทำผิดสัญญาก็
 ส่งกองทัพเรือซึ่งมีเรือประจัญบาน ๒๓ ลำ (อังกฤษ ๑๐ ลำ, ฮอลแลนด์

รวมเจ็ดร้อยสี่ ๑๒

๑๓ ลำ) ในบังคับบัญชาของฮันส์ วักท์ และอัลมอนด์เมายังซ์ของซุนด์
ทันทเพอชิงคัมให้เคนมาร์คเล็กดำเนินการสงคราม

สงครามระหว่างเคนมาร์คครั้งที่ ๑ ปี ๑๗๐๐

พอเริ่มสงครามกองทัพเรือเคนมาร์คซึ่งมีเรือประจัญบาน ๒๙ ลำ
ในบังคับบัญชาของกิลเลนลือเว (Gyldenløve อายุ ๒๒ ปี) โอรสของ
พระเจ้าเฟรเดริก ก็ออกมาตั้งมั่นอยู่แถวคาร์ลสโครนา (Karlskrona)
ในเกอณพฤษภาคมเพื่อยิงกันให้ล่องเรือสวีเดนซึ่งเตรียมการอยู่
นั้นออกมา

โดยที่ไม่ได้นึกโทษว่าสวีเดนระแวงจะคิดเกาะเซลดันท์ พระ
เจ้าเฟรเดริกจึงได้เสด็จไปดำเนินการสงครามในทะเลสวีเดน คงเหลือ
ทหารไว้ให้รักษาเกาะนั้นเพียง ๔,๕๐๐ คนเท่านั้น

กองทัพเรือสวีเดนซึ่งมีเรือประจัญบาน ๓๘ ลำในบังคับบัญชา
ของฮันส์ วักท์ ไมสเทอร์ (Hans Wachtmeister) เพิ่งมาพร้อมเขาในราว
เกอณมิถุนายน

วันที่ ๒๖ มิถุนายนกองทัพเรืออังกฤษและฮอลแลนด์ได้เข้ามาอยู่ทาง
เหนือของซ่งซันด์ เคนมาร์ค(กิลเลนลือเว)ทราบข่าวการเกินทางของ
กองทัพเรือเนเธอร์แลนด์จนมาคอยรัยอยู่ต่งหน้าทางใต้ของ
โครนบอร์ก (Kronborg ที่ปากช่องทางเข้าทางบ้านเหนือของซ่งซันด์)
โดยปล่อยคาร์ลสโครนาเสีย สวีเดน(วักท์ ไมสเทอร์)จึงฉวยโอกาส

นำกองทัพเรือออกมา พอกลเล่ณลือเวรทราบข่าวเขารีบนำกองทัพ
เรือลงมาคอยขึงกันไว้เป็นเสาเกน กองทัพเรืออังกฤษและฮอลแลนด์
จึงแล่นผ่านข้อมไครนบอร์กลองมาทางใต้ และเข้าจอดอยู่ทางเหนือ
ของกองทัพเรือเกนมาร์ค

โดยที่การรบ คัมภีร์วิชาทั้งหลาย อยู่ในมือของพระเจ้าเฟรเดอริก
เสียแต่พระองค์เดียว และเวลานี้ก็ไปอยู่เสียในซเลตวิกกว่าจะติดต่อกัน
ไต่กันเวลานาน นอกนั้นก็กลเล่ณลือเวรแม่ทัพเรือนั้นก็อ่อนวัย ไม่
เคยปรากฏว่ามีความสามารถใด ๆ และไม่กล้าที่จะดำเนินการใด ๆ
ด้วยพลตนเองหรือใช้ปัญญาเช่น แม่ทัพ เช่น นั้น จึงต้องมี ครั้น
ก็กลเล่ณลือเวรถามไปว่าพระเจ้าชุกของทัพเรืออังกฤษและฮอลแลนด์ได้
หรือยัง พระเจ้าเฟรเดอริกกลับถามใจและสั่งให้ต่างคอยรับเสีย ทั้งนี้
เนื่องด้วยพระเจ้าเฟรเดอริกต้องการเอาใจหาประเทศทั้งสองนั้น ครั้น
ต่อมาพอทราบว่ากองทัพเรือสวีเดนกำลังจะออกมา แทนที่จะสั่งให้ทำ
การให้แตกขาดกันไต่กันหนึ่ง พระเจ้าเฟรเดอริกกลับสั่งให้ขึงช่อง
ทางเข้าช่องซนคทางใต้เสีย มีให้กองทัพเรือสวีเดนผ่านช่องนั้นขึ้นไป
สมทบกับกองทัพเรืออังกฤษและฮอลแลนด์ทางเหนือได้ แต่ในที่สถ
กองทัพเรือสวีเดนก็ได้กลลอบผ่านไปไต่ด้วยความมานะอย่างน่าสรรเสริญ
และรวมกองกับ กองทัพเรือ อังกฤษและฮอลแลนด์ได้

ทั้งนี้อังกฤษ และฮอลแลนด์เองก็ไม่ตั้งใจที่จะช่วยสวีเดนเลย
การที่มารวมกันเพื่อจะช่วยให้เกนมาร์คเลิกดำเนินการสงครามและปฏิบัติ

ตามสัญญาอติโทษาเท่านั้น แต่ในที่สุทศพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๒ ได้ซื้อวังและ
สรรเสริญมาต่าง ๆ นา ๆ จนรุกและฮัมมอนด์ยอมช่วยในการระดมยิง
กรุงโคเปนฮากินและช่วยทำลายกองทหารจากสวีเดนมายังเกาะเชลลันด์

วันที่ ๔ สิงหาคมสวีเดนได้ทำลายกองทหาร (ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน)
มายกพลขึ้นบกที่ เกาะเชลลันด์ ได้สำเร็จโดยไม่มีการกีดขวางประการ
ใดเลย พลเมืองในเกาะนั้นจึงได้เตรียมการที่จะป้องกันโคเปนฮากิน
กันเต็มที่ แต่ที่อื่นที่ สวีเดนจะเข้าโจมตี พระนครหลวงนั้น ก็พอลี้ใน
วันที่ ๑๘ สิงหาคม พระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๖ ยอม เลิก การ สงคราม
ตามคำขอของอังกฤษและฮอลแลนด์ พระเจ้าคาร์ลทำท่าจะไม่
ยอมเพราะยังไม่ได้รับผลตอบแทนอันใดแต่เกรงอำนาจของอังกฤษและ
ฮอลแลนด์ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งว่าแน่นอนว่ากองทัพเรือของ
พระองค์ ไม่สามารถที่จะแบ่งการครองทะเลจากกองทัพเรือเดนมาร์กได้
ถึงที่สุดก็ไปแต่ผู้เดียวที่คงต้องขาดการล่าเหยียดในภายหลัง ที่นั้น
จึงต้องจำยอมเลิกสงครามกับเดนมาร์ก

เป็นที่น่าแปลกใจอย่างยิ่งที่ สงครามได้ สิ้นลงในเวลาอันสั้น
เช่นนั้น ทั้งนั้นเพราะพระเจ้าเฟรเดอริกคาดไว้ว่ากองทัพเรือของพระองค์
คงจะป้องกันการยกพลขึ้นบกของสวีเดนได้อย่างแน่แท้ โดยมีได้
คิดเลยว่าพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๒ (ผู้ซึ่งมีอายุน้อยก็จริงแต่ทำอะไรก็เด็ดขาด)
จะดำเนินการรุกรานอย่างลึกซึ้งเช่นนั้น และการที่เดนมาร์กขอ
จากการโจมตี เมืองหลวงมาได้ ครั้นนี้ ก็ เพราะ กอง ทหารเรือ อังกฤษ และ
ฮอลแลนด์มาขวางเชิงสวีเดนไว้เท่านั้น

วันที่ ๓ กันยายน พระเจ้าคาร์ล จึงได้เสด็จ ทหารข้ามไปฝั่ง
สวีเดน แต่ถึงกระนั้นนักปกครองที่พอเรื่องกฤษฎและซอลแลนดก็ยังไม่ได้เสด็จ
เกินทางกลับ เพราะเกรงว่าพระเจ้าคาร์ลจะวกกลับมาก่ออันตรายอีก
ครั้นเห็นพระเจ้าคาร์ลได้ถอยไปจึง ๆ แล้วจึงได้กลับ นับว่าเป็นโชค
เหมือนกันที่การรบบางนัยย่อยลงไปได้ เพราะเวลานั้นยุทธการ
การสืบราชสมบัติสเปน กำลังทำให้ การ เมือง คง เครียด เกือบ จะเกิด
สงครามอยู่แล้ว

สงครามระหว่างสวีเดนกับรัสเซีย, แซกซอน—โปแลนด์

ปี ๑๗๐๐—๑๗๐๕

ทั้งได้กล่าวแล้วว่าความที่โต้ตอบกันให้เดนมาร์ก, แซกซอน—
โปแลนด์ (Sachsen-Poland) และรัสเซียเริ่มสงครามต่อสวีเดนขึ้นพร้อม
กัน เดนมาร์กและแซกซอน—โปแลนด์ก็เริ่มดำเนินการทันที ส่วน
รัสเซียได้รออยู่หนึ่งสัปดาห์จึงได้เริ่มตาม

แซกซอน—โปแลนด์ได้รุกเข้าล้อมริกา รัสเซียเข้าล้อมนาร์วา
ไว้ แต่ก็เขาไม่ได้อะไรสองเมือง ฉะนั้นเมื่อพระเจ้าคาร์ล (สวีเดน) เลิก
สงคราม กับเดนมาร์กแล้วก็หันมาดำเนินการต่อ แซกซอน—โปแลนด์
และรัสเซีย ทางด้านทันที โดยที่พระเจ้าคาร์ลมีกองทัพใหญ่จึงเลือก
ค่ายลัตเวียกพลชนยกได้ตามสบาย ในลักษณะเช่นพระเจ้าคาร์ลจึง
เลือกเฮาแฟร์เนา (Pernau) ซึ่งเป็นย่านกลาง ของเมืองทั้งสอง ที่ กล่าว
แล้วนั้นเป็นค่ายลัตเวียกพลชนยก ทั้งนี้เพราะพระองค์ต้องการจะแยกกา
ลังชาศึกมิให้รวมกันไว้แล้วจะเข้ายึดทำลายส่วนย่อยเสียเป็นส่วน ๆ ไป

เมื่อใดเดินทางมาเป็นเวลาว่างสัปดาห์ก็หยุดพักเพียง ๘,๐๐๐ คน
 บนใหญ่ ๓๗ กระบอก พระเจ้าคาร์ลก็เข้าคอกพระเจ้าเฟรเดอริกมกอลัง
 มากกว่าพระองค์ทั้งห้า การหยุดใหญ่ครั้งนี้ว่าในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน
 พระเจ้าเฟรเดอริกได้พาแพ้อย่างพิณาค ถึงกับพระองค์เองต้องเสกให้
 แค่นั้นที่พระเจ้าคาร์ลจะติดตามไป ค่อยๆ ทำลายกำลังของรัสเซียให้สิ้นเชิง
 กลับหันลงใต้ เข้าคอกเจ้าฟรีดริช เฮกสท์ ในโปแลนด์และแซกซอน
 ปล่อยให้พระเจ้าเฟรเดอริกมีเวลาเตรียมการอันใหญ่หลวงสำหรับการ
 ในภายหลังได้ เช่นวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ปี ๑๗๐๒ พระเจ้าเฟรเดอริก
 ได้สร้างเมืองใหญ่ขึ้นริมฝั่งทะเล มีชื่อคือ เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก
 (Petersburg ภายหลัง Petrograd ปัจจุบัน Leningrad) และได้เร่ง
 สร้างกองทัพเรือขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะพระองค์รู้ว่าที่ระดัยเดียวกับ
 ตัวเขาคือโปแลนด์ก็มีกำลังทางเรือไม่แพ้เขา พระองค์ทรงระดม
 กับสวีเดนได้ การเตรียมการได้ดำเนินจนผลสำเร็จ จนพระองค์คือ
 ที่เขาเนรเทศและเมืองตามริมฝั่งทะเลได้หลายเมือง

ฝ่ายพระเจ้าคาร์ลนั้นเมื่อหันลงใต้มาดำเนินการต่อพระเจ้าฟรีดริช
 เฮกสท์ก็ได้อพยพหนีลงใต้มา ปี ๑๗๐๑ ที่โคโรนาและวอร์ซอ
 (Warsaw), ปี ๑๗๐๒ ที่คลิสส์อว (Klissow) และคราเคา (Krakau),
 ปี ๑๗๐๓ ที่ปูลทสค์ (Pultusk), โพเซน (Posen) และกันซิก แม้
 พระองค์ได้มาถึงทันแล้วก็ตามแต่ก็ถูกทัพของสวีเดนไล่ที่ เขาเนรเทศตามริมฝั่งทะเล
 ซึ่งพระเจ้าเฟรเดอริกได้ติดตามคนไม่ กลับดำเนินการลักเข้าไปในดินแดน

ต่อไป ในปี ๑๗๐๖ ได้ชัยชนะที่เฟราสทัทท์ (Fraustadt) และรุกเรื่อย
เข้าไปในแซกซอน จนเจ้าฟรีดริช เอาสก็ตต้องยอมเลิกสงครามและ
ยอมยกไปแลกให้แก่วีเทน

ในปี ๑๗๐๘ พระเจ้าคาร์ลไกรรจากแซกซอนด้วยกำลังทหาร
๓๕,๐๐๐ คนไปทางตะวันออกเพื่อกำเนินการต่อรัสเซีย ที่โตม็อง
กรอดโน (Grodno), วิลนา (Vilna) และสมิเลนสค์ (Smolensk)
แล้วหันลงใต้เข้าไปในยูเครน (Ukraine) การเดินทัพไกรเป็นไปอย่างรวก
เร็วจนกองทัพของเขาจะมาถึงตามไม่ทัน แต่พระเจ้าคาร์ลเห็นว่าไม่
จำเป็นจึงมิไกรรบ ผลที่สุดพระเจ้าคาร์ลก็ได้พ่ายแพ้แก่พระเจ้าปีเตอร์
อย่างพินาศในการรบที่ใหญ่ที่โพลทาวา (Poltava) ในวันที่ ๘ กรกฎาคม
ปี ๑๗๐๙ พระเจ้าคาร์ลเองต้องหนีเอาตัวรอดไป เคอร์กีพร้อมด้วย
ทหารม้า ๒,๐๐๐ คน

การพ่ายแพ้ครั้งนั้นเองด้วยพระเจ้าคาร์ลไม่จำกัดความมุ่งของการ
สงครามไว้และไม่ได้เพ่งเล็งถึงกำลังอันมากมายของรัสเซียทั้งที่เคย
ชนะมาแล้ว และมีได้คำนึงถึงความยากลำบากในการดำเนินการ
ในภูมิประเทศอย่างรัสเซียนั้น นอกจากนั้นยังไม่พยายามทำนุบำรุง
กองทัพเรือไว้ให้พร้อมที่จะไม่ให้รัสเซียแย่งการครองทะเลได้อีกซึ่งเป็น
การขัดกำลังของตนเองทางอ้อมมิให้ส่งกำลังหนุนหรือทำการติดต่อกัน
ได้สะดวก

สงครามระหว่างสวีเดนกับเดนมาร์กครั้งที่ ๒ ปี ๑๗๐๕-๑๗๒๐

ตั้งแต่ไทยแพ้แล้วในสงครามครั้งที่ ๑ เป็นต้นมา เดนมาร์กก็คอยหาโอกาสที่จะทำสงครามกับสวีเดนอีก ในตอนต้น ๆ พระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๔ พยายาม ทักสั้ง ทักอย่างที่จะให้ เดนมาร์กเข้าร่วมมือ กับอีก เพราะ พระเจ้าเฟรเดอริก ประสงค์ ที่จะให้ กองทัพเรือ เดนมาร์ก ช่วย ในการ ดำเนินการของพระองค์ ในการแย่งการครองทะเลกับสวีเดน แต่ไม่ เป็นผลสำเร็จ เพราะพระเจ้าคาร์ลที่ ๑2 ทำการรบได้ชัยชนะเรื่อยมา พอ ทราบข่าวว่าพระเจ้าคาร์ลได้พ่ายแพ้อย่างพินาศในการรบที่โพลทาวา เดนมาร์กก็เห็นเป็นโอกาสเหมาะ ที่จะประกาศสงครามกับสวีเดนใน เดือนตุลาคมปี ๑๗๐๙ วันที่ ๑ โดยไม่มีเหตุผลที่น่าฟัง และแขกซอน ก็เริ่มสงครามตามไปด้วยอีก

ความประสงค์อันใหญ่ยิ่ง ของเดนมาร์กครั้งนี้คือจะยึดเฮลซิงโคเน, ซิลสันกและเบลคิงเงกลับคืนให้ได้ จึงวางแผนดำเนินการไว้ว่าจะ ลำเลียงทหารขึ้นบกที่สโคเน แล้วมุ่งไปดำเนินการยึดคาร์ลสโครนา เพื่อทำลายกองทัพอธิปไตยสวีเดนที่นั่นเสีย ฉะนั้นในเดือนมกราคมปี ๑๗๐๙ กองทัพเรือจึงลำเลียงทหารบกไปขึ้นฝั่งที่สโคเนได้ โดยเรียบร้อย ครั้น แล้วกองทัพเรือก็ออกมาตั้งมั่นอยู่ในอ่าวคิสเก เพื่อยั้งกันมิให้กองทัพเรือสวีเดนเข้าขึ้นไปในช่องซุนด์ได้ ในขณะเดียวกันนั้นสวีเดน (ซึ่งเวลานั้นรวมเป็นประเทศเดียวกันกับเดนมาร์ก) ได้เตรียมรุกรบลงมาทางใต้

ฝ่ายสวีเดนนั้น พอเคนมาร์ค เริ่ม สงครามชน ทางด้านนอก ก็
เตรียมการไม่ใคร่ทัน แต่เพราะเหตุที่มกนัส สเทนบ็อค (Magnus
Stenbock) ผู้สำเร็จราชการสวีเดนในสโคเนเป็นผู้ที่เข้มแข็งมากได้รวบรวม
คนชนวนเป็นกองทัพและยับยั้งการต่อต้านจอร์เจียไว้อยู่ พอ
เคนมาร์คทราบถึงนั้นก็ ดอยกลับมาคอย โอกาสใหม่ ชัย ที่เฮลซิงบอร์ก
(Helsingborg เมืองริมฝั่งทะเลในสโคเน) แต่กองทัพกลับถูกกอง
ทัพบกของสเทนบ็อคขัดขวางแต่ที่นั่นไป ใน เดือนมีนาคม ปี ๑๗๑๐
จนเคนมาร์คต้องถอยทัพหนีกลับไปเฮลซิงบอร์ก

ผลของการศึกทางบกครั้งนี้เลยทำให้เคนมาร์คต้องเลิกเล่นความ
คิดที่จะทำการรบชนกับชาวสวีเดน หันกลับมาหาทางเรือ และวางแผน
ซึ่งมุ่งแต่จะแย่งการครองทะเล และยึดการคมนาคมของสวีเดนเสียให้
สิ้น เพื่อเปิด โอกาสให้ชาวสวีเดนและรัสเซีย คำนึงการต่อสวีเดนได้
สะดวกขึ้น ฉะนั้นในตอนนั้นทั้งสองฝ่ายจึงคำนึงสงครามการค้าขาย
โดยวิธีไปรเวเตียร์กันอย่างชานใหญ่

ถึงเคนมาร์คจะได้วางแผนซึ่งจะแย่ง การครอง ทะเล ก็จริงแต่ในท
สติกไม่กล้าอยู่นั่นเอง เพราะเรือค่อนข้างทรุดโทรมมาก เนื่องด้วย
การเงินฝืดเคืองและพลเรือก็เบาชวามาก และเมื่อกองทัพเรือสวีเดนยัง
แข็งแรงอยู่ เคนมาร์คก็ไม่สามารถที่จะแย่งการครองทะเลนั้นได้

เมื่อพระเจ้าเฟรเดอริกที่สี่ขึ้นครองราชย์ พระเจ้าคาร์ลที่สิบสองก็เตรียมทหาร
๖,๐๐๐ คนไว้ทางปรัสเซียตะวันตกเพื่อไปช่วยเคนมาร์ค ฉะนั้นเคน

มารคจึงเตรียมการที่จะลำเลียงทหารเหล่านั้นมาสมทบเพื่อไปดำเนินการในสโกเนอีกครึ่งหนึ่ง

วันที่ ๑๔ กันยายน ปี ๑๗๑๐ กิลเลนลือเว ینگนาของทัพเรือพร้อมกับควยกองเรือลำเลียงออกไปเพื่อลำเลียงทหารรัสเซียเข้ามา ภายหลังก็ส่งเรือลำเลียงล่วงหน้าครึ่งจำนวนไปยังคันซึกโดยมีเรือฟริเกตควยคุมไป ๒-๓ ลำ ระหว่างทางกองเรือใหญ่ได้ถูกพายุใหญ่ถึงกับต้องเข้าไปทอดสมอในอ่าวค็อเก และในที่สุดของแลกล้มความคึกที่จะดำเนินการนั้น ในระหว่างนั้นส่วเคนได้ทราบข่าวว่ากองทัพเรือเคนมาร์คออกมาและได้ถูกพายุขมखा ก็รีบส่งกองทัพเรือออกมาจากคาร์ลสโครนาเพื่อเข้าเติม

การยุทธในอ่าวค็อเก

วันที่ ๔ ตุลาคม ปี ๑๗๑๐

กองทัพเรือเคนมาร์คในบังคับบัญชาของกิลเลนลือเวมีเรือประจัญบาน ๒๖ ลำ (ปืน ๑,๗๔๒ กระบอก) เรือฟริเกต ๕ ลำ

กองทัพเรือส่วเคนในบังคับบัญชาของฮันส์ วิกท์ ไมสแนร์ มีเรือประจัญบาน ๒๗ ลำ (ปืน ๑,๕๓๐ กระบอก) เรือฟริเกต ๓ ลำ

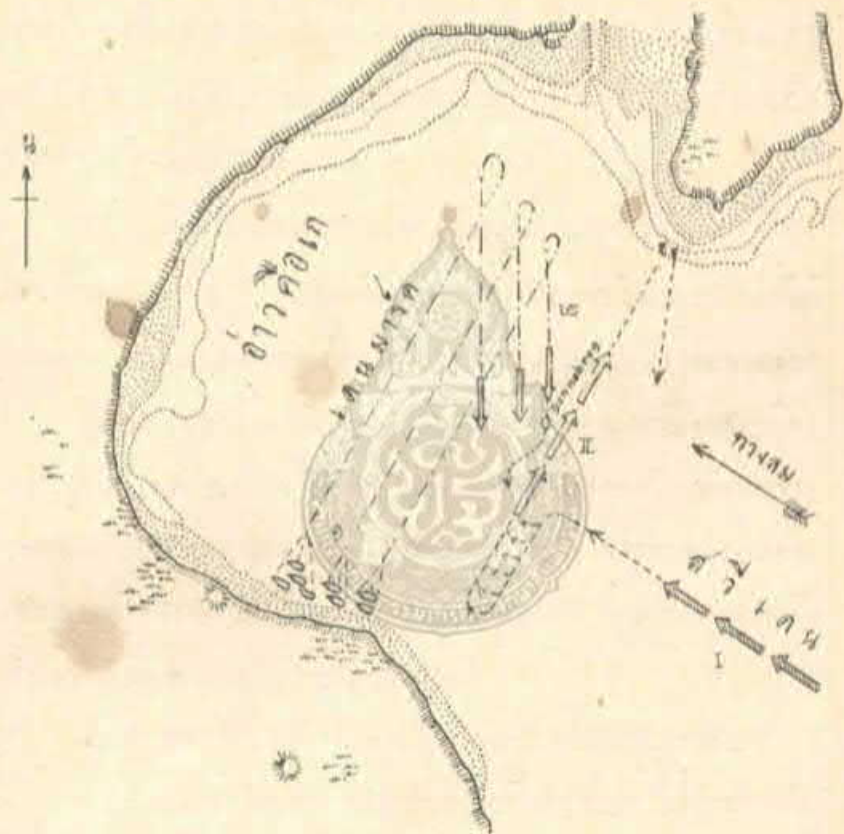
วันนั้นลม ช.ช. ค่อนข้างจึก กองทัพเรือเคนมาร์คอาศัยวิมผิงอย่างไม่เป็นกระบวน เรือลำเลียงอยู่ภายใน ยังเชื่องวันนั้นกิลเลน

ลือแวไม่ไ้ส้งเรือออกไปลากระทรวงหรือรักษาการณทางบ้านนอก ฉะนั้น
ในตอนต้นเมื่อเห็นกองทัพเรือสวีเดนเข้าก็เข้าใจว่าเป็นเรือล่าปลิงฝ่าย
ตนกำลังเกินทางกลับจากกันซึก แต่พอเข้ามาใกล้ก็รู้ว่าผิดไปเสีย
แล้ว จึงสัญญาณให้ทัพสายสัมพันธ์และจัดการระยวณแล่นถ้าวขึ้นไปหาข้าศึก
ซึ่งกำลังแล่นกระยวณตามกันตรงเข้ามา โดยเวลากระทันหันเช่นนั้น
กระยวณของเคนมาร์คจึงกลายเป็นสามกระยวณไป

ฝ่าย ฮันส์วีกท์ ไมสแตรพ่เข้ามาได้ระยะใกล้ก็เลยดวง ช. ว.
แล้วหันพร้อมกัน๑๖ป้อนขึ้นเป็นกระยวณตามกันไปทาง น.อ. ส่วนทางกับ
เคนมาร์คซึ่งกำลังพยายามจะแล่นถ้าวออกมา ระหว่างนี้ได้เกิดกาวยิง
โต้ตอบขึ้นระหว่าง กระยวณวิมทางตะวันออกของเคนมาร์คกับกระยวณ
ของสวีเดน และเมื่อเริ่มรบกันก็เกิดไฟไหม้ขึ้นในเรือเคนมาร์คลำ
หนึ่ง ("Dannebrog") ผู้บังคับการเรือลำนั้นเห็นว่าถ้าจะอยู่ในกระยวณต่อไป
เช่นนั้นจะทำให้เรืออื่น ๆ ทางใต้ลมได้รับอันตรายจากเพลิง จึงได้
หันกลับตามลม (เพราะลมจึกมากจะหันขึ้นหาลมไม่ได้) ครั้นแล้วก็
ทอดสมอเพื่อทำการกบฏเพลิง เรืออื่น ๆ อีกหลายลำได้พยายามที่จะ
ช่วยแต่ในไม่ช้าเรือลำนั้นก็ระเบิดขึ้นและจมลง

ฝ่ายสวีเดนนั้นเมื่อเห็นว่าตัวเรือเข้าใกล้ฝั่งมากไปแล้วก็ระหัน
กลับเพื่อแล่นขนานลงมาและรักษาที่คงเห็นอลมไว้ แต่โดยที่ลมจึก
มากเรืออย่างลำหันตามมาไม่ได้และในที่สุดเข้าไปติดคนเสีย ๒ ลำ ถึง
กระยวณเคนมาร์คก่อนข้างจะรวนอยู่แล้ว แต่ฮันส์วีกท์ ไมสแตรก็ไม

การยุทธ์ในอ่าวคอเก

ปกหลังวัดโพธิ์

กล้าจะเข้าทำการรบต่อไป เพราะลมเวลาที่พักแรมเกือบเป็นพายุน้ำ
 กองทัพเรือขึ้นไปจอดทอดสมอยู่ที่ท่าบ้านนอกของลาว ส่วนกลเลิน
 ลือเวเห็นว่าทะเลน้ำขึ้นไปก็ไม่มีประโยชน์และเสียเวลาเปล่า ๆ จึง
 เข้าไปจอดเสียในอ่าวอก และต่างก็คุมเชิงกันอยู่ ส่วนเรือส่วเกน ๒ ลำ
 ที่เขาไปจอดกันอยู่ท่าบ้านเหนือของลาวนั้นได้ถูกทหารเคนมารบกวนฝัง
 ค้อนตีจนไฟไหม้และระเบิดจมลง

ต่อมาวันที่ ๖ กองเรือลำเลียงส่วนหนึ่งของเคนมาร์คได้เดินทาง
 กลับผ่านมาทางนั้น กองทัพเรือส่วเกนจึงออกซัดไล่และตีกลับไปได้
 หลายลำ ครั้นแล้วกองทัพเรือส่วเกนก็เดินทางกลับไปยังคาร์ลสโครนา

ในการรบครั้งนี้เกือบไม่มีการรบกันเท่าไรเลย ทั้งนี้อาจจะเนื่อง
 จากว่าชั้นส่วเกนไม่สะดวก ไม่เชื่อในความสามารถของผู้บังคับการเรือ
 ของท่าน หากเหตุการณ์แล้วจะเห็นว่าส่วเกนได้เปรียบแทบทุกอย่าง
 เช่นเรือทิ้งช่อหมามาใหม่ ๆ ก็คงเห็นอ้อมก้นอ่าวยให้และกองทัพ
 เรือเคนมาร์คก็รวนจนไม่เป็นรูปกระบวน

ต่อมากองทัพเรือทั้งสองฝ่ายก็เข้าพักแรมสำหรับฤดูหนาว

ในปี ๑๗๑๑ ได้เกิดกาฬโรคขึ้นในประเทศทั้งสองนี้ผู้คนตายไป
 เป็นอันมาก เนื่องด้วยเหตุการทำงานบำรุงกองทัพเรือจึงได้ชะงักไป
 เรือไคทรุดโทรมไปเป็นอันมาก และสนามยุทธใหญ่ทางบกได้เปลี่ยน
 จากสโคเนมาอยู่ที่พอมแมร์น

ฝ่ายพระเจ้าคาร์ลที่ ๑๒ เมื่อพ่ายแพ้ในการรบที่โพลทวาและ
หนีไปประเทศเตอร์กัแล้วก็พยายามขู่หยั่งและหนุนให้เตอร์กัทำสงคราม
กับรัสเซีย โดยพระเจ้าคาร์ลแสดงแผนค่านินการใหญ่ว่าจะให้กองทัพ
บกสวีเดนในพหุมนมัวร์รกลงมาจากทางเหนือและให้เตอร์กักระหนาบชน
ไปทางใต้ สุลต่านแห่งเตอร์กัเห็นด้วยจึงให้เริ่มสงครามกับรัสเซีย
พระเจ้าเฟเตอร์เห็นอันตรายจึงรีบทำสัญญาเล็ก สงคราม กับเตอร์กัเสียที่
เมืองฮุสซี (Hussi) ในปี ๑๗๑๑ นั้นเอง ส่วนกองทัพบกของสวีเดน
นั้นก็ทำ เนการ ตามแผนซึ่ง พระ เจ้าคาร์ลวางไว้ไม่ได้ เพราะใน ขณะที่
เตอร์กัเริ่มรบนัน เคนมารัคและรัสเซียก็เข้าตีกระหนาบกัน
ใหญ่ทุกด้าน จนในที่สุดกองทัพบก สวี เคน ถูก ค้อน เข้าไปในเมือง
ชทรัสสัคและวิสมา แล้วถูกล้อมจากทางบก ถึงทางบกได้ถูก
ล้อมก็จริง แต่สวีเดนก็ยังรักษาการล่าเหยี่ยงทางทะเลได้ ทั้งนี้เพราะ
กองทัพเรือของเคนมารัค ไม่สามารถที่จะแย่งการครองทะเลและคักการ
คมนาคมได้ เนื่องด้วยสภาพโรคและการเงินฝืดเคืองซึ่งเป็นเหตุทำให้
การทำน้าย่างกำลังทางเรือของเคนมารัคต้องชะงัก ไปทั้งได้กล่าวแล้ว
ในขณะนั้นสวีตท ไม่สัแพร่ทำการล่าเหยี่ยงทหาร, สะเบียงอาหาร
และเครื่อง สัมภาระมายัง ชทรัสสัคและวิสมา ได้เสมอ

ในปี ๑๗๑๒ พระเจ้าคาร์ลได้วางแผนค่านินการเช่นเดิมอีกและ
ขู่หยั่งจนเตอร์กัเริ่มสงครามกับรัสเซียอีกครั้งหนึ่ง แต่พระเจ้าเฟเตอร์
ได้รีบ ขอบทำสัญญาเล็ก สงคราม กับ ทอร์กัได้ อีกเช่นอย่าง คราวที่แล้ว
เหมือนกัน แต่ถึงเช่นนั้นก็พระเจ้าคาร์ลยังคงสั่งให้ รัฐบาลสวีเดน

จิกส่งกองทัพใหม่มายังพ้อมแมร์นและตีฝ่าการล้อมออกมาให้ได้ แต่
ในที่สุดสนามรบก็คงอยู่ในพ้อมแมร์นนั่นเอง แชกซอนและรัสเซีย
มีหน้าที่ล้อมและต่อสู้ขั้วรัสเซียจากทางบก กองทัพเรือเคนมาร์ค
จะจัดการคมนาคมและเข้าต่อสู้ทางทะเล นอกนั้นเคนมาร์คยังวาง
นโยบายที่จะยึดเคาเบรเมน (Bremen) และแวร์เดน (Verden) ไว้
เพื่อเป็นประกันเมื่อเลิกสงคราม

ในเดือนสิงหาคมการรบใหญ่ในภาคเหนือของเยอรมันก็ได้เริ่ม
กันอย่างยาวนานใหญ่ตามแผน เคนมาร์คยึดเคาเบรเมนและแวร์เดน
ได้ตามความประสงค์และกองทัพเรือได้ข้ามเข้าไปจนถึงอ่าวไกรฟส์วัลด์
(Greifswalder Bodden ทางตะวันออกของชตุตส์สทัก) ได้ทำให้การติด
ต่อกับสวีเดนทางน้ำนั้นถูกตัดขาดหมด ภายหลังกองทัพเรือเคนมาร์ค
ได้ล่าเลื่องขึ้นใหญ่ และทหาร มายึด ทางน้ำนั้นและช่วยในการ ต่อสู้
ชตุตส์สทักต่อไป

ถึงพระเจ้าคาร์ลจะโศกเศร้าเหตุการณ์ แต่ก็หวังพระองค์ยังยืนมนต์
จะให้รัฐบาลส่งกองทัพยกตามที่ได้ขอร้องไว้มาให้ได้ ในขณะนั้นสวีเดน
ก็เกือบจะไม่มีคนที่ จะเกณฑ์เข้ามารับราชการทหาร อีกแล้วเพราะที่ได้
ส่งมากำเนินการในที่ต่าง ๆ ก็มากมายแล้ว แต่ด้วยความรักชาติ
และเกียรติยศอย่างแรงกล้าของพลเมือง สวีเดนขอศรัทธาผู้สำเร็จราชการ
ในสโคเน่จึงรวบรวมคนได้อีกราว ๑๐,๐๐๐ คน และเรือลำเลียงอีกเป็น
อันมาก ส่วนชั้นลี้วท์ท ไมสเทร์ ก็ได้เรียก เตรียมเรือประจัญบานได้ถึง

๒๔ ลำและเรือฟรีเกทอีก ๓ ลำพร้อมทั้งลำเลียงกองทัพใหม่ขึ้นไปยัง
รือเกน

วันที่ ๓ กันยายน ปี ๑๘๗๒ ชันส์วิกทิมอสแตรได้ควบคุมกองเรือ
ลำเลียงออกมา กิลเลนลิวเวงไตคุมเชิงอยู่ที่เกาะชอร์นโฮล์มพร้อม
ด้วยเรือประจัญบาน ๑๖ ลำทรายข่าวก็ออกมาสะกิดทางทันที แต่พอ
เห็นว่าส่วเคนมักาลงมากกว่าก็ถอยไปตั้งมั่นช้อยแถวฟูลสแตรไป และ
เตรียมการป้องกันอย่างแข็งแรง ชันส์วิกทิมอสแตรพยายามจะเข้า
ต่อสู้แต่เห็นว่าเคนมารคยกันแข็งแรงมาก จึงได้ควบคุมกองเรือ
ลำเลียงต่อไปยังรือเกน และเมื่อมาถึงวิทเทาว์ (Winow ทางด้านเหนือ
ของรือเกน) ก็เริ่มลำเลียงทหารทันที การกระทำของชันส์วิกทิมอสแตร
ครั้งนี้เห็นว่าผิดหลักยุทธศาสตร์อย่างร้ายกาจ ที่ถูกควรจะ
คุมเชิงกองทัพเรือเคนมาร์กไว้และปล่อยให้กองเรือลำเลียงเดินทางไป
โดยมีการควบคุมเพียงเล็กน้อยก็พอ

ฝ่าย กิลเลนลิวเวมอส่วเคนมเดินทางไปถึงรือเกนแล้วก็ได้รับคำสั่ง
เพิ่มเติมอีก รวมเป็นเรือประจัญบาน ๒๒ ลำเรือฟรีเกท ๖ ลำและเรือ
เล็ก ๆ อีกหลายลำ แล้วก็ออกเรือติดตามไป ชันส์วิกทิมอสแตร
เห็นเช่นนั้นก็ออกมาเพื่อยขยงไว้และ ถ้าได้ โอกาส ก็จะทำลายเสีย
เพราะใน ขณะนี้กองเรือลำเลียงกำลังลำเลียงทหารขึ้นบกอยู่ กองทัพ
เรือทั้งสองได้แปรกระบวนคอยโอกาสเข้าต่อสู้กันอยู่ถึง ๒ วัน แต่
ก่อนหน้านั้น กิลเลนลิวเวมอส่วเคนมได้ส่งเรือฟรีเกทเข้าไปต่อสู้ กองเรือลำเลียงที่

วิทเทาว์ เรือฟรีเกทเหล่านี้ได้ทำลายเรือลำเลียงสี่เคนเดียนวาร์ ๑/๓
นอกนั้นหนึ่งกระจัดกระจายไป ชันส์วิกท์ ไมสเทรซ์ซึ่งอยู่ใต้ สมไม่
สามารถที่จะก้าวขึ้นมาช่วยได้ ต่อมากองทัพเรือทั้งสองก็ได้แปร
กระบวนคอยโอกาสกันอีกราว ๒ วันแล้วก็ร่วมมือกันไป ชันส์วิกท์
ไมสเทรซ์กลับไปคาร์ลสโครนาและกลเลินลือเวลกลับไปอ่าวค็อเก

ในการลำเลียงทหารไปยกพลขึ้นบก ครึ่งหนึ่งเห็นได้ว่ากลเลิน
ลือเวลได้ดำเนินการสมประสงค์คือทำลายกองเรือลำเลียงได้ ส่วนชันส์
วิกท์ ไมสเทรซ์นั้นดำเนินการผิดพลาดก็อยู่ที่ศาสตราจารย์ได้กล่าวแล้ว จึง
ทำให้แผนดำเนินการใหญ่ของพระเจ้าคาร์ลต้องเลิกล้มตามไปด้วย
ส่วนสเตนบอชก็เมื่อได้ลำเลียงทหารขึ้นบกที่วิทเทาว์แล้วก็รีบเข้าไป
สมทบกับกำลังที่ซทริลสันที่นั่น เนื่องจากอาหารการกินผิดเคือง
สเตนบอชก็เห็นว่าเธออยู่ที่นั่นคือไปก่อความ เพราะการลำเลียงจาก
ทะเลไม่ไคร่แน่นอนนัก ประกอบทั้งเวลานั้นชกซอนและรัสเซียก็ล้อม
ไว้อย่างหนาแน่นอยู่ทางใต้ มีหนทางเกี่ยวคืตเข้าไปทางตะวันออกคือ
ทางค่านทกกองทัพเคนมาร์ก็ล้อมอยู่ สเตนบอชก็ได้นำทหารส่วนหนึ่ง
ที่ล่าออกมาได้สำเร็จ กองทัพเคนมาร์ก็พ่ายแพ้แล้วว่ากองทัพชกซอน
และรัสเซียก็ได้ติดตามไปอย่างหวุดหวิด ในที่สุดสเตนบอชก็ได้นำ
เข้าไปในเซเลวิก แล้วเข้าไปอยู่ในเมืองตันนิง (Tönnings) และถูกล้อม
อยู่ที่นั่น ในไม่ช้าสเตนบอชก็กับทหาร ๑๑,๐๐๐ คนก็ตั้งยอมแพ้

ถึงแม้ว่าสเทวนบอค์ได้แยกทหารมาเสียอย่างแล้วก็จริง แต่พวก
สัมพันธมิตรก็ยังมีความสามารถที่จะชักชวนรัสเซียให้แตกได้ ในปี ๑๙๑๓
อันส่วคัท โมสแตร์ ได้ลาเลี้ยง ทหารมาเพิ่มเติมให้อีกโดย กองทัพเรือ
เคนมาร์คซึ่งได้ออกมาต้านทานก็สามารถที่จะกักขวางไว้ ครั้นต่อมา
เมื่อกองทัพเรือเคนมาร์คเห็นว่าถ้าจะสู้ต่อไปจะเป็นอันตรายจึงได้ถอย
กลับมายังโคเปนฮาเกน อีกประการหนึ่งในระหว่างนี้ก็มีข่าวแว่ว
มาว่าอังกฤษและซอดแลนด์จะเสียดูเข้าเกี่ยวข้องกับอีกเช่นคราวที่แล้วมา
ฉะนั้นเคนมาร์คจึงรีบเตรียมการป้องกันโคเปนฮาเกนและให้กองทัพเรือ
เตรียมพร้อมอยู่

แต่ความจริงในขณะนั้นยังไม่เห็นเหตุที่น่าเกรงว่าอังกฤษและซอด
แลนด์จะเสียดูเข้าเกี่ยวข้องกับเลย เพราะเคนมาร์คยังไม่ได้ไปรุกราน
คอสส์เคนหรือทำให้กลุ่ลภาพ แห่ง การครอง ทะเล เปลี่ยนแปลงไปโดย
ประการใด ๆ เลย

ในระหว่างนี้พระเจ้าคาร์ลได้ถูกพวกเตอร์กียึดตัวคุมขังไว้ ทั้ง
นี้เพราะนายทหาร และพวก ขุนนาง ชั้นผู้ใหญ่ของเตอร์กียึดว่าความที่
พระเจ้าคาร์ล คอย ยแหย่ให้เตอร์กีย่ำแย่สงคราม กับรัสเซียมาหลายครั้ง
แล้วซึ่งเป็นเหตุให้เตอร์กียี่ไม่มีความสงบเลย จึงได้ร่วมมือกันจับกุมตัว
ซึ่งเสียในปี ๑๙๑๓ นั้นเอง ฉะนั้นรัสเซียจึงไม่ต้องการที่จะมีการร
รานจากทางคานเตอร์กันอีก พระเจ้าฟเตอร์จึงดำเนินการค่อฟินแลนด์
(Finland) ให้อย่างเต็มที่ และในปี ๑๙๑๓ นี้เองรัสเซียได้มีเรือเกลลี

ถึง ๒๐๐ ลำและเรือท้องแบนอีกเป็นอันมาก ส่วนเรือประจัญบานนั้น
มีเพียง ๑๐ ลำเท่านั้น การที่พระเจ้าฟเตอร์เตรียมแต่เรือแกลลันและเรือ
ท้องแบนไว้มากมาย ก็เพราะพระองค์เห็นว่า การรบในน้ำในบริเวณ
ฝั่งแผ่นดินและส่วเคนนันมีเกาะและโขดมากมาย เรือใหญ่ใช้การ
ไม่ได้สะดวก

ด้วยการกระทำร่วมมือระหว่างทหารบกและทหารเรือ ในไม่ช้า
รัสเซียก็ตีเฮลซิงฟอร์ส (Helsingfors) และโฮโบ (Åbo) ได้ ต่อมา
ในปี ๑๗๑๔ รัสเซียก็ตีฟินแลนด์ได้หมด และกองทัพเรือสวีเดนใน
ฟินแลนด์ก็ได้แตกกระจัดกระจายไป ส่วนกองทัพเรือสวีเดนก็ตั้งมั่น
แถวปากช่องทางเข้าอ่าวฟินแลนด์ คอยป้องกันมิให้กองทัพเรือรัสเซีย
ออกมาทำการร่วมมือกับทหารบกได้ ในกลางปีจึงได้เกิดการยุทธ
ใหญ่ทางเรือขึ้นที่ฮังโก (Hangö ที่ปากช่องทางเข้าอ่าวฟินแลนด์)
ระหว่างกองทัพเรือสวีเดนในบังคับบัญชาของวัตตรัง (Wattvang) กับ
กองทัพเรือแกลลันด์สวีเดนในบังคับบัญชาของพระเจ้าฟเตอร์ ในกาวยุทธ
ครั้งนี้สวีเดนต้องถอยไปเพื่อป้องกันสตอกโฮล์ม เสียเรือและคนเพียง
เล็กน้อย (๓๐๐ คน) ส่วนรัสเซียก็ได้เสียคนไปราว ๓,๐๐๐ คน เรือ
แกลลันด์ถอยเข้าไปเป็นอันมาก ต่อหน้านั้นกองทัพเรือแกลลันด์ของรัสเซีย
ก็เที่ยวปล้นสะดมตามฝั่งสวีเดนอยู่เป็นเนืองนิตย์

ในการกำหนดวันตกของทะเลขอลูกคนนั้นเกือบไม่มีเหตุการณอื่นใด เพราะตัวเขามัวมัวยุ่งเกี่ยวกับรัสเซียทั้งใกล้แล้วแล้ว การรบนอกใน พอมแมร์นั้นก็ไต่เซงก็ลงชั่วคราว และเวลานั้นต่างฝ่ายต่างก็คอยฟังกัน อย่างหนักกว่าสงคราม, ซอลแลนก็และปรัสเซียจะเข้าข้างฝ่ายใด เพราะ ถ้า ประเทศ หนึ่งประเทศใด ทั้งสามประเทศ นั้นสละ เข้า เกี่ยวข้องและทำ สงครามด้วยแล้วก็จะทำให้สภาพของสงครามเปลี่ยนไปทันที ในบน เองเคนมาร์คได้คิดเฮลโกลันด์ (Helgoland) ได้

ได้กล่าวแล้วว่าการรบในพอมแมร์นั้ไต่เซงก็ไปชั่วคราว แต่ ไม่นานนักพระเจ้าคาร์ลซึ่งเมื่อได้ขอลูกจากที่คุมขังแล้วได้รีบเดินทางโดย ม้ามากับนายทหารคนสนิทสองคนและวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ปี ๑๗๑๔ จึงได้ลอบเข้าไปยังทูลเกล้าฯ ได้ ในตัวเคนเองไม่ได้อเห็นพระเจ้า แผ่นดินของตนเป็นเวลาถึง ๑๔ ปี ก็ร้องขอให้พระเจ้าคาร์ลกลับตัวเคน เพราะบ้านเมืองของตนเต็มทนแล้ว แต่พระเจ้าคาร์ลยังเบงหวงพอมแมร์นอยู่ พระองค์ต้องการปราบข้าศึกในแดนนี้เสียให้ได้ก่อนจึงเสด็จ กลับ แม้เวลานั้นจะมีใครมาขอผ่อนขอให้เลิกสงครามพระองค์ก็หายอม ไม่ กลับร้องขอให้รัฐบาลจักรพรรดส่งมาอีก และเตรียมการต่อสู้จนถึง วาระสุดท้าย ความรักชาติและเกียรติยศของพลเมืองตัวเคนในสงคราม ครั้งนั้นแรงกล้าหาทเปรียบไคยากร เกียะระไม่มีผู้ชายคนใด (เว้นแต่ เก็ก) ที่จะไม่สมัครเป็นทหารเมื่อทราบดีว่าพระเจ้าคาร์ลต้องการ ความ นิยต์ในพระองค์ ได้ฝังอยู่ในจิตต์ ใจของชาวตัวเคนทุกคน พอยุโรป

ทราบว่าพระเจ้าคาร์ลมาถึงชวตริลสันต์แล้วต่าง ก็คอยฟังเหตุการณ์ ด้วย
ความตื่นเต้นยิ่งนัก

แทนที่ระเอาใจอังกฤษและฮอลแลนด์ พระเจ้าคาร์ลกลับห้ามมิ
ให้ชาติทั้งสองนี้ ทำการค้าขาย กับเมืองใน สวีเดน และเมืองซึ่ง
รัสเซียยึดได้ เคนมาร์คเห็นเป็นโอกาสเหมาะที่จะได้สัมพันธมิตรเพิ่ม
จึงขายเบรเมนและแวร์เคนให้แก่อังกฤษเพื่อเอาใจ ต่อมาสวีเดนได้
ยึดก เฮวอลด์สท์ (Wolgast) และ อูเดอม (Usedom) ซึ่งเป็น ของ
ปรัสเซียในบริเวณใกล้ ๆ กับชวตริลสันต์นั้น ปรัสเซียจึงได้ประกาศ
สงครามกับสวีเดนทันที เคนมาร์คจึงได้ทำความตกลงกับปรัสเซีย
ที่จะแบ่งพรมแดนกันใหม่เมื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ต่อมาเจ้าแห่ง
ฮันโนเฟอร์ (Kurfürst von Hannover) ซึ่งได้ขึ้นถวัลย์แห่งอังกฤษ ทรง
พระนามว่าพระเจ้าจอร์จที่ ๑ (George) และครองทั้งสองประเทศ ยังได้
แสดงตัวเป็นปรียกับสวีเดนอีกด้วย เพราะเกรงว่าสวีเดนจะไปร
รานเบรเมนและแวร์เคนซึ่งได้ขอไว้แน่ ดังนั้นจึงเห็นว่าสวีเดนได้ศัตรู
เพิ่มมากขึ้นทุกที

ในปี ๑๗๑๕ นัสนามรบคงอยู่ในพรมแดนเพื่อระแย่งชวตริลสันต์
กันเท่านั้น ทนเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญเพราะเป็นเมืองที่มีข้อมค้ายแข็งแ
และพระเจ้าคาร์ลเองก็ต้องการอยู่ที่นั่นด้วย

ในการ ต่อสู้เมืองนพวก สัมพันธมิตรมีหน้าที่กำหนดการจากทาง
บก ส่วนเคนมาร์คมีหน้าที่ ตัดการ คมนาคมของชวตริลสันต์จาก
ทางทะเลและทำการลำเลียงจากทางทะเลด้วยแผนซึ่งได้วางไว้

ในราวกลางปี ๑๙๑๕ กองทัพเรือเคนมาร์คได้ทำการควมคุม
กองเรือท้องแบนมายังปากช่องทางเข้าอ่าวไกรฟส์วิลล์ แต่ยังมีอยู่ใน
ขณะเดียวกันกองทัพเรือสวีเดนก็ลำเลียงทหารมาขึ้นยังเรือเคน ครั้น
นั้นเมื่อกองทัพทั้งสองปะทะกันเข้า กองทัพเรือสวีเดนได้ดำเนินการ
ถกหลักยุทธศาสตร์ คือ ขณะลำเลียงทหารขึ้นบก กองทัพเรือ
ใหญ่ได้คุมเชิงและยับยั้งกองทัพเรือของเคนมาร์คไว้ตลอดเวลา จน
กองทัพเรือเคนมาร์คซึ่งมีกำลังน้อยกว่าต้องถอยไป ปล่อยให้กองเรือ
ท้องแบนดำเนินการในน่านน้ำนั้นต่อไปแต่กองเก็บ

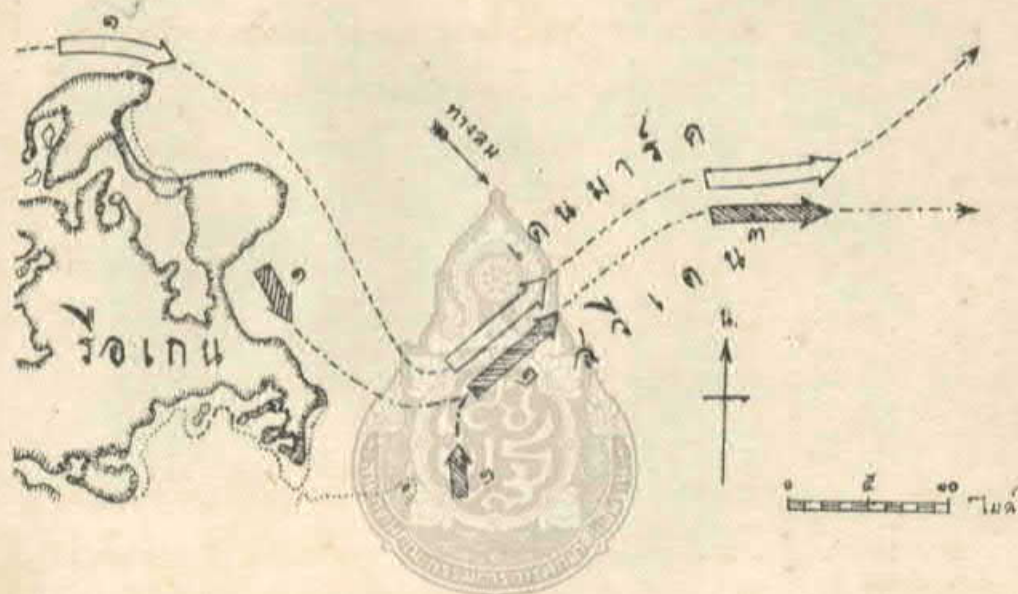
นอกจากกองทัพเรือใหญ่สวีเดนยังมีกองเรือเล็กอยู่ในบริเวณนั้น
เหมือนกัน แต่ก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรกองเรือท้องแบนของเคนมาร์ค
ได้ เพราะเรือของเคนมาร์คกินน้ำตื้นกว่า และกองเรือเคนมาร์ค
กองนี้เคยยิงกันด้วยความสามารถและวิชาการดี ด้านนอกของอ่าว
ไกรฟส์วิลล์คือยุทธการคมนาคุมของสวีเดนทางบ้านน้อย ได้เงินปรัสเซีย
ตัวอลาสก้าและฮัสเตอร์มกลบกันไว้ ซึ่งทำให้กองเรือท้องแบนของ
เคนมาร์คปล่อยภัยยิ่งขึ้น เพราะกองทัพเรือใหญ่ของสวีเดนก็ไม่กล้า
เข้ามาใกล้

ส่วนกองทัพเรือใหญ่เคนมาร์คนั้นเมื่อได้ถอยไปแล้วและเมื่อได้
รวบรวมกำลังเพิ่มเติมแล้วก็ออกเรือมาอีกเพื่อขยี้ไล่กองทัพเรือใหญ่ของ
สวีเดนไปเสียให้พ้นจากน่านน้ำบริเวณเรือเคน เพราะเรือเคนเป็นที่
ลำเลียงทหารและเสบียงอาหารสำคัญ สำหรับซทรลิสันท์ และผลก็ได้

UNIVERSITY OF CHICAGO

การต่อท่อลำเลียงทรูเกน

ตามประสงค์ เพราะเมื่อปะทะกัน เคนมาร์คมีกำลังมากกว่าและได้ท
เห็นอลม ในระหว่างการยทอนได้มีการรบกันเล็กน้อย แล้วกองทัพ
เรือใหญ่สวีเดนก็ต้องถอยกลับไปคาร์ลสโครนา

เมื่อกองทัพเรือใหญ่ของสวีเดนถอยกลับไปแล้วกองทัพเรือใหญ่
และกองเรือท้องแบนของเคนมาร์คก็ดำเนินการอย่างชานใหญ่ ได้
ขับไล่กองเรือเล็กของสวีเดนในอ่าวต่าง ๆ ในบริเวณนั้นนานไปหมก
สนและทำการล่าเหยื่อทวารไปขึ้นยังเรือ เคน มาร์คได้ส่งทหารไป
ถล่มมรยบ้านไม่มีหนทางที่จะสู้ต่อไปได้ คั้นระหว่างวันที่ ๒๑ กับ
วันที่ ๒๒ ธันวาคม ปี ๑๗๑๕ พระเจ้าคาร์ลได้ส่งเรือเล็กหนอรอกอก
มาโต้และกลับสวีเดน พระองค์ได้จากบ้านเกิดเมืองนอนไปเป็นเวลา
ถึง ๑๕ ปี

พอพระเจ้าคาร์ลออกจากซทูลซันด์ ได้ไม่กี่วันเมืองก็แตก ส่วน
วิสมาว ได้ ตานทานอัยได้ อธิทอนอัยก็แตกเช่นเดียวกัน เป็นอันว่า
เมืองซน ของสวีเดน นับตั้งแต่ พนแลนติ มาจน ถึงพอมแมร์นได้ เสีย แก่
สัมพันธมิตรหมดสิ้น

ถึงแม้ว่าประเทศจวนจะถึงซึ่งความนิยหาย อยู่แล้วเช่นเงินเกือย
เกลี้ยงคลัง, ผู้คนที่ล้มตายและถูกจับเป็นเชลยเสียเกือบหมดสิ้นก็
พระเจ้าคาร์ลก็หาคิดที่จะเลิกสงครามไม่ พระองค์ได้พยายามสร้าง
กองทัพขึ้นใหม่อีก บัดนี้พระองค์ได้ทรงเห็นแล้วว่าที่กองทัพแพมา
ถึงเพียงนี้เพราะเคนมาร์คเป็นตัวการ ฉะนั้นต่อไปพระองค์จะต้อง
ทำลายเคนมาร์ค เสียให้ได้และก็จะเข้าต่อตีเกาะเซตลันด์อีกเช่นเดิม

ในต้นปี ๑๗๑๖ พระองค์จึงไ้ย้ายตรากำลังมายังสโคเนเพื่อข้ามฟากไป
เซลดนัค โดยให้ทหารเดินไปบนน้ำแข็ง เพราะบนนั้นอากาศหนาววิฤกน
น้ำในช่องชนกัแข็งตลอดกั แต่ยังเชื่องเห็นความเคราะห์หิของเคนมาร์ค
กั ก่อนหน้าทพระเจ้าคาร์ลจะพร้อมสองสามวัน น้ำแข็งก็เริ่มละลาย
เสีย พระเจ้าคาร์ลจึงว่าทของเล็กกลัวความกันั้นและหนีขึ้นไปทำเนเ
การที่ฮันอรเว

โดยที่ฮันอรเวมีกำลังน้อยและแนวขังกันยาว ในไม่ช้าพระเจ้า
คาร์ลก็ตียกเอาคริสทีอันฮา (Kristiansha บัรเบิน Oslo) ได้ แต่เนอง
กัด้วยการคมนาคมค่อนข้างลำบาก ในไม่ช้ากองทัพลัเวนก็เข้าการ
ลัาเลียง ส่วนฮันอรเวนั้นได้กำลังจากเคนมาร์คเพิ่มเติมอยู่เสมอ
เพราะเคนมาร์คได้การครองทะเลในน่านน้ำนั้นเต็มทั ฉะนั้นในไม่ช้า
พระเจ้าคาร์ลก็ต้องถอยกลับมายังมนฮือที่เซลดนัค

ฝ่าย สัมพันธมิตร มี พระเจ้าเฟเดอริคและพระเจ้าเฟรเดริกเป็นต้น
ทราบว่าพระเจ้าคาร์ลต้องถอยเข่นกัจึงแผนดำเนินการใหญ่ใหม่เพื่อมี
ให้สวัเอนทั้งตัวกั โดยที่คาดว่อังกฤษคงช่วยด้วยจึงกัจะให้ทำการ
คอกัสวัเอนกระหนาบเข้ามาเป็นสองค่าน ทหารรัสเซียในเยอรมันนั้น
ให้ลัาเลียงมาสมทบกับกองทัพลัเวนเคนมาร์ค แล้วเข้าทำการคอกัสโคเน
มาจากทางตะวันออก ในขณะเดียวกันนี้ให้กองทัพลัเวนรัสเซียเข้าคอกั
จากทางตะวันออกคือจากพันแล่นคัย้าง และ ลัาเลียง มา ขน ความ
ผิงสวัเอนบ้าง แต่การดำเนินการนั้นจะเป็นไปตามนั้นได้กัต้องได้การ
ครองทะเลเต็มทัซึ่งฝ่าย สัมพันธมิตรหวังว่จะได้กัช่วย กำลังกองทัพลัเวน
เคนมาร์ค, รัสเซียและอังกฤษ

พระเจ้าคาร์ลที่ ๖ ของสเปนแต่ไม่ได้ออกไปจะกลับมาคอยค้ำ
ทานในสโกเน หรือทางตะวันออกของสวีเดน พระองค์กลับเห็นว่าถ้า
พระองค์ยังมีอยู่แถวเขตต์ แคนนอนเวย์ แล้วก็ลา ประวิงกำลังของลัม
พินนิกรไว้ทางค่านันท์ ไก่ มากพอจนข้าศึกจะ ทำการรุกรานในสโกเนไม่
ได้สะดวก

ขณะนั้นมาร์ค, รัสเซย์, อังกฤษ, ซอลแลนด์, ฮันโนเฟอร์และ
ปรัสเซียเห็นสมควรตกลงในการดำเนินร่วมมือตามแผนใหญ่ที่ไคซาร์ไว
นั้น และเข้าร่วมมือกันวิ่ง ๆ แล้วสวีเดนต้องล้มจมในครั้งเอง

ในฤดูร้อนปี ๑๗๑๖ กองทัพเรือเคนมาร์กได้ลาเลียงทหารรัสเซย์
๓๐,๐๐๐ คนจากเยอรมันมายังซาลตันและเจ้าสมทบภัยทหารเคนมาร์ก
๒๓,๐๐๐ คน กองเรือลาเลียงใหญ่ได้ขอพร้อมที่จะลาเลียงทหาร
เหล่านั้นไปสโกเน นอกจากนั้นในน่านน้ำเคนมาร์กยังมีกองทัพเรือประ
ญักษ์ยานเรือพร้อมอยู่คือ เคนมาร์ก ๑๔ ลำ รัสเซย์ ๑๘ ลำ อังกฤษ
๑๔ ลำ และซอลแลนด์ ๖ ลำ พระเจ้าฟเตอร์เป็นผู้บัญชาการกองทัพ
เรือเคนมาร์กและรัสเซย์รวมกัน กองทัพเรืออังกฤษในบังคับบัญชา
ของเซอร์จอห์นนอร์ริส (Sir John Norris) และกองเรือซอลแลนด์เป็นอิสระ
ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของผู้อื่น แต่การดำเนินการต่าง ๆ ต้องมีการ
ประชุมระหว่างแม่ทัพกับพระเจ้าฟเตอร์เสมอ ต่อมาได้ตกลงกันว่า
จะเริ่มดำเนินการตามแผนนั้นในเดือนกันยายน แต่ครั้งพอจะได้เวลา
เข้าพระเจ้าฟเตอร์ไม่ยอมดำเนินการร่วมมือด้วยเสียเลย ๆ และขึ้น
ความอยู่เช่นนั้น ภายหลังได้ลาเลียงทหารกลับเยอรมันหมด

การณใดกลัยเป็นไปเช่นนกเอนงควยรัสเซย์และเคนมาร์คเกิด
 ความระแวงซึ่งกันและกันเช่น พระเจ้าฟเตอร์เข้าใจว่าการที่พระองค์มา
 ทำเนิการนกงจะเ็นเพียงเครื่องมือของเคนมาร์คเท่านั้น คงไม่ได้รับ
 ผลประโยชน์อะไรคอบแทน ความประสงค์อันใหญ่ยิ่งของพระองค์
 นั้นคือการจะเ็นผู้มีอำนาจในทะเลบอลติก ฉะนั้นถ้าช่วยให้
 เคนมาร์คได้สโคเนเสียแล้ว สิ่งทีพระองค์ต้องการนั้นคงไม่ได้แน่
 เพราะจะมีแต่จะทำให้เคนมาร์คมีอำนาจมากขึ้นเท่านั้น ฝ่ายเคนมาร์ค
 นั้นกลับคิดไปว่าทีพระเจ้าฟเตอร์ ส่งทหาร รัสเซย์ มายังเคนมาร์ค มาก
 มายเช่น นั้นคงเ็นอุบายทีจะยึดเขาโคเป็นฮาเคนเสีย ฉะนั้นจึงมีการ
 สกปรกต่อกันเรื่อยเหตุการณระหว่างกองทัพรือต่าง ๆ ทีรอคอยู่ในน่าน
 น้ำเคนมาร์คคนก็เ็นเกลียดเช่นเกลียวกัน

เ็นอันว่าสิ่งทีเคนมาร์คประสงค์ซึ่งกันนั้นได้หลกมื่อไปแล้ว และ
 ความแตกร้างกำลังจะมีขึ้นระหว่าง พวกสัมพันธมิตร ก็ระหว่าง
 เคนมาร์คกับรัสเซย์คงได้กล่าวแล้ว และระหว่างอังกฤษกับรัสเซย์
 ในปัญหาอำนาจทางทะเลในกาลภายหน้า ส่วเคนเห็นโอกาสเหมาะ
 เช่นนั้นจึงเจรจาเอาไรต์เซย์เพื่อให้กลัยเ็นพวกควย แต่รัสเซย์เกรงว่า
 ส่วเคนจะเกยวเอาเมืองทควตโคแล้วกลัยคืนภายหลังจึงไม่ยอม เมื่อ
 พระเจ้าคาร์ลเห็นหมกหนทางและเห็นอันตรายในสโคเนไม่ม่แล้ว ก็
 หนีกลัยไปดำเนินการก่อนอรวัยคามแผนเดิมอีก

ฉะนั้นสำหรับสงครามทางเรือในปี ๑๗๑๗ ก็มีแต่ในน่านน้ำ
คัทเทกัท (Kattegat) และสคาเกอริก (Skagerrak) เท่านั้น ทั้งสองฝ่าย
(เดนมาร์กกับสวีเดน) ก็พยายามแข่งการครองทะเลในน่านน้ำกัน
เพื่อตัดการคมนาคมซึ่งกันและกัน มิให้ดำเนินการทางบกได้สะดวก
ในที่สุดเมื่อกองเรือสวีเดนในน่านน้ำถูกบีบคั้นและขับไล่ไปหมดแล้ว
สวีเดนก็ดำเนินสงครามการค้าขายขนถ่ายไปเรื่อยต่อไป แต่ไม่สู้จะ
ได้ผลนัก เพราะถูกเรือรบเดนมาร์กขับไล่อยู่เสมอ

ในเบื้องต้นยายน ปี ๑๗๑๘ พระเจ้าคาร์ลได้ส่งให้เรือรบใหญ่
กองทัพหนึ่งออกไปทางทรอนด์เฮม (Trondhjem) กองทัพใต้อีกหนึ่ง
ไปทางเฟรเดริกสชเล็ค (Fredrikshald) และล้อมเมืองนั้นไว้ ขณะทำการ
ล้อมเมืองนี้ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ปี ๑๗๑๘ พระเจ้าคาร์ลได้ถูกกระสุน
รบสวรโรคต เมื่อเป็นเช่นนั้นกองทัพทั้งสองนั้นก็เลยถอยกลับมามอง
มโนขุทเขตต์กันอีก

เมื่อพระเจ้าคาร์ลได้สวรโรคตไปแล้ว การณ์และความคิดใดๆ
ของพระองค์ก็คล้ายว่าระลึบทามไปกัวย สวีเดนก็ขอเริ่มเจรจาเลิก
สงครามทันที เดนมาร์กก็คิดว่าสวีเดนคงต้องเลิกสงครามและยอม
ตามใจตน แต่การณ์หาเป็นเช่นนั้นไม่ ทั้งนี้เพราะพวกสัมพันธมิตร
กำลังแตกร้างกัน ต่างคิดถึงผลประโยชน์ของตนเท่านั้น อังฤษ
ต้องการที่จะได้เบรเมนและแวนเคินให้เป็นของตัวอย่างแน่ ๆ ประการ

หนึ่ง อีกประการหนึ่งเพราะส่วเคนได้ เพิกถอน ข้อห้าม แก่ อังกฤษ
ในการค้าขายกับเมืองในส่วเคนและเมืองทริสเซียก็ได้นั้นเสีย จึงทำ
ให้อังกฤษเดินไปทางส่วเคน ส่วเคนเห็นได้ทำก็ไม่ยอมตามข้อที่
เคนมาร้องขอ ส่วเคนกับทริสเซียก็ไม่ตกลงอะไรกันได้เช่นเดียวกัน
ฉะนั้นเคนมาร้องกับทริสเซีย ก็ควรจะร่วมมือกันดำเนินการสงครามกับ
ส่วเคนต่อไปตามแผนเดิมซึ่งได้เคยวางไว้ครั้งหนึ่งตั้งได้กล่าวแล้ว แต่
ยังอยู่ในขณะนี้ เหตุการณ์ระหว่าง อังกฤษกับ ทริสเซียกำลัง ถึงคราว
เนื่องด้วยอังกฤษเกรงว่าทริสเซียจะมี อำนาจใน ทะเลชลศึกมากเกินไป
จนถึงอาจเป็นอันตรายได้ ฉะนั้นเคนมาร้องไปร่วมมือกับทริสเซียเข้า
ก็เท่ากับหมายความว่าตนก็ยอมอังกฤษซึ่งเคนมาร้องทำไม่ได้ ฉะนั้นทั้ง
สองจึงต่างฝ่ายต่างดำเนินการไปฝ่ายละแผน

เมื่อสงครามตั้งขึ้นไปแล้วนั้น เคนมาร้องไล่เลียงกองทัพ
ออกไปในอ่าวและเริ่มรุกเข้าไปในส่วเคน กองทัพส่วเคนมีกำลังน้อย
กว่าต้องถอยเรื่อยไป ก็พอให้อังกฤษแสดงความไม่พอใจในการทำ
เช่นนั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งอังกฤษตั้งจะทำสงครามกับ
ทริสเซีย เช่นนั้นเคนมาร้องก็เลยต้องหยุดรุกเข้าไปในส่วเคน คอย
โอกาสและทำให้อังกฤษต่อไป

ฝ่ายทริสเซียนี้ก็ได้ดำเนินการทางเรืออย่างช้านานใหญ่ มีการ
ไล่เลียงทหารข้ามทะเล และส่งกองเรือไป เคียว ปล้นสะดม เผาบ้านเรือน

แถวบริเวณใกล้สตอกโฮล์มหลายครั้ง (โดยกองทัพเรือสวีเดนมิ
สามารถระดมยิงได้) ได้ทำความเสียหายให้เข่นช่นมาก แต่พยายาม
ทำลายสตอกโฮล์มไม่สำเร็จ

ฝ่ายเยอรมันเห็นแก่อังกฤษก็เลยดอยทัพกลับ และ
ในที่สุดอังกฤษได้เจรจาให้เยอรมันและสวีเดนสงบศึกกัน ต่อมา
วันที่ ๓ กรกฎาคม ปี ๑๗๒๐ ทั้งสองได้ลงนามสัญญาสันติภาพกันที่
เฟรเดริกสเบิร์ก (Frederiksborg) สวีเดนยอมใช้เงิน ๖๐๐,๐๐๐ เหรียญ
ให้สำหรับภาษีช่องซุนด์ โดยเยอรมันยอมยกเรือเกน, พอมแมร์น,
วิสมาร์และมาร์สทริค (Marstrand) คืนให้แก่สวีเดน นอกจากนั้นนา
ประเทศยังยอมรับนับถือและ ประกันให้พระเจ้าแผ่นดินเดนมาร์กมีสิทธิ
ในการครองชเลสวิกในกาลภายหน้าด้วย

เมื่อเป็นเช่นนั้น ซาคินของสวีเดนก็ยังคงเหลือแค่สวีเดนประเทศ
เดียว รัสเซียยังคงยกยอการกระทำของเมืองริมฝั่งทะเลบอลติกที่ตัวโต
คือนินโบ โทโต สวีเดนนั้นก็เห็นว่าเขยไม่มีหนทางที่จะได้เมือง
เหล่านั้นกลับคืน แต่คิดว่าเขาเอสท์แลนด์ (Estland) ซึ่งมีเขต
เป็นฐานทัพเรือสำคัญให้ไว้ เพราะฐานทัพนั้น ประกันความปลอดภัย
ของสตอกโฮล์มเป็นอย่างดี และถ้าเอสท์แลนด์ไม่อยากจะปล่อย เพราะ
เป็นคลังข้าว (ข้าวโกสน) ที่สำคัญ ฝ่ายอังกฤษนั้นเมื่อเห็นผลประโยชน์
ของตัวอยู่ในอันครายมากจน จึงได้เริ่มรวบรวมพวกเพอร์มัตสวีเดน
เพื่อมิให้รัสเซียแผ่อำนาจออกมาอีกได้ เมื่อเหตุการณ์ดังที่เรากล่าว
อังกฤษก็ไปเที่ยวเจรจากับฝรั่งเศส, รัสเซีย, โปแลนด์ และฮอลแลนด์

เพื่อให้เขาร่วมมือด้วย ผลของการเจรจา คากว่าพอจะมีหวัง. อังกฤษและสวีเดนจึงได้วางแผนกัน: กองทัพเรืออังกฤษและสวีเดนจะต้องแบ่งการครองทะเลในอ่าวฟินแลนด์ให้ไว้ และในขณะเดียวกันให้กองทัพสัมพันธมิตรทั้งหมดรุกไปยึดเทพธอร์สเบิร์กและรูกา. เมื่อตกลงเช่นนั้นสวีเดนก็เตรียมกองทัพยกกองทัพเรืออย่างชานาใหญ่อีก. แต่พออังกฤษไม่เห็นใครจะเข้าช่วยด้วย อังกฤษก็เลยต้องระงับตัวขึ้น ฝ่ายสวีเดนนั้น เมื่อเห็น อังกฤษยังจะช่วยหนุนหลังอยู่ก็คิดจะล่าเหยี่ยวทหารข้ามทะเลไปกำหนดการค้ำพันแลนด์ กองทัพเรืออังกฤษซึ่งมีเรือประจัญบาน ๒๐ ลำ ในยังค้ำบัญชาของนอร์วิสได้รวมกองกับเรือประจัญบานสวีเดน ๑๑ ลำ แล้วเข้าทำการยึดอ่าวเมืองเรวัล การรุกรานใดๆ อังกฤษคงไม่ยอมทำ ได้แต่จะช่วยป้องกันสวีเดนให้ แต่จะไม่ทำพิธีเสียดายเป็นอันขาด

ในขณะนั้นรัสเซียกำลังกองทัพเรือแกล้งออกมาทำการปล้นสะคมฝั่งสวีเดนในบริเวณใกล้สตอกโฮล์มได้ โดยที่กองเรือสวีเดนที่รักษาการณ์อยู่ในบริเวณนั้นไม่สามารถที่จะขัดขวางหรือต้านทานได้. ครั้นกองเรือรัสเซียกลับ นอร์วิสจึงถอนการยึดอ่าวเมืองเรวัลเพื่อยกไปป้องกันสตอกโฮล์ม เมื่อสวีเดนเห็นว่าอังกฤษไม่ได้ช่วยอะไรจริงจังจึงได้เริ่มเจรจาขอเลิกสงครามอีก แต่เมื่อพระเจ้าฟเทอริงยังนกรานที่จะเอาเมืองริมฝั่งทะเลบอลติกที่คาลิโคนไว้ สงครามจึงได้ดำเนินต่อไปอีก รัสเซีย คงส่งกองทัพเรือแกล้งออกมาปล้นสะคมริมฝั่งทะเลทางเหนือ

ของสหราชอาณาจักร คือมาเมอของทัพเรืออังกฤษเดินทางกลับประเทศ
อังกฤษ และรัสเซียจะส่งกองทัพเรือแอลลีมาวังควาญอีก สวีเดนจึง
ร้องขอเลิกสงคราม และในปี ๑๗๒๑ ทั้งสองก็ลงนามสัญญาสันติภาพ
กันที่เมืองนีสตัท (Nystad) สวีเดน ยอม ยกليفแลนด์ และ เอสท์แลนด์
และเมืองอื่น ๆ อีกหลายเมืองให้แก่รัสเซีย โดยรัสเซียยอมใช้เงินให้
สองล้านเหรียญและผ่อนผันการเก็บภาษีให้บ้าง

อำนาจของสวีเดนในทะเลบอลติกได้ลดลงตั้งแต่นั้นมา รัสเซีย
กลับโผล่ขึ้นเป็นประเทศที่มีกำลังทางเรือชั้นนำเกรงขาม ฉะนั้นการ
ที่จะให้ประเทศนี้ ออกทะเลได้ จึงเป็นปัญหาที่ต้องชกกันอยู่ วนทุกวันนี้
เพราะถ้ารัสเซียออกมาถึงทะเลใหญ่ได้เมื่อไร เมื่อนั้นแหล่งสภาพของ
การเมืองจะเปลี่ยนไปอย่างประหลาด

ตั้งแต่สงครามครั้งนี้เริ่มต้นมา ทั้งสวีเดนและเดนมาร์กก็ตก
มาเป็นประเทศชั้นที่ ๒

บทที่ ๑๑

ก. สงครามระหว่างสเปนกับสัมพันธมิตรสเปน

ปี ๑๗๑๘—๑๗๒๐

สาเหตุ

ตั้งแต่ สงครามสืบราชสมบัติสเปนเริ่มต้นมา สเปนระลอกถึงกัน
 แค้นที่ต้องเสียไปในคราวนั้น และมีความเคียดแค้นอยู่เสมอ ต่อ
 มาถึง สมัยคาร์ดินัลอัลเบรอน (Cardinal Alberoni) เป็นอธิการมหาเสนาบดี
 สเปนได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยความสามารถของท่านอัลเบรอน
 นั้น ท่านได้ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นและได้เพิ่มเติมกำลังรบ
 ทั้งทางบกและทางทะเลขึ้นเป็นอันมาก จนทำให้ศกที่ระแวกกันแค้นที่ไ้
 เสียไปกลับคืนมาให้จงได้ ในตอนต้นๆ ก็ได้พยายามจะหาสัมพันธมิตร
 มีฝรั่งเศสและอังกฤษเป็นต้นโดยเอาใต้งานๆ แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

ในปี ๑๗๑๔ เจ้าแห่งฮันโนเฟอร์ (Kurfürst von Hannover) ได้ขึ้น
 ครองราชสมบัติอังกฤษทรงพระนามว่าพระเจ้าจอร์จที่ ๑ (George) ใน
 ขณะนั้นในประเทศอังกฤษยังมีพวกสวาทอยู่อีกมาก พวกนี้ได้เอาใจ
 ช่วยสเปน มาแต่ไหนแต่ไรก็แสดง ความไม่พอใจในพระองค์ และ
 ถือว่าพระองค์ยังเป็นชาวต่างประเทศอยู่เสมอ ฉะนั้นพระเจ้าจอร์จจึงน
 อยู่เสมอว่าสเปนคอยอยู่

ส่วนใน ฝรั่งเศสขณะนั้นพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้ขึ้นครองราช
 สมบัติ แต่โดยที่พระองค์ยังอ่อนวัยอยู่ รัฐบาลจึงให้พลพแห่ง

ออร์เลอ็องซ์ (Philipp d'Orléans) เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทน ฟิลิปป์
เกรงอยู่เสมอว่าพระเจ้าฟิลิปป์ที่ ๕ แห่งสเปน จะอ้างว่ามีสิทธิต่อราช
สมบัติฝรั่งเศส เพราะได้แสดงอาการมาหลายหนแล้ว และเกรง
ว่าภายหลังสเปนอาจมารุกรานได้ จึงได้ริบทำสัมพันธไมตรีกับอังกฤษ
ซึ่งไม่พอใจในสเปนอยู่แล้ว ภายหลังได้ชวนให้ฮอลแลนด์เข้าในวง
สัมพันธไมตรีด้วยกัน โดยให้สิทธิพิเศษในการค้าขายแก่ประเทศทั้งสองนั้น

ในระหว่างนั้นฮอลแลนด์ก็ยังคิดอยู่เสมอว่าตัวควรจะได้ราชสมบัติ
สเปน และอยากจะได้การพิชิตด้วย ฉะนั้นเพื่อเข้าใจฮอลแลนด์
ไว้ พวกสัมพันธไมตรีจึงเริ่มวางแผนเพื่อตกลงกับชาวฮอลแลนด์กับ
ชาวที่เนเธอร์แลนด์ให้ยกฮอลแลนด์ ชาวฮอลแลนด์ยอม

ประธานเหตุ

ในขณะที่เราถกกันอยู่ฮอลแลนด์เห็นว่าถ้าชนะเข้าไป พวกสัมพันธ
ไมตรีจะแน่นแฟ้นเข้า และดินแดนที่เสียไปแล้วก็จะเอาคืนไม่ได้
ก็เริ่มรุกรานทันที โดยในปี ๑๖๗๒ ได้ส่งกองเรือซึ่งมีกำลัง ๑๒ ลำ
พร้อมด้วยทหารบก ๘,๐๐๐ คนไปยึดเอาซารต์เนเธอร์แลนด์เสียเฉยๆ

ทั้งสี่ประเทศจึงได้ประกาศเป็นสัมพันธไมตรีกันและพร้อมที่จะขับ
ไล่สเปนไปเสียจากเกาะทั้งสองนั้นด้วยกำลังอาวุธ

การสงคราม

ในเดือนสิงหาคมปี ๑๖๗๔ ก่อนที่ทั้งสี่ประเทศจะสงครามกัน กองทัพ
เรืออังกฤษซึ่งมีเรือประจัญบาน ๒๒ ลำในบังคับบัญชาของ เซอร์ บิง

(George Byng) ได้ทำลายกองทัพเรือสเปนซึ่งมีเรือประจัญบาน ๓๐ ลำ และเรือเล็กอีก ๒๒ ลำในบึงคัมบิญาซาของ คัสตันเนตา (Don Antonio Castañeta) เสียที่แหลมพัสซาโร (Passaro) ในการรบกันครั้งนี้ไม่มียุทธวิธีแปรกระบวนใดๆเลยจึงจะไม่กล่าวไว้ในที่นี้ แต่เช่นนั้นก็สเปนก็หาข้อข้อไม่ โดยหวังอยู่เสมอว่าพวกสเปนคงจะช่วย ฉะนั้นในปี ๑๗๑๘ จึงได้ลำเลียงทหารไปเพื่อยกพลขึ้นบกในสกอตแลนด์ แต่ระหว่างทางกองเรือลำเลียงนั้นได้ถูกพายุใหญ่ เรือกระจัดกระจายและแตกจมไปหลายลำ คงมีทหารไปขึ้นสกอตแลนด์ได้เพียง ๔๐๐ คน ซึ่งในไม่ช้าก็ของขอมแพ้ ในขณะเดียวกันนั้นเองอังกฤษได้ดำเนินการร่วมมือกับฝรั่งเศสโดยลำเลียงทหารไปช่วยคิวโกได้และกองทัพยกฝรั่งเศสที่ซันเซบัสทีอัน (San Sebastian ที่เขตคันแคนสเปน) ได้ และทำลายเรือประจัญบานซึ่งกำลังสร้างอยู่ที่นั่นเสีย ๑๖ ลำ ในขณะเดียวกันนี้โดยการกระทำร่วมมือกับกองทัพเรืออังกฤษในบึงคัมบิญาซาของบิง กองทัพออสเตรเลียก็ยกเกาะชิลลีได้ สเปนเห็นว่าไม่มีหนทางที่จะสู้ต่อไปได้ จึงขอเลิกสงคราม ออสเตรเลียจึงได้ชิลลี และชาวอียิปต์ซารคินียก็ตั้งแต่นั้นมาพระเจ้าแผ่นดินแห่งชาวอียิปต์ได้นำมาใหม่ว่าพระเจ้าแผ่นดินแห่งซารคินีย

ความเคียดแค้นของ สเปน ต่อ อังกฤษ กลับหนักขึ้นอีกทุกวันนี้ เพราะ เมื่อเลิกสงครามแล้ว อังกฤษได้พยายามทุกหนทุกทาง ที่จะแย่งการค้าขายจากสเปนเสียให้หมด ฉะนั้นเมื่อสเปนได้ออสเตรเลียเป็นสัมพันธมิตรในปี ๑๗๖๕ ก็เริ่มสงครามอีก อังกฤษเห็นท่าไม่ดีจึง

เขายกข้าวของเรือบรรทุกเงินสเปนไปทศพนอร์โท เบลโล (Puerto Bello) เพื่อเป็นประกัน เราแห่งสงครามจึงเลิกลาไปใต้ครั่งหนง ต่อมาเมื่อสเปนได้ ฝรั่งเศสเป็นสัมพันธมิตรกันกว่าทวนซึ่ง พอที่ระชู้ อังกฤษในปัญหาเรื่องการค้าขายใต้ จึงได้เริ่มกวรวรคนเรืออังกฤษ อังกฤษทนต่อไปไม่ได้ จึงได้ประกาศสงครามกับสเปนในปี ๑๗๓๘

ในปีเดียวกันนั้นเองของเรืออังกฤษกองหนึ่งในบังคับบัญชาของเวอร์นอน (Edward Vernon) ได้ตีทศพนอร์โท เบลโลได้ ต่อมารัฐบาลอังกฤษได้ตกลงใจจะให้ต่อสู้เมืองซานสเปนในอินเดียนตะวันตก อย่างชานาใหญ่ และส่งกองเรือและทหารเป็นอันมากเพื่ดำเนินการร่วมมือตามแผนนั้นก่อนกองเรือจะไปถึงเวอร์นอนได้ค้ำชาเกรสส์ (Chagress) ได้ในปี ๑๗๔๐ ต่อมาได้พยายามร่วมมือกันเข้าต่อสู้การค้าเกนา (ในโคลอมเบีย) และซานติอาโก (Santiago ในคิวบา) แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะเวอร์นอนและเวนท์เวิร์ธ (Wentworth) ผิดกับบัญชาทหารบกไม่ทำการร่วมกันอย่างจริงจัง ต่อมาทั้งสองถูกเรือกลับ กพอกอังกฤษต้องเลิกความศึกที่จะทำในอินเดียนตะวันตก เพราะเหตุการณ์ในยุโรปในปัญหาเรื่องสยราชสมบัติออสเตรียกำลังทงเครียด

ข. สงครามสืบราชสมบัติออสเตรีย

ปี ๑๗๔๐—๑๗๔๘

สาเหตุ

ครั้งพระเจ้าคาร์ลที่ ๖ แห่งออสเตรียยังมีพระชนม์ชยนั้น พระองค์ได้กั้นนโยบายที่จะให้มารีธา เทเรเซีย (Maria Theresia) ราชธิดา

ของพระองค์ได้ครองดินแดนทางศัพทนิยม (Hapsburg) ครองอยู่
ทั้งหมด และเวรของพระองค์ได้ทำการตกลงกันมาประเทศซึ่งต่างก็ได้
รับรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ครั้นพระเจ้าคาร์ลสวรวรคตและมารีอา เฮอร์
สตีอาชนครองราชสมบัติเข้าจริง ๆ ต่างก็อ้างสิทธิในดินแดนที่กล่าวแล้ว
ต่าง ๆ นานา ทั้งนเพราะเวลานั้นออสเตรียอ่อนกำลังลงมาก การ
ทหารและการเงินไม่ทั้งสองอย่าง ประเทศอ้างว่าควรจะตั้งได้ส่วน
หนึ่งของชเลเซียน (Schlesien), บาวาเรียอ้างสิทธิว่าควรจะเป็น
ของออสเตรียทั้งหมด, สเปนญจะอ้างอาณาเขตทางภาคเหนือของอิตาลี (ซึ่งเดิม
เป็นของสเปนญแต่ภายหลังได้ตกเป็นของออสเตรีย), แชกซอนอ้างว่าตัว
มีสิทธิในการสืบราชสมบัติ และซาร์ดิเนียจะเอาลอมบาร์ดี (Lombardy)

ประธานเหตุ

พอพระเจ้าฟรีดริชที่ ๒ แห่งปรัสเซีย (Friedrich von Preussen
หรือเฟรเดอริคมหาราช) ขึ้นครองราชสมบัติ พระองค์เห็นว่าพระองค์
แข็งแรงพอที่จะเริ่มดำเนินการผู้เกี่ยวข้อง จึงได้เข้ายึดเอาชเลเซียนเสีย
ในปี ๑๗๔๐ บาวาเรียยังไม่เชื่อในความสามารถของตัวก็ขอรับรองให้
ฝรั่งเศสช่วยด้วย ฝรั่งเศสซึ่งต้องการจะเห็นออสเตรียหมดกำลังและ
ตัวจะได้ขยายอาณาเขตต่อไปทางด้านนั้นก็รีบไป สเปนญและแซกซอน
ก็รีบเข้าร่วมด้วยทันที ต่อมาฝรั่งเศสได้ให้สวีเดนทำสงครามกับ
แค้นกับปรัสเซียเสียเพื่อกันมิให้รัสเซียมาช่วยออสเตรียได้

ฝ่ายออสเตรเลียก็ใกล้เคียงมิตรเหมือนกัน กล่าวคืออังกฤษได้เอาใจช่วยออสเตรเลียมานานแล้ว และขณะนั้นกำลังทำสงครามกับสเปนอยู่ ทั้งไม่มีใครพอใจที่จะเห็นฝรั่งเศสมีอำนาจขึ้น เพราะเวลานั้นฝรั่งเศสกำลังแข่งขันกับอังกฤษในเรื่องหาเมืองขึ้นและในการค้าขายทั้งในอเมริกาและทางตะวันออก โดยอิทธิพลของอังกฤษเลยพาออสเตรเลีย, นิวไอร์แลนด์, ซารากินีและแซกซอนเข้ามาอยู่ในวงสัมพันธมิตรด้วย (ภายหลังในปี ๑๙๔๓ ซารากินี กับ แซกซอนได้ กลับ พวก). ในปี ๑๙๔๔ รัสเซียก็ได้เข้าร่วมกับอังกฤษด้วย

การสงครามคราวนี้เหมือนกันไม่มีการประกาศสงครามหรือประกาศเป็นกลางอะไรกันเป็นต้นนอน ที่น่าขันก็คือความเข้าใจในการเป็นกลางในยุคนั้น ในตอนต้นอังกฤษถือว่าเป็นกลาง แต่ได้ถูกหนุนออสเตรเลียด้วยเงิน นิวไอร์แลนด์เวลานั้นเป็นรัฐรวม (Personal Union) กับอังกฤษได้ ช่วย ออสเตรเลีย ในการ รบทางบก กองทัพเรืออังกฤษในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้ช่วยออสเตรเลียในการรบในอิตาลีภาคเหนืออย่างเต็มที่ ฝ่ายฝรั่งเศสได้ดำเนินการรบทางบก แต่ทางเรือประกาศเป็นกลาง แต่ก็ส่งเรือไปช่วยสเปนเสมอ ในปี ๑๙๔๑ กองทัพเรือฝรั่งเศสตกลงที่จะให้กองเรืออังกฤษเข้ายึดคอคองซ์สเปญของทางช่องแคบเข้าไปถึงชายในคลอง

แต่ในที่สุดประเทศต่าง ๆ ก็เห็นการสงครามกันไม่ไถ่ทั้งนั้น ในปี ๑๙๔๓ ฝรั่งเศสได้เตรียมการใหญ่ จะไปดำเนินการต่อสู้กองทัพลันค เพื่อรบพวกพวกจักรวรรดิของสอทธแลนด์ ให้เร่งได้

เมื่อเห็นว่าสงครามจะต้องเกิดแน่แล้ว คณะนักทาสระบฏ
สงครามกันในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๗๔๔ กองทัพเรืออังกฤษในบังคับ
บัญชาของมาธิวส์ (Thomas Mathews) ได้เข้ายึด กองทัพ เรือสเปน
และฝรั่งเศสที่คลองชังอิงกฤษได้คุมเชลยอยู่ตั้งแต่ปี ๑๗๔๒

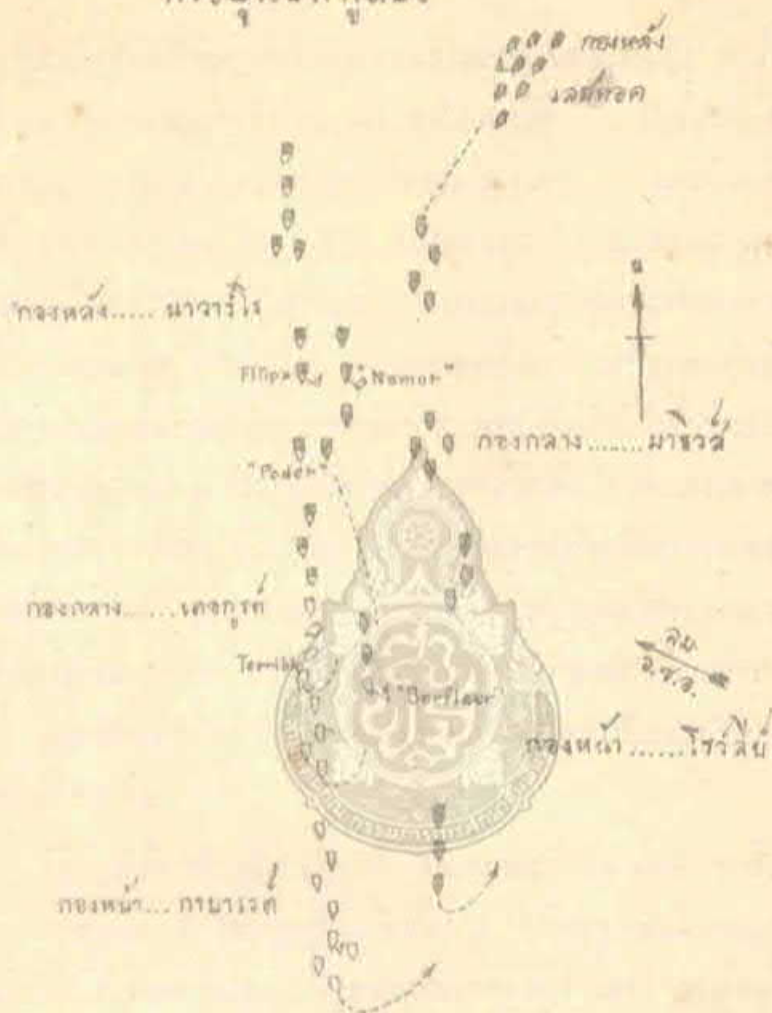
การยุทธที่ตุลอง

วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ปี ๑๗๔๔

กองทัพเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของมาธิวส์ มีเรือประจัญบาน
๒๘ ลำ กับเรือฟริเกตและเรือเพลิงอีก ๗ ลำ รวมทั้งหมดประมาณ
๒,๐๘๐ กระบอก ไรวลีย์ (Rowley) เป็นผู้บังคับการกองหน้า (๘ ลำ)
เลสตอค (Richard Lestock) กองหลัง (๘ ลำ)

กองทัพเรือสเปนและฝรั่งเศสอยู่ในบังคับบัญชาของเคอกร์
(Labruyère de Court ฝรั่งเศส) มีเรือประจัญบาน ๒๘ ลำ (ฝรั่งเศส
๑๖ ลำ สเปน ๑๒ ลำ) กับเรือฟริเกตและเรือเพลิงอีก ๘ ลำ รวม
รวมทั้งหมดประมาณ ๑,๘๒๐ กระบอก กาเบเรต์ (Gabaret ฝรั่งเศส) เป็น
ผู้บังคับการกองหน้า นาวาร์โร (Don José Navarro สเปน) กองหลัง
สเปนและฝรั่งเศสได้แบ่งกำลังออกดังนี้: กองหน้าเรือฝรั่งเศส ๘ ลำ
กองหลังเรือสเปน ๘ ลำ กองกลาง (กองกลาง) เป็นกองเรือผสม
มีเรือฝรั่งเศส ๘ ลำ เรือสเปน ๓ ลำ

การบูชาพุทธสิ่ง

เกอ กูร์ที่ได้รับคำสั่งให้คุมกองเรือสเปนไปส่งยังเม็กซิโก นั้น
วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ท่านจึงได้ออกเรือลงไปตามทางใต้ วันนั้นลม อ.
ค่อนข้างเบา อังกฤษได้ฉกฉวยและตีกาญไปจนค่ำ แต่เข้าค้ำค้ำ
ไม่ได้ รุ่งเช้าวันที่ ๒๒ ลม อ. ช. อ. อังกฤษอยู่ทาง น. อ. ของฝรั่งเศส
และสเปนในระยะประมาณ ๘ ไมล์ กระบวนอังกฤษกระจัดกระจาย
มาก กองหลังอยู่ล่าหลังมาก เลสทอชคซึ่งเป็นผู้บังคับกองเห็นถึง
หนักเพิ่มใบเพื่อวันระยะในกระบวนของท่าน แต่ยังไม่ทันได้เข้ากระบวน
เวลาประมาณ ๐๖๓๐ นาวิสต์ได้ให้สัญญาณให้เพิ่มใบเพื่อเร่งเข้าหา
ข้าศึก เลยยังกลับทำให้กองหลัง (เลสทอชค) อยู่ล่าหลังห่างจากกอง
หลวงถึง ๕ ไมล์ เวลา ๐๘๐๐ นาวิสต์ได้ให้สัญญาณให้จัดกระบวน
รบเป็นกระบวนตามกัน สัญญาณกองหลังไม่เห็นเพราะระยะห่าง
ฝ่ายสัมพันธมิตร (ฝรั่งเศสและสเปน) นั้นได้จัดกระบวนไว้คอย
รับอย่างเรียบร้อย

อังกฤษได้ตามไล่เข้ามาทุกที จนเวลาประมาณ ๑๓๐๐ นาวิสต์
(เรือชื่อ "Namur") ได้มาอยู่ตรงกันนาวาโร (เรือชื่อ "Real Filipe")
และโรวลย์ (เรือชื่อ "Bartleur") อยู่ตรงกันเคอกรต (เรือชื่อ "Terrible")
แต่ก่อนที่กระบวนจะเรียบร้อยและกองหลังจะเข้ากระบวนได้ นาวิสต์
ได้สั่งให้กองของตนหันเข้าค้ำค้ำในระยะประชิด ทั้งนั้นเพราะท่านใจเร็ว
และรู้สึกรำคาญใจที่กองหลังยังไม่เข้ามาและเรือรบยังจัดกระบวนกันไม่
ได้ โรวลย์เห็นเช่นนั้นก็เอาอย่างบ้าง แต่โดยที่กระบวนยังไม่เรียบร้อย

เรืออังกฤษหลายลำจึงไม่ได้นำเข้าทำการรบ เรือหน้าสกลำนั้นคอย
คุมเชิงอยู่ไม่ให้กองหน้าฝ่ายสัมพันธมิตรหนีเข้าชนมาก กระหนาบได้
แต่เรือที่ได้นำเข้าทำการรบ ก็ได้ต่อสู้กันอย่างสามารถจนเรือสเปนลำหนึ่ง
("Poder") ที่ซอมแมร์ แม้เช่นนั้นก็เรืออื่นๆ ก็ไม่แสดงท่าทีว่าจะ
เข้าช่วยประการใด ฝ่ายกองหน้าของสัมพันธมิตรนั้นได้พ่นปืนหน้ามาก
เห็นโอกาสเหมาะ จึงได้พ่นเข้าชนเพื่อกระหนาบกองหน้าของ
อังกฤษ แต่เรืออังกฤษกองหน้านั้นหันหลบเสียทัน เวลาประมาณ ๑๕๓๐
นาฬิกาเห็นว่าเรืออื่นไม่เข้าช่วย และอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจึงพ่นเข้า
ถอย เรืออื่นเลยเขาอย่างช้าๆ ในขณะนั้นเรือสเปนได้ปล่อยเรือเพลิงเข้า
ไป ๑ ลำ แต่ถูกฝรั่งเศสยิงเสียระเบิดก่อนเข้ามาได้ใกล้ และฝรั่งเศส
ก็ยิงเข้าเรือสเปน "Poder" ก็กลับเข้ามาได้ ครั้นแล้วทั้งสองฝ่ายก็
พยายามที่จะจึกกระบวนเพื่อทำการรบใหม่ แต่จนคำก็จึกกันไม่เสร็จ
จึงเข้าอังกฤษได้ศึกษาการฝรั่งเศสและสเปนไปทางใต้อย่างช้าๆ ภายหลัง
ก็กลับไปทางฝั่งอิตาลี ฝรั่งเศสและสเปนได้ไปยังการทำเกณฑ์นาฬิกาสเปน

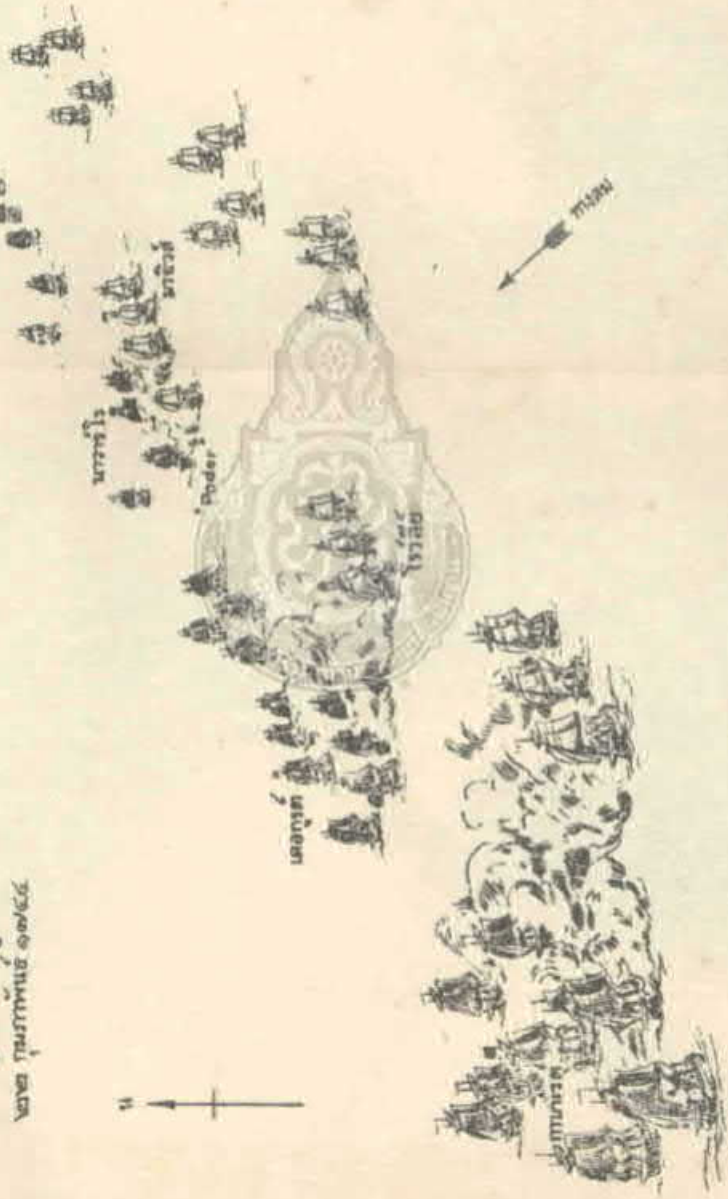
ในการยุทธครั้งนี้ว่าไม่ได้ผลเกิดขาด อังกฤษเสียคนไป
ราว ๕๐๐ คน สเปนและฝรั่งเศสเสียเรือ ๑ ลำ (คือเรือ "Poder" ที่
เข้ามาได้แต่ภายหลังต้องเผาทิ้งเสีย) ก็เสียคนไปประมาณ ๑,๐๐๐ คน

ภายหลังการยุทธครั้งนี้สภาผู้แทนราษฎรอังกฤษได้ขอรับรอง
ทำการไต่สวนและจัดตั้งกรรมการทหารเรือชั้นชุดหนึ่ง กรรมการชก
นั้น (มีจอนบิงกัวย) ได้ตัดสินโดยผู้บังคับการเรือเสีย ๗ นายตัวมาชีวิต
เองก็ถูกตอกโทษต้องหาว่าไม่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับการรบ (Fighting

การยุทธ์ที่ตูลอง

นายพล กรมการทหารปืน ๑๗๔๔

เมืองมณฑล

Instruction) ซึ่งว่า "แม้ที่พักของน้ำกระบวนรบตามกันของตนไปจนกอง
 ท่อของทรงกันภัยของข้าศึก แล้วหันให้เรือลำต่อลำทำการรบกันและ
 ให้เรือ ตก ล้ำอยู่ตามสถานที่ในกระบวนนั้นตลอดเวลาที่ยกกัน" มาอีวีส์
 ไม่ได้ทำเช่นนั้นเพราะใจเร็วไป การตัดสินใจครั้งนี้ทำให้ผู้บังคับบัญชา
 ต้องระวังตัวในการรบต่อๆ มา จนถึงการรบที่มินอร์คาในปี ๑๗๕๐
 ก็ได้แสดงโทษของการที่ปฏิบัติการตรงต่อข้อบังคับเกินไป

ฝ่าย ฝรั่งเศส ก็ไม่ พอใจ ผลของการ รบ เป็นเช่นนั้นถึง กับ
 เกียรติของถูกลอกเหมือนกัน

ถึงแม้ว่าหลังจากการรบครั้งนี้ อังกฤษจะมีเรือประจัญบานมาก
 กว่าฝรั่งเศสและสเปนรวมกันก็จริง (อังกฤษประมาณ ๑๒๐ ลำ ฝรั่งเศส
 ประมาณ ๖๐ ลำ สเปน ๕๐ ลำ) แต่ก็มีข้อผิดพลาดในการครองทะเล
 อย่างจริงจังออกไปเลย ทั้งนี้เพราะการสงครามทางบกซึ่งฝรั่งเศส
 เป็นฝ่ายมีชัยบ่อย ๆ ได้ทำให้อังกฤษต้องเสียเงินทองในการช่วยเหลือ
 ไปเป็นอันมาก นอกจากนั้นการเมองภายในก็ไม่เรียบร้อย และตั้งแต่
 การรบที่คัลของแล้ว กองทัพเรือก็ไม่เข้มแข็งเท่าที่กองทัพอังกฤษ
 ควรจะเป็นได้ ฐานะเหตุการณ์โดยทั่วไปเป็นเช่นนั้น อังกฤษจึง
 ดำเนินการรุกไม่ได้ ต้องปล่อยให้ข้าศึกมีความคิดที่จะเตรียมรบได้
 เต็มที่

ฉะนั้นฝรั่งเศสจึงได้ถือโอกาสดำเนินการอย่างฉ้อฉลหลาย
 ครั้ง ในปี ๑๗๕๕ ได้ลบล้างทหารไปขึ้นสก็อตแลนด์เพื่อช่วยให้
 เจ้าชาร์ลส์ เอ็ดเวิร์ด (Charles Edward วอลสวอร์ท) ขึ้นครองประเทศ

ในการดำเนินการครั้งนี้ทำให้ อังกฤษ ได้รับความลำบาก และยุ่งยากมาก
ตลอดมา จนถึงปี ๑๗๔๖ เมื่อเกิดการยุทธใหญ่ที่คัลโลเดน (Culloden)
จึงได้ล้มความคึกคักของพวกสก็อตที่จะเข้าปกครองสกอตแลนด์ ได้เป็นผล
สิ้นแล้ว

ในอินเดียตะวันออกนั้นทั้งบริษัทค้าขายฝรั่งเศสและอังกฤษได้ต่อสู้
กันในการเมืองที่จะเอาใจเจ้าเขตกันอย่างชอกหน้ำชอกตา เพื่อ
ให้อำนาจของตัวเด่นและเพื่อย่งอำนาจในอินเดียกัน ในปี ๑๗๔๖
บวร์ดอนแนซ (Bourdonnais) ผู้สำเร็จราชการ เกาะฝรั่งเศส (Ile de France)
ได้นำกองเรือเล็กไปยิงอินเดีย ณ ที่นั้นได้ปะทะเข้ากับกองเรืออังกฤษ
ในบังคับบัญชาของเพย์ตัน (Peyton) ถึงแม้ว่าการรบจะไม่แพ้ไม่ชนะ
กัน ก็แต่ อังกฤษ ต้องปล่อยให้ ฝรั่งเศส ยึด เขามาตรัส (Madras) ได้
โดยที่ขาดการสนับสนุนหรือกำลังหนุนทางยุโรป (ฝรั่งเศส) และขาด
การกระทำร่วมมือกัน ระหว่างบวร์ดอนแนซ กับดิวเปลซ์ (Dupleix) ผู้
สำเร็จราชการฝรั่งเศสในอินเดียจึงทำให้ฝรั่งเศสได้ชัยชนะไม่เต็มที่ แต่
คงยึดมาตรัสไว้ได้ตลอดสงครามนั้น

ในอเมริกาเหนือผู้สำเร็จราชการฝรั่งเศสในคานาดาได้เข้ายึด
โนวาสโกเชีย (Nova Scotia) ได้ ในปี ๑๗๔๔ แต่ภายหลังทหาร
อาสาสมัครจากนิวอิงแลนด์ (New England) ได้ต่อสู้ด้วยกลับไป ต่อ
มากองทหารอาสาสมัครนั้นได้กองเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของพีเตอร์
วอร์เรน (Peter Warren) มาสมทบเป็น กำลังหนุน จึง ได้ ดุ่ย สเบิร์ก
(Louisbourg) และ แบลมเบรตัน (Breton) ได้ ในปี ๑๗๔๖ อังกฤษ

และฝรั่งเศสต่างได้ส่งกำลังมาช่วยเมืองซกันฮัก กองเรือฝรั่งเศสใน
 มังคัมมัญชาของฮังวลด์ (Duc d'Anville) ได้เกิดลอบก่อกบฏเรืออังกฤษ
 ไปถึงโนวาสโคเชียได้ แต่ในระหว่างเส้นทางเรือได้ถูกพายุบอยซา
 และเกิดโรคภัยขึ้นในเรือ จึงทำอะไรไม่ได้เลย ฝ่ายอังกฤษเตรียม
 การที่จะส่งกำลังหนุนไปเช่นเดียวกัน แต่ล่าช้าไป ยังเอื้อมระยะนั้น
 การรบทางบกในแพลนเคอร์สอังกฤษและฮอลแลนด์กำลังอยู่ในอันตราย
 อังกฤษจึงเห็นว่าควรให้กองทัพเรือใน มังคัมมัญชาของ เลสทอคค์ ไป
 ดำเนินการต่อเมืองลอริเอนต์ (Lorient) ซึ่งเป็นเมืองท่าสำคัญจาก
 อินเดียนะ ทงกันคาดกันว่าเมื่อดำเนินการต่อเมืองนั้นแล้วอาจทำให้พวก
 โปรเทสแตนท์ในเมืองนั้นลุกขึ้นก่อกบฏการลอบทำให้ฝรั่งเศสต้องกระจ่าย
 กำลังมาทางบ้าน การรบในแพลนเคอร์สก็จะเบาบางลง การ
 ดำเนินการครั้งนี้ไม่ได้ผลเลย เพราะขาดการร่วมมือกันระหว่าง
 เลสทอคค์กับเซนต์แคลร์ (St. Clair) ผู้บัญชาการทหารบก

ในปี ๑๗๕๗ ฝรั่งเศสได้ส่งกองเรือและทหารจากโรซฟอว์ท์ไป
 เพิ่มเติมในคานาดาและอินเดียนตะวันออกอีก กองเรือที่จะไปคานาดา
 นั้นอยู่ในมังคัมมัญชาของรองกีแอว (Marquis de la Jonquière), ที่จะ
 ไปอินเดียนตะวันออกในมังคัมมัญชาของกรูต เด แซงต์จอร์จ (Groux de St. George)
 ระหว่างเส้นทางออกจากโรซฟอว์ตันทั้งสองกองนี้ได้เดินทางร่วมกันไป
 ก่อนหน้านั้นอังกฤษได้รู้วันเวลาที่ฝรั่งเศสจะส่งกองเรือในมังคัมมัญชาของ
 แอนสัน (George Anson) วันที่ ๑๕ พฤษภาคมทั้งสองได้เห็นกันเข้าที่

แหลมพนังแก้ว ของกัณธรและซังคอรจโกะเรือประจัญบาน ๔ ลำ
เรือฟริเกต ๒ ลำ และเรือค้าขาย ๖ ลำ คอยประวิงไว้เพื่อให้เรือ
อื่น ๆ หนีไปได้ และโต้ต่อสู้ประวิงแอนสันซึ่งมีกำลังมากกว่าไว้ได้
จนค้ากวยความสามารถเรืออื่น ๆ หนีหนีออกไปได้ แต่ต้องเสียเรือไป
ราว ๑๑ ลำ

ตอนปลายปี ๑๗๔๗ อังกฤษได้รัยข่าวอีกว่าฝรั่งเศสกำลังเตรียม
การระดมกองเรือค้าขายจากไวซฟอรัท ไปยังอินเดียตะวันตก จึง
ได้ส่งกองเรืออีกกองหนึ่งในยังคัมเบียของ ฮอค (Edward Hawke)
ไปคอยสกัด วันที่ ๑๕ ตุลาคมกองเรืออังกฤษได้เห็นกองเรือค้าขาย
ฝรั่งเศส ๒๕๐ ลำในความควบคุมของเรือประจัญบาน ๘ ลำ ในยังคัม
เบียของเลตังค็อนแนร์ (L'Estanduere) เลตังค็อนแนร์เห็นอังกฤษมี
กำลังมากกว่า (อังกฤษมีเรือประจัญบาน ๑๔ ลำ) ก็ทำการระดมคอยรัย
กวยเรือประจัญบาน ๘ ลำนั้น ส่วนเรือค้าขายนั้นได้สั่งให้ใช้โยเด็มที่
หนีไป ฮอคได้สั่งให้ขยไล่แต่ถูกเลตังค็อนแนร์ต้านทานประวิงไว้ จนค้า
ในที่สุดฝรั่งเศสได้เสียเรือไป ๖ ลำ อีก ๒ ลำหนีรอดกลับไปยัง
เบรชต์ได้ อังกฤษก็ชอยช้ำมากจนไม่สามารถติดตามต่อไปได้ แต่
ฮอคได้ส่งเรือเร็วไปแจ้งแก่ กองเรือในอินเดียตะวันตกถึงการเดินทาง
ของกองเรือค้าขายฝรั่งเศสนั้น กองเรือนั้นจึงได้ออกมาสะกัทาง
และในที่สุดรัยเรือค้าขายนั้นได้ ๓๐ ลำ

ในระหว่างนี้ ฝ่ายที่ทำสงครามทั้งหลายรู้สึกเบื่อหน่าย ต่อการสงครามขึ้น ในที่สุดจึงได้ทำสัญญาสันติภาพกันที่อาเคิน (Aachen, ฝรั่งเศส Aix-la-Chapelle) ในปี ๑๙๔๘ ระหว่างอังกฤษกับข้าศึกของอังกฤษ ต่างก็ยังไม่ได้รับผลอันใดเลยเช่นก่อนเกิดรบเกิดขึ้น ส่วนออสเตรียนั้นก็ต้องเสียดินแดนไปบ้าง เช่นเสียดินแดนแก่ปรัสเซีย เสียดินแดนมา (Parma) และ พิซาเซนซา (Piacenza) แก่ สเปน ฝรั่งเศสและอังกฤษแลกลับมาต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์กัน แต่ปัญหาสำคัญซึ่งเป็นข้อพิพาทระหว่างอังกฤษกับสเปนยังไม่ตกลงกันได้ คือสเปนยังถือสิทธิที่จะตรวจค้นเรืออังกฤษได้เสมอ

ความเสียหายในจำนวนเรือระหว่างสงครามนั้นดังนี้:

ประเทศ	รายการ	เรือประจัญบาน ลำ	เรือรบอื่นๆ ลำ	เรือค้าขาย ประมาณ ลำ
อังกฤษ	ถูกยิง ถูกทำลาย, เกย ฝัง, ซนหิน, รวม	๑๑	๒๐	๓,๒๐๐
ฝรั่งเศส	ถูกยิง ถูกทำลาย, เกย ฝัง, ซนหิน, รวม	๑๖	๑๓	๓,๔๐๐
สเปน	ถูกยิง ถูกทำลาย, เกย ฝัง, ซนหิน, รวม	๑๓	๑	

บทที่ ๑๒

สงครามแย่งเมืองขึ้น (สงครามเจ็ดปี)

ปี ๑๗๕๖—๑๗๖๓

สงครามสืบราชสมบัติของสเปนได้สงบลงได้ก็เพราะฝ่ายที่ทำสงครามกันเกิดเบื่อหน่ายต่อสงครามขึ้น แต่ข้อขัดข้องตามสัญญาสันติภาพที่อาเคนไม่ถึงความสงบระหว่างประเทศทั้งหลายนั้นได้ เช่น ปัญหาเรื่องทิศเปลี่ยนยังขึ้นกรณีพิพาทที่จะตรวจค้นเรืออังกฤษอยู่เสมอ. สหราชอาณาจักรได้ยอมยกทะเลเดิวนให้แก่โปรตุเกสแต่ยังไม่ยอมรับนับถือประเทศนั้นว่าเป็นมหาประเทศ โปรตุเกสมีความรู้สึกเช่นเดียวกัน ฉะนั้นเมื่อพระนางเอลิซาเบธ (คนละครกับเอลิซาเบธอังกฤษ) ได้ขึ้นครองราชสมบัติในโปรตุเกสก็ทำให้โปรตุเกสกระหายที่จะทำสงครามอีก ดังที่ได้เกลี้ยกล่อมสหราชอาณาจักร, แชกซอน, สวีเดนและ อังกฤษให้ช่วยกันรุกรานโปรตุเกส แต่ประเทศทั้งหลายที่กล่าวแล้วนั้นยังไม่อยากจะให้เกิดสงครามขึ้นเลย เรื่องจึงได้เงียบไปชั่วคราว ส่วนพระเจ้าฟรันทซ์ที่ ๒ (เฟรเดอริคมหาราช) แห่งโปรตุเกสก็เห็นว่าเช่นนั้นก็พยายามจะเข้าหาฝรั่งเศสและอังกฤษ ในตอนนั้นอังกฤษไม่เล่นด้วย เพราะพระเจ้าจอร์จที่ ๒ ซึ่งครองทั้งอังกฤษและไอร์แลนด์เกรงว่าอันโนแปร์จะอยู่ในอันตรายถ้าโปรตุเกสมีอำนาจมากขึ้น ในระหว่างนั้นสหราชอาณาจักร, โปรตุเกสและ แชกซอนได้เป็นสัมพันธมิตรกันอย่างแน่นหนาขึ้น ส่วนสวีเดนได้เข้าร่วมด้วยภายหลัง ท่ามกลางประสงครามครั้งนี้ คือทำลายอำนาจของโปรตุเกสเสียให้ได้.

ในระหว่างเหตุการณ์ระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสได้ทำให้สภาพ
 การเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในแง่ของผลประโยชน์ทั้งสองแห่งและแข่งขัน
 กันในการค้าขายและการหาเมืองขึ้นในอินเดียตะวันออก คือเปเลกซ์
 ผู้สำเร็จราชการฝรั่งเศสในอินเดียได้ดำเนินการอย่างระมัดระวังที่จะเพิ่ม
 เมืองขึ้นทางบกให้แก่ฝรั่งเศส แต่ไม่ช้าคือเปเลกซ์ก็ได้ออก
 สามารถคือโรเบิร์ตไคลฟ์ (Robert Clive) บริษัทค้าขายเองต่างก็
 ดำเนินการแย่งอำนาจและผลประโยชน์เช่นเดียวกัน ถึงกับเกิดรบ
 กันขึ้นหลายครั้ง ในอเมริกาเห็นสภาพการณ์ก็ไม่แปลกกับที่อินเดีย
 ฝรั่งเศสพยายามที่จะยึดเอาดินแดนแถวลุ่มน้ำโอไฮโอ (Ohio) เพื่อให้ดิน
 แดนเป็นเส้นเดียวกันกับดินแดนที่ไทยได้ไว้ในแคนาดาและแควมิสซิสซิปปี
 (Mississippi) แต่ตนทนได้ถูกกองทหารอาสาสมัครจากนิวอิงแลนด์
 ต้านทานไว้ เช่นที่รัฐบราว อังกฤษและฝรั่งเศสก็ตั้งกองค่ายอยู่ไม่ได้
 ต่างก็พยายามส่งกำลังไปสนับสนุนไว้เสมอ ในปี ๑๗๕๕ อังกฤษ
 ก็ส่งกองทัพเรือในบังคับบัญชาของบอสคาเวน (Edward Boscawen)
 ออกไปสกัดทางกองเรือฝรั่งเศสซึ่งเดินทางจากเบรชตาร์ไปตานาคา
 เพื่อสนับสนุนการหาและแย่งเมืองขึ้น บอสคาเวนได้ไปตั้งมั่นอยู่แถว
 นิวฟันด์แลนด์ กองเรือฝรั่งเศสจากเบรชตาร์ก็ผ่านมาทางนั้นแต่ยังเฉียด
 หมดตกหนัก อังกฤษจึงเห็นเรือฝรั่งเศสเพียง ๔-๕ ลำและยิงได้
 ๒ ลำ ภายหลังได้เกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้นในกองทัพเรือ บอสคาเวน
 จึงเดินทางกลับ ทั้งแต่เข้าไปการรบก็มีเกือบทั่วไปทุกหนทุกแห่งทั้งๆ

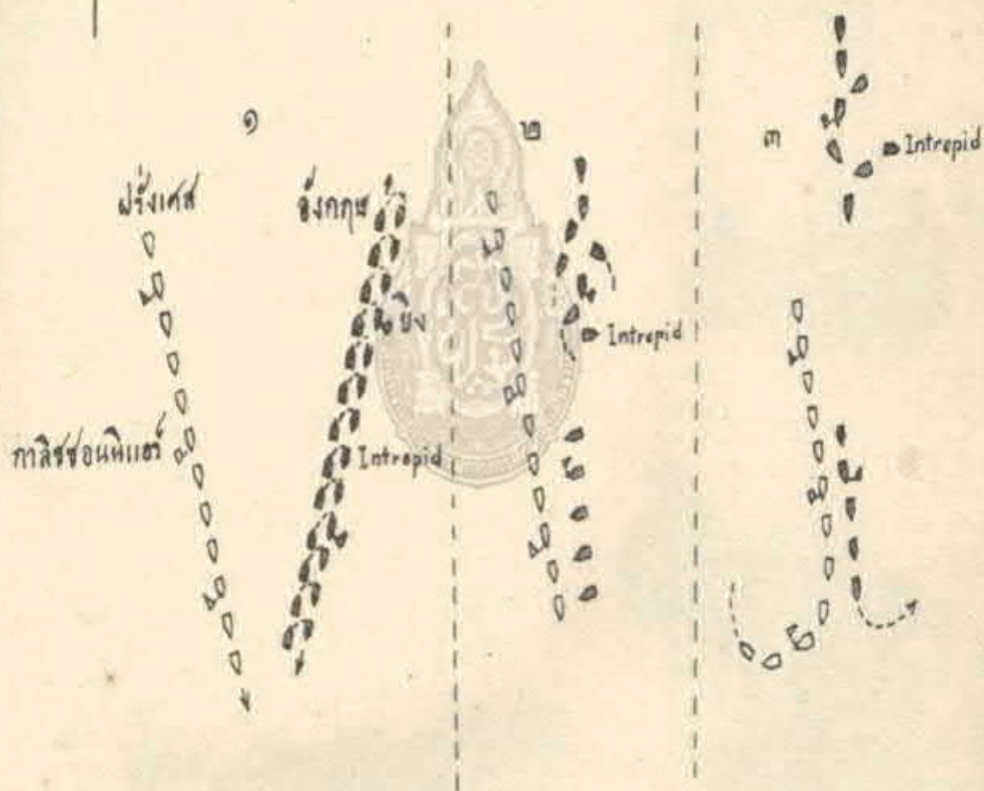
รัฐบาลทั้งสองยังมีได้ประกาศสงครามกันจนถึงปลายปี ๑๗๕๕ นั้น อังกฤษได้กวาดเรือค้าขายของฝรั่งเศสเสียประมาณ ๓๐๐ ลำ และจับคนประจำเรือเป็นเชลยเสียประมาณ ๖,๐๐๐ คนนับว่าเป็นผลเสียหายอย่างร้ายกาจสำหรับฝรั่งเศส เพราะฝรั่งเศสหาคนประจำเรือรบได้ยาก

ในระหว่างนั้นฝรั่งเศสก็เริ่มเคลื่อนทหารไปไว้ตามฝั่งแควซองอังกฤษ เพื่อดูแลให้อังกฤษหลงไปว่าฝรั่งเศสเตรียมการจะมายึดชัยภูมิเกาะอังกฤษ แต่ความจริงมีความประสงค์จะกำนันการใหญ่อีกทางหนึ่ง

วันที่ ๑๐ เมษายน ปี ๑๗๕๖ กองเรือดำเลียง ๑๕๐ ลำพร้อมด้วยทหารบก ๑๕,๐๐๐ คนในบังคับบัญชาของริชเชลเลอ (Duc de Richelieu) ออกเดินทางจากตุลวงในความร่วมมือของมาร์ควิสกาซอนนีแอร์ (Marquis de la Galissonnière) คือจากนั้นมา ๑๕ วัน กองเรือดำเลียงนั้นก็ถึงทหารซนบกบนเกาะมินอร์คา และเข้าล้อมเมืองท่ามาฮอง (Port Mahon) ไว้

ฝ่ายอังกฤษไม่ได้คิดถึงเหตุการณ์ทางนี้เลย มีแต่เตรียมการป้องกันและการเหยียบย่ำของฝรั่งเศส แต่ครั้นค่อย ๆ ชูก็ไม่เห็นฝรั่งเศสทำอะไรจึงเกิดความรู้สึกว่าเมืองซนต่างๆในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมีขีปนาวุธและมินอร์คาเป็นต้นจะอยู่ในที่อันตรายจึงได้จัดส่งกองเรือกองหนึ่งในบังคับบัญชาของรอนบิง (John Byng) เพื่อดำเลียงทหารไปเพิ่มเติมณตำบลเหล่านั้น ซึ่งได้เดินทางออกจากอังกฤษวันที่ ๖ เมษายน วันที่ ๒ พฤษภาคมได้มาถึงขีปนาวุธ ณที่นั้นจึงทราบว่าฝรั่งเศสได้ยึดมินอร์คาไว้แล้วก็ออกเรือตรงไปณที่นั่นทันที

การยทชทมนรคา

INTERDISCIPLINARY

การยทหที่มินอรคา

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ปี ๑๙๕๖

กองเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของข้า มีเรือประจัญบาน ๑๓ ลำ
เรือฟริเกต ๖ ลำ ยันรวมทั้งหมดประมาณ ๑๙๓๔ กระบอก

กองเรือฝรั่งเศสในบังคับบัญชาของ กาลิซซอนนีแอว์ มีเรือประจัญ
บาน ๑๒ ลำเรือฟริเกต ๖ ลำ ยันรวมทั้งหมดประมาณ ๑๙๐๐ กระบอก

เมื่อเรือลาดตระเวนมารายงานว่าอังกฤษได้เกินทางใกล้เข้ามา
แล้วกาลิซซอนนีแอว์ก็ออกเรือทันที เพื่อยิงกันเมื่อเข้ามาของรากทาง
ทะเลไว้ไม่ให้อังกฤษเข้ามาช่วยเหลือไทยด้วยการใด ๆ.

วันที่ ๒๐ เวลาเช้า ๘.๐๐ ฝรั่งเศสแล่นกระบวนตามกันมาทาง
ซ.ซ.อ. ระหว่างกองเรืออังกฤษกับเกาะมินอรคา ซึ่งก็ได้จัดกระบวน
ตามกันและแล่นตัดหน้ากระบวนของฝรั่งเศส.

เมื่อคราวที่กลับมาจากอิตาลี ครั้งการยทหที่คลองย ๑๙๔๔ นั้น บัง
ไกเป็นกรรมการผู้หนึ่งที่กลับให้ลอบมาอิตาลี เพราะว่ามาอิตาลี ไม่
ปฏิบัติตามคามซอซังคัยการรบคัยไม่นำเรือให้มาอยู่ตรงกันลำต่อลำแล้ว
ก็หันพรอมกันเข้าคอดชาคักลาคอลา ครั้งนั้นถึงคราวที่ท่านจะทิ้งทำ
เช่นนั้นบ้างและจำบนจะต้องเกรงต่อซอซังคัย มิฉะนั้นท่านคงจะได้รบ
ไทยเช่นเดียวกับที่กลับมาแล้ว.

ทั้งนั้นยังร่นากองเรือผ่านกระบวนเข้าคักไปเพื่อยิงทางเหนือลม
และเพื่อนำกระบวนให้เป็นไปตามซอซังคัยการรบนั้น แต่เมื่อยังได้นำ

กระบวนเรือผ่านไปแล้วก็สั่งให้หันกลับเพื่อรักษาให้เรือลำต่อลำอยู่ตรง
กัน แต่ขณะกระบวนทั้งสองไม่ขนานกัน ฉะนั้นระยะระหว่างเรือ
ก็ตรงกันทางหัวและทางท้ายกระบวนจึงต่างกันมาก ส่วนขบวนเมื่อ
เห็นว่าเรืออยู่ตรงกันแล้วเวลาประมาณ ๑๕๐๐ ก็สั่งให้หันเข้าที่ เราจะ
เห็นว่า การเข้าที่ในขณะเรือต่างๆ จะเข้าทำการพร้อมกันไม่ได้ เพราะ
ระยะระหว่างกองเรือทั้งสองไม่สม่ำเสมอจนกระทั่งได้กล่าวแล้ว

ตลอดเวลานี้ฝ่าย กาลิซซอนนี่แอร์มีได้ทำอะไรรอคจากรั้วกระ
บวนไว้คอยรับอย่างเรียบร้อยและให้ใบกินลมน้อยเพื่อคอยการต่อสู้ของ
อังกฤษเท่านั้น

ฝ่ายอังกฤษเมื่อได้รบแล้วก็สั่งให้ถอย กองหน้าก็หันตามลมเข้า
ต่อสู้ทันที แต่ได้ถอยถอยไปเรื่อยๆ จนกระทั่งถอยเข้าที่ถอย
การยิงไม่ได้เท่าไรเพราะหันหัวเรือให้ เรือกองหน้า ๖ ลำนั้นจึงถูกยิง
ขบช้ำมาก เรือลำที่ ๖ ("Intrepid") ได้ถูกยิงเสาหน้าหัก เรือหัน
ชนหาดและขวางทางเรือลำอื่นๆ เรือลำท้ายๆ จึงหลบไปทางขวาบ้าง
ทางซ้ายบ้าง หยกบ้าง เกิดรวนกันและเกิดขวางทางยิงกันเองเป็นอัน
มาก ยิ่งขยับอยู่ในเรือลำที่ ๑๐ ก็ไม่หันเข้าทำการตี เพราะเกรงว่าจะ
ผิดข้อข้อบังคับซึ่งให้เรือรักษาสถานในขณะทำการรบ จึงลงเลิกลง
พลอย ทำให้เรือลำอื่น ๆ ข้างท้ายไม่เข้าทำการรบ เช่นเดียวกันเพราะ
นายไม่ทำตัวอย่าง

การขึ้นบันได

การผูกพันกัน

๒๐ พฤษภาคม ๑๙๕๖

ซันเซ่นน ซังกฤษ เกรงว่า ซันโนแฟร์ ซึ่งเป็น รัฐูรวมกับคนระลอก
ฝรั่งเศสต่อกั จึงหันมาทำสัญญา สัมพันธมิตร กับ ปรัสเซีย ทันที
ฝรั่งเศสเกรงอำนาจของปรัสเซียอยู่ยั้งจึงหันเข้าหาออสเตรีย, รัสเซีย,
แซกซอนและสวิตเซอร์แลนด์เพื่อเข้าร่วมในวงสัมพันธมิตรนี้ด้วย เพื่อทำลาย
ปรัสเซียให้ไ้เร็วที่สุด

การรุกรานของฝรั่งเศส เห็นว่า ปรัสเซีย ประเทศเดียวที่ต่อสู้กับ
ข้าศึกถึง ๕ ประเทศ แต่โดยความสามารถของพระเจ้าฟรีดริชที่ ๒
จึงได้ต้านทานประเทศทั้งหลายไว้ได้อย่างสงคราม สงครามซึ่ง
พระเจ้าฟรีดริชที่ ๒ ได้ต่อสู้กับจักรวรรดิฝรั่งเศส เรียกกันสั้นๆ
กันว่า "สงครามเจ็ดปี" (ในที่นี้ไม่กล่าวถึงสงครามทางบกซึ่ง
ทรงรบว่าเป็นสงครามที่สำคัญสงครามหนึ่งในประวัติศาสตร์ เพราะจะ
เป็นเรื่องที่ยาวและชกประการหนึ่งและอีกประการหนึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์
กับสงครามทางเรือเท่าไร)

กองทัพเรืออังกฤษ เวลานี้ มีเรือ ประจัญบาน ประมาณ ๑๓๐ ลำ
ฝรั่งเศสเพียง ประมาณ ๖๕ ลำ และการรักษาไมโครที่พร้อมทั้งคน
ประจำเรือก็หายากด้วย นอกจากนั้นฝรั่งเศสไม่ได้คิดที่จะรวมกำลังเพื่อ
ต่อสู้กับอังกฤษโดยเฉพาะ มีวี่แวงแต่สงครามทางบกเพื่อทำลาย
ปรัสเซียเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอังกฤษซึ่งในขณะนั้นมีพิทท์ (William
Pitt) เป็นอัครมหาเสนาบดี และเป็นผู้ คำนึง รัฐ ประศาสน์ของ
ประเทศได้คำนึงการตรงกันข้ามกับความคึกคึกคึก ไม่ได้ช่วย

ปรัสเซียในทางกำลังเท่าไร โดยมากมักช่วยด้วยเงินและเครื่องอาวุธ
ยุทธภัณฑ์ นอกจากนั้นก็ได้นำเงินมาช่วย ทางอื่นโดยดำเนินการ
คือฝรั่งเศสและ ชัคอวเมืองท่าฝรั่งเศสไว้เป็นควรวาง เพื่อเป็น
การกระจายกำลัง (diversion) ฝรั่งเศสเพื่อผ่อนเบาให้ปรัสเซียประการ
หนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อระมัดระวังการแย่งเมืองขึ้นฝรั่งเศสได้
สะดวกขึ้น

แม้อังกฤษจะได้ทำการชัคอวก็จริง แต่บางครั้งบางคราวของเรือ
ฝรั่งเศสแอบเล็ดลอดหนีไปได้ เช่นในปี ๑๗๕๗ ของเรือฝรั่งเศสได้
ลอบหนีจากเบรชต์ ไปยังลิสบอนได้ เป็นเหตุให้อังกฤษถึงกับต้องเลิก
ล้มความมึนงงที่เมืองนั้น ในปี ๑๗๕๘ โดยการกระทำร่วมมือ
ระหว่างบอสตันกับแอมสเตอร์ดัม (Amsterdam) อังกฤษจึงได้เมืองลิสบอน
ได้พร้อมกับแหลมเบรตันและเกาะพรินซ์เอ็ดเวิร์ด (Prince Edward Island)
และในปีเดียวกันนั้นเอง กองเรืออังกฤษ ๒ กองในบังคับบัญชาของ
มาร์ช (H. Marsh) และเคพเพล (August Keppel) ได้ตีเซเนกัล
(Senegal) และกอรู (Gorée) ได้

ในปี ๑๗๕๗ นี้อังกฤษได้ส่งกองเรือในบังคับบัญชาของโนว์เลส
(Chas. Knowles) ไปดำเนินการต่อเรือฟรังก์ การดำเนินการตอนต้น
ก็ว่าได้ผล คือได้ระดมยิงทำลายขีปนาวุธเสียเป็นอันมาก แต่ครั้งระดม
พลขึ้นบก เห็นว่าไม่มีประโยชน์และไม่สามารรถทำได้เลยต้องถอย
กลับ

ในปี ๑๗๕๘ อังกฤษได้ส่งกองเรืออังกฤษหนึ่งไปยังคัมป์ มีบัญชา
ของฮอคไปดำเนินการแถวบริเวณนอก ฌ็องที่ปะทะเข้ากับกองเรือ
ฝรั่งเศสกองหนึ่งซึ่งเตรียมจะส่งกำลังไปช่วยลยสยวิก แต่ทั้งทำอะไร
ฝรั่งเศสไม่ไ้ ในปีเดียวกันนั้นเองอังกฤษได้ดำเนินการใหญ่ต่อฝั่ง
ฝรั่งเศสเพื่อกระหายกำลังของฝรั่งเศสมาทางคัมป์ เพื่อผ่อนเบาแก่
ปารีสซึ่งกำลังตกอยู่ในที่คับขัน ในการดำเนินการครั้งนี้อังกฤษ
ลำเลียงทหารบก ๑๘,๐๐๐ คนไปยังคัมป์มีบัญชาของคียค แห่งมาร์ลเชอ
เรือ ในความควบคุมของกองเรืออังกฤษ ในคัมป์มีบัญชาของโฮว
(Richard Howe)

ในเดือนมิถุนายนอังกฤษได้เปลี่ยนยุทธวิธีเข้าบ้านเรือนและ ทำการ
ยิงเมือง ซังต์มาโล แต่ไม่สามารถที่จะเข้าตึกเมืองนั้นได้ ในไม่
ช้าก็ถอยไปและลำเลียงทหารบกที่เกาะไวท์ เพราะได้เกิดโรคภัย
ไข้เจ็บขึ้นในระหว่างทหาร ปลานบนอังกฤษได้ลำเลียงทหารบกขึ้น
มาอีกได้เข้ายึดและทำลายเมืองนอร์บริกเสีย แต่กลับไปตีซังต์มาโล
อีกได้พ่ายแพ้อย่างพินาศถึงกับถอยกลับ.

ในปี ๑๗๕๘ ฝรั่งเศสได้ส่งกองเรือ พร้อมด้วย กองเรือ ลำเลียง
ไปยังคัมป์มีบัญชาของอาเช (Comte d'Aché) และลัลลี (Comte de Lally)
ไปดำเนินการในอินเดียตะวันออก ฌ็องการรบก็เริ่มมากขึ้น เกิด
สงครามแล้ว นับว่าเพราะเหตุนี้ ค็อสเพลกซ์ ได้เห็นนโยบายรวม
พวกเจ้าแซกไวเป็นพวกเป็นอันมากซึ่งเมื่อภายหลังค็อสเพลกซ์ ถูกเรียก
กลับก็ยังทำให้ฐานะของฝรั่งเศสในอินเดียอยู่ ต่อมาในปี ๑๗๕๖—

๑๗๕๗ อังกฤษกลับมามีอำนาจขึ้นตามลำดับ เพราะว่าอังกฤษได้ส่ง
กำลังในบังคับบัญชาของวัตสัน (Chas. Watson) และโคลฟ์มาช่วยอีก
แค่พอเอาชนะและผลักดันมาถึงกลับทำให้กำลังกันได้อีก อาเซไคำเนิน
การบนบกอย่างเข้มแข็ง ส่วนทางเรือนั้นอาเซไคทำการรบกับกองเรือ
อังกฤษ [ซึ่งเมื่อวัตสันถึงแก่กรรมแล้วโพคอค (George Pocock) ทำ
การแทน] ถึงสองครั้งก็ไม่แพ้ไม่ชนะกัน ในการรบครั้งสุดท้าย เรือ
ของอาเซชบยชำรุด ไม่สามารถที่จะซ่อมแซมในอินเดียนได้จึงได้ลอย
ไปยังเกาะฟรังซ์ การถอยของอาเซไคจึงทำให้การดำเนินการของ
ลลิตต่อมาครัสไม่ได้ผลตามประสงค์ เพราะอังกฤษสามารถที่จะทำการ
ค้าเลี้ยงโคได้จากทางทะเล ฝ่ายอาเซไคมาถึงเกาะฟรังซ์แล้วกลับเห็น
ว่า ทนของชาวแคสตันเลื่องกว่าที่ตนเคยชก จึงหันกลับมาอินเดียน
ในปี ๑๗๕๙ และไคปะทะเรือกับโพคอคอีกครั้งหนึ่งอย่างทรหฤ แต่
ก็ไม่แพ้ไม่ชนะกันอีก ต่อมาเมื่ออาเซไคเห็นว่าท่านไม่สามารถที่จะ
รักษาเรือไว้ ให้พร้อมที่จะทำการรบไคได้สมอกก็เดินทางกลับฝรั่งเศส

ปี ๑๗๕๙ ฝรั่งเศสซึ่งขณะนั้น ชัวเซิล (Duc de Choiseul) เป็นผู้
บัญชาการประเทศได้วางแผนใหญ่ที่จะทำลายอังกฤษเสียให้ไค แผนนี้
คือการเหยียบย่ำเกาะอังกฤษซึ่งเราไคเคยเห็นมาหลายครั้งแล้วนั่นเอง
แผนนั้นมิว่าให้รวบรวมเรือหลวงทัพเรือไว้ที่เบรชต์ และคลองให้มาก
ที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วให้มารวมกำลังกันที่เบรชต์ เมื่อพร้อมแล้วให้
กวบคุมกองเรือค้าเลี้ยงซึ่งค้าเลี้ยงทหารบก ๒๐,๐๐๐ คนจากชาวกีเบร

รอง อ้อมไป ทาง ตะวันตก ของไฮร์ แลนด์ ไปยัง แม่น้ำไคลด์ (Clyde)
 ครั้นแล้วให้ออกเดินทางอ้อมไปทางเหนือของสกอตแลนด์ ไปยัง แพลน
 เทอร์ดี เพื่อทำการควบคุมกองเรือดำเลียงซึ่งจะดำเลียงทหารบกอีก
 ๒๐,๐๐๐ คนจาก ทั่นนไปยังเคนท์ (Kent) ในขณะเดียวกันนี้ให้กอง
 เรืออีกกองหนึ่ง จาก เกิ่งแควร์ค ดำเลียง ทหารบก ๑,๒๐๐ คนไป ยังไฮร์
 แลนด์เพื่อล่อให้ อังกฤษตั้งกระพ่ายกำลัง แต่แผนดำเนินการอันนี้ต้อง
 เลิกล้มไป เพราะกองทัพเรืออังกฤษกองหนึ่งใน บังคับบัญชาของบอส
 คาเวนซึ่งทำการ บุกเข้ากองทัพเรือฝรั่งเศสอยู่แถวหน้าเมืองกลอง ใต้
 ทำลายกองทัพเรือฝรั่งเศสในบังคับบัญชาของ ลากลิอ (La Glue) ซึ่ง
 เดินทางไป เบรชต์ ในการยุทธทลากอสในปี ๑๗๕๘ และกองทัพเรือ
 อังกฤษอีกกองหนึ่งในบังคับบัญชาของฮอกซึ่ง บุกเข้าเบรชต์ อยู่ใต้ชัย
 ชนะต่อกองทัพเรือฝรั่งเศสในบังคับบัญชาของ กองฟลังซ์ (Conflans)
 ซึ่ง ออกมาจากเบรชต์ ในการยุทธทลากอสในปี ๑๗๕๘ ส่วน กอง
 เรือ จากเกิ่งแควร์คในบังคับบัญชาของทอโรต์ (Tharot) ได้เดินทางไป
 ยังไฮร์แลนด์ ได้โดยปราศจากอันตราย แต่ครั้นมาถึงที่นั่นก็ทำอะไร
 ไม่ได้ ต่อมาเมื่อเดินทางกลับก็ได้ถูกทำลายเสียระหว่างทางนั้นเอง
 ทั้งนี้ไปเพราะกล่าวถึงการยุทธทลากอส และที่เคเบรอนไว้นาง
 พอสสังเขป

การยุทธทลากอสวันที่ ๑๘ และ ๑๙ สิงหาคม ปี ๑๗๕๘

กองทัพเรือ อังกฤษในบังคับบัญชาของ บอส คาเวน ซึ่งมีเรือ
 ประจัญบาน ๑๓ ลำและเรือฟริเกต ๑๐ ลำได้ออกเดินทางจากกลองไป

ยังยิบรอลตาร์เพื่อลำเลียงเสบียงอาหารน้ำและเพชชอมแซม วันที่ ๑๙ สิงหาคมเวลาเช้าเรือฟรีเกตทวิกาการณ อยู่แถว ปากช่อง ยิบรอลตาร์ ได้รายงานว่า กองทัพเรือฝรั่งเศสได้ผ่านไปแล้ว กองทัพเรือฝรั่งเศสกองนี้อยู่ในบังคับบัญชาของลาคัสและมเรือประจัญบาน ๑๐ ลำ เรือฟรีเกต ๓ ลำได้ชักธงขึ้นทางจากทุลองเพื่อไปสมทบกับกองทัพเรือที่เบรุตตามแผนใหญ่ที่โคกล่าแล้ว

พอยบอสคาเวนได้รับ รายงานเช่นนั้น ก็สั่งให้ กองทัพเรือของท่าน ออกติดตามไปทางตะวันตก ในตอนกลางคืนเรือประจัญบานฝรั่งเศส ได้เกิดพลัดกันและเรือประจัญบาน ๓ ลำได้เข้าไปจอกเลาะในคาทิส ที่ เหลืออยู่อีก ๗ ลำนั้นรุ่งขึ้นเช้าได้ถูกอังกฤษยิงด้วยไอ้ ๑๐ ลำ คันรุ่งขึ้น ได้เห็นแยกเขี้ยวออกไปจากลาคัสอีก ๒ ลำ ที่เหลืออีก ๔ ลำได้เข้าไป เกยฝั่งอยู่ในอ่าว ลากอส ถึงณที่ป้อมที่กละเป็นกลางก็วิ่ง แต่ยบอสคาเวนก็ทำเป็นไม่รู้ ไม่ชี้ ได้เข้าไปทำการต่อเรือทั้ง ๔ ลำ นั้นและยิงได้ ๒ ลำ อีก ๒ ลำเขาออกไม่ไ้จึงเผาเสีย

การยุทธที่กีเบอรอง วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ปี ๑๗๕๘

กองทัพเรืออังกฤษในบังคับบัญชาของฮอคมีเรือประจัญบาน ๒๑ ลำ และเรือฟรีเกตหลายลำ ขึ้นรวมทั้งหมกประมาณ ๑,๖๖๖ กระบอก กองทัพเรือนี้เข้าจอกอยู่ในอ่าวกีเบอรองเพชชอยคุมเชิง กองเรือลำเลียง ฝรั่งเศสซึ่งรวมอยู่ในบริเวณใกล้ๆ นั้น วันที่ ๑ พฤศจิกายนเกิดพายุ

ใหญ่ขึ้นกระทำให้ สอศ. ต้องออกไป ทอริเบย์ พร้อม ท้ายกำลังส่วนใหญ่
 ที่ออกมาวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน เมื่อพายุค่อยซาลง กองพลอังกฤษนำกอง
 ทหารเรือมาเรือประจัญบาน ๒๑ ลำ เรือฟรีเกต ๔ ลำ ย่นทั้งหมดประมาณ
 ๑,๔๕๐ กระบอก ออกมาเพื่อทำลายกองเรืออังกฤษซึ่งยังเหลืออยู่ใน
 อ่าวคิเบอรอง แต่ในวันเดียวกันนั้นเอง สอศ. ก็ได้เดินทางจากทอริเบย์
 และวันที่ ๑๕ ได้รับข่าวว่ากองพลอังกฤษได้ออกมา สอศ. จึงเร่งอย่างเต็มที่
 ตรงไปยัง อ่าวคิเบอรอง ซึ่ง ท่านเองได้ว่า คง เป็น จุดมุ่ง ของ กองพลอังกฤษ
 วันที่ ๒๐ เวลาประมาณ ๑๐๐๐ ได้เห็นกองทัพเรือของอังกฤษ (ซึ่งได้มา
 ถึงที่นั่นก่อนหน้าท่านเพียง ๒-๓ ชั่วโมง) กำลังทำการขยี้ไล่กองเรือ
 อังกฤษในอ่าวคิเบอรอง สอศ. จึงให้สัญญาณให้ทำการขยี้ไล่ทันที ใน
 ตอนนั้น กองพลอังกฤษ ได้ยิงกระบอกยาว ๖ นิ้ว ๕ ลูก แต่ในไม่ช้าก็เลิก
 ความศึกที่จะสู้และได้นำเรือเข้าไปในหลุม น้ำคนและโศกมาก โดย
 เข้าใจเสียว่า สอศ. คงไม่ตามเข้ามาเป็นแน่ แต่กลับตรงกันข้าม สอศ.
 ไม่ยอมให้เหยื่อหลุมมือไปได้ ฉะนั้นเวลาประมาณ ๑๔๓๐ ท่านได้ให้
 สัญญาณเข้าต่อสู้โดยไม่มีข้อกังขาถึงยุทธวิธีตามแบบ, ภูมิประเทศและ
 ลมฟ้าอากาศ ขอให้ทำลายข้าศึกให้ได้ทีละตัวกัน จึงได้เกิดต่อสู้กัน
 อย่างสาหัส ขณะนี้ได้เกิดพายุใหญ่มาจากตะวันตก ถึงกับเรือฝรั่งเศส
 ๒ ลำซึ่งแยกของบนตึกศาลาลาวไว้ ได้คว่ำและจมลง เรือในกองทัพเรือ
 ทั้งสองได้ถูกลมพัดเข้าไปพลัดวันกันและเข้าไปติดกันก็หลายลำ พอสภา

ทั้งสองฝ่ายก็ร่วมมือกันไปเอง และต่างก็ทอดสมอ รุ่งขึ้นพายุก็นิ่งมลง
 อยู่ ฝรั่งเศสได้นำเรือประจัญบาน ๘ ลำหนีเรือออกไปยังโรซฟอร์ต อีก ๗
 ลำก็หนีเรือฟริเกต ๔ ลำได้หนีขึ้นไปตามลำแม่น้ำวิลเลน (Vilaine) ได้
 ต่อมาเมื่อเรือ ๗ ลำนี้ จะ กลับ ออก มาอีก เลยไปติดหินริมเลียบ ๓ ลำ
 และถูกซิงกถูกยิงตกไปได้ ๑ ลำ ฉะนั้นเรือในกองกฤษฎีกาได้เสีย
 เรือประจัญบานไป ๒ ลำโดยชนหินจม

ใน การรบ ทหารบก จะ เห็นว่า ชัยชนะได้ ปฏิบัติการ ตาม ชัยชนะ
 การรบทั้งได้กล่าวมาแล้วเลย แต่ชัยชนะ ทำเช่นนั้นเพราะเห็นว่าถ้า
 ปฏิบัติตามชัยชนะนั้นแล้วจะไม่ได้อะไรเลย ดังตัวอย่างในการรบที่
 ทูลงชัย ๑๗๔๔ และที่มอนธอเรีย ๑๗๕๖ เป็นต้นมา ท่าน แดงให้
 โลกเห็นว่าควรจัดหลักทำลายเป็นใหญ่ ปลอญให้ผู้นำทัพมีปฏิภาณ
 ได้เต็มที่ตามกาลเทศะเพราะถ้าจัดเคร่งตามยุทธวิธี ตามแบบแล้วจะไม่
 ได้ผลเลย

ในปี ๑๗๕๙ อังกฤษได้ส่งกำลังในบังคับบัญชาของมัวร์ (J. Moore)
 และฮอปสัน (Hopson) ไปดำเนินการในอินเดียตะวันตก ทั้งสองท่าน
 นี้ได้เริ่มดำเนินการร่วมมือกันเข้าต่อตีมาวันคืนก่อน แต่ไม่เป็นผล
 สำเร็จ ครั้นแล้วจึงได้หันไปดำเนินการต่อเกาะเกลอป (Guadeloupe) ซึ่ง
 ในที่สุดก็ทำได้ และในคานาตายังมีกำลังของอังกฤษอีกกำลังหนึ่งซึ่ง

มีเรือประจัญบาน ๒๒ ลำ เรือฟริเกต ๑๓ ลำ และเรืออื่นๆอีกเป็นอันมาก
พร้อมด้วย ทหารบก ๘,๐๐๐ คนในมณฑลบัญชาของ เซาท์เกรต
(Chas. Saunders) และวอลฟ์ (Wolfe) ได้ดำเนินการเข้าไปในลำน้ำ
ลอว์เรนซ์ (Lawrence) และดีเคอคว์เบคใต้ และต่อมาที่มอนทรีแอล
(Montreal) ได้ ถึงกันคานาตาทั้งหมดก็ตกอยู่ในเงื้อมมือของอังกฤษ

ในปี ๑๗๖๑ อังกฤษได้ยึดเมืองขึ้นของฝรั่งเศสในอินเดียนตะวันตก
ได้เกือบหมด และในปีเดียวกันนั้นเองในน้ำน่ายูโรปกำลังอังกฤษ
กำลังทรงซุ่มเรือประจัญบาน ๑๔ ลำ เรือฟริเกต ๘ ลำ เรืออื่นๆอีก
เป็นอันมากพร้อมด้วยทหารบก ๑๐,๐๐๐ คนในมณฑลบัญชาของเคพเพล
และฮอดจสัน (Hodgson) ได้ยึดเกาะเบลล์ได้ เกาะนั้นนับว่าเป็นฐานทัพ
ที่เหมาะสมสำหรับทหารบกจำนวนมาก

ในปีนั้นได้มีการเจรจาที่จะให้เลิกสงครามกันไปแล้ว แต่พอ
ฝรั่งเศสได้ทำสัญญาสัมพันธไมตรีกับสเปน (สัญญาซึ่งเกี่ยวข้องกับวงศ์
บูร์บง Bourbon) ก็เป็นที่รู้กัน อย่าง แน่ ๆ ว่า การเจรจาต่อไปไม่มี
ประโยชน์อันใด ฉะนั้นพิทท์ซึ่งเป็นอธิบดีเสนาบดีอังกฤษจึงเห็นว่า
ควรประกาศสงครามกับสเปนเสียทันทีเพื่อจะได้ยึดเอาทองเรือรบทุก
เงินสเปนซึ่งเวลานั้นยังอยู่ในอินเดียนตะวันตก แต่พวกเขาสืบค้นด้วยกัน
ไม่เห็นพ้องด้วย พิทท์จึงได้ลาออกจากตำแหน่ง

ฝ่ายสเปนนั้นพอทองเรือรบทุกเงินตกแล้วนั้น มาถึงสเปนก็
เริ่มหาเรื่องทันทีและประกาศสงครามกับอังกฤษในต้นปี ๑๗๖๒ ของ

ทัพเรือสเปนเวลานั้นมีเรือประจัญบานราว ๕๐ ลำและค่อนข้างทรศโทรม
มาก ฝ่ายอังกฤษนั้นยังคงมีเรือประจำการได้ถึง ๑๒๐ ลำ การทัพสเปน
ประกาศ สงคราม คราวนี้หาได้ทำให้ฐานะของอังกฤษ ก็ย่ำลงไปไม่
กลับทำให้อังกฤษได้รบผลประโยชน์เพิ่มขึ้น กล่าวคือมีโอกาสดำ
ครองเรือและยึดครองเมืองบนสเปนมากขึ้น

ถึงแต่ปลายปี ๑๗๖๑ แล้วกำลังอังกฤษกำลังหนึ่งในยังคัมพูชา
ของรอสันนี (Rodney) และมอนคตัน (Monckton) ได้รวมกำลังกันที่
อินเดียนตะวันตก และในต้นปี ๑๗๖๒ กำลังรบนักโคตเกาะของฝรั่งเศส
ได้เช่นมาร์ตีนิก, เกรนาดา (Grenada) และเซนต์ลูเชีย (St. Lucia)
เช่นกัน ภายหลังนั้นได้กันชัยได้ม เวสต์มินสเตอร์ในยังคัมพูชาของ
โพสคอคและจอร์จ (George Earl of Albemarle) มาสมทบอีก จน
ทำให้แม่ทัพทั้งสองนี้มีเรือประจัญบานถึง ๒๔ ลำ เรือฟริเกต ๑๕ ลำ
เรืออื่น ๆ อีกมากพร้อมด้วยทหารบกอีก ๑๖,๐๐๐ คน และมากพอ
ที่จะดำเนินการร่วมมือกับฮาวานา (สเปน Habana, อังกฤษ Havana) ได้
ในวันที่ ๑๓ สิงหาคมก็ยึดเมืองนั้นได้ และขยายทั้งหมดก็ตกเป็นของ
อังกฤษ การดำเนินการครั้งนี้อังกฤษได้ยึดของมีค่าคิดเป็นเงินประมาณ
๓ ล้านปอนด์ และเรือประจัญบาน ๘ ลำ สเปนได้เผาและทำลายเรือ
ประจัญบานเสียเองระหว่างที่ถูกล้อม ๕ ลำ ในจำนวนเงินและผล
ประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินการเป็นผลสำเร็จคราวนี้รัฐบาลได้จัดแบ่ง

ให้เป็นข้าเห็นทั้งนี้: โปทซอกต์และเซอร์ไก์คนละ ๑๒๒,๐๐๐ ปอนด์ ผู้
ยังค้ำประกันคนละ ๑,๖๐๐ ปอนด์ พันจ่าคนละ ๑๗ ปอนด์ และพล
ทหารคนละ ๓ ปอนด์ ๑๕ ซิลลิง

ในเดือนกันยายน ปี ๑๗๖๒ น. อังกฤษได้ส่งกองเรือซึ่งมีเรือ
ประจัญบาน ๗ ลำ เรือฟริเกต ๔ ลำพร้อมด้วยเรือลำเลียงและทหารบก
๒,๓๐๐ คนในยังค้ำประกันของคอร์นิช (Sam. Cornish) และเครเพอร์
(Draper) ไปดำเนินการร่วมมือที่มานิลา (Manilla) และในที่สุดก็
เมืองนี้ไว้ จึงเลยทำให้หมู่เกาะฟิลิปปินส์ (Philippines) ตกอยู่ใน
เงื้อมมือของอังกฤษหมด

ระหว่างนี้ในยุโรป พวกสัมพันธมิตรได้พยายามที่จะยังค้ำให้
ปอร์ตุเกสเข้าร่วมเป็นสัมพันธมิตรด้วย แต่ปอร์ตุเกสซึ่งเคยได้รับความ
คุ้มครองจากอังกฤษตลอดมาไม่เล่นด้วย กลับหันไปหาอังกฤษและ
ร้องขอความช่วยเหลือเช่นเคย อังกฤษจึงได้ส่งกำลังมาช่วยและได้
ขับไล่กองทัพสเปนซึ่งได้รุกรานเข้ามาในดินแดนปอร์ตุเกสโดยกลับไป

ในตอนต้นปี ๑๗๖๒ กองเรือของฝรั่งเศสกองหนึ่งในยังค้ำประกัน
ของแตร์เนย์ (Ternay) ได้ได้คลอเคลอออกจากเบรชต์ไปไว้ และได้
เอานิวเฟานด์แลนด์ไว้ในเดือนมิถุนายน แต่ต่อจากนั้นมาราว ๓ เดือน
อังกฤษกลับยึดคืนได้ ออก แคว้นเองได้หันรอกมายังเบรชต์ได้อย่าง
รวดเร็ว ทหารบกกว่า ๑,๕๐๐ คนที่ปล่อยไว้ที่นิวเฟานด์แลนด์
ก็ยอมแพ้

ความเสียหายในจำนวนเรือในระหว่างสงครามนี้ดังนี้:

ประเทศ	รายการ	เรือประจัญบาน ลำ	เรือรบอื่นๆ ลำ	เรือค้าขาย ประมาณ ลำ
อังกฤษ	ถูกยึด	๒	๒	๔,๐๐๐
	ถูกทำลาย, เกย ฝั่ง, ชนหิน, จม	๑๘	๓๕	
ฝรั่งเศส	ถูกยึด	๒๓	๓๕	๑,๕๐๐
	ถูกทำลาย, เกย ฝั่ง, ชนหิน, จม	๒๑	๒๐	
สเปน	ถูกยึด	๑	๒	๔๐๐
	ถูกทำลาย, เกย ฝั่ง, ชนหิน, จม	๕	—	

